

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI

2022

Faaliyet Raporu

Mustafa Kemal ATATÜRK

Recep Tayyip Erdoğan
Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı

Bakan Sunuşu

“Sağlıklı yaşam hakkı en temel insan hakkıdır.” anlayışıyla herkesin sağlıklı hayat tarzını benimsediği, sağlık hakkının korunduğu, vaktinde ve kaliteli sağlık hizmetine kolayca erişebildiği bir toplum vizyonuyla hareket ediyoruz. Çağdaş normlara uygun ve güncel bir sağlık sistemi için hayata geçirdiğimiz uygulamalar ve yeni gelişmeler temel gündemini oluşturuyor.

Değişen dünya koşullarına uygun olarak geliştirdiğimiz sağlık sistemimiz ile hem sağlık çalışanlarımız hem de vatandaşlarımızın karşılaştığı problemlere kalıcı çözümler sunmak için çalışıyoruz.

Ülkemiz, 2003 yılından bu yana gerçekleştirdiğimiz temel sağlık göstergelerindeki önemli iyileştirmeler neticesinde yaptığı sağlık harcamasına göre sağlık hizmetlerinden en üst seviyede memnuniyet elde eden ülke olma özelliğini korumaktadır. Küresel salgına rağmen bu durumun değişmediğini kanıtladık.

Vatandaşlarımızın aldığı sağlık hizmetlerinden en iyi şekilde istifade etmelerini sağlamak ve COVID-19 pandemisi döneminde gösterdikleri fedakârlıkla milletimizin teveccühüne mazhar olan sağlık çalışanlarımızın haklarını iyileştirmek için 2022 yılında Sağlıkta Beyaz Reformu hayata geçirdik.

Kamu, üniversite ve özel sektör ayırımı yapılmaksızın, tüm ülke kaynaklarının seferber edildiği, riskli grupları öncelikle toplumun en ücra köşesine ulaşabilen, toplumu sağlıklı olmaya teşvik eden, verimli, hakkaniyetli, sürdürülebilir; vatandaşımızın alışkanlıkları, inançları ve beklentilerine saygı göstererek onların ihtiyaçlarını karşılayan bir sağlık sistemine sahip olarak hedeflerimize erişeceğimize inanıyorum.

Hizmet sunum kalitesinin artırılması, kamu yönetiminde hesap verebilirliğin sağlanması ve daha şeffaf bir yapının oluşturulması için faaliyet raporları önemli araçlardan biridir. Ülkemizin sağlık politikalarına ve stratejilerine rehberlik etmede katkı sağlaması, sektörle ilgili tüm kurum, kuruluş ve kişilerin kararlarına katkı vermesi amacıyla Sağlık Bakanlığı 2022 Yılı İdare Faaliyet Raporu'nu kamuoyunun bilgisine sunmaktayız.

Cumhuriyetimizin 100'üncü yılında Türkiye Yüzyılı Vizyonu çerçevesinde bu değerli çalışmanın hazırlanmasında emeği geçen tüm mesai arkadaşlarıma teşekkür ediyorum.

Dr. Fahrettin KOCA
T.C. Sağlık Bakanı

İÇİNDEKİLER

YÖNETİCİ ÖZETİ	11
I. GENEL BİLGİLER	14
1. Fiziksel Yapı.....	17
2. Teşkilat Yapısı.....	18
3. Teknoloji ve Bilişim Alt Yapısı.....	19
5. Sunulan Hizmetler.....	26
6. Yönetim ve İç Kontrol Sistemi.....	33
II. AMAÇ VE HEDEFLER	34
A. Temel Politika ve Öncelikler.....	34
B. İdarenin Stratejik Planında Yer Alan Amaç ve Hedefler.....	40
C. Diğer Hususlar.....	42
III. FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİ VE DEĞERLENDİRMELER	46
1. BÜTÇE UYGULAMA SONUÇLARI.....	46
2. TEMEL MALİ TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAMALAR.....	51
3. GLOBAL BÜTÇE.....	52
4. MALİ DENETİM SONUÇLARI.....	53
B. PERFORMANS BİLGİLERİ	54
1. Program, Alt Program, Faaliyet Bilgileri.....	54
2. Performans Sonuçlarının Değerlendirmesi.....	172
3. Stratejik Plan Değerlendirilme Tabloları.....	180
4. Performans Bilgi Sisteminin Değerlendirilmesi.....	181
IV. KURUMSAL KABİLİYET VE KAPASİTENİN DEĞERLENDİRİLMESİ	182
V. ÖNERİ VE TEDBİRLER	184

Tablolar Dizini

Tablo 1: Bakanlık Merkez Birimlerinin Hizmet Binaları ve Adresleri, 2022	17
Tablo 2: Büro Makineleri Envanteri, 2022	19
Tablo 3: Bilişim Sistemi Donanım Envanteri, 2022	19
Tablo 4: Sağlık Bakanlığı Personel Sayıları, 2022	24
Tablo 5: Bütçe Giderlerinin Ekonomik Sınıflandırması (1.000 TL), 2022	46
Tablo 6: Finansman Tipi Sınıflandırmaya Göre Bütçe Giderleri (1.000 TL), 2022	48
Tablo 7: Program Bazında Bütçe Giderleri (1.000 TL), 2022	48
Tablo 8: Faaliyet Bazında Bütçe Giderleri (1.000 TL), 2022	49
Tablo 9: Ödenek ve Harcamaların Ekonomik Sınıflandırmaya Göre Dağılımı (1.000 TL), 2022	51
Tablo 10: Kurumsal Sınıflandırmaya Göre Bütçe Giderleri (1.000 TL), 2022	51
Tablo 11: Kar Amacı Gütmeyen Kuruluşlara Yapılan Transferler, (TL), 2022	52
Tablo 12: Yıllar İtibarıyla Gider Gerçekleşme Durumu, (Milyon TL).....	52
Tablo 13: Sağlık Bakanlığı Hizmet Sunumu Finansmanı, 2022	52
Tablo 14: Kurum Türlerine Göre Sigarayı Bırakma Poliklinikleri Verileri, 2022.....	70
Tablo 15: 15-49 Yaş Kadın İzlemi, 2022	76
Tablo 16: Birinci Basamak Sağlık Birim/Kurumları, 2022.....	81
Tablo 17: İlk Yardım Verileri, 2022.....	105
Tablo 18: Ağız ve Diş Sağlığı Hizmeti Veren Tesis Bilgileri, 2022	107
Tablo 19: 2022 Yılında Anne Dostu Hastane Unvanı Alan Sağlık Tesisleri.....	108
Tablo 20: 2022 Yılında Bebek Dostu Yenidoğan Yoğun Bakım Unvanı Alan Sağlık Tesisleri	109
Tablo 21: 2022 Yılında Açılan Merkezler	109
Tablo 22: 2022 Yılında EAH Anne Dostu Hastane Unvanı Alan Sağlık Tesisleri	111
Tablo 23: 2022 Yılında EAH Bebek Dostu Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesi Unvanı Alan Sağlık Tesisleri.....	112
Tablo 24: 2022 Yılında Açılan Merkezler	112
Tablo 25: Geçici Kabulü Yapılan 2. ve 3. Basamak İşler, 2022	114
Tablo 26: 2022 Yılı İçerisinde Yapımı Tamamlanarak Hizmete Açılan Sağlık Tesisleri	114
Tablo 27: İşletmeye Açılan Şehir Hastaneleri	116
Tablo 28: Yapımı Devam Şehir Hastaneleri, 2022	119
Tablo 29: Hizmet Türlerine Göre e-Devlet Aracılığıyla Sunulan Hizmetlerin Dağılımı, 2022	127
Tablo 30: Erişime Açılan e-Devlet Hizmetleri, 2022	128
Tablo 31: 2022 Yılı Merkezi Alıma ve Merkezi İzne Tabi Tıbbi Cihaz Listesi.....	135
Tablo 32: Sağlık Market Beşerî Tıbbi Ürün Başvuru ve Alım Durumu	137
Tablo 33: Ceza ve İnfaz Kurumlarında Muayene ve Sevk Sayıları, 2022	142
Tablo 34: Tutuklu ve Hükümlülere Yönelik Sağlık Hizmetleri, 2022.....	143
Tablo 35: Bişkek Kırgız Türk Dostluk Devlet Hastanesi Ameliyat Sayıları, 2022.....	144
Tablo 36: Bakanlığımızca Yardım Yapılan Ülkeler ve Malzeme Listesi, 2022	146
Tablo 37: Ülkemizde Eğitim Verilen Yabancı Sağlık Personeli, 2022	147
Tablo 38: Sığınmacılara Sunulan Sağlık Hizmeti, 2022	148
Tablo 39: Somali-Türkiye Hastanesi Ameliyat Sayıları, 2022	149
Tablo 40: Nijer Türkiye Dostluk Hastanesi Ameliyat Sayıları, 2022	150
Tablo 41: Nyala Sudan Türkiye Eğitim ve Araştırma Hastanesi Ameliyat Sayıları, 2022	150
Tablo 42: Türkiye Arnavutluk Fier Dostluk Hastanesi Ameliyat Sayıları, 2022	151
Tablo 43: Ülkemizde Ücretsiz Tedavi Edilen Yabancı Hastalar, 2022	152
Tablo 44: Hukuki Danışmanlık ve Muhakemat Hizmetleri, 2022	153
Tablo 45: Üst Düzey Katılım Sağlanan Uluslararası Toplantılar, 2022	159
Tablo 46: Sağlık Sistem Desteği Verilen ve Tecrübe Paylaşımında Bulunulan Ülkeler, 2022.....	160
Tablo 47: Ön Mali Kontrole Tabi İşlem ve Tutarları (TL), 2022	170
Tablo 48:14 TİTCK Hazine Yardımı Aktarımı, 2022.....	171
Tablo 49: TÜSEB Hazine Yardımı Aktarımı, 2022	171

Grafikler Dizini

Grafik 1: Fiili Çalışan Personelin Cinsiyete Göre Dağılımı (%), 2022.....	24
Grafik 2: Fiili Çalışan Personelin Yaş Durumuna Göre Dağılımı (%), 2022	25
Grafik 3: Fiili Çalışan Personelin Öğrenim Durumuna Göre Dağılımı (%), 2022	25
Grafik 4: Fiili Çalışan Personelin Hizmet Durumuna Göre Dağılımı (%), 2022	26
Grafik 5: Yıllara Göre Doğum Öncesi Bakım Alan Kadınların Oranı, (En Az Bir Ziyaret), (%).....	77
Grafik 6: Türkiye'de Primer Sezaryen Ameliyatının Canlı Doğumlar İçindeki Oranı (%) ve Toplam Sezaryen Ameliyatının Canlı Doğum İçindeki Oranı (%), 2022	78
Grafik 7: Yıllara Göre Anne Ölüm Oranları, 2021.....	78
Grafik 8: Yıllara Göre Bebek Ölüm Hızları, 2022.....	79
Grafik 9: 2021-2022 Yılı Aşılama Hızları	82

KISALTMALAR

AB	Avrupa Birliği
ADSM	Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi
AHB	Aile Hekimliği Birimi
AMATEM	Alkol ve Madde Bağımlılığı Tedavi Merkezi
AOB	Acil Obstetrik Bakım Programı
ASİE	Aşı Sonrası İstenmeyen Etki
ASM	Aile Sağlığı Merkezi
AŞILA	Hekim ve Sağlık Personeli İçin Aşı Takip Uygulaması
BAHAR	Ayakta Rehabilitasyon Merkezi
BİYAŞAM	Biyoteknolojik İlaç ve Aşı Ar-Ge Eğitim Merkezi
BT	Bilgisayarlı Tomografi
COSO	The Committee of Sponsoring Organizations (Sponsor Olan Kurumlar Birliği)
ÇEKÜS	Çocuk, Ergen, Kadın ve Üreme Sağlığı
ÇEMATEM	Çocuk Ergen Madde Bağımlılığı Tedavi ve Eğitim Merkezi
ÇİM	Çocuk İzlem Merkezi
ÇKYS	Çekirdek Kaynak Yönetim Sistemi
ÇPGD	Çocuğun Psikososyal Gelişimini Destekleme Programı
ÇSBYS	Çevre Sağlığı Bilgi Yönetim Sistemleri
DST	Dünya Sağlık Teşkilatı
EAH	Eğitim Araştırma Hastanesi
EAHB	Eğitim Aile Hekimliği Birimi
EASM	Eğitim Aile Sağlığı Merkezi
EKİP	Entegre Kurumsal İşlem Platformu
EMRAM	Electronic Medical Record Adoption Model (Elektronik Medikal Sağlık Kaydı Adaptasyon Modeli)
FTR	Fizik, Tedavi ve Rehabilitasyon
GBP	Genişletilmiş Bağışıklama Programı
GGK	Gaitada Gizli Kan Testi
GSM	Göçmen Sağlığı Merkezi
HBOT	Hiperbarik Oksijen Tedavi Merkezi
HBYS	Hastane Bilgi Yönetim Sistemi
HIMSS	Sağlık Bilgi ve Yönetim Sistemleri Topluluğu
HSYS	Halk Sağlığı Yönetim Sistemi
HYP	Hastalık Yönetim Platformu
İKYS	İnsan Kaynakları Yönetim Sistemi
İSG	İş Sağlığı ve Güvenliği
İZCİ	Bulaşıcı Hastalık Sürveyans ve Erken Uyarı Sistemi

KETEM	Kanser Erken Teşhis, Tarama ve Eğitim Merkezi
KKKA	Kırım Kongo Kanamalı Ateşi
KOAH	Kronik Obstrüktif Akciğer Hastalığı
LBYS	Laboratuvar Bilgi Yönetim Sistemi
MELİS	Merkezi Entegre Laboratuvar İşletim Sistemi
MHRS	Merkezi Hekim Randevu Sistemi
MİZ	Mekânsal İş Zekâsı
MKYS	Malzeme Kaynakları Yönetim Sistemi
NVİGM	Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü
ÖBS	Ölüm Bildirim Sistemi
SAHU	Sözleşmeli Aile Hekimliği Uzmanlık Eğitimi
SAKOM	Sağlık Afet Koordinasyon Merkezi
SARI	Ağır Akut Solunum Yolu Enfeksiyonları
SGK	Sosyal Güvenlik Kurumu
SHM	Sağlıklı Hayat Merkezi
SİNA	Sağlıkta İstatistik ve Nedensel Analizler
SİZDES	Sağlıkta İzleme ve Değerlendirme Sistemi
SKRS	Sağlık Kodlama Referans Sunucusu
SMA	Spinal Musküler Atrofi
SÜDGE	Sürücü Davranışları Geliştirme Eğitimi
TDİS	Transplantasyon Diyaliz ve İzlem Sistemleri
TDMS	Tek Düzen Muhasebe Sistemi
TİTCK	Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu
TNSA	Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırması
TRSM	Toplum Ruh Sağlığı Merkezi
TSM	Toplum Sağlığı Merkezi
TÜBATİS	Tütün Bağımlılığı Tedavisi İzlem Sistemi
TÜRKÖK	Türkiye Kök Hücre Koordinasyon Merkezi
TÜSEB	Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı
UMKE	Ulusal Medikal Kurtarma Ekibi
UNFPA	Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu
USES	Uzaktan Sağlık Eğitim Sistemi
USHAŞ	Uluslararası Sağlık Hizmetleri Anonim Şirketi
ÜYTM	Üremeye Yardımcı Tedavi Merkezi

YÖNETİCİ ÖZETİ

Sağlık Bakanlığı, “insan merkezli yaklaşımla birey ve toplumun sağlık hakkını ve sağlığını en üst düzeyde korumak, sağlık sorunlarına zamanında, uygun ve etkili çözümleri yüksek hizmet kalitesiyle sunmak” misyonu ve “sağlıklı hayat tarzının benimsendiği, herkesin sağlık hakkına kolaylıkla ve yüksek hizmet kalitesiyle eriştiği bir Türkiye” vizyonu ile bütün faaliyetlerini yürütmektedir.

Hem vatandaşlarımızın aldığı sağlık hizmetini daha da iyileştirmek hem de COVID-19 pandemisi döneminde gösterdikleri fedakârlıkla milletimizin teveccühüne mazhar olan sağlık çalışanlarımızın haklarını iyileştirmek için Sağlıkta Beyaz Reform başlatılmıştır.

Bunların yanı sıra vatandaşlarımızın sağlık hizmetlerine kesintisiz ulaşabilmelerini sağlamak için 2022 yılında yürütülen diğer faaliyetler, program bütçe sınıflandırmasında belirtilen “Bağımlılıkla Mücadele, Koruyucu Sağlık, Tedavi Edici Sağlık, Yönetim ve Destek Programı, Program Dışı Giderler” program başlıkları altında aşağıda belirtilmiştir.

Bağımlılıkla Mücadele Programı:

Bakanlık olarak etkili, etkin ve kaliteli sağlık hizmet sunumunu sağlamak için 2022 yılında 2 adet yataklı çocuk-ergen arındırma merkezi ile 1 adet yataklı erişkin arındırma merkezi açılarak toplam 135 merkezde 1.388 yatak kapasitesine ulaşılmıştır.

2022 yılında 6 ilde ÇİM açılmıştır. Hizmete açılan merkezlerimiz;

- Çanakkale Mehmet Akif Ersoy Devlet Hastanesi,
- Isparta Şehit Yunus Emre Devlet Hastanesi,
- Erzincan Mengücek Gazi Eğitim ve Araştırma Hastanesi,
- Kırıkkale Yüksek İhtisas Hastanesi,
- Kars Harakani Devlet Hastanesi,
- Muğla Eğitim ve Araştırma Hastanesidir.

2022 yılında Bağımlılık Danışma, Arındırma ve Rehabilitasyon Merkezleri Hakkında Yönetmelik uyarınca bağımlılık tedavisi hizmeti veren merkezlerde hizmet kalitesini en yüksek seviyeye çıkartarak hizmetin her bir merkezde aynı düzeyde uygulanmasını sağlamak amacıyla “Asgari İşleyiş Standartları Rehberi” yayınlanmıştır.

Madde kullanım bozukluklarının tanı, tedavi ve izleminde standart oluşturmak amacıyla “Alkol ve Madde Kullanım Bozuklukları Tedavi ve İzlem Klinik Protokolü” yayınlanmıştır.

Koruyucu Sağlık Programı:

Ülkemizde birinci basamak sağlık hizmetleri 2010 yılından beri Aile Hekimliği Uygulaması kapsamında sunulmaktadır. 2022 yılı sonu itibarıyla 8.172 Aile Sağlığı Merkezinde (ASM) bulunan 27.762 Aile Hekimliği Biriminde (AHB) aile hekimi ve aile sağlığı çalışanları tarafından birinci basamak sağlık hizmeti sunulmaktadır.

Sağlık hizmetine ulaşımın zor olduğu belde, köy, mezra, uzak mahalleler ve benzeri yerleşim yerlerine gezici sağlık hizmeti planlanarak, aile hekimi ve aile sağlığı çalışanları tarafından 2022 yılı sonu itibarıyla 7.683 AHB tarafından 6.527.354 kişiye gezici sağlık hizmeti sunulmuştur.

2022 yılında uygulamasına başladığımız Aile Diş Hekimliği Pilot Uygulaması ile 2-12 yaş grubu çocuklarda ağız ve diş hastalıklarının takip ve koruyucu tedavilerin kontrolünün sağlanması ve sağlıklı nesillerin yetiştirilmesi amaçlanmıştır. Eskişehir, Karabük ve Kırşehir illerinde başlatılan Aile Diş Hekimliği Pilot Uygulamasının yaygınlaştırılması amacıyla çalışmalara devam edilmektedir.

Spinal Musküler Atrofi (SMA) Taşıyıcı Tarama Programı ile evlilik öncesi dönemde SMA açısından her ikisi de taşıyıcı çiftleri belirleyerek, ailelere genetik danışma vermek, SMA hastalığının uzun dönem morbidite ve mortalitesini azaltmak amaçlanmaktadır. Aile hekimliği birimlerinde alınan kan örnekleriyle 560.706 kişiye tarama yapılmıştır.

Toplumda kanser konusunda farkındalık oluşturmak için eğitimler vermek ve hedef gruba ücretsiz meme, serviks ve kolorektal kanser taraması yapmak amacıyla kurulan Kanser Erken Teşhis, Tarama ve Eğitim Merkezi (KETEM), 2004 yılında 11 merkezle çalışmaya başlamıştır. KETEM'ler, 2022 yılında ise 364 merkez ile hizmet vermeye devam etmektedir.

Toplum temelli hizmetleri sunmak üzere ülkemizde 79 ilde 186 Toplum Ruh Sağlığı Merkezi (TRSM) hizmet vermektedir.

Toplumda sağlık okuryazarlığı düzeyini artırmak amacıyla yapılacak eylem ve faaliyetleri içeren Sağlık Okuryazarlığı Ulusal Eylem Planı hazırlanmıştır.

Tedavi Edici Sağlık Programı:

Yüksek teknolojiye sahip modern sağlık altyapımızı, 2022 yılında 4.050 yataklı Ankara Etilik Şehir Hastanesi'ni hizmete açarak güçlendirdik. 1.145.129 m² alanda hizmet veren hastanemizde; 938 poliklinik odası, 666 yoğun bakım yatağı, 125 ameliyathane bulunmaktadır.

Acil sağlık hizmetlerini güçlendirilmek amacıyla, hastane öncesi acil sağlık hizmetleri ülke genelinde tüm kırsal bölgeleri kapsayacak şekilde yaygınlaştırılmış ve 3.290 istasyona ulaşılmıştır. 2022 yılı sonu itibarıyla 5.735 adet acil yardım ambulansı ile hizmet verilmektedir. Acil sağlık hizmetleri kapsamında kara ambulanslarımız ile 2022 yılında 6.817.060 hastaya hizmet sunulmuştur.

2022 yıl sonu itibarıyla 21 adet önünde kar bıçağı bulunan kombi paletli ambulans ile 235 adet kar paleti takılabilen ambulans mevcuttur. Kar paletli ambulanslarımız ile 2022 yılında 806 hasta taşınmıştır. Ayrıca 3 adet ambulans uçak ile hizmet sunulmaktadır. Ambulans uçaklarımız ile 2022 yılında 1.199 hasta yurt içinde, 179 hasta yurtdışından ülkemize, 4 hasta ülkemizden yurtdışına, 25 organ nakli olmak üzere toplam 1.407 vaka taşınmıştır.

2022 yılında erişkin kalp merkezi açılan hastanelerimiz;

- Hakkâri Devlet Hastanesi,
- Adana Çukurova Devlet Hastanesi,
- Aydın Nazilli Devlet Hastanesi,
- Kahramanmaraş Elbistan Devlet Hastanesidir.

Yanık ünitesi açılan hastanelerimiz;

- Eskişehir Yunus Emre Devlet Hastanesi,
- Hakkâri Devlet Hastanesi,
- Konya Numune Hastanesidir.

2022 yılında 13 sağlık tesisi, Bebek Dostu Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesi unvanı almıştır. Böylece Bebek Dostu Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesi olan hastane sayımız 50'ye ulaşmıştır.

Evde sağlık hizmetine kayıtlı olup hizmet sunumuna devam edilen hasta sayısı 623.794'e ulaşmıştır.

Yönetim ve Destek Programı:

31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla 95 ülke ve 3 uluslararası kuruluş ile 275 anlaşmamız bulunmaktadır.

2022 yılında 9 ülke (Somali, Lübnan, Benin, Ukrayna, Sierra Leone, KKTC-3, Sri Lanka-2, Pakistan-3, Yemen) ile 14 hibe anlaşması imzalanmıştır.

2022 yılında anlaşma/protokoller çerçevesinde 11 ülkeden toplam 261 yabancı hasta, ücretsiz olarak tedavi edilmiştir.

2022 yılında sağlık alanında yapılan ikili iş birliği anlaşma ve protokollerine istinaden, 7 ülkeden toplam 267 yabancı sağlık personeline eğitim verilmiştir

Program Dışı Giderler:

Hazine Yardımı doğrultusunda Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumuna 156.000.925 TL ve Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığına 270.647.625 TL kaynak aktarılmıştır.

I. GENEL BİLGİLER

A. Misyon ve Vizyon

Misyonumuz

İnsan merkezli yaklaşımla birey ve toplumun sağlık hakkını ve sağlığını en üst düzeyde korumak, sağlık sorunlarına zamanında, uygun ve etkili çözümleri yüksek hizmet kalitesiyle sunmak

Vizyonumuz

Sağlıklı hayat tarzının benimsendiği, herkesin sağlık hakkına kolaylıkla ve yüksek hizmet kalitesiyle eriştiği bir Türkiye

B. Yetki, Görev ve Sorumluluklar

Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 56. Maddesi

“Herkes sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir. Çevreyi geliştirmek, çevre sağlığını korumak ve çevre kirlenmesini önlemek Devletin ve vatandaşların ödevidir. Devlet herkesin hayatını beden ve ruh sağlığı içinde sürdürmesini sağlamak; insan ve madde gücünde tasarruf ve verimi artırarak iş birliğini gerçekleştirmek amacıyla sağlık kuruluşlarını tek elden planlayıp hizmet vermesini düzenler. Devlet, bu görevini kamu ve özel kesimdeki sağlık ve sosyal kurumlardan yararlanarak, onları denetleyerek yerine getirir. Sağlık hizmetlerinin yaygın bir şekilde yerine getirilmesi için kanunla genel sağlık sigortası kurulabilir.”

Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi

Bakanlığımızın teşkilat yapısını düzenleyen 11 Ekim 2011 tarihli ve 663 sayılı Sağlık Bakanlığı ve Bağlı Kuruluşlarının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin bazı hükümleri 9 Temmuz 2018 tarihli Resmî Gazete' de yayımlanan 703 sayılı “Anayasada Yapılan Değişikliklere Uyum Sağlanması Amacıyla Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname” ile yürürlükten kaldırılmış ve teşkilat yapısını düzenleyen hükümleri dışında kalan sağlık alanındaki diğer hükümleri aynen korunmuş ve mezkûr Kararname'nin adı “Sağlık Alanında Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun Hükmünde Kararname” şeklinde değiştirilmiştir. Dolayısıyla Bakanlığımızın teşkilat yapısı ile görev ve sorumlulukları 10 Temmuz 2018 tarihli ve 30474 sayılı Resmî Gazete' de yayımlanan “Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (Kararname Numarası:1)” ile Bakanlığımızın bağlı ve ilgili kuruluşlarının teşkilat yapısı ile görev ve sorumlulukları ise “Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (Kararname Numarası: 4)” ile düzenlenmiştir.

Bakanlığımızın teşkilat yapısını düzenleyen 1 no.lu Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin On ikinci Bölüm 352'nci maddesine göre; (1) Herkesin bedenî, zihnî ve sosyal bakımdan tam bir iyilik hâli içinde hayatını sürdürmesini sağlamak amacıyla, Sağlık Bakanlığının görev ve yetkileri şunlardır:

- a) Halk sağlığının korunması ve geliştirilmesi, hastalık risklerinin azaltılması ve önlenmesi için çalışmalar yapmak,
- b) Teşhis, tedavi ve rehabilite edici sağlık hizmetlerini yürütmek,
- c) Uluslararası önemi haiz halk sağlığı risklerinin ülkeye girmesini önlemek,
- ç) Sağlık eğitimi ve araştırma faaliyetlerini geliştirmek,
- d) Sağlık hizmetlerinde kullanılan ilaçlar, özel ürünler, ulusal ve uluslararası kontrole tâbi maddeler, ilaç üretiminde kullanılan etken ve yardımcı maddeler, kozmetikler ve tıbbi cihazların güvenli ve kaliteli bir şekilde piyasaya sunulması, halka ulaştırılması ve fiyatlarının belirlenmesi için çalışmalar yapmak,
- e) İnsan gücünde ve maddi kaynaklarda tasarruf sağlamak ve verimi artırmak, sağlık insan gücünün ülke sathında dengeli dağılımını sağlamak ve bütün paydaşlar arasında iş birliğini gerçekleştirmek suretiyle yurt sathında eşit, kaliteli ve verimli hizmet sunumunu sağlamak,
- f) Kamu ve özel hukuk tüzel kişileri ile gerçek kişiler tarafından açılacak sağlık kuruluşlarının ülke sathında planlanması ve yaygınlaştırılması için çalışmalar yapmak,

g) Kanunlarla ve Cumhurbaşkanlığı kararnameleri ile verilen diğer görevleri yapmak.
 (2) İlaç fiyatlarının belirlenmesine ilişkin usûl ve esaslar Bakanlığın teklifi üzerine Cumhurbaşkanınca belirlenir.

Sağlık Bakanlığının Görev Alanlarına İlişkin Diğer Mevzuat

- 209 sayılı Sağlık Bakanlığına Bağlı Sağlık Kurumları ile Esenlendirme (Rehabilitasyon) Tesislerine Verilecek Döner Sermaye Hakkında Kanun
- 663 sayılı Sağlık Alanında Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun Hükmünde Kararname
- Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (Kararname Numarası: 4)
- 224 sayılı Sağlık Hizmetlerinin Sosyalleştirilmesi Hakkında Kanun
- 992 sayılı Seriri Taharriyat ve Tahlilat Yapılan ve Masli Teamüller Aranılan Umuma Mahsus Bakteriyoloji ve Kimya Laboratuvarları Kanunu
- 1219 sayılı Tababet ve Şuabatı San'atlarının Tarzı İcrasına Dair Kanun
- 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanunu
- 2238 sayılı Organ ve Doku Alınması, Saklanması, Aşılması ve Nakli Hakkında Kanun
- 2548 sayılı Gemi Sağlık Resmi Kanunu
- 3153 sayılı Radyoloji, Radyom ve Elektrikle Tedavi ve Diğer Fizyoterapi Müesseseleri Hakkında Kanun
- 3224 sayılı Türk Dış Hekimleri Birliği Kanunu
- 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu
- 3359 sayılı Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu
- 4207 sayılı Tütün Ürünlerinin Zararlarının Önlenmesi ve Kontrolü Hakkında Kanun
- 4924 sayılı Eleman Temininde Güçlük Çekilen Yerlerde Sözleşmeli Sağlık Personeli Çalıştırılması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
- 5193 sayılı Optisyenlik Hakkında Kanun
- 5258 sayılı Aile Hekimliği Kanunu
- 5283 sayılı Bazı Kamu Kurum ve Kuruluşlarına Ait Sağlık Birimlerinin Sağlık Bakanlığına Devredilmesine Dair Kanun
- 5324 sayılı Kozmetik Kanunu
- 5368 sayılı Verem Savaşı Hakkında Kanun
- 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu
- 5624 sayılı Kan ve Kan Ürünleri Kanunu
- 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu
- 6023 sayılı Türk Tabipler Birliği Kanunu
- 6197 sayılı Eczacılar ve Eczaneler Hakkında Kanun
- 6283 sayılı Hemşirelik Kanunu
- 6428 sayılı Sağlık Bakanlığınca Kamu-Özel İş Birliği Modeli İle Tesis Yapıtırılması, Yenilenmesi ve Hizmet Alınması İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
- 6569 sayılı Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı'nın (TÜSEB) Kurulması İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
- 6643 sayılı Türk Eczacıları Birliği Kanunu
- 7223 sayılı Ürün Güvenliği ve Teknik Düzenlemeler Kanunu
- 7402 sayılı Sıtmanın İmhası Hakkında Kanun

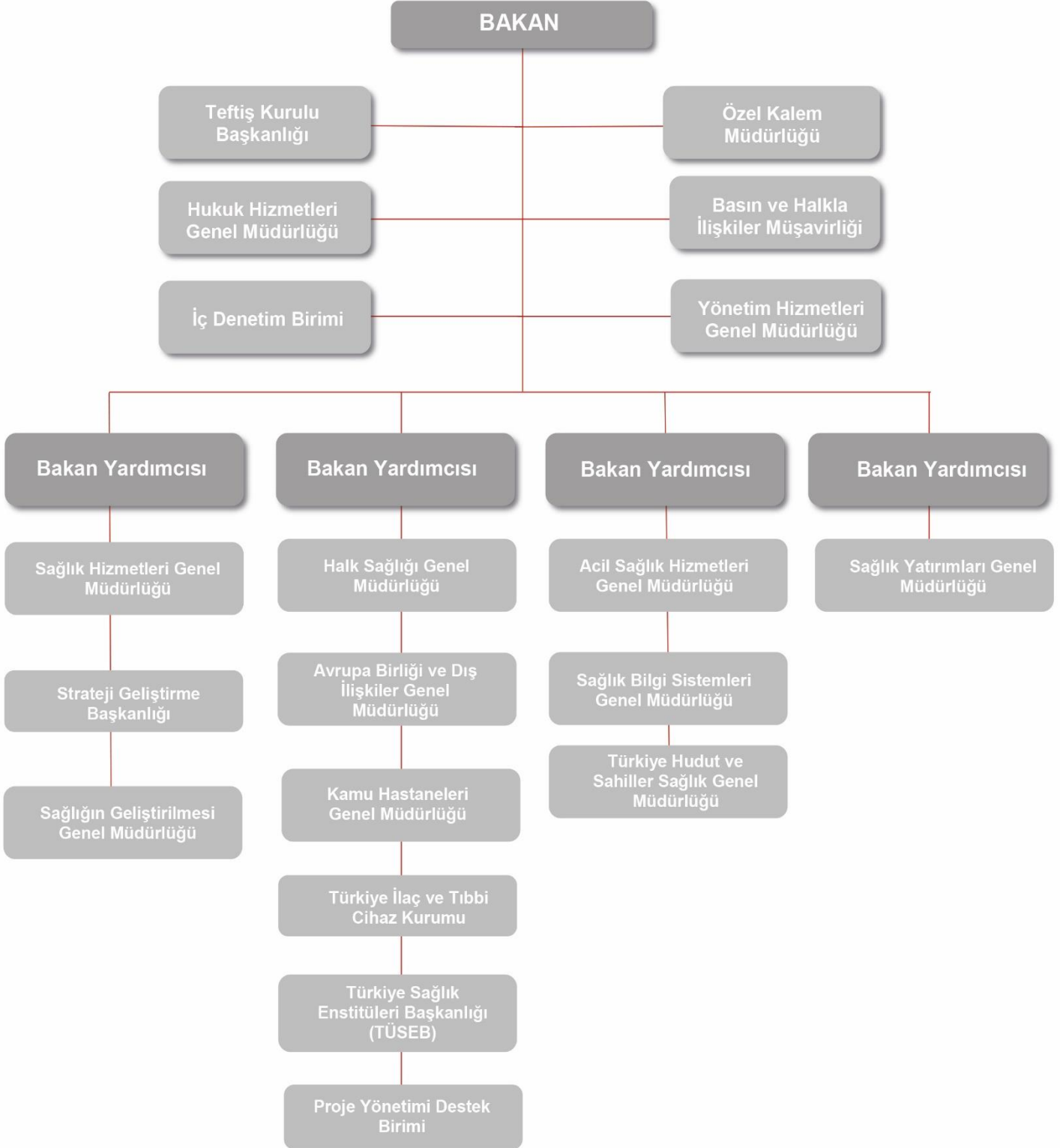
C. İdareye İlişkin Bilgiler

1. Fiziksel Yapı

Tablo 1: Bakanlık Merkez Birimlerinin Hizmet Binaları ve Adresleri, 2022

Özel Kalem Müdürlüğü	Bilkent Yerleşkesi, Üniversiteler Mah. Dumlupınar Bulvarı 6001. Cad. No:9 Çankaya/Ankara 06800
Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü	Bilkent Yerleşkesi, Üniversiteler Mah. Dumlupınar Bulvarı 6001. Cad. No:9 Çankaya/Ankara 06800
Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği	Bilkent Yerleşkesi, Üniversiteler Mah. Dumlupınar Bulvarı 6001. Cad. No:9 Çankaya/Ankara 06800
Kamu Hastaneleri Genel Müdürlüğü	Bilkent Yerleşkesi, Üniversiteler Mah. Dumlupınar Bulvarı 6001. Cad. No:9 Çankaya/Ankara 06800
Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü	Sağlık Mahallesi A. Adnan Saygun 2 Cad No: 55 Sıhhiye Çankaya/Ankara 06100
Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü	Bilkent Yerleşkesi, Üniversiteler Mah. Dumlupınar Bulvarı 6001. Cad. No:9 Çankaya/Ankara 06800
Sağlığın Geliştirilmesi Genel Müdürlüğü	Bilkent Yerleşkesi, Üniversiteler Mah. Dumlupınar Bulvarı 6001. Cad. No:9 Çankaya/Ankara 06800
Sağlık Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü	Bilkent Yerleşkesi, Üniversiteler Mah. Dumlupınar Bulvarı 6001. Cad. No:9 Çankaya/Ankara 06800
Sağlık Yatırımları Genel Müdürlüğü	Bilkent Yerleşkesi, Üniversiteler Mah. Dumlupınar Bulvarı 6001. Cad. No:9 Çankaya/Ankara 06800
Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü	Bilkent Yerleşkesi, Üniversiteler Mah. Dumlupınar Bulvarı 6001. Cad. No:9 Çankaya/Ankara 06800
Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü	Bilkent Yerleşkesi, Üniversiteler Mah. Dumlupınar Bulvarı 6001. Cad. No:9 Çankaya/Ankara 06800
Teftiş Kurulu Başkanlığı	Bilkent Yerleşkesi, Üniversiteler Mah. Dumlupınar Bulvarı 6001. Cad. No:9 Çankaya/Ankara 06800
Strateji Geliştirme Başkanlığı	Bilkent Yerleşkesi, Üniversiteler Mah. Dumlupınar Bulvarı 6001. Cad. No:9 Çankaya/Ankara 06800
Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü	Bilkent Yerleşkesi, Üniversiteler Mah. Dumlupınar Bulvarı 6001. Cad. No:9 Çankaya/Ankara 06800
İç Denetim Birimi Başkanlığı	Ön Cebeci Mahallesi Mahmut Esat Bozkurt Caddesi Umut Sokak No:19 Kat:6 Çankaya/ANKARA 06590

2. Teşkilat Yapısı

3.Teknoloji ve Bilişim Alt Yapısı

Tablo 2: Büro Makineleri Envanteri, 2022

Büro Makineleri	Adet
Faks Cihazı	1.190
Dizüstü Bilgisayar	19.608
Masaüstü Bilgisayar	437.336
Fotokopi Makinesi	6.112
Yazıcı ve Okuyucular	238.072
Tarayıcılar	14.277
Projeksiyon Cihazı	5.886
Sabit Telefon	225.634
Telsiz Telefon	28.422

Tablo 3: Bilişim Sistemi Donanım Envanteri, 2022

Bilgi Sistemleri Donanım Envanteri	Adet
Fiziksel ve Sanal Sunucu	4.326
Omurga Anahtar	8
Güvenlik Ürünü	64
Kenar Anahtar	210
Kablosuz Erişim Noktası	263

- 1. Sağlık Bilişim Ağı (SBA):** Sağlık sektöründe yer alan kurum ve kuruluşların kaynaklarını ve sağlıkla ilgili verileri ortak kullanabilmeleri, veri iletişimini güvenilir ve hızlı bir kanal üzerinden yapabilmeleri amacıyla ülke genelinde tesis edilen sağlık özel ağıdır.
- 2. Merkezi Hekim Randevu Sistemi (MHRS):** Vatandaşlarımızın sağlık hizmetlerine erişimini kolaylaştırmak ve sağlık hizmetleri sunumunda verimi artırmak amacıyla 7/24 esasına göre Alo 182 hattından, mobil cihaz uygulamalarından, hastanelerden, aile hekimlerinden ve web üzerinden vatandaşların istedikleri hastane ve hekime muayene randevusu almalarını sağlamaktadır.
- 3. e-Nabız Kişisel Sağlık Kaydı Sistemi:** Vatandaşlarımızın tüm sağlık kayıtlarını tek bir platformda toplayan, zaman ve mekândan bağımsız olarak kolay, hızlı ve güvenilir şekilde erişimine ve kontrolüne kişisel sağlık kaydı sistemidir.
- 4. Sağlıkta İstatistik ve Nedensel Analizler (SİNA) Platformu:** Kurum kaynaklarının daha etkin yönetilmesi, merkez ve taşra teşkilatı kullanıcılarının etkin ve hızlı karar alma yetisinin artırılması amacıyla geliştirilen Bakanlığımıza ait yerli karar destek sistemi platformudur.

- 5. Teleradyoloji Sistemi:** Sağlık tesislerindeki tetkiklerin, tıbbi görüntü verilerinin, radyolojik raporların ve klinik dokümanların uluslararası standartlarda Bakanlığımıza ait sunucularda saklanması ve lokasyon bağımsız olarak farklı sağlık tesislerinden bunlara ulaşılması amacıyla hizmete sunulmuş sistemdir.
- 6. Mekânsal İş Zekâsı (MİZ) Platformu:** Bakanlığımıza ait veriler ile diğer kurumların Bakanlık çalışmalarıyla ilişkili verilerinin nüfus ve coğrafi verilerle birlikte sunulduğu; hastalıkların, hasta hareketlerinin, sağlık kurumlarının ve sağlık personelinin ülke genelindeki dağılımı ve nüfusla ilişkisinin analiz edilerek harita üzerinde görselleştirildiği uygulamadır.
- 7. e-Rapor Sistemi:** Bakanlığımıza bağlı sağlık kuruluşlarınca verilen tüm raporların elektronik ortamda, e-imzalı olarak verilmesini sağlamak amacıyla geliştirilen sistemdir.
- 8. Engelsiz Sağlık İletişim Merkezi (ESİM) Uygulaması:** İşitme engelli vatandaşların, acil bir sağlık sorununda ambulans talebinde bulunabilmesine, MHRS üzerinden muayene randevusu alabilmesine, muayene sırasında canlı tercüman desteği alabilmesine imkân sağlayan uygulamadır.
- 9. Hastalık Yönetim Platformu (HYP):** Yaşlanan nüfusa bağlı olarak kronik hastalıkların artması sebebiyle sağlık sistemleri ve ekonomisi üzerindeki yükün azaltılmasını ve sağlık hizmetlerinin kaliteli bir şekilde sürdürülebilirliğinin sağlanmasını amaçlayan platformdur.
- 10. Merkezi Entegre Laboratuvar İşletim Sistemi (MELİS):** Bakanlığımıza ait birinci basamak sağlık kurum ve kuruluşları için laboratuvar tetkik istemlerinin yapılması ve laboratuvarlardan alınan sonuçların birinci basamak sağlık kurum ve kuruluşlarında çalışan hekimlere iletilmesi sürecinin daha hızlı, güvenilir ve ekonomik olarak yürütülebilmesi amacıyla geliştirilmiş sistemdir.
- 11. Dr. e-Nabız Sistemi (Telesağlık Sistemleri):** COVID-19 pandemisinde riskli kişilerin sağlık hizmetlerine ulaşması ve bulaşın azaltılması amacıyla uzaktan muayene sistemi ihtiyacının karşılanması amacıyla geliştirilmiştir.
- 12. Ölüm Bildirim Sistemi (ÖBS):** Ülkemizde meydana gelen ölümlere dair verileri hızlı, doğru ve kaliteli şekilde derleyerek elektronik ortama kaydetmek, paydaş kuruluşlara ve Bakanlığımızın tüm bilgi sistemlerine anlık veri aktarmak amacını taşıyan uygulamadır.
- 13. Neyim Var Projesi:** Kullanıcının şikâyetlerine ilişkin alınan, varsa geçmiş sağlık verilerine e-Nabız sistemi üzerinden ulaşan, bu verileri kullanarak zenginleştirilmiş sorgulama süreci başlatıp hastaya gitmesi gereken branşı ve olabilecek muhtemel teşhis önerilerinde bulunan, sorgulama verilerini ve muhtemel teşhislerini hastanın gideceği doktorla paylaşabilen yapay zekâ destekli bir uzman sistemdir.

- 14. Hayat Eve Sığar (HES) Uygulaması:** COVID-19 pandemisi ile mücadele döneminde bilişim ve teknolojinin sunduğu imkânlardan en üst düzeyde faydalanmak ve tüm süreci sağlık bilişim sistemleri üzerinden kontrol edebilmek için hizmete sunulan uygulamadır.
- 15. Filyasyon ve İzolasyon Takip Sistemi (FİTAS):** COVID-19 virüsünün yayılmasını engellemek, etkilerini en aza indirmek için alınacak önlemlere destek olmak, bulaşıcı hastalığın ilk ortaya çıkış nedenini bulmak ve risk altındaki temaslı kişilere hızlıca ulaşmak amacıyla geliştirilmiş sistemdir.
- 16. Kayıt Tescil Sistemi (KTS):** Sağlık hizmeti sunucuları tarafından klinik, idari ya da yönetsel amaçlarla kullanılan, gerektiğinde diğer bilgi yönetim sistemleri ile veri alışverişi yapabilen ve SBYS olarak adlandırılan yazılımların kayıt edilerek akredite edilmesi amacıyla kurulan sistemdir.
- 17. Sağlık Kodlama Referans Sunucusu (SKRS):** Sağlık bilişimi standartlarını iyileştirmek ve yaygınlaştırmak amacıyla geliştirilmiştir.
- 18. Kimlik Paylaşım Sistemi (KPS):** Kamu sağlık hizmeti sunucularının kişiye ait nüfus ve yerleşim yeri bilgilerine güncel ve güvenli bir şekilde erişmesine imkân sağlayan sistemdir.
- 19. Transplantasyon Diyaliz ve İzlem Sistemleri (TDİS):** Organ, doku, hücre nakilleri ile bu alandaki teşhis ve tedavi süreçlerinin kayıt, işlem, süreç yönetimi, kaynak planlama ve izlem süreçlerini takip etmek üzere geliştirilen bir web uygulamasıdır.
- 20. Uyuşturucu ile Mücadele Acil Eylem Planı Uygulaması:** Bakanlığımız ve diğer paydaşlar ile beraber yürütülen Uyuşturucu ile Mücadele Eylem Planı kapsamında gerçekleştirilen faaliyetlerin takibi yapılan uygulamadır.
- 21. Uzmanlık Eğitimi Takip Sistemi (UETS):** Tıp, eczacılık ve diş hekimliğinde uzmanlık eğitiminin kalitesini yükseltmek, uzmanlık öğrenci ve eğiticilerinin daha verimli bir eğitim süreci geçirmesini sağlamak aynı zamanda uzmanlık öğrencilerinin, eğiticilerin, eğitim program ve kurumlarının takip edilmesini sağlamak amacıyla kullanılan sistemdir.
- 22. Teşhis İlişkili Gruplar (TİG) Uygulaması:** Hastalık grupları arasında maliyet farklılıklarını ortaya koymak, adil ve yönetilebilir bir ödeme yöntemine geçmek, planlama ve araştırmalara ışık tutmak, TİG uygulayan ülkelerle karşılaştırma yapmak, hastane verimliliğini ve etkinliğini teşvik etmek amacıyla masaüstü olarak geliştirilen uygulamadır.
- 23. Sağlık Tesisleri Denetim ve İzleme Sistemi (Den-İz):** Ülke genelindeki tüm sağlık tesislerinin ve bu tesislerde sunulan sağlık hizmetlerinin elektronik ortamda denetlenmesi, denetim faaliyetlerinin izlenmesi, denetim sonuçlarının raporlanabilmesi, merkez ve taşra teşkilatı kullanıcılarının etkin ve hızlı karar alma yetisinin artırılması amacıyla geliştirilen web yazılımıdır.
- 24. Elektronik Vaka Sistemi (EVS):** Acil ve afet durumlarında, acil sağlık hizmetleri ekipleri tarafından hastane öncesi acil sağlık verilerinin gerçek zamanlı olarak toplanması,

işlenmesi, ambulans sefer sürecinin kamera ile kayıt altına alınması ve gerektiğinde gerçek zamanlı olarak uzaktan izlenmesi ve dolayısıyla ambulans kazalarının azalmasının sağlanması amacıyla oluşturulmuş sistemdir.

25. Kan Hizmet Birimleri Yönetim Sistemi (KHBYS): Ulusal düzeyde kan bağıışı, kan bileşenleri, transfüzyon ve hemovijilans iş süreçlerini izleyen, takip eden, kayıt altına alan ve istatistiklerinin çıkarıldığı bir web yazılımıdır.

26. Halk Sağlığı Yönetim Sistemi (HSYS): Birinci basamak sağlık hizmeti, halk sağlığı hizmeti ve koruyucu önleyici sağlık hizmetine yönelik ihtiyaç duyulan farklı uygulamaların bütünlük bir yapıda kurgulanması, kaliteli veri toplanması, toplanan verilerin analizinin yapılması, tüm süreçlerin uluslararası standartlara uygun hale getirilmesi ve tek merkezden yönetilebilir olması için geliştirilmiştir. Sistemin modülleri;

- Kullanıcı ve Rol Yönetimi Modülü,
- Muayene Bilgi Yönetim Sistemi (MBYS) Web Uygulaması,
- Kanser Tarama ve Takip Modülleri,
- Evde Sağlık Hizmetleri Sistemi,
- Bağıışıklama/Pandemik Uygulamalar,
- Misafir Anne Takip Modülü,
- Influenza Sürveyans Uygulaması,
- Tüberküloz Modülleri,
- Koruyucu Ağız ve Diş Sağlığı Uygulaması,
- Sosyal Yardım Uygulaması,
- Diş Muayene Modülü,
- Okul Sağlığı Uygulaması,
- Fiziksel Aktivite Takip Modülü,
- Sağlıklı Hayat Merkezi (SHM) Uygulamaları,
- Hekim Cetveli Uygulaması,
- İşitme Tarama Programı (İTP) Sistemi,
- İyi Laboratuvar Uygulamaları Sistemi (İLUS),
- Hekim İletişim Sistemi,
- Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp (GETAT) Modülü,
- Klor Cihazı Takip Uygulaması,
- Ambalajlı Su Cezaları Uygulaması,
- Gezici İş Sağlığı ve Güvenliği Sistemi,
- Sürücü Davranışları Geliştirme Eğitimi (SÜDGE) Uygulaması,
- Ulusal Neonatal Tarama Programı (NTP) Modülü,
- Hastane Enfeksiyonları Sürveyans Sistemi (İNFLİNE),
- HIV/AIDS Bilgi Sistemi (HABS),
- Hızlı Veri Toplama Sistemi (HTS)
- İzleme ve Değerlendirme Formları Modülü,
- Tütün Bağıımlılığı Tedavisi İzlem Sistemi (TUBATİS),
- Aşı ile Önlenebilir İnvaziv Bakteriyel Hastalıklar Sürveyansı (Toplum Temelli Aktif Sürveyans),
- Aşıla Mobil Uygulamasıdır.

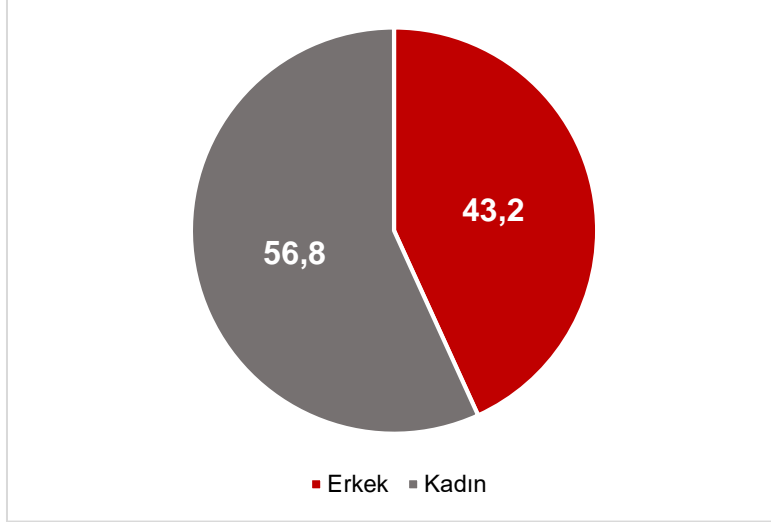

- 27. Laboratuvar Bilgi Yönetim Sistemi (LBYS):** 81 ilde halk sağlığı laboratuvarı ile merkez klinik ve klinik dışı referans laboratuvarlarının entegrasyonu sağlanarak oluşturulan web tabanlı otomasyon sistemidir.
- 28. Çekirdek Kaynak Yönetim Sistemi (ÇKYS):** Geniş kapsamlı bir proje olup bilişim sistemine beş (5) ana modülle katkı sağlamaktadır.
- İnsan Kaynakları Yönetim Sistemi (İKYS)
 - Malzeme Kaynakları Yönetim Sistemi (MKYS)
 - Özel Sağlık Kuruluşları Yönetim Sistemi (SKYS)
 - Yatırım Takip Sistemi (YTS)
 - Temel Sağlık İstatistikleri Modülü (TSİM)
- 29. Elektronik Belge Yönetim Sistemi (EBYS):** Bakanlığımız merkez, taşra ve yurt dışı teşkilatı ile bağlı ve ilgili kuruluşlarının her türlü dokümanı kayıt altına alarak bu bilgilerin elektronik ortamda paylaşılmasına ve kullanıcısı olan tüm personelin her zaman, her yerden elektronik ortamda bu bilgilere kolaylıkla ulaşabilmesine imkân veren bir sistemdir.
- 30. Entegre Kurumsal İşlem Platformu (EKİP):** Tüm sağlık kurumları ve tesislerin, insan kaynakları ve ruhsatlandırma süreçlerinin tek çatı altında toplanarak yönetildiği bir sistemdir.
- 31. Tek Düzen Muhasebe Sistemi (TDMS):** Bakanlığımıza bağlı döner sermayeli sağlık kurumlarına ait muhasebe kayıtlarının tutulduğu web tabanlı bir sistemdir.
- 32. Malzeme Kaynakları Yönetim Sistemi (MKYS):** Bakanlığımıza bağlı kuruluşların kaynağına ve edinme yöntemine bakılmaksızın kamu idarelerine ait taşınır malların kaydı, muhafazası ve kullanımı ile yönetim hesabının verilmesi, muhasebe kayıtlarının tutulması, bu kayıtlara göre karar aşamalarında kullanılmak üzere çok sayıda karar destek raporunun alınabilmesine imkân sağlayan uygulamadır.
- 33. Ek Ödeme Bordro Sistemi (EKOBS):** 2. ve 3. basamak sağlık tesisleri ile ağız dışı sağlığı merkezleri ve hastanelerinde döner sermayeden yapılacak ek ödemenin hesaplanarak merkezi bir yazılım üzerinden yapılmasını sağlamak amacıyla geliştirilen uygulamadır.
- 34. Ulusal Engelliler Veri Bankası (UEVB) Uygulaması:** Engelli raporu vermeye yetkisi olan sağlık kurumları tarafından hastaların raporlarının kayıt altına alınmasına ve ortak bir alandan takip edilmesine olanak sağlayan uygulamadır.
- 35. Ortak Giriş Noktası Uygulaması:** Bakanlığımızda kullanılan uygulamalara tek bir giriş noktasından farklı giriş yöntemleri ile güvenli bir şekilde giriş yapılmasını sağlayan uygulamadır.
- 36. Evde Sağlık Hizmetleri Çağrı Merkezi:** Evde sağlık hizmetlerinde ihtiyacı olan bireylerin muayene, tetkik, tahlil, tedavi, tıbbi bakım ve rehabilitasyonlarının evinde ve aile ortamında

yapılması, bu kişilere ve aile bireylerine sosyal ve psikolojik destek hizmetlerinin bir bütün olarak birlikte verilmesi amacıyla kurulmuş çağrı merkezidir.

4. İnsan Kaynakları

Grafik 1: Fiili Çalışan Personelin Cinsiyete Göre Dağılımı (%), 2022

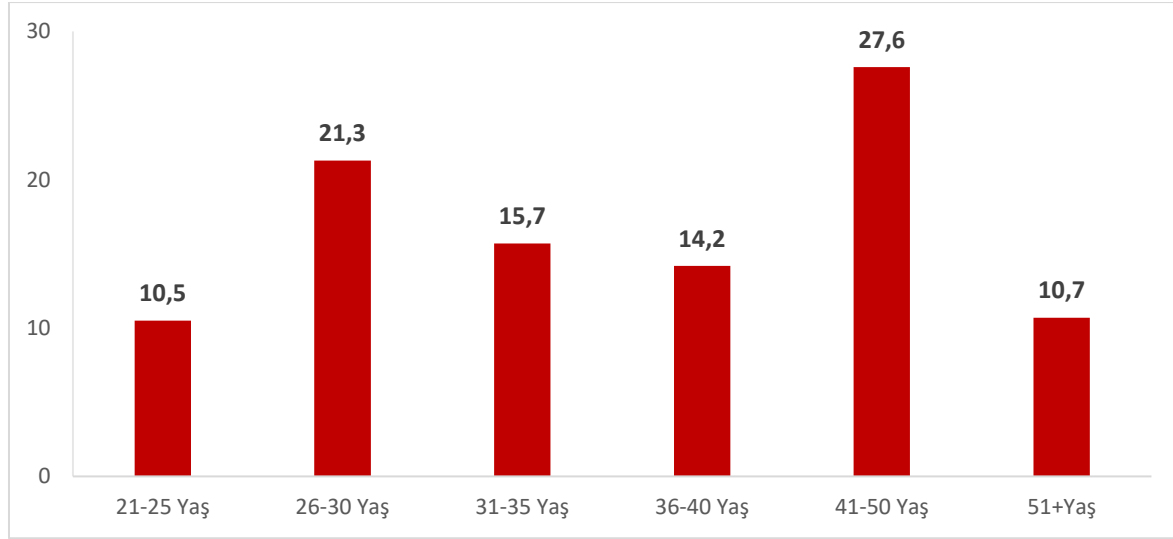

Tablo 4: Sağlık Bakanlığı Personel Sayıları, 2022

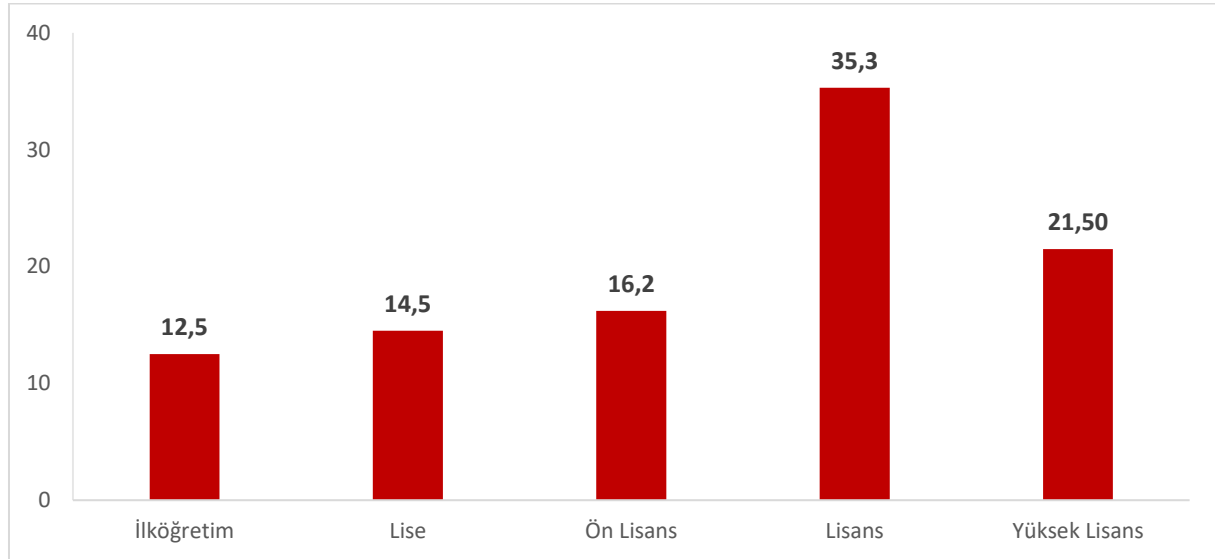
UNVAN/SINIF	TOPLAM
Uzman Tabip	48.929
Asistan	25.305
Tabip	53.315
Diş Tabibi	12.196
Eczacı	4.817
Hemşire	169.234
Ebe	55.803
Sağlık Memuru	115.208
Sağlık Teknikeri	19.183
Diğer Sağlık Hizmetleri Sınıfı	16.837
Genel İdare Hizmetleri Sınıfı	30.117
Teknik Hizmetler Sınıfı	7.143
Avukatlık Hizmetler Sınıfı	533
Din Hizmetleri Sınıfı	210
Yardımcı Hizmetler Sınıfı	18.490
İşçi + Geçici Personel	175.282

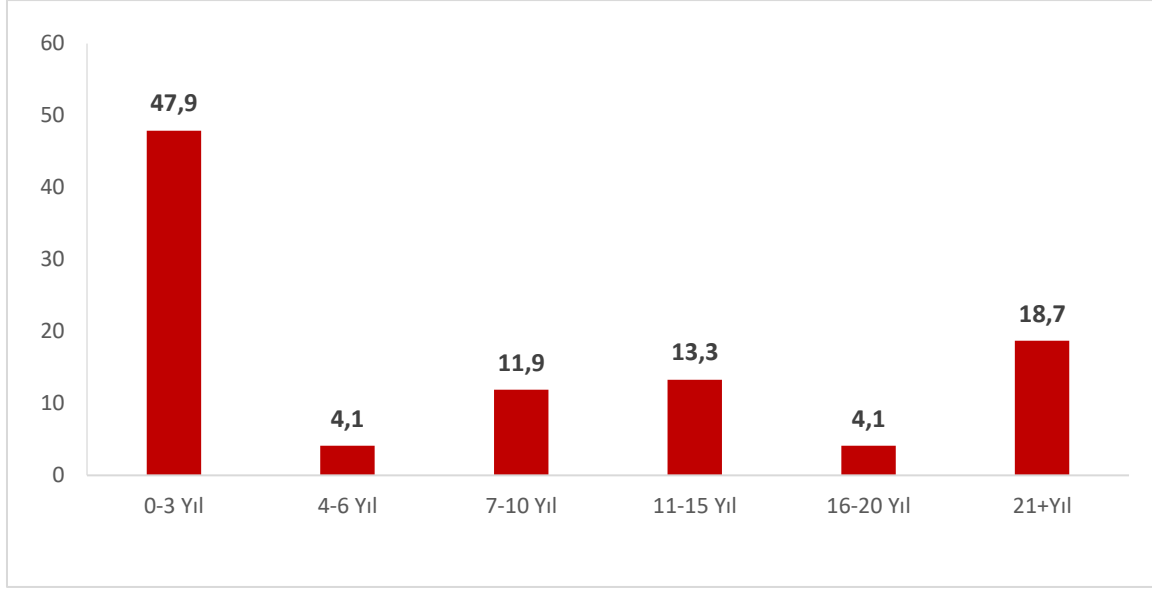
Grafik 2: Fili Çalışan Personelin Yaş Durumuna Göre Dağılımı, (%) 2022

Grafik 3: Fili Çalışan Personelin Öğrenim Durumuna Göre Dağılımı, (%) 2022

Grafik 4: Fıllı Çalışan Personelin Hizmet Durumuna Göre Dağılımı, (%) 2022

5.Sunulan Hizmetler

1.1. Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

- Her türlü koruyucu, teşhis, tedavi ve rehabilite edici sağlık hizmetlerini planlar, teknik düzenleme yapar, standartları belirler ve bu hizmetler ile sunucularını sınıflandırır ve bununla ilgili iş ve işlemleri yaptırır.
- Organ ve doku nakli, kan ve kan ürünleri, diyaliz, remeye yardımcı tedavi, evde sağlık, yanık, yoğun bakım gibi özellikli planlama gerektiren sağlık hizmetlerini planlar ve bu hizmetleri sunan kurum ve kuruluşlar arasında koordinasyonu sağlar.
- Kamu ve özel hukuk tüzel kişileri ile gerçek kişilere ait sağlık kurum ve kuruluşlarına izin verir ve ruhsatlandırır, bu izin ve ruhsatları gerektiğinde süreli veya süresiz iptal eder.
- Sağlık hizmetlerinin ücret tarifelerini belirler veya tasdik eder.
- Hasta hakları ile hasta ve çalışan güvenliğine yönelik düzenleme yapar.
- Sağlık kurum ve kuruluşlarının mevzuat ile belirlenen politika ve düzenlemelere uyumunu denetler, gerekli yaptırımları uygular.
- Planlama ve standartlar oluşturulması için gerekli komisyonları kurar.
- Sağlık kurum ve kuruluşları ile hizmetten faydalananlar arasında doğabilecek ihtilafların çözümüne yönelik usulleri belirler.
- Geleneksel, tamamlayıcı ve alternatif tıp uygulamaları ile ilgili düzenleme yapar ve sağlık beyanı ile yapılacak her türlü uygulamalara izin verir ve denetler, düzenleme ve izinlere aykırı faaliyetleri ve tanıtımları durdurur.
- Sağlık hizmetlerinde kalite ve akreditasyon kuralları belirler ve uygulanmasını sağlar.
- Sağlık turizmi uygulamalarının geliştirilmesine yönelik düzenlemeler yapar, ilgili kurumlarla koordinasyon sağlar.
- İlgili mevzuat çerçevesinde kişisel verilerin korunmasına ve veri mahremiyetinin sağlanması yönelik düzenleme yapar.
- Tıpta uzmanlık eğitimi ile ilgili iş ve işlemleri yürütür.

- Sağlık insan gücü planlaması yapar, sayı ve nitelik olarak ihtiyaca uygun insan gücü yetiştirilmesi için ilgili kurum ve kuruluşlarla iş birliği yapar.
- Mevcut sağlık insan gücünü, kamu ve özel kurum ve kuruluşlar düzeyinde planlar ve istihdamın bu plan çerçevesinde yürütülmesini denetler.
- Sağlık meslek mensuplarının uyum, hizmet içi eğitim, sertifikalı eğitim, görevde yükselme ve unvan değişikliği eğitimleri ve benzeri eğitimleri ile ilgili düzenlemeleri yapar, koordine eder, kredilendirme, izleme ve denetimini sağlar.
- İlgili kuruluşlarla iş birliği yaparak sağlık mesleklerinin standartlarını belirler, eğitim müfredatlarının kanıta dayalı olarak güncellenmesini ve geliştirilmesini sağlar, sağlık meslek mensuplarının sertifikasyonu ile ilgili işleri yapar veya yaptırır.
- Sağlık meslek mensuplarının tescil işlemlerini yapar, kayıtlarını tutar, personel hareketlerini takip eder.
- Bağlı kuruluşların sağlık hizmetleri sınıfına ait personelinin ihtiyaç planlamasını yapar.
- Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapar.

1.2. Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü

- Halk sağlığını korur ve geliştirir, sağlık için risk oluşturan faktörlerle mücadele eder.
- Birinci basamak sağlık hizmetlerini yürütür, bu amaçla birinci basamak sağlık kuruluşlarını kurar ve işletir, gerektiğinde bunları birleştirir, ayırır, nakleder veya kapatır.
- Bulaşıcı, bulaşıcı olmayan, kronik hastalıklar ve kanser ile anne, çocuk, ergen, yaşlı ve engelli gibi risk gruplarıyla ilgili olarak izleme, sürveyans, inceleme, araştırma, bağışıklama ve kontrol çalışmaları yaparak bunlarla ilgili verilerin toplanmasını sağlar, belirlenen hedefler doğrultusunda plan ve programlar hazırlar, uygulamaya koyar, denetlenmesini sağlar, değerlendirir ve gerekli önlemleri alır.
- Yaşam kalitesini yükseltecek alışkanlıkları kazandırarak toplumdaki tüm bireylerin sağlığını geliştirir; hatalı beslenme alışkanlıkları, obezite, sigara ve benzeri zararlı maddelerin yol açtığı sağlık riskleri ve tehditleri ile mücadele eder, bu hususları izler, araştırır, veri toplanmasını sağlar ve değerlendirir.
- Birey, toplum ve çevre sağlığını etkileyen ve genel sağlığı ilgilendiren her tür etkeni incelemek, teşhis etmek, değerlendirmek ve kontrol etmek üzere gerekli laboratuvar hizmetlerinin organizasyonunu sağlar ve ulusal referans laboratuvarı kurar ve işletir, içme suları, biyosidal ürünler gibi görev alanına giren konularda tüketici güvenliği ile ilgili tedbirleri alır ve buna yönelik her türlü iş ve işlemleri tesis eder.
- Sağlık tehditlerine yönelik erken uyarı ve cevap geliştirilmesi amacıyla gerekli organizasyonu sağlar, halk sağlığını tehdit eden konularda gereken tüm tedbirleri alır ve gerektiğinde müeyyide uygular.
- Biyolojik ürünler ve test materyali ile benzeri ürünlerle ilgili araştırma ve geliştirme faaliyetlerinde bulunur, bu ürünleri temin eder veya edilmesini sağlar, üretir ve gerektiğinde üretir.
- Görev ve sorumluluk alanıyla ilgili olarak hizmet standardizasyonunu sağlar, meslek personelinin yetişmesi için ilgili kurumlarla iş birliği yaparak eğitim programları hazırlar, eğitim ve yayın faaliyetinde bulunur.
- Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapar.

1.3. Kamu Hastaneleri Genel Müdürlüğü

- Bakanlığa bağlı hastaneleri, ağız ve diş sağlığı merkezlerini ve benzeri sağlık kuruluşlarını kurar ve işletir, gerektiğinde bunları birleştirir, ayırır, nakleder veya kapatır.
- Sağlık kuruluşlarında her türlü koruyucu, teşhis, tedavi ve rehabilite edici sağlık hizmetlerinin yürütülmesini sağlar, faaliyetleri izleyip ve değerlendirerek iyi uygulama örneklerini yaygınlaştırır.
- Performans değerlendirmesi yapar ve değerlendirme sistemi için her türlü alt yapıyı kurar.
- Sağlık kuruluşlarında hasta haklarına, hasta ve çalışanların sağlığına ve güvenliğine yönelik iyileştirme çalışmaları yapar.
- Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapar.

1.4. Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

- Afetlerde ve acil durumlarda ülke genelinde sağlık hizmetlerini planlar ve yürütür.
- Hastane öncesi acil sağlık hizmetlerine ait birimleri kurar ve işletir. Gerektiğinde hastane acil servisleri ile entegre eder, ilgili birimlerin faaliyetlerini izler, değerlendirir, hasta nakil ve sevk koordinasyonunu sağlar.
- Kara, hava ve deniz ambulanslarının temin, tahsis, sevk ve idaresini sağlar.
- Yurtiçinde meydana gelen afet ve acil durumlardaki tıbbî kurtarma ve acil sağlık hizmetlerini ilgili tüm taraflarla iş birliği ve koordinasyon içinde sağlar.
- Yurtdışında meydana gelen afet ve acil durumlarda ulusal ve uluslararası kuruluşlar ve sivil toplum örgütleri ile iş birliği içinde sağlık ve insanî yardım faaliyetlerine katılır.
- Afet ve acil durumlara yönelik sağlık hizmetlerinin sunumunda ihtiyaç duyulacak haberleşme, ilaç, tıbbi ve teknik malzemelere yönelik planlama, tedarik, dağıtım ve depolama faaliyetlerini yürütür, acil sağlık hizmetlerinin sunumu için gerekli telsiz haberleşme altyapısını kurup işletir.
- Tehlikeli kimyasal ve biyolojik maddelere bağlı sağlık tehditlerine yönelik hazırlık ve cevap geliştirilmesi amacıyla gerekli organizasyonu sağlar.
- Toplumun ilkyardım bilgi ve becerisinin geliştirilmesi amacıyla gerekli eğitim faaliyetlerini planlar ve yürütür.
- Görev ve sorumluluk alanı ile ilgili personelin yetiştirilmesi için ilgili kurum ve kuruluşlarla iş birliği içinde eğitim programı hazırlar ve uygular, tatbikat organizasyonları yapar, ulusal ve uluslararası tatbikatlara katılır.
- Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapar.

1.5. Sağlığın Geliştirilmesi Genel Müdürlüğü

- Toplumun ve bireyin sağlığı ile ilgili bilgi, farkındalık ve kontrol yeteneklerini artırıcı ve bu konuda sorumluluk almalarını ve karar süreçlerine katılmalarını teşvik edici faaliyetler yapar.
- Sağlığı doğrudan ve dolaylı olarak etkileyen faktörlerin ve sosyal belirleyicilerin iyileştirilmesine yardım edecek düzenlemeler yaparak birey sağlığının korunması ve sağlık

düzeşinin yükseltilmesine yönelik davranış değişikliği oluşturmak ve sürdürmek için faaliyetler yapar.

- Sağlığın teşviki ve geliştirilmesine yönelik bilimsel çalışmalar yapar veya yaptırır, eğitim kurumları ve basın yayın organları aracılığı ile toplumu bilgilendirme kampanyaları yapar veya yaptırır.
- Halk sağlığının korunması ve geliştirilmesi, hastalık risklerinin azaltılması, önlenmesi ve teşhis, tedavi ve rehabilite edici sağlık hizmetlerinin daha verimli kullanılabilmesi için uyarıcı, bilgilendirici ve eğitici mahiyette programlar hazırlar veya hazırlatır.
- Bakanlığın halkla ilişkilerini ve bilgi edinme hizmetlerini yürütür. Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapar.

1.6. Sağlık Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü

- Sağlık alanında kullanılan bilişim sistemleri ve iletişim teknolojileri ile ilgili ülke çapında politika, strateji ve standartları belirler.
- Kişisel sağlık verileri ile ülke düzeyinde sağlık durumu ve sağlık hizmetlerine ilişkin veri ve bilgi akışını içeren her türden bilgi sistemleri ve projelerini yapar ve yaptırır.
- Sağlık bilgi sistemleri ve teknolojileri alanında uluslararası gelişmeleri izleyerek, ülke uygulamalarını ve tecrübelerini paylaşır, gerektiğinde uluslararası kuruluşlarla iş birliği yapar.
- Sağlık bilişimi ve teknolojisi alanında çalışacak kamu ve özel hukuk tüzel kişileri ile gerçek kişilerin uyacakları kuralları belirler, uygular, gerektiğinde bunların yazılım ve ürünlerinin uygunluğuna karar verir ve müelliflerini yetkilendirir.
- Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapar.

1.7. Sağlık Yatırımları Genel Müdürlüğü

- Bakanlığın ve bağlı kuruluşların hizmetlerinde kullanılacak binalar için belirlenen ihtiyaç programlarına uygun olarak mühendislik hizmetlerini yürütür, projelerini hazırlar veya hazırlatır.
- Gerektiğinde ön veya tam proje ile inşaat ihalelerini yapar ve bu hizmetler için müşavirlik hizmeti satın alır.
- Gerektiğinde Bakanlık ve bağlı kuruluşların inşaatlarının kontrolörlüğünü yapar veya yaptırır.
- Sağlık yapılarının standartlarını belirler ve mimarisini geliştirmeye yönelik çalışmalar yapar.
- Bakanlığın ihtiyaç duyduğu taşınmazların kamulaştırma işlemlerini yürütür.
- Bakanlığın ve bağlı kuruluşların ihtiyacı olan tesislerin yapımını ve mevcut tesislerin yenilenmesini kamu özel ortaklığı modeli veya diğer usuller ile gerçekleştirir.
- Sağlık hizmeti sunumunda ihtiyaç duyulan ve ileri teknoloji gerektiren tıbbî cihaz, ürün ve hizmetlerin üretimine, teknolojilerinin geliştirilmesine ve yurtdışından transferine yönelik yerli ve yabancı yatırım ve teknoloji imkânlarını araştırır, teşvik eder ve bu ürünlerin offset ticaretini düzenler.
- Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapar.

1.8. Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü

- Sağlık alanında yabancı ülkelerle ve uluslararası kuruluşlarla ilişkileri yürütür, geliştirir ve bunlarla ilgili hukukî ve idarî düzenlemelere ilişkin çalışmaları yürütür.
- İkili ve çok taraflı anlaşma ve sözleşmelere ilişkin işlemleri yürütür.
- Avrupa Birliği ile ilişkileri, Bakanlığın ilgili birimleri arasında ve Bakanlık ile diğer kurumlar arasında koordinasyonu gerçekleştirmek suretiyle yürütür.
- Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapar.

1.9. Strateji Geliştirme Başkanlığı

- İdarenin stratejik plan ve performans programının hazırlanmasını koordine eder ve sonuçlarının konsolide edilmesi çalışmalarını yürütür.
- İzleyen iki yılın bütçe tahminlerini de içeren idare bütçesini, stratejik plan ve yıllık performans programına uygun olarak hazırlar ve idare faaliyetlerinin bunlara uygunluğunu izler ve değerlendirir.
- Mevzuatı uyarınca belirlenecek bütçe ilke ve esasları çerçevesinde, ayrıntılı harcama programını hazırlar ve hizmet gereksinimleri dikkate alarak ödeneğin ilgili birimlere gönderilmesini sağlar.
- Bütçe kayıtlarını tutar, bütçe uygulama sonuçlarına ilişkin verileri toplar, değerlendirir ve bütçe kesin hesabı ile malî istatistikleri hazırlar.
- İlgili mevzuatı çerçevesinde idare gelirlerini tahakkuk ettirir, gelir ve alacaklarının takip ve tahsil işlemlerini yürütür.
- Genel bütçe kapsamı dışında kalan idarelerde muhasebe hizmetlerini yürütür.
- Harcama birimleri tarafından hazırlanan birim faaliyet raporlarını da esas alarak idarenin faaliyet raporunu hazırlar.
- İdarenin mülkiyetinde veya kullanımında bulunan taşınır ve taşınmazlara ilişkin icmal cetvellerini düzenler.
- İdarenin yatırım programının hazırlanmasını koordine eder, uygulama sonuçlarını izler ve yıllık yatırım değerlendirme raporunu hazırlar.
- İdarenin, diğer idareler nezdinde takibi gereken malî iş ve işlemlerini yürütür ve sonuçlandırır.
- Malî kanunlarla ilgili diğer mevzuatın uygulanması konusunda üst yöneticiye ve harcama yetkililerine gerekli bilgileri sağlar ve danışmanlık yapar.
- Ön malî kontrol faaliyetini yürütür.
- İç kontrol sisteminin kurulması, standartlarının uygulanması ve geliştirilmesi konularında çalışmalar yapar.
- Malî konularda üst yönetici tarafından verilen diğer görevleri yapar.
- Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapar.

1.10. Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

- Bakanlığın personel planlaması ile personel sisteminin geliştirilmesi ve performans ölçütlerinin oluşturulması konusunda çalışmalar yapar ve tekliflerde bulunur.
- Bakanlık personelinin atama, nakil, terfi, emeklilik ve benzeri özlük işlemlerini yürütür.

- 5018 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde, kiralama ve satın alma işlerini yürütür, temizlik, güvenlik, aydınlatma, ısınma, onarım, taşıma ve benzeri hizmetleri yapar veya yaptırır.
- Bakanlığın taşınır ve taşınmazlarına ilişkin işlemleri ilgili mevzuat çerçevesinde yürütür.
- Genel evrak ve arşiv faaliyetlerini düzenler ve yürütür.
- Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapar.

1.11. Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü

- 659 sayılı Genel Bütçe Kapsamındaki Kamu İdareleri ve Özel Bütçeli İdarelerde Hukuk Hizmetlerinin Yürütülmesine İlişkin Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine göre hukuk birimlerine verilen görevleri yapar.
- Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapar.

1.12. Teftiş Kurulu Başkanlığı

- Denetime ilişkin yöntem ve teknikleri geliştirir, denetim alanındaki standart ve ilkelerin oluşturulmasını sağlar, denetim rehberleri hazırlar, denetimlerin etkinliğini ve verimliliğini artırıcı tedbirler alır.
- Bakanlık teşkilatı ile gerektiğinde bağlı ve ilgili kuruluşların ve bunların denetimi altındaki kurum ve kuruluşların iş ve işlemleri hakkında denetim, inceleme ve soruşturma yapar.
- Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapar.

1.13. İç Denetim Birimi Başkanlığı

- Risk analizlerine dayalı iç denetim plan ve programlarını hazırlar, geliştirir ve üst yöneticinin onayına sunar. Onaylanan denetim plan ve programlarının uygulanmasını sağlar, denetim ve danışmanlık faaliyetlerini yürütür, üst yönetici tarafından talep edilen ve görev alanına giren program dışı görevleri gerçekleştirir.
- Bakanlığın risk yönetimi, iç kontrol ve yönetim süreçlerinin etkinlik ve yeterliliğini değerlendirir.
- İç denetim faaliyetleri sırasında tespit edilen veya iç denetim birimine intikal eden inceleme veya soruşturma yapılmasına gerek duyulan hususları üst yöneticinin bilgisine sunar.
- İç denetim faaliyetlerinin sonuçlarını izler. İç denetim faaliyetlerinin değerlendirilmesi, kamu iç denetim standartları ve meslek ahlak kurallarına uygun olarak yürütülmesi ve iç denetim faaliyetlerinin geliştirilmesi için kalite güvence ve geliştirme programı oluşturur, uygular ve geliştirir. Kalite güvence ve geliştirme programı çerçevesinde yapılan değerlendirme sonuçlarını üst yöneticiye sunar.
- Yıllık iç denetim faaliyet raporunu hazırlar ve üst yöneticiye sunar.
- İç Denetim Biriminin görevlerini etkin bir şekilde yerine getirebilecek bilgi, yetenek, tecrübe ve mesleki yeterliliğe sahip iç denetçi kadrosunu Bakanlığın insan kaynakları politikaları ile uyumlu olarak oluşturur ve bunun için gerekli prosedürleri gerçekleştirir.
- İç Denetim Birimi Yönergesini, iş ve işlem süreçlerini İç Denetim Koordinasyon Kurulu düzenlemelerine uygun olarak hazırlar ve geliştirir.

- İç denetim faaliyetlerinin sonuçları hakkında üst yöneticiye belirli aralıklarla bilgi sunar, iç denetim alanındaki gelişmeler ve en iyi uluslararası uygulamalar konusunda bilgilendirme yapar.
- Denetim raporlarının, raporlama standartları ile belirlenen usul ve esaslara uygunluğunu kontrol eder ve bir örneğini İç Denetim Biriminde muhafaza eder.

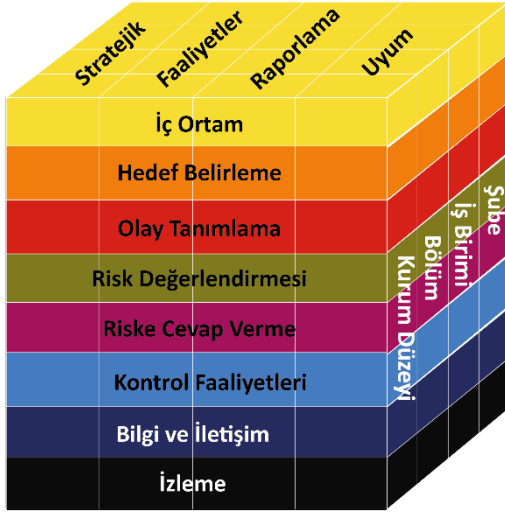
1.14. Özel Kalem Müdürlüğü

- Bakanın çalışma programını düzenler.
- Bakanın resmî ve özel yazışmalarını, protokol ve tören işlerini düzenler ve yürütür.
- Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapar.

1.15. Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği

- Bakanlığın basınla ilgili faaliyetlerini planlar ve bu faaliyetlerin belirlenecek usul ve esaslara göre yürütülmesini sağlar.
- Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapar.

6.Yönetim ve İç Kontrol Sistemi

5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu kapsamında uluslararası standartlar ve Avrupa Birliği uygulamaları doğrultusunda etkin bir iç kontrol sisteminin kurulması amacıyla COSO (bütünleşik kontrol çerçevesi) (The Committee of Sponsoring Organisations of the Treadway Commission) modeli örnek alınmıştır. Hizmetlerin etkinliğini sağlamak, verimliliği arttırmak, idari ve mali raporların güvenliği ve yürürlükteki kanun ve düzenlemelere uygunluğunu ortaya koymak amacıyla bu model doğrultusunda 2010 yılında ilk adım olarak Strateji Geliştirme Başkanlığında pilot iç kontrol sistemi kurulması çalışmalarına başlanmıştır. Bakanlığımızın diğer merkez birimlerinde iç kontrol

sisteminin oluşturulması çalışmaları tamamlanmıştır.

Bakanlığımız 2021-2022 yıllarını kapsayan Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı hazırlık çalışmaları gerçekleştirilmiş olup Eylem Planı hazırlama grubu ve İzleme Yönlendirme Kurulunun incelemelerinden sonra Eylem Planımız Makam Onayı ile yayınlanmıştır. Eylem planında 51 eylem yer almış olup 34 eylemden İl Sağlık Müdürlükleri sorumlu tutulmuştur. Merkez Birimlerin sorumlu olduğu eylem sayıları ise hizmet alanlarına göre farklılık göstermiştir.

2021-2022 Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planının gerçekleşmeleri üçer aylık periyotlarda değerlendirilmiştir. Eylem Planının süresi 31.12.2022 tarihinde dolacağından 2023-2024 Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı taslak çalışması tüm harcama birimleri ile yapılan çevrimiçi eğitim ve toplantılar neticesinde iç kontrol hazırlama grubunca hazırlanarak İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulunun görüşlerine ve Bakanlık Makamı onayına sunulmuştur.

Son olarak da 2023-2024 Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem planında 51 eylem yer almış olup 32 eylemden İl Sağlık Müdürlükleri sorumlu tutulmuştur.

2021-2022 Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı ilgili eylemleri kapsamında merkez harcama birimleri ile 81 il sağlık müdürlüğü iç kontrolden sorumlu daire başkanı/başkan ve sorumlu personeline yönelik olarak 2022 yıllarında toplam 4 çeyrek dönemde 1200 yönetici ve personele çevrimiçi iç kontrol sistemi ve eylemleri ile ilgili eğitimler verilmiştir.

Ayrıca 2022 yılında Hazine ve Maliye Bakanlığı Kamu Mali Yönetim ve Dönüşüm Genel Müdürlüğü İç Kontrol Merkezi Uyumlaştırma Dairesi ile pilot çalışma yapılarak kamu "İç Kontrol Sistemi İzleme ve Değerlendirme Rehberi" güncelleme çalışmaları yapılmıştır.

Ayrıca 2022 yılında Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından İç Kontrol Sistemi İzleme ve Değerlendirme Rehberi çalışmaları kapsamında, Sağlık Bakanlığı iç kontrol uygulamaları başarılı bulunarak pilot olarak seçilmiştir. Bakanlığımızda uygulanan çok sayıda iyi uygulama örneği diğer kamu idarelerine yaygınlaştırılmak üzere Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından raporlanmıştır.

II. AMAÇ VE HEDEFLER

A. Temel Politika ve Öncelikler

On Birinci Kalkınma Planı

Amaç
578. Bireylerin yaşam kalitesinin yükseltilmesi, ekonomik ve sosyal hayata aktif ve sağlıklı bir şekilde katılımlarının temin edilebilmesi için kanıta dayalı politikalarla desteklenen, kaliteli, güvenilir, etkin, mali açıdan sürdürülebilir bir sağlık hizmet sunumu ile bölgeler arası dağılımın iyileştirilmesi, fiziki altyapının ve insan kaynağının niteliğinin artırılması temel amaçtır.
2.2.1.2.2. İlaç ve Tıbbi Cihaz
363. İlaç ve tıbbi cihaz sanayiinde TÜSEB yetkinlikleri artırılarak Ar-Ge, üretim ve eğitim faaliyetleri yanında Start-Up'ları fonlayacak, simülasyon merkezleri oluşturacak, gerektiğinde şirket yapısıyla diğer şirketlerle ortaklıklara girecek, sağlık vadisi ve sağlık teknolojileri geliştirme bölgesi oluşturmada liderlik yapacak ve ihracat odaklı daha yüksek katma değerli ürünler geliştirilmesini sağlayacaktır.
363.1. İlaç ve tıbbi teknolojiler alanında, ülkemizin Ar-Ge ve üretim kapasitesini geliştirmek üzere üniversiteler, araştırma merkezleri, laboratuvarlar, teknoloji firmaları, uygulama merkezleri, hekim ve mühendisler gibi sektörün tüm paydaşlarının yer aldığı entegre bir sağlık ekosistemi olarak Sağlık Vadisi hayata geçirilecektir.
363.2. İlaç ve tıbbi cihaz üretim alanlarının yer alacağı, ortak kullanıma hizmet edecek şekilde teknolojik imkânların bulunduğu, kümelenmeye yönelik desteklerin sağlanacağı sağlık teknoloji geliştirme bölgeleri oluşturulacaktır.
363.3. Sağlık Endüstrileri Dönüşüm ve Araştırma Platformu aracılığıyla ilaç ve tıbbi cihaz alanında yeni nesil sağlık girişimcileri havuzu oluşturulacak ve çeşitli etkinliklerle girişimci, sanayici ve yatırımcılar bir araya getirilecektir.
363.4. Tıbbi cihazların AR-GE'si, pre-klinik çalışmaları, prototip geliştirilmesi, üretim ve üretim sonrası süreçlerine yönelik analiz, doğrulama, test ve ölçüm faaliyetlerini içeren akredite mükemmeliyet merkezi kurulacaktır.
363.6. İlaç ve tıbbi cihaz sektörüne yönelik test, sertifikasyon ve ruhsatlandırma alanında uluslararası tanınırlığa sahip test ve analiz altyapısı geliştirilecektir.
364. Biyoteknolojik ilaçlar gibi yüksek teknoloji gerektiren alanlar başta olmak üzere Ar-Ge, üretim, nitelikli insan kaynağı ve mevzuat konularında ülkemizde gerekli ekosistem oluşturulacaktır.
364.1. 2020 yılında uygulanmaya başlanacak yeni AB tıbbi cihaz direktiflerine uyumlu laboratuvar test ve analiz süreçleri ile ürün belgelendirme süreçlerinde görev alabilecek nitelikte personel eğitilecektir.
364.2. Tıp doktorlarının Ar-Ge faaliyetlerine daha fazla zaman ayırmasını sağlayacak şekilde döner sermayeden aldıkları ek ödemeye ilişkin kriterler yeniden düzenlenecektir.
364.3. Kimyasal, bitkisel, biyolojik ve radyofarmasötik (nükleer) hammaddelerin üretimine yönelik altyapı geliştirilecektir.

Amaç

364.4. Biyoteknolojik ilaçlara yönelik Ar-Ge faaliyetlerinin artırılması amacıyla, altyapı ve yetkinliklerin geliştirilmesi sağlanacaktır.

366. Klinik araştırmalarda ÷lkemizin bölgede lider ÷lke konumuna gelmesi sağlanacaktır.

366.1. Ruhsat öncesinde yapılan klinik araştırmaların koşul aranmaksızın Ar-Ge faaliyeti kapsamına alınması sağlanacak, klinik araştırmaların Ar-Ge destekleri farklılaştırılacaktır.

366.2. Klinik araştırma öncesi ilaç ve tıbbi cihaz Ar-Ge çalışmalarının yapılabilmesi için uluslararası tanınır İyi Laboratuvar Uygulamaları sertifikasına sahip pre-klinik araştırma merkezleri kurulacaktır.

366.3. Klinik araştırma taraflarının ve kamuoyunun klinik araştırmalar konusunda farkındalık düzeyi artırılacaktır.

366.5. Klinik araştırmalarda uluslararası desteklerden (AB fonları ve NIH fonları gibi) alınan payın artırılması için uluslararası düzeyde Türkiye'nin gör÷n÷rlüğünü artıracak ağlara üyelikler sağlanacaktır.

367. Sağlık endüstrileri alanında yatırım, üretim, ihracatın artırılması, teknolojinin geliştirilmesi için yetkilendirilen Sağlık Endüstrileri Yönlendirme Komitesinin etkin çalışması sağlanacaktır.

2.2.2.3. Turizm

425. Daha fazla gelir bırakan turizm çeşitlerinin geliştirilmesi, konaklama süresinin uzatılması, konaklama dışı harcama alanlarının yaratılması ve harcama eğilimi yüksek ziyaretçilere ulaşılması yoluyla kişi başı harcama artırılacaktır.

425.2. Ortalama konaklama süresini artıracak ve turizmin yılın tamamına yayılmasını sağlayacak sağlık turizminin geliştirilmesi için tanıtım ve yatırım faaliyetleri yürütülecektir.

2.2.3.1. Kamu Yatırım Politikaları

438. KÖİ Modeli ile inşası devam eden toplam 18.716 yataklı 11 adet şehir hastanesi ile Gebze-Orhangazi-İzmir Otoyolu, Kuzey Marmara Otoyolu Kurtköy-Akyazı ve Kınalı Odayeri Kesimleri, Kınalı-Tekirdağ-Çanakkale-Balıkesir Otoyolunun Malkara Çanakkale Kesimi, Menemen-Aliağa Çandarlı Otoyolu, Ankara-Niğde Otoyolu, Aydın-Denizli Otoyolu, İstanbul Havalimanı 2. Etapı, Çeşme Havalimanı, Salıpazarı Kruvaziyer Limanı, Haliç Yat Limanı ve Kompleksi Projeleri tamamlanacaktır.

2.2.3.10. Gümrük Hizmetleri

528. Ticaret erbabı ve yolcuların iş ve işlemlerinde gümrük mevzuatına uyumunun artırılması kapsamında, mükelleflerin ihtiyaç duydukları bilgi ve belgelerin güncel, doğru, anlaşılır ve kolay erişilebilir şekilde yayımlanması sağlanacaktır.

528.2. İlgili kurumların internet sitelerinde görev alanlarına giren gümrük ile ilgili mevzuat, işlemler, ücretler ve belgeler hakkında bilgiler güncel, yeterli ve açık bir şekilde yayımlanacaktır.

2.3.3. Sağlık

579. Bulaşıcı olmayan hastalık risklerine yönelik olarak, sağlıklı yaşam tarzı teşvik edilecek; koruyucu ve tedavi edici hizmet kapasitesi geliştirilecek; çevre sağlığı, gıda güvenilirliği, fiziksel aktiviteye elverişli sahalar, sağlık okuryazarlığı, iş sağlığı ve güvenliği alanlarında sektörler ve kurumlar arası iş birliği ve koordinasyon artırılacaktır.

579.1. Sağlıklı yaşam tarzının teşvik edilmesi için sağlıklı beslenme ve hareketli yaşam alışkanlıkları kazandırılmasına yönelik eğitim, kamu spotu, kampanyalar gibi bilinçlendirme faaliyetleri yürütülecektir.

Amaç

579.2. Gıda güvenirliliği, obezite, çevre sağlığı gibi konularda çok paydaşlı sağlık sorumluluğu modeli güçlendirilecektir.

579.3. Bulaşıcı olmayan hastalıklara yönelik risk faktörlerinin azaltılabilmesi için erken teşhis hizmetlerinin etkinliği artırılacaktır.

580. Birinci basamak sağlık hizmetlerine ayrılan kaynakların akılcı, etkin ve verimli kullanılması sağlanacaktır.

580.1. Aile hekimlerince sunulan sağlık hizmetlerini nitelik ve nicelik olarak iyileştirmek suretiyle ihtiyacın bu aşamada karşılanması sağlanacaktır.

580.2. Sağlıklı hayat merkezlerinin sayısı artırılacak, bu merkezlerle kuvvetlendirilmiş ve entegre edilmiş bir aile hekimliği yapısı oluşturularak gerekli olan birinci basamak sağlık hizmetleri verilecektir.

580.3. Bulaşıcı olmayan hastalıklar başta olmak üzere, hastalıklara ilişkin tarama ve teşhis gibi süreçlerde aile hekimlerinin sorumlulukları artırılacaktır.

580.4. Aile hekimliği performans sistemi, ikinci ve üçüncü basamaklardaki performans sistemiyle entegre bir biçimde, teşhis ve tedavinin isabetliliği ve hizmet miktarıyla orantılı olarak yeniden tasarlanacaktır.

580.5. Birinci basamak sağlık hizmetlerinin daha fazla kullanılmasını sağlamak için finansal tedbirler alınacaktır.

580.6. Birinci basamak sağlık personeline yönelik hizmet içi eğitimler yeniden tasarlanacaktır.

581. Bağımlılıkla mücadele alanında yürütülen sağlık hizmetlerine erişim kolaylaştırılacak, bu alandaki faaliyetlerin etkinliği periyodik olarak izlenecektir.

581.1. Kamu kurum ve kuruluşlarının bağımlılıkla mücadele konusunda etkinliğinin artırılması, sunulan hizmetlerin genişletilmesi ve erişilebilirliğinin artırılması için ihtiyaç duyulan insan kaynağının temini, altyapının kurulması ve cari harcamaların karşılanması amacıyla bütçe imkânları artırılacaktır.

581.2. Bağımlılıkla mücadele konusunda danışmanlık, tedavi ve rehabilitasyon hizmetlerine kolay erişiminin sağlanmasını teminen bu hizmetlerin verildiği merkezlerin sayısı artırılacak, sunulan hizmetin kalitesi yükseltilecektir.

581.3. Zorunlu tedavi kararlarının uygulanabileceği özelleşmiş tedavi merkezlerinin sayısı artırılacaktır.

581.4. Alkol, tütün ve uyuşturucu gibi zararlı maddelerin kullanımıyla mücadele konusunda bilinçlendirme çalışmaları yürütülecektir.

581.5. Bağımlılıkla mücadeleye yönelik yürütülen faaliyetlerin sonuçları ile toplumdaki madde kullanım sıklığı periyodik olarak yapılacak bilimsel araştırmalarla izlenecektir.

582. Evde sağlık hizmetleri yaygınlaştırılacak, başta kırsalda yaşayanlar olmak üzere yaşlılara sunulan sağlık hizmetlerine erişimin kolaylaştırılması, yaşlılara yönelik koruyucu ve tedavi edici hizmetlerin güçlendirilmesi sağlanacaktır.

582.1. Evde sağlık hizmetleri yaygınlaştırılarak erişim, etkinlik ve kalite artırılacak ve yoğun bakım, palyatif bakım ve geriatri hizmetinin evde bakım hizmetleri ile entegrasyonu sağlanacaktır.

582.2. Yaşlılara yönelik sağlık izlemleri gerçekleştirilecek, yaşla birlikte artan hastalıklara ilişkin koruyucu ve tedavi edici hizmetler güçlendirilecek, geriatri ve palyatif bakım hizmetleri sunan merkezlerin sayısı artırılacaktır.

Amaç

583. Acil sağlık, yoğun bakım, onkoloji, organ nakli hizmetleri gibi özellikli sağlık hizmetlerinin kapasitesi artırılarak hızı ve kalitesi yükseltilecektir.

583.1. Özellikli sağlık hizmetleri merkezileştirilecek ve bu alanlarda hizmet veren hekimlere yönelik yönetim modeli oluşturulacaktır.

583.2. Acil servis hasta yoğunluğuna göre ihtiyaç olan yerlerde alternatif muayene alanları oluşturulacaktır.

583.3. Acil sağlık hizmetlerinde ambulansların etkin kullanımı sağlanacak ve hastaneler ile 112 Kontrol Komuta Merkezleri arasındaki koordinasyon güçlendirilecektir.

583.4. Kamu ve özel sağlık hizmet sunucularında yoğun bakım hizmetleri amacına uygun kullanılacak biçimde etkinleştirilecektir.

584. Sağlık hizmetinin kalitesinin geliştirilmesi için hizmet sunucularına yönelik akreditasyon sistemi kurulacak, klinik kalitenin takibi ve denetiminde standart ve etkili bir süreç oluşturulacak, klinik rehberlerin kullanımı yaygınlaştırılacaktır.

584.1. Sağlık hizmetlerinde klinik kalitenin ölçümü ve geliştirilmesi sağlanacak, klinik rehberlerin uygulanması yaygınlaştırılacaktır.

584.2. Akredite olan sağlık hizmet kuruluşu sayısı artırılabilecektir.

585. Veri ve kanıta dayalı politika oluşturmada girdi olarak kullanılacak, bilimsel araştırma ve analizlerde kullanılmaya elverişli, uluslararası karşılaştırmalara olanak sağlayan kalite ve ayrıntıda veri üretimi sağlanacaktır.

585.1. Sağlık veri setleri yeniden yapılandırılarak, veri kalitesi artırılacak ve uluslararası mukayeseye imkân veren bir veri altyapısının oluşturulması sağlanacaktır.

585.2. Kurumlar arası veri paylaşımı konusunda iş birliği ve koordinasyon geliştirilecektir.

586. Geleneksel ve tamamlayıcı tıp uygulamalarında ürün ve hizmet güvenilirliği ile standardizasyonun sağlanmasına yönelik hukuki düzenlemeler tamamlanacak, kontrol-denetim mekanizması oluşturulacaktır.

586.1. Geleneksel ve tamamlayıcı tıp uygulamalarına ilişkin hukuki düzenlemeler tamamlanacaktır.

586.2. Geleneksel ve tamamlayıcı tıpta merkez sayısı ve kamu hastanelerindeki ünite sayısı artırılacak, kontrol ve denetim mekanizmaları oluşturulacaktır.

587. Tedarik zincirinin etkinliğini ve sürdürülebilirliğini sağlamak için uçtan uca yönetim yapısı oluşturulacaktır.

587.1. İhtiyaç planlama, satın alma, sipariş, stok, lojistik ve sözleşme yönetimi alanlarında hukuki düzenlemeler ve bilişim altyapısı çalışmaları yapılacaktır.

587.2. Sağlık market çalışmaları kapsamında; sağlık tesislerinde özellikle sık tüketilen ve temininde güçlük yaşanan malzeme gruplarında alternatif alım yöntemleri ile edinme maliyetleri düşürülecektir.

587.3. Simülasyon destekli tıp eğitimi, biyomedikal mühendislik eğitimi ve hastane eczacılığı eğitimi vermek amacıyla Simülasyon Destekli Eğitim ve Uygulama Merkezleri açılacaktır.

587.4. İlaç ve tıbbi sarf malzeme kullanım değerlendirme komisyonları kurularak aynı endikasyon için hekimler tarafından oluşturulan tedavi maliyetleri karşılaştırılarak gereksiz/yetersiz kullanımların önüne geçilmesi ve akılcı ilaç, akılcı tıbbi sarf malzemesi ve akılcı laboratuvar uygulamalarının kullanılması sağlanacaktır.

587.5. Akılcı ilaç kullanımı konusunda bilinç düzeyi artırılacak, izleme ve değerlendirme çalışmaları güçlendirilecektir.

Amaç

587.6. Antibiyotikler, solunum sistemi ilaçları ve psikiyatride kullanılan ilaçlar başta olmak üzere akılcı ilaç kullanımına yönelik özendirici ve zorlayıcı mekanizmalar oluşturulacaktır.

587.7. Yaşlı hastalar ve kronik hastalığı olan bireyler öncelikli olmak üzere kamuoyu bilinçlendirme faaliyetleri yoluyla akılcı ilaç kullanımı konusunda farkındalık artırılacaktır.

587.8. Hekimlerin akılcı ilaç kullanımı konusunda desteklenmesi ve denetimi karar destek sistemi kurulacaktır.

587.9. Antimikrobiyal direncin düşürülmesine yönelik veteriner hekimlikte kullanılan ilaçların akılcı kullanımı konusunda ilgili kurumlar tarafından ortak çalışmalar yürütülecektir.

589. Ülkemizin sağlık turizmi alanında tanınırlığı ve tercih edilirliliği artırılacak ve sağlık turizmi hizmet kapasitesi nitelik ve nicelik olarak geliştirilecektir.

589.1. Sağlık turizmine yönelik hukuki düzenlemeler tamamlanacak, akreditasyon ve denetim altyapısı güçlendirilecektir.

589.2. Medikal turizmin, termal turizmin yanı sıra yaşlı ve rehabilitasyon turizmiyle olan entegrasyonu sağlanacaktır.

589.3. Sağlık turizmi alanında ülkemizin tanıtım ve pazarlama faaliyetleri yürütülecektir.

590. Sağlık sisteminde hizmet sunucusu ve ödeyici rolleri, hizmet kalitesi, mali sürdürülebilirlik, denetim, performans başta olmak üzere daha etkin bir biçimde yerine getirilecek şekilde güçlendirilecektir.

590.3. Sağlık hizmet sunumunda kullanılan hizmet sunum fiyat yapısının doğru, gerçekçi ve verimliliği özendiren bir yapıya kavuşturulmasını sağlamak üzere Teşhis İlişkili Gruplar yöntemi uygulanarak yeni ve etkin bir fiyatlandırma yapısına geçilecektir.

590.4. Üniversite hastanelerinin hastane işletmeciliği ayrıştırılarak, eğitim ve öğretim hizmetlerinin etkin bir şekilde sunumuna imkân verecek şekilde yönetim, hizmet sunumu ve finansman yapısı itibarıyla sürdürülebilir bir yapıya kavuşturulacaktır.

591. Sağlık harcamalarında etkinliğin sağlanması için arz ve talep yönlü düzenlemeler hayata geçirilecektir.

591.1 İhtiyaç dışı tetkik, tahlil ve diğer işlemlerin azaltılması için tıbbi verilerin sisteme daha iyi entegre olması sağlanacaktır.

591.2. Ortalamanın üzerinde yapılan tetkik ve tahlil işlemlerine ilişkin bir izleme ve bilgilendirme sistemi kurulacaktır.

2.3.5. Kadın

603. Kadınlara sunulan sağlık hizmetleri iyileştirilip, farkındalık çalışmaları aracılığıyla sağlık bilincinin yükseltilmesi sağlanacaktır.

603.1. Ülke genelinde kanser tarama programına uygun hedef gruptaki kadınların programa katılımlarının artırılması için farkındalık çalışmaları yapılacaktır.

603.2. Kadınlarda sağlık okuryazarlığının geliştirilmesi amacıyla farkındalık çalışmaları gerçekleştirilecektir.

2.3.6. Çocuk

606. Erken dönem çocuk bakım, eğitim ve gelişimine yönelik hizmetlerin sunumu ile erişilebilirliğinin artırılması ve niteliğinin yükseltilmesi sağlanacaktır.

606.2. Anne babalara yönelik olarak çocukların yaş ve gelişme düzeylerine uygun beslenme, büyüme, eğitim ve oyun içerikli materyaller geliştirilecektir.

Amaç

613. Çocuğa yönelik ihmal, istismar ve şiddeti önleyecek program ve uygulamalar geliştirilecek, risk altındaki çocuklara ve ailelerine yönelik hizmetler ile psiko-sosyal destek programları yaygınlaştırılacaktır.

613.4. Çocuk İzlem Merkezlerinin hukuki altyapısı tamamlanacak ve sayıları artırılacaktır.

614. Çocukların ve ebeveynlerin ihtiyaçları doğrultusunda psiko-sosyal destek hizmetleri yaygınlaştırılacak, riskli ve a-tipik gelişim gösteren çocuklara uygun gelişimsel müdahaleler, izlenme ve yönlendirmeler yapılacak, çocuklar arasında sağlık, sosyal medya ve hukuk okur-yazarlığı artırılacaktır.

614.2. Eğitim ve sağlık kurumlarında ebeveyn rehberliğine yönelik çalışmalar yürütülecektir.

614.3. Okullarda ve sosyal hizmet merkezlerinde sağlık, beslenme, hukuk ve sosyal medya okuryazarlığı becerilerini güçlendirecek program ve faaliyetler yürütülecektir.

614.4. Çocukluk çağında obezitenin sonlandırılmasına, sağlıklı beslenmenin ve fiziksel hareketliliğin artırılmasına yönelik çalışmalar sürdürülecektir.

617. Çocukların bağımlılık yaratan davranış ve maddelerden korunmalarına yönelik tedbirler alınacak, tedavi merkezlerinin nitelik ve niceliği artırılacak, sosyal rehabilitasyon ve uyum hizmetleri geliştirilecektir.

617.1. Çocuk Ergen Madde Bağımlılığı Tedavi ve Eğitim Merkezleri (ÇEMATEM) ile buralarda istihdam edilen nitelikli personel sayısı artırılacaktır.

617.2. Bağımlılığa yönelik olarak çocuklarla çalışan profesyonel sayısı artırılacaktır.

617.3. Bağımlılıkla mücadele amacıyla çocuklara, ailelere ve çocuklarla çalışan profesyonellere yönelik bilinçlendirme çalışmaları ve eğitimler sürdürülecektir.

2.3.7. Gençlik

622. Bağımlılık yapıcı maddelerle etkin mücadele edilecek, bu maddelerin kullanım durumunu tespit etmeye yönelik araştırma ve hizmetlere devam edilecek, sosyal rehabilitasyon ve uyum hizmetleri geliştirilecektir.

622.1. Bağımlılık yapıcı maddelerin ilgi çekici olmaktan çıkarılması, sigara ve alkol gibi maddelerin erişilebilirliğinin zorlaştırılmasına yönelik tedbirler alınacaktır.

622.2. Gençlerin ve gençlik alanındaki profesyonellerin bağımlılıkla mücadele konusunda bilgilendirilmesi ve bilinçlendirilmesi yönünde çalışmalara devam edilecektir.

622.3. Bağımlılığa yönelik olarak gençlerle çalışan profesyonel sayısı artırılacaktır.

650. Sporcu sağlığı merkezleri, hizmet kalitesi ve çeşitliliği artırılarak yaygınlaştırılacak, spor hekimi ihtiyacının giderilmesine yönelik tedbirler alınacaktır.

650.1. Sporcu sağlığı merkezleri konusunda bölgeler itibarıyla mevcut durum ve ihtiyaç tespiti çalışması yapılacak, ihtiyaca göre yeni merkezlerin kurulması sağlanacaktır.

650.2. Spor hekimi ihtiyacı tespit edilerek yeterli sayıda uzman hekimin yetiştirilmesi sağlanacaktır.

B. İdarenin Stratejik Planında Yer Alan Amaç ve Hedefler

Bakanlığımızın misyon ve vizyonunun gerçekleştirilmesine yönelik amaç ve hedefleri ile stratejilerini ortaya koyan 2019-2023 dönemini kapsayan üçüncü Stratejik Planı, Bakanlığın ve sağlık sektörünün ihtiyaçları, uluslararası bütünleşmenin gerekleri, sağlık alanında uluslararası en iyi uygulama örnekleri ve sağlık otoritelerinin tecrübeleri ışığında hazırlanmış ve 20 Aralık 2019 tarihinde web sitesinde yayımlanmıştır. Söz konusu 2019-2023 Stratejik Planı, Ülkemizde ve tüm dünyada yaşanan COVID-19 Pandemisi nedeniyle öngörülmeven durumların ortaya çıkması neticesinde, 2022-2023 yılları için güncellenmiş ve güncellenmiş versiyon 2022 yılında uygulamaya konulmuştur. Stratejik Planda Bakanlığımızın amaç ve hedefleri ile bunların gerçekleştirilmesine yönelik stratejiler ve performans göstergelerine yer verilmiş ve Bakanlığımızın faaliyetlerine yön vermesi istenilen toplam **6 amaç** belirlenmiştir.

Bunlar:

1. Sağlıklı yaşamı teşvik etmek ve yaygınlaştırmak,
2. Birinci basamak sağlık hizmetlerini güçlendirerek sağlık sistemi içerisindeki etkinliğini artırmak,
3. Sağlık hizmetlerinin erişilebilir, etkili, etkin ve kaliteli sunumunu sağlamak,
4. Sağlık hizmetlerinde bütünleşik sağlık hizmet modelini hayata geçirmek,
5. Vatandaş ile sağlık çalışanının memnuniyetini artırmak ve sağlık sisteminin sürdürülebilirliğini sağlamak,
6. Ülkemizin sosyoekonomik kalkınmasına ve küresel sağlığa katkıda bulunmak; sağlık endüstrilerinde milli teknolojiyi geliştirmek ve yerli üretimi artırmak olarak belirlenmiştir.

STRATEJİK AMAÇ 1

Sağlıklı yaşamı teşvik etmek ve yaygınlaştırmak

Hedef 1.1 Sağlıklı beslenme alışkanlıklarını kazandırmak ve geliştirmek

Hedef 1.2 Hareketli hayat alışkanlıklarını kazandırmak ve geliştirmek

Hedef 1.3 Tütün ve tütün ürünleri ile mücadeleyi sürdürmek ve kullanımlarını azaltmak

Hedef 1.4 Alkolün zararlı etkilerinden tüm toplumu korumak

Hedef 1.5 Uyuşturucu kullanım oranlarını azaltmak

Hedef 1.6 Ruh sağlığına ilişkin risklerden bireyleri korumak ve ruhsal bozukluklar konusunda farkındalığı artırmak

Hedef 1.7 Toplumsal farkındalığı artıracak sistematik iletişim faaliyetleri ile sağlıklı hayat tarzını yaygınlaştırmak

Hedef 1.8 Kendi sağlığının önemini farkında olan, sağlık sistemini etkin olarak kullanan ve sağlık okuryazarlığı yüksek bir toplum oluşturmak

STRATEJİK AMAÇ 2

Birinci basamak sağlık hizmetlerini güçlendirerek sağlık sistemi içerisindeki etkinliğini artırmak

Hedef 2.1	Kuvvetlendirilmiş bir aile hekimliği yapısıyla çok disiplinli ve tercih edilen birinci basamak sağlık hizmetleri vermek
Hedef 2.2	Birinci basamak performans sistemini tüm paydaşlar için kalite, memnuniyet ve çıktı odaklı bir yapıya dönüştürmek
Hedef 2.3	Bütün adımları baştan sona planlanmış, standart ve bireyin takibini etkin şekilde yapan sistemler ve teknolojik araçları bünyesinde barındıran birinci basamak hizmet süreçleri oluşturmak
Hedef 2.4	Birinci basamak sağlık personeli yetkinliklerini; uzmanlık programları, eğitim müfredatlarında yapılacak iyileştirmeler ve hizmet içi eğitimlerle destekleyerek geliştirmek

STRATEJİK AMAÇ 3

Sağlık hizmetlerinin erişilebilir, etkili, etkin ve kaliteli sunumunu sağlamak

Hedef 3.1	Sağlık hizmetlerinde klinik kaliteyi iyileştirmek
Hedef 3.2	Ayakta tedavi ve acil servis sağlık hizmetlerindeki etkinlik ve verimliliği artırmak
Hedef 3.3	Sağlık hizmetlerinin ulaşılabilirliğini artırmak ve sürdürülebilirliğini korumak
Hedef 3.4	Acil durum ve afetlerde sağlık hizmetlerini daha hızlı ve kaliteli verecek şekilde güçlendirmek
Hedef 3.5	Kamu hastanelerinde uygulanan performans yönetimini ve ek ödeme yöntemini sağlık sisteminin amaç ve ihtiyaçlarına uygun şekilde güncellemek

STRATEJİK AMAÇ 4

Sağlık hizmetlerinde bütünlüklü sağlık hizmet modelini hayata geçirmek

Hedef 4.1	Bulaşıcı olmayan hastalıkların erken teşhisinde ve hastalıklara bağlı komplikasyonların yönetilmesinde etkinliği artırmak
Hedef 4.2	Anne sağlığına yönelik koruyucu tedbir ve destek sağlayacak sistem geliştirerek anne ölümlerini en aza indirmek
Hedef 4.3	Bebek ve çocuk sağlığı alanında risk faktörlerini önleyen ve koruyucu hizmet sunan sistemi güçlendirerek bebek ve çocuk ölümlerini en aza indirmek
Hedef 4.4	Bulaşıcı hastalıklardan kaynaklı hastalık yükünü en aza indirmek
Hedef 4.5	Bireylerin ruh sağlığını takip etmek, korumak ve iyileştirmek
Hedef 4.6	Bedensel ve zihinsel şartları sebebiyle özel ihtiyacı olan bireylerin uygun sağlık hizmetlerine daha kolay erişimini sağlamak
Hedef 4.7	Çalışan sağlığı hizmetlerini iyileştirerek çalışanların sağlığını korumak ve geliştirmek
Hedef 4.8	Göç sağlığı hizmetlerinde etkinliği ve kapasiteyi artırmak
Hedef 4.9	Uyuşturucu ve diğer bağımlılık yapıcı ürünlere yönelik tedavi ve rehabilitasyon hizmetlerinde erişim ve kaliteyi artırmak
Hedef 4.10	Uluslararası sağlık risklerine karşı halkımızı etkin bir şekilde korumak
Hedef 4.11	Çevresel faktörlerin sağlık üzerindeki olumsuz etkilerini azaltmak
Hedef 4.12	Sağlık sorumluluğunun geliştirilmesine yönelik çok paydaşlı yönetim modelini güçlendirmek

STRATEJİK AMAÇ 5

Vatandaş ile sağlık çalışanının memnuniyetini artırmak ve sağlık sisteminin sürdürülebilirliğini sağlamak

Hedef 5.1	Sağlık hizmetlerinden duyulan vatandaş memnuniyetini artırmak
Hedef 5.2	Sağlık çalışanlarının memnuniyetini sürekli olarak iyileştirmek
Hedef 5.3	Tedarik zincirinin etkinliğini ve sürdürülebilirliğini sağlamak için uçtan uca yönetim yapısı oluşturmak
Hedef 5.4	Sağlık hizmet sunumu ve karar alma süreçlerinde bilgi teknolojilerinin kullanımını artırarak sağlık sistemini güçlendirmek
Hedef 5.5	Sağlıkta insan kaynakları sürdürülebilirliğini sağlamak ve planlamasını iyileştirmeye devam etmek
Hedef 5.6	Sağlıkta insan kaynaklarının yetkinlik düzeyini artırmak ve sağlık yönetimini daha etkin hale getirmek
Hedef 5.7	Şehir Hastanesi Modeli ile sağlık hizmet sunumunu güçlendirmek
Hedef 5.8	Sağlık finansman modelini finansal sürdürülebilirlik ve bireylerin finansal riskten korunmasını da dikkate alarak güncellemek

STRATEJİK AMAÇ 6

Ülkemizin sosyoekonomik kalkınmasına ve küresel sağlığa katkıda bulunmak; sağlık endüstrilerinde milli teknolojiyi geliştirmek ve yerli üretimi artırmak

Hedef 6.1	İlaçların, biyolojik ürünlerin ve tıbbi cihazların erişilebilirliğini, güvenliğini ve akılcı kullanımını sağlamak ve kozmetik ürünlerde güvenliliği tesis etmek
Hedef 6.2	Sağlıkta AR-GE ve yenilikçiliği teşvik etmek, millileşme ve yerleşmeyi sağlamak, ihracatı artırmak
Hedef 6.3	Ülkemizin sağlık turizminde tercih edilen ülkeler arasına girmesini sağlamak
Hedef 6.4	Küresel ve bölgesel sağlık politikalarının oluşturulması ve uygulanmasında lider-belirleyici ülkeler arasında olmak

C.Diğer Hususlar

Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı

Tedbirler

363.4.Tıbbi cihazların Ar-Ge'sine, pre-klinik çalışmalarına, prototip geliştirilmesine, üretimine ve üretim sonrası süreçlerine yönelik analiz, doğrulama, test ve ölçüm faaliyetlerini içeren akredite mükemmeliyet merkezi kurulacaktır.

364.3.Kimyasal, bitkisel, biyolojik ve radyofarmasötik (nükleer) hammaddelerin üretimine yönelik altyapı geliştirilecektir.

364.4.Biyoteknolojik ilaçlara yönelik Ar-Ge faaliyetlerinin artırılması amacıyla, altyapı ve yetkinliklerin geliştirilmesi sağlanacaktır.

366.1.Ruhsat öncesinde yapılan klinik araştırmaların koşul aranmaksızın Ar-Ge faaliyeti kapsamına alınması sağlanacak, klinik araştırmaların Ar-Ge destekleri farklılaştırılacaktır.

Tedbirler

366.2.Klinik araştırma öncesi ilaç ve tıbbi cihaz Ar-Ge çalışmalarının yapılabilmesi için uluslararası tanınır İyi Laboratuvar Uygulamaları sertifikasına sahip pre-klinik araştırma merkezleri kurulacaktır.

366.3.Klinik araştırma taraflarının ve kamuoyunun klinik araştırmalar konusunda farkındalık düzeyi artırılacaktır.

366.5.Klinik araştırmalarda uluslararası desteklerden (AB fonları ve NIH fonları gibi) alınan payın artırılması için uluslararası düzeyde Türkiye'nin görünürlüğünü artıracak ağlara üyelikler sağlanacaktır.

579.1.Sağlıklı yaşam tarzının teşvik edilmesi için sağlıklı beslenme ve hareketli yaşam alışkanlıkları kazandırılmasına yönelik eğitim, kamu spotu, kampanyalar gibi bilinçlendirme faaliyetleri yürütülecektir.

579.2.Gıda güvenilirliği, obezite, çevre sağlığı gibi konularda çok paydaşlı sağlık sorumluluğu modeli güçlendirilecektir.

579.3.Bulaşıcı olmayan hastalıklara yönelik risk faktörlerinin azaltılabilmesi için erken teşhis hizmetlerinin etkinliği artırılacaktır.

580.1.Aile hekimlerince sunulan sağlık hizmetlerini nitelik ve nicelik olarak iyileştirmek suretiyle ihtiyacın bu aşamada karşılanması sağlanacaktır.

580.2.Sağlıklı hayat merkezlerinin sayısı artırılacak, bu merkezlerle kuvvetlendirilmiş ve entegre edilmiş bir aile hekimliği yapısı oluşturularak gerekli olan birinci basamak sağlık hizmetleri verilecektir.

580.3.Bulaşıcı olmayan hastalıklar başta olmak üzere, hastalıklara ilişkin tarama ve teşhis gibi süreçlerde aile hekimlerinin sorumlulukları artırılacaktır.

580.4.Aile hekimliği performans sistemi, ikinci ve üçüncü basamaklardaki performans sistemiyle entegre bir biçimde, teşhis ve tedavinin isabetliliği ve hizmet miktarıyla orantılı olarak yeniden tasarlanacaktır.

580.6.Birinci basamak sağlık personeline yönelik hizmet içi eğitimler yeniden tasarlanacaktır.

581.1.Kamu kurum ve kuruluşlarının bağımlılıkla mücadele konusunda etkinliğinin artırılması, sunulan hizmetlerin genişletilmesi ve erişilebilirliğinin artırılması için ihtiyaç duyulan insan kaynağının temini, altyapının kurulması ve cari harcamaların karşılanması amacıyla bütçe imkânları artırılacaktır.

581.2.Bağımlılıkla mücadele konusunda danışmanlık, tedavi ve rehabilitasyon hizmetlerine kolay erişiminin sağlanmasını teminen, bu hizmetlerin verildiği merkezlerin sayısı artırılacak, sunulan hizmetin kalitesi yükseltilecektir.

581.4.Alkol, tütün ve uyuşturucu gibi zararlı maddelerin kullanımıyla mücadele konusunda bilinçlendirme çalışmaları yürütülecektir.

581.5.Bağımlılıkla mücadeleye yönelik yürütülen faaliyetlerin sonuçları ile toplumdaki madde kullanım sıklığı periyodik olarak yapılacak bilimsel araştırmalarla izlenecektir.

582.1.Evde sağlık hizmetleri yaygınlaştırılarak erişim, etkinlik ve kalite artırılacak ve yoğun bakım, palyatif bakım ve geriatri hizmetinin evde bakım hizmetleri ile entegrasyonu sağlanacaktır.

582.2.Yaşlılara yönelik sağlık izlemleri gerçekleştirilecek, yaşla birlikte artan hastalıklara ilişkin koruyucu ve tedavi edici hizmetler güçlendirilecek, geriatri ve palyatif bakım hizmetleri sunan merkezlerin sayısı artırılacaktır.

Tedbirler

583.2.Acil servis hasta yoğunluğuna göre ihtiyaç olan yerlerde alternatif muayene alanları oluşturulacaktır.

583.4.Kamu ve özel sağlık hizmet sunucularında yoğun bakım hizmetleri amacına uygun kullanılacak biçimde etkinleştirilecektir.

584.1.Sağlık hizmetlerinde klinik kalitenin ölçümü ve geliştirilmesi sağlanacak, klinik rehberlerin uygulanması yaygınlaştırılacaktır.

584.2.Akredite olan sağlık hizmet kuruluşu sayısı artırılacaktır.

586.1.Geleneksel ve tamamlayıcı tıp uygulamalarına ilişkin hukuki düzenlemeler tamamlanacaktır.

587.1.İhtiyaç planlama, satın alma, sipariş, stok, lojistik ve sözleşme yönetimi alanlarında hukuki düzenlemeler ve bilişim altyapısı çalışmaları yapılacaktır.

587.2.Sağlık market çalışmaları kapsamında; sağlık tesislerinde özellikle sık tüketilen ve temininde güçlük yaşanan malzeme gruplarında alternatif alım yöntemleri ile edinme maliyetleri düşürülecektir.

587.3.Simülasyon destekli tıp eğitimi, biyomedikal mühendislik eğitimi ve hastane eczacılığı eğitimi vermek amacıyla Simülasyon Destekli Eğitim ve Uygulama Merkezleri açılacaktır.

587.5.Akılcı ilaç kullanımı konusunda bilinç düzeyi artırılacak, izleme ve değerlendirme çalışmaları güçlendirilecektir.

587.6.Antibiyotikler, solunum sistemi ilaçları ve psikiyatride kullanılan ilaçlar başta olmak üzere akılcı ilaç kullanımına yönelik özendirici ve zorlayıcı mekanizmalar oluşturulacaktır.

587.7.Yaşlı hastalar ve kronik hastalığı olan bireyler öncelikli olmak üzere kamuoyu bilinçlendirme faaliyetleri yoluyla akılcı ilaç kullanımı konusunda farkındalık artırılacaktır.

587.8.Hekimlerin akılcı ilaç kullanımı konusunda desteklenmesi ve denetimini teminen karar destek sistemi kurulacaktır.

589.1.Sağlık turizmine yönelik hukuki düzenlemeler tamamlanacak, akreditasyon ve denetim altyapısı güçlendirilecektir.

589.3.Sağlık turizmi alanında ülkemizin tanıtım ve pazarlama faaliyetleri yürütülecektir.

591.1.İhtiyaç dışı tetkik, tahlil ve diğer işlemlerin azaltılması için tıbbi verilerin sisteme daha iyi entegre olması sağlanacaktır.

591.2.Ortalamanın üzerinde yapılan tetkik ve tahlil işlemlerine ilişkin bir izleme ve bilgilendirme sistemi kurulacaktır.

603.1.Ülke genelinde kanser tarama programına uygun hedef gruptaki kadınların programa katılımlarının artırılması için farkındalık çalışmaları yapılacaktır.

603.2.Kadınlarda sağlık okuryazarlığının geliştirilmesi amacıyla farkındalık çalışmaları gerçekleştirilecektir.

606.2.Anne babalara yönelik olarak çocukların yaş ve gelişme düzeylerine uygun beslenme, büyüme, eğitim ve oyun içerikli materyaller geliştirilecektir.

613.4.Çocuk İzlem Merkezlerinin hukuki altyapısı tamamlanacak ve sayıları artırılacaktır.

617.3.Bağımlılıkla mücadele amacıyla çocuklara, ailelere ve çocuklarla çalışan profesyonellere yönelik bilinçlendirme çalışmaları ve eğitimler sürdürülecektir.

622.1.Bağımlılık yapıcı maddelerin ilgi çekici olmaktan çıkarılması, sigara ve alkol gibi maddelerin erişilebilirliğinin zorlaştırılmasına yönelik tedbirler alınacaktır.

622.3.Bağımlılığa yönelik olarak gençlerle çalışan profesyonel sayısı artırılacaktır.

Cumhurbaşkanlığı VI. 180 Günlük İcraat Programı (1 Ocak-30 Haziran 2022)

Eylem No	Eylem Adı
SB-01	"Neyim Var" uygulamasının kullanımının yaygınlaştırılarak vatandaşların sağlık okuryazarlığının artırılması
SB-02	Evde sağlık hizmeti alanlara yönelik sağlık hizmetlerinden duyulan memnuniyetin araştırılması
SB-03	Farkındalık iletişim çalışmalarının yapılması
SB-04	Tıbbi bitki listesinde yer alan 152 monograf sayısının 159'a çıkarılması
SB-05	Akılcı ilaç kullanımının yaygınlaştırılması ve antibiyotik tüketiminin optimize edilmesi için Reçete Bilgilendirme Sistemi (RBS) üzerinden hekimlere bilgilendirme yapılması
SB-06	Ülkemizde sağlık alanında faaliyet gösteren firmaların uluslararası tanıtımının sağlanması amacıyla pazar analizi yapılması ve Pakistan ve Azerbaycan'da sağlık iş forumu düzenlenmesi
SB-07	Palyatif Bakım Hizmetleri kapsamındaki yatak sayısının 5.900'den 5.975'e çıkarılması
SB-08	Evde Sağlık Hizmeti Kapsamında toplam kayıtlı hasta sayısının 562.000'den 575.000'e çıkarılması
SB-09	Eve ya da yatağa bağımlı hastaya yerinde/evde sağlık raporu düzenlenmesi hizmetinin başlatılması
SB-10	Sağlık Markette, ilaç ve tıbbi sarf malzeme alımı kapsamındaki kod bazlı ürün sayısının 13.300'den, 14.450'ye çıkarılması
SB-11	Kamu Hastaneleri Genel Müdürlüğüne bağlı 400 sağlık tesisinin verimlilik ve kalite değerlendirmelerinin yapılması
SB-12	5.000.000 kanser taraması yapılması
SB-13	Kimyasal harp maddelerinden hardal gazı bileşiklerinin analizine yönelik ulusal tanı ve doğrulama kapasitesinin artırılması
SB-14	İnme Rehabilitasyonu Mükemmeliyet Merkezi programının başlatılması
SB-15	20 ilde 29 adet sağlık tesisinin inşaatına başlanması ve 22 ilde 32 adet sağlık tesisinin inşaatının tamamlanması

Cumhurbaşkanlığı VII. 180 Günlük İcraat Programı (1 Temmuz-31 Aralık 2022)

Eylem No	Eylem Adı
SB-01	Evde Sağlık Hizmeti kapsamında toplam kayıtlı hasta sayısının 585.000'den 595.000'e çıkarılması
SB-02	Kamu Hastaneleri Genel Müdürlüğüne bağlı 471 sağlık tesisinin verimlilik ve kalite değerlendirmelerinin yapılması
SB-03	Çocuk İzlem Merkezi (ÇİM) sayısının 60'dan 64'e çıkarılması
SB-04	Çocuk Ergen Madde Bağımlılığı Tedavi Merkezi (ÇEMATEM) sayısının 43'den 45'e çıkarılması
SB-05	Kocaeli ilinde Toplum Ruh Sağlığı Merkezi (TRSM) açılarak toplam merkez sayısının 185'e çıkarılması
SB-06	Sağlık Market'te, ilaç ve tıbbi sarf malzeme alımı kapsamında 18.554 kod bazlı ürün kaleminin 20.000'e çıkarılması

Eylem No	Eylem Adı
SB-07	“Melanom Histopatoloji Görüntülerinde Derin Öğrenme İle Tümör Evresi Tahmini ve Mitoz Tespiti Projesi”nin başlatılması
SB-08	“Sağlık Profesyonelleri ve Hekim Adaylarına Yönelik Sağlıkta Yapay Zekâ Eğitim Serileri”nin düzenlenmesi
SB-09	TÜSEB bünyesinde kurulan Biyoteknolojik İlaç ve Aşı Ar-Ge Eğitim Merkezi’nde (TÜSEB - BİYAŞAM) eğitimlerin başlatılması
SB-10	Askerlik Sağlık Muayene Raporu’nun yetkili hastanelerde uzman hekim tarafından e-Rapor sistemi üzerinden düzenlenmesinin sağlanması
SB-11	“Sağlıkta Farkındalık” iletişim çalışmalarının yapılması
SB-12	Akılcı ilaç kullanımının yaygınlaştırılması ve antibiyotik tüketiminin optimize edilmesi
SB-13	55 İİT (İslam İşbirliği Teşkilatı) üyesi ülkenin katılımıyla 5-7 Eylül 2022 tarihleri arasında İstanbul’da ilaç, aşı ve klinik araştırmalar alanında etkinlikler düzenlenmesi
SB-14	Tıbbi bitki listesinde yer alan 162 monograf sayısının 174’e çıkarılması
SB-15	Pakistan’da 6-8 Ekim 2022 tarihleri arasında Pakistan-Türkiye Sağlık İş Birliği Forumu ve Fuarı’nın düzenlenmesi
SB-16	28-30 Ekim 2022 tarihleri arasında İstanbul’da Türk Tıp Dünyası Kurultayı ve Tıp Tarihine / Ortak Geçmişe Vefa Ödül Töreninin düzenlenmesi
SB-17	Eskişehir, Kırşehir ve Karabük illerinde Aile Dış Hekimliği pilot uygulamalarının başlatılması
SB-18	23 ilde 28 adet sağlık tesisinin inşaatının tamamlanması, 9 ilde 11 adet sağlık tesisinin inşaatına başlanması,
SB-19	Klinik örneklerde glifosat analizinin yapılabilir düzeye gelmesi

III. FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİ VE DEĞERLENDİRMELER

A. MALİ BİLGİLER

1. BÜTÇE UYGULAMA SONUÇLARI

Tablo 5: Bütçe Giderlerinin Ekonomik Sınıflandırması (1.000 TL), 2022

Ekonomik Kodu	Açıklama	2021 Yılı			2022 Yılı		
		Başlangıç Ödeneği	Toplam Ödenek	Harcama	Başlangıç Ödeneği	Toplam Ödenek	Harcama
01	PERSONEL GİDERLERİ	30.725.674	33.994.422	33.349.013	40.551.972	73.975.146	75.905.911
	01 Memurlar	20.258.525	22.369.603	22.147.091	27.482.842	53.045.087	53.045.287
	02 Sözleşmeli Personel	8.601.182	8.468.559	8.218.746	10.158.313	16.708.361	16.993.774
	03 İşçiler	1.858.930	3.134.301	2.967.494	2.652.566	3.726.855	5.374.662
	04 Geçici Personel	6.321	21.243	15.682	257.404	493.653	492.189
	05 Diğer Personel	716	716	0	847	1.190	0

Ekonomik Kodu	Açıklama	2021 Yılı			2022 Yılı		
		Başlangıç Ödeneği	Toplam Ödenek	Harcama	Başlangıç Ödeneği	Toplam Ödenek	Harcama
02	SOSYAL GÜVENLİK KURUMLARINA DEVLET PRİMİ GİDERLERİ	6.971.529	7.468.781	7.448.099	8.704.576	12.185.789	12.677.185
	01 Memurlar	5.108.994	5.539.553	5.527.742	6.547.935	9.196.731	9.300.605
	02 Sözleşmeli Personel	1.456.412	1.292.127	1.289.829	1.605.460	2.214.649	2.213.897
	03 İşçiler	405.953	636.931	630.139	550.468	773.408	1.161.880
	04 Geçici Personel	170	170	389	713	1.002	802
03	MAL VE HİZMET ALIM GİDERLERİ	20.770.098	41.313.614	40.979.752	36.832.275	48.872.444	48.376.783
	01 Üretime Yönelik Mal ve Malzeme Alımları	68	52	52	77	277	166
	02 Tüketime Yönelik Mal Ve Malzeme Alımları	2.246.233	23.661.344	23.461.157	12.430.393	16.336.461	15.884.180
	03 Yolluklar	113.503	196.531	177.501	151.545	346.975	330.152
	04 Görev Giderleri	5.373	204.228	203.360	6.064	268.903	266.675
	05 Hizmet Alımları	18.006.317	16.813.795	16.711.767	23.586.352	30.861.368	30.841.692
	06 Temsil ve Tanıtma Giderleri	1.124	1.666	1.030	1.268	1.555	1.488
	07 Menkul Mal Gayri Maddi Hak Alım Bakım ve Onarım Giderleri	45.184	98.087	93.488	278.986	517.114	515.622
	08 Gayrimenkul Mal Bakım ve Onarım Giderleri	4.843	4.735	3.618	5.380	4.809	4.390
	09 Tedavi ve Cenaze Giderleri	347.453	333.177	327.780	372.210	534.982	532.420
05	CARİ TRANSFERLER	454.674	572.309	465.444	691.433	814.346	773.299
	02 Hazine Yardımları	86.888	132.405	96.941	151.523	256.555	215.642
	03 Kar Amacı Gütmeyen Kuruluşlara Yapılan Transferler	221.479	209.519	203.852	250.006	339.399	339.263
	06 Yurtdışına Yapılan Transferler	146.307	230.385	164.651	289.904	218.393	218.393
06	SERMAYE GİDERLERİ	18.536.000	17.774.493	16.506.213	29.036.600	41.490.000	41.151.247
	01 Mamul Mal Alımları	1.885	2.286	1.376	2.033.151	5.553.712	5.268.055
	03 Gayri Maddi Hak Alımları	11.500	5.061	4.968	21.300	43.946	43.905
	04 Gayrimenkul Alımları ve Kamulaştırması	12.122	24.752	24.752	13.683	18.683	18.683
	05 Gayrimenkul Sermaye Üretim Giderleri	15.827.000	14.401.168	14.380.595	25.406.167	33.959.156	33.954.064
	06 Menkul Malların Büyük Onarım Giderleri	0	287.161	285.475	574.596	1.167.220	1.166.121
	07 Gayrimenkul Büyük Onarım Giderleri	408.276	363.930	363.526	660.333	581.409	581.297
	09 Diğer Sermaye Giderleri	391.687	405.956	71.084	327.370	165.873	119.121

Ekonomik Kodu	Açıklama	2021 Yılı			2022 Yılı		
		Başlangıç Ödeneği	Toplam Ödenek	Harcama	Başlangıç Ödeneği	Toplam Ödenek	Harcama
07	SERMAYE TRANSFERLERİ	157.544	192.544	110.321	220.605	286.995	275.340
01	Kurum, İşletme ve Hane Halkına Yapılan Sermaye Transferleri	1.800	36.800	36.627	52.807	52.807	51.567
02	Yurtdışı Sermaye Transferleri	16.483	16.483	6.410	17.471	21.361	20.737
03	Hazine Yardımları	139.261	139.261	67.284	150.327	212.827	203.035
	Genel Toplam	77.615.519	101.316.163	98.858.842	116.037.461	177.624.720	179.159.764

Not: Bakanlığımıza Merkezi Yönetim Bütçesi ile 116 milyar TL ödenek tefrik edilmiştir. 07.07.2022 tarih ve 31889 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile Bağlı Cetvellerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile verilen ek bütçe de dâhil edildiğinde 2022 yılı içerisinde toplam ödeneğimiz 177,6 milyar TL olmuş, başlangıç ödeneğine göre harcama oranımız %154,4 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 6: Finansman Tipi Sınıflandırmaya Göre Bütçe Giderleri (1.000 TL), 2022

Finans Kodu	Açıklama	Başlangıç Ödeneği (1)	Toplam Ödenek (2)	Harcama (3)	Oran 3/2 (%)
1	Genel Bütçeli İdareler	115.319.990	174.241.869	176.126.878	101,1
7	Dış Proje Giderleri	717.471	3.364.617	3.016.761	89,7
8	Şartlı Bağış ve Yardımlar	0	18.234	16.125	88,4
	Genel Toplam	116.037.461	177.624.720	179.159.764	100,9

Not: Finansman tipi sınıflandırmaya göre, Bakanlığımızca yapılan harcamaların %98,3'ü Genel Bütçeli İdareler finansmanından gerçekleştirildi.

Tablo 7: Program Bazında Bütçe Giderleri (1.000 TL), 2022

Program Kodu	Açıklama	Başlangıç Ödeneği (1)	Toplam Ödenek (2)	Harcama (3)	Oran 3/2 (%)
28	Bağımlılıkla Mücadele	1.746.634	411.332	409.724	99,6
53	Koruyucu Sağlık	38.728.653	59.226.582	58.951.390	99,5
54	Tedavi Edici Sağlık	74.524.054	116.395.340	118.284.673	101,6
98	Yönetim ve Destek Programı	736.270	1.122.085	1.095.300	97,6
99	Program Dışı Giderler	301.850	469.382	418.677	89,2
	Genel Toplam	116.037.461	177.624.720	179.159.764	100,9

Not: Program sınıflandırmaya göre, Bakanlığımızca yapılan Genel Bütçe harcamalarının %66'sı Tedavi Edici Sağlık Programından gerçekleştirildi.

Tablo 8: Faaliyet Bazında Bütçe Giderleri (1.000 TL), 2022

Faaliyet Kodu	Açıklama	Başlangıç Ödeneği (1)	Toplam Ödenek (2)	Harcama (3)	Oran 3/2 (%)
784	Çocuk ve Ergenlere Yönelik Bağımlılık Tedavi ve Rehabilitasyon Hizmetleri	604.351	66.923	66.226	99,0
785	Erişkinlere Yönelik Bağımlılık Tedavi ve Rehabilitasyon Hizmetleri	910.425	10.194	9.292	91,1
466	Sigara Bırakma Hizmetleri	44.500	42.861	42.853	100,0
468	Türkiye Yeşilay Desteği	187.358	291.354	291.354	100,0
469	Aile Hekimliği Hizmetleri	13.840.000	21.123.000	21.112.993	100,0
470	Ağız ve Diş Sağlığının Korunması	1.316.083	5.617	3.035	54,0
471	Ana Çocuk Sağlığı Faaliyetleri	1.962.345	113.635	113.235	99,6
866	Aşılamaya Hizmetleri	10.648.602	12.727.451	12.330.645	96,9
478	Birinci Basamak Sağlık Tesisi Yapım, Tefrişat ve Onarımı	1.459.617	1.711.541	1.711.263	100,0
472	Bulaşıcı Hastalıklara Karşı Aşılamaya Faaliyetleri	1.399.588	155.278	140.915	90,7
473	Bulaşıcı ve Salgın Hastalıklara Karşı Diğer Mücadele Faaliyetleri	1.739.877	19.307.256	19.477.332	100,9
475	Kanserle Mücadele Faaliyetleri	1.371.652	2.060	106	5,2
479	Koruyucu Sağlık Hizmetlerinin Planlanması ve Koordinasyonu	2.280.877	3.865.922	3.851.862	99,6
476	Ruh Sağlığı Hizmetleri	1.261.416	2.930	984	33,6
477	Sağlığın Geliştirilmesi ve Sağlıklı Hayat Programları	196.787	207.825	207.139	99,7
474	Sağlıklı Beslenme ve Fiziksel Aktiviteye Yönelik Faaliyetler	1.251.812	4.067	1.880	46,2
483	Acil Sağlık Hizmetleri	6.982.795	2.063.185	2.007.893	97,3
482	Ağız ve Diş Sağlığı Hastanesi Hizmetleri	3.546.720	2.976.089	2.951.966	99,2
480	Devlet Hastanesi Hizmetleri	24.364.203	36.305.220	36.424.409	100,3
481	Eğitim ve Araştırma Hastanesi Hizmetleri	3.548.286	29.184.049	31.080.971	106,5
486	Hastane Yapım, Tefrişat ve Onarım	12.860.561	18.856.539	18.832.424	99,9
485	Kamu Özel İş Birliği Modeli ile Yapılan Sağlık Tesislerine Yönelik Faaliyetler	21.564.904	25.661.900	25.658.933	100,0
487	Sağlık Bilgi Sistemi Altyapısı ve Teknolojisinin Geliştirilmesi	665.749	381.738	374.030	98,0
484	Sağlık Hizmeti Sunumunda İhtiyaç Duyulan Tıbbî Cihaz, Malzeme ve İlaç Alımı	3.088	6.835	6.598	96,5

Faaliyet Kodu	Açıklama	Başlangıç Ödeneği (1)	Toplam Ödenek (2)	Harcama (3)	Oran 3/2 (%)
490	Tedavi Edici Sağlık Hizmetlerinin Planlanması ve Koordinasyonu	172.371	129.889	128.345	98,8
488	Türkiye Kızılay Derneği Desteği	62.000	62.000	61.865	99,8
489	Tutuklu ve Hükümlülere Yönelik Sağlık Hizmetleri	353.587	526.292	523.796	99,5
881	Bişkek Kırgız-Türk Dostluk Devlet Hastanesine Yönelik Faaliyetler	57.801	59.875	58.557	97,8
879	Filistin-Türkiye Dostluk Hastanesine Yönelik Faaliyetler	107.000	0	0	
491	İkili Anlaşmalar Gereğince Yapılan Sağlık Hizmetleri	23.447	26.385	24.552	93,1
493	Mogadişu Somali Türkiye Hastanesine Yönelik Faaliyetler	93.892	54.254	52.236	96,3
494	Nijer Türkiye Hastanesine Yönelik Faaliyetler	46.621	36.677	35.149	95,8
492	Nyala Sudan Türkiye Hastanesine Yönelik Faaliyetler	66.835	59.334	58.044	97,8
496	Sağlık Turizminin Geliştirilmesi	478	345	254	73,7
495	Ülkemizde Tedavi Talebinde Bulunan Yabancı Hastalara Verilen Hizmetler	3.716	4.736	4.650	98,2
9010	Hukuki Danışmanlık ve Muhakemat Hizmetleri	14.600	274.265	273.103	99,6
9008	İç Denetim	5.935	7.996	7.841	98,1
9011	Kamuoyu İlişkilerinin Yürütülmesi	1.582	2.407	2.374	98,6
9012	Kurumsal Uluslararası İş Birliği Faaliyetleri	114.940	177.062	167.448	94,6
9009	Teftiş, İnceleme ve Soruşturma	29.393	44.946	44.626	99,3
9007	Diğer Destek Hizmetleri	135.051	131.814	118.968	90,3
9006	Genel Destek Hizmetleri	406.663	448.488	448.325	100,0
9000	Özel Kalem Hizmetleri	13.217	15.914	13.931	87,5
9001	Strateji Geliştirme ve Mali Hizmetler	14.889	19.192	18.685	95,2
9072	Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumuna Hazine Yardımı	84.134	185.658	156.001	84,0
9074	Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığına Hazine Yardımı	217.716	283.724	262.676	92,6
Genel Toplam		116.037.461	177.624.720	179.159.764	100,9

2. TEMEL MALİ TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAMALAR

Tablo 9: Ödenek ve Harcamaların Ekonomik Sınıflandırmaya Göre Dağılımı (1.000 TL), 2022

Ekonomik Kodu	Açıklama	2021 Yılı		2022 Yılı	
		Ödenek	Harcama	Ödenek	Harcama
01	Personel Giderleri	33.994.422	33.349.013	73.975.146	75.905.911
02	Sosyal Güv. Kur. Dev. Primi Gid.	7.468.781	7.448.099	12.185.789	12.677.185
03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	41.313.614	40.979.752	48.872.444	48.376.783
05	Cari Transferler	572.309	465.444	814.346	773.299
06	Sermaye Giderleri	17.774.493	16.506.213	41.490.000	41.151.247
07	Sermaye Transferleri	192.544	110.321	286.995	275.340
Genel Toplam		101.316.163	98.858.842	177.624.720	179.159.764

Not: Bakanlığımıza Merkezi Yönetim Bütçesi ile 116 milyar TL ödenek tefrik edilmiştir. 2022 yılı içerisinde toplam ödeneğimiz 177,6 milyar TL olmuş, başlangıç ödeneğine göre harcama oranımız % 154,4 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 10: Kurumsal Sınıflandırmaya Göre Bütçe Giderleri (1.000 TL), 2022

Kurumsal Kod	Açıklama	Başlangıç Ödeneği (1)	Toplam Ödenek (2)	Harcama (3)	Oran 3/2 (%)
14 2	Özel Kalem Müdürlüğü	19.152	23.910	21.772	91,1
14 4	Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü	791.474	967.239	904.609	93,5
14 20	Teftiş Kurulu Başkanlığı	29.393	44.946	44.626	99,3
14 23	Strateji Geliştirme Başkanlığı	14.889	19.192	18.685	97,4
14 24	Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü	14.600	274.265	273.103	99,6
14 25	Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği	1.582	2.407	2.374	98,6
14 42	Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü	282.342	198.184	195.228	98,5
14 43	Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü	625.845	982.480	939.368	95,6
14 44	Sağlığın Geliştirilmesi Genel Müdürlüğü	384.145	499.179	498.493	99,9
14 45	Sağlık Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü	665.749	250.448	243.073	97,1
14 47	Sağlık Yatırımları Genel Müdürlüğü	11.503.419	15.230.071	15.225.643	99,9
14 48	Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü	114.940	177.062	167.448	94,6
14 49	Kamu Hastaneleri Genel Müdürlüğü	587.087	1.684.890	1.645.579	97,7
14 50	Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü	11.692.231	13.691.384	13.018.072	95,1
14 67	İl Sağlık Müdürlükleri	89.310.613	143.579.063	145.961.693	101,7
Genel Toplam		116.037.461	177.624.720	179.159.764	100,9

Not: Kurumsal sınıflandırmaya göre toplam ödeneğin %80,8'i il sağlık müdürlüklerine (hastaneler dâhil) aittir.

Tablo 11: Kar Amacı Gütmeyen Kuruluşlara Yapılan Transferler, (TL), 2022

Açıklama	Başlangıç Ödeneği	Toplam Ödenek (1)	Harcama (2)	Oran 2/1 (%)
Memurların Öğle Yemeğine Yardım	50.633.000,00	36.029.365,00	36.029.307,42	100
Mesleki Yeterlilik Kurumuna Yapılacak Ödemeler	15.000,00	15.000,00	15.000,00	100
Kızılay'a Yapılan Yardımlar	12.000.000,00	12.000.000,00	11.865.000,00	98,9
Yeşilay'a Yapılan Yardımlar	187.358.000,00	291.354.185,00	291.354.184,94	100
Toplam	250.006.000,00	339.398.550,00	339.263.492,36	100

3.GLOBAL BÜTÇE

Tablo 12: Yıllar İtibarıyla Gider Gerçekleşme Durumu, (Milyon TL)

Gider Kalemleri	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	PAY (%)
Yatırım Giderleri	802	892	586	1.199	1.307	1.216	242	1.464	1.687	1.656	986	299	0,21
Tıbbi Malzeme	2.836	3.288	2.875	4.048	4.640	5.294	6.365	7.546	9.658	10.258	13.718	25.368	17,85
Hizmet Alımı	3.607	4.052	3.693	5.129	6.085	7.999	9.738	6.254	5.114	5.101	7.153	14.363	10,11
Personel Giderleri	6.668	7.872	8.377	10.241	11.481	13.489	15.220	22.929	28.620	38.184	48.470	77.177	54,30
Kanuni Yükümlülükler	1.144	1.206	1.033	1.485	1.580	1.814	2.682	2.762	3.742	3.864	5.727	5.505	3,87
Diğer İşletme Giderleri	1.239	1.396	1.178	1.583	1.832	1.827	2.023	2.593	4.585	5.178	6.592	19.419	13,66
Toplam Gider	16.296	18.706	17.742	23.685	26.925	31.639	36.270	43.548	53.406	64.239	82.646	142.134	100

Tablo 13: Sağlık Bakanlığı Hizmet Sunumu Finansmanı, 2022

Ödenek Türü	Toplam
Global Bütçe	126.795.316.301,38
Göç İdaresi Genel Müdürlüğü	1.305.000.000,00
Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü	18.819.398,00
Merkez Pay	3.432.000.000,00
Toplam	131.551.135.699,38

4.MALİ DENETİM SONUÇLARI

Sayıştay Başkanlığınca düzenlilik denetimi ve hesap verme sorumluluğu çerçevesinde Bakanlık hesaplarında mali faaliyet, mali yönetim ve kontrol sistemlerinin değerlendirme sonuçları esas alınarak mali rapor ve tabloların güvenilirliği ve doğruluğuna ilişkin denetim yapılırken kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunun incelenmesine ilişkin mali ve uygunluk denetimi gerçekleştirilmiştir.

Bu denetim kapsamında tespit edilen bulgulara Sağlık Bakanlığı 2021 Yılı Sayıştay Denetim Raporu'nda yer verilmiştir.

B. PERFORMANS BİLGİLERİ

1.Program, Alt Program, Faaliyet Bilgileri

PROGRAM	ALT PROGRAM	FAALİYET	FAALİYET AÇIKLAMASI
Bağımlılıkla Mücadele	Bağımlılığa Yönelik Tedavi ve Rehabilitasyon	Bağımlılıkla Mücadele Sürecinin İzlenmesi ve Değerlendirilmesi	Uyuşturucu ile mücadele kapsamında kurul toplantıları gerçekleştirilmektedir. Yerel düzeyde uyuşturucu ile mücadele çalışmalarını koordine etmek, belirlenen faaliyetleri hayata geçirmek amacıyla 81 ilde Bağımlılıkla Mücadele İl Koordinasyon Kurulları toplanmaktadır. Uyuşturucu ile Mücadele Ulusal Strateji Belgesi ve Eylem Planı kapsamında yürütülen faaliyetlere ait verilerin işlenebileceği bir yazılım programı geliştirilmiştir. Tütün kullanım durumunu izlemek amacıyla Küresel Yetişkin Tütün Araştırması ve Küresel Gençlik Tütün Araştırması planlamaları tamamlanmıştır.
		Çocuk ve Ergenlere Yönelik Bağımlılık Tedavi ve Rehabilitasyon Hizmetleri	ÇEMATEM aracılığıyla 18 yaş altı uyuşturucu ve alkol bağımlılarına hizmet sunulmaktadır.
		Erişkinlere Yönelik Bağımlılık Tedavi ve Rehabilitasyon Hizmetleri	AMATEM aracılığıyla 18 yaş üstü uyuşturucu ve alkol bağımlılarına hizmet sunulmaktadır.
		Sigara Bırakma Hizmetleri	Ülkemizde tütün ürünü kullananların tütünü bırakmaları teşvik edilmekte, bırakmak isteyenlere ALO 171 Sigara Bırakma Danışma Hattı ve sigara bırakma poliklinikleri aracılığıyla hizmet sunulmaktadır. Günümüzde dünya genelinde sigara bırakma tedavisinde kullanılan ve bilimselliği kanıtlanmış tedavi yöntemleri, nikotin yerine koyma tedavileri ve nikotin içermeyen ilaç tedavileridir. Sağlık Bakanlığı tarafından sigara bırakma tedavisinde kullanılan ilaçlar; 2010, 2015, 2017, 2019, 2020 ve 2022 yıllarında ihale yoluyla satın alınmış olup ülke genelindeki bütün sigara bırakma polikliniklerinde hekimlerimiz tarafından uygun görülen hastaların sigara bırakma tedavisinde kullanıma sunulmuştur. Ayrıca sigara bırakma kararı alan ve bu süreç dâhil olan vatandaşlarımıza ALO 171 Sigara Bırakma Danışma Hattı tarafından 7 gün 24 saat hizmet verilmektedir. Sigara bırakma sürecinde, bireyin sigara bırakma sürecini izlemek, durumuna yönelik bilgi almak, ihtiyaç olması halinde nikotin yoksunluk belirtilerine ilişkin çözüm önerileri sunmak ve sigara bırakma sürecinin devamı konusunda motivasyon sağlamak amacıyla ALO 171 Sigara Bırakma Danışma Hattı tarafından belli periyotlarla geri dönüş aramaları yapılarak danışanların takipleri yapılmaktadır.

PROGRAM	ALT PROGRAM	FAALİYET	FAALİYET AÇIKLAMASI
Bağımlılıkla Mücadele	Bağımlılığa Yönelik Tedavi ve Rehabilitasyon	Sigara Bırakma Hizmetleri	Ülkemizde tütün ürünü kullananların tütünü bırakmaları teşvik edilmekte, bırakmak isteyenlere ALO 171 Sigara Bırakma Danışma Hattı ve sigara bırakma poliklinikleri aracılığıyla hizmet sunulmaktadır. Günümüzde dünya genelinde sigara bırakma tedavisinde kullanılan ve bilimselliği kanıtlanmış tedavi yöntemleri, nikotin yerine koyma tedavileri ve nikotin içermeyen ilaç tedavileridir. Sağlık Bakanlığı tarafından sigara bırakma tedavisinde kullanılan ilaçlar; 2010, 2015, 2017, 2019, 2020 ve 2022 yıllarında ihale yoluyla satın alınmış olup ülke genelindeki bütün sigara bırakma polikliniklerinde hekimlerimiz tarafından uygun görülen hastaların sigara bırakma tedavisinde kullanıma sunulmuştur. Ayrıca sigara bırakma kararı alan ve bu sürece dâhil olan vatandaşlarımıza ALO 171 Sigara Bırakma Danışma Hattı tarafından 7 gün 24 saat hizmet verilmektedir. Sigara bırakma sürecinde, bireyin sigara bırakma sürecini izlemek, durumuna yönelik bilgi almak, ihtiyaç olması halinde nikotin yoksunluk belirtilerine ilişkin çözüm önerileri sunmak ve sigara bırakma sürecinin devamı konusunda motivasyon sağlamak amacıyla ALO 171 Sigara Bırakma Danışma Hattı tarafından belli periyotlarla geri dönüş aramaları yapılarak danışanların takipleri yapılmaktadır.
	Bağımlılığın Önlenmesi	Bağımlılığı Önleyici Bilinçlendirme Faaliyetleri	Uyuşturucuya olan talebin önlenmesi kapsamında Koruyucu ve Önleyici Çalışmalar, Sağlık Bakanlığı koordinasyonunda Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Millî Eğitim Bakanlığı (MEB), Gençlik ve Spor Bakanlığı, Diyanet İşleri Başkanlığı ve Türkiye Yeşilay Vakfı iş birliğinde yürütülmektedir.
	Bağımlılığın Önlenmesi	Bağımlılık Danışmanlık Hizmetleri	10 Mart 2019 tarihli ve 30710 sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren “Bağımlılık Danışma, Arındırma ve Rehabilitasyon Merkezleri Hakkında Yönetmelik” kapsamında açılan danışmanlık hizmet birimleri aracılığıyla yürütülen danışmanlık ve bilinçlenme hizmetleridir.
			Türkiye Yeşilay Desteği

PROGRAM	ALT PROGRAM	FAALİYET	FAALİYET AÇIKLAMASI
Koruyucu Sağlık	Aile Hekimliği	Aile Hekimliği Hizmetleri	Kişiyeye yönelik koruyucu sağlık hizmetleri ile birinci basamak tanı, tedavi, rehabilitasyon ve danışmanlık hizmetleri verilmektedir. Bu kapsamda aile hekimi, kendisine kayıtlı kişileri bir bütün olarak ele alıp, kişiyeye yönelik koruyucu, tedavi ve rehabilite edici sağlık hizmeti vermektedir. Kayıtlı kişilere rehberlik etmekte, sağlığı geliştirici ve koruyucu hizmetler ile ana çocuk sağlığı ve aile planlaması hizmetleri vermektedir. Kendisine kayıtlı kişilerin ilk değerlendirmesini yapmak için altı ay içinde ev ziyaretinde bulunmakta veya kişiler ile iletişime geçmektedir. Kayıtlı kişilerin yaş, cinsiyet ve hastalık gruplarına yönelik izlem ve taramalarını (kanser, kronik hastalıklar, gebe, lohusa, yenidoğan, bebek, çocuk sağlığı, adölesan, erişkin, yaşlı sağlığı ve benzeri) yapmaktadır. Periyodik sağlık muayenesi, tetkik hizmetlerinin verilmesinin sağlanması ya da bu hizmetlerin verilmesi, kayıtlı kişileri yılda en az bir defa değerlendirerek sağlık kayıtlarının güncellenme işlemleri yapılmaktadır. Evde takibi zorunlu olan özür, yaşlı, yatalak ve benzeri durumdaki kişilere evde veya gezici/yerinde sağlık hizmetlerinin yürütülmesi sırasında kişiyeye yönelik koruyucu sağlık hizmetleri ile birinci basamak tanı, tedavi, rehabilitasyon ve danışmanlık hizmetleri verilmektedir. Aile sağlığı merkezi şartlarında tanı veya tedavisi yapılamayan hastaların sevk edilmesi, sevk edilen hastaların geri bildirimini yapılan muayene, tetkik, tanı, tedavi ve yatış bilgilerinin değerlendirilmesi, ikinci ve üçüncü basamak tedavi ve rehabilitasyon hizmetleri ile evde bakım hizmetlerinin koordinasyonunun sağlanması işlemleri yapılmaktadır. Entegre sağlık hizmetinin sunulduğu merkezlerde gerektiğinde hasta gözlem amaçlı yatırılarak tetkik ve tedavisinin yapılması sağlanmaktadır. İlgili mevzuatta birinci basamak sağlık kuruluşları ve resmi tabiplerce kişiyeye yönelik düzenlenmesi öngörülen her türlü sağlık raporu, sevk evrakı, reçete ve sair belgelerin düzenlenmesi hizmetleri sunulmaktadır.
		Ağız ve Diş Sağlığının Korunması	Öğretmen, öğrenci ve velilere yönelik farkındalık eğitimlerinin yapılması faaliyetleri yürütülmektedir. Koruyucu ağız ve diş sağlığı uygulamalarının bireyselleştirilmesi amacıyla üç ilde (Eskişehir, Kırşehir ve Karabük) Aile Diş Hekimliği Pilot uygulamasına başlanmıştır. Program kapsamında, 0-12 yaş arası bireylerin ağız ve diş sağlığı taramaları, risk durumlarına göre takip ve kontrolleri, koruyucu ağız ve diş sağlığı tedavileri (Flor uygulaması, fissür örtücü uygulaması, detartraj) ve farkındalık eğitimleri yürütülmektedir.
	Halk Sağlığının Korunması	Ana Çocuk Sağlığı Faaliyetleri	Anne ölümlerini izleme, 15-49 Yaş Kadın İzlemi, Evlilik Öncesi Danışmanlık, Doğum Öncesi Ve Doğum Sonrası Bakım, Nutrisyonel Destek, Acil Obstetrik Bakım, Misafir Anne Uygulaması, Anne Dostu Hastane, Gebe Bilgilendirme Sınıfı, Üreme Sağlığı Hizmet İçi Eğitimleri, Riskli Gebeliklerin Yönetimi/Önlenmesi ve Hastane Doğumları programları yürütülmektedir. Bakanlığımızca bebek, çocuk ölümlerinin önlenmesi ve sağlığın gelişmesi amacıyla beslenme, taramalar, eğitim, sağlığın geliştirilmesi, bebek-çocuk ölümleri izleme sistemi, doğum bildirim sistemi ana başlığı altında pek çok program yürütülmektedir.

PROGRAM	ALT PROGRAM	FAALİYET	FAALİYET AÇIKLAMASI
Koruyucu Sağlık	Halk Sağlığının Korunması	Aşılamaya Hizmetleri	Aşı ile önlenebilir hastalıkların ve aşılamaya hızlarının izlenmesi, değerlendirilmesi, raporlanması, program geliştirilmesi ve yürütülmesi, aşı sonrası istenmeyen etkilerin izlenmesi, değerlendirilmesi, gerekli müdahalelerde bulunulması, aşılamaya hizmetlerinin sunumu sürecinde aşı, antiserum, enjektör, güvenli atık (enjektör) kutusu ve soğuk zincir malzemelerinin sorumluluk alanı içerisindeki lojistik hizmetleri yürütülmektedir.
		Birinci Basamak Sağlık Tesisi Yapım, Tefrişat ve Onarımı	Ülkemizde genelde koruyucu sağlık çalışmaları kapsamında daha kaliteli ve yüksek konforda birinci basamak sağlık hizmetinin sunumu için yeni sağlık tesisleri hayata geçirilmektedir. Birinci basamak sağlık hizmeti sunulan tesisleri, belirlenen standartlara ve hizmet sunumuna uygun hale getirmek için fiziki şartlarının iyileştirilmesi kapsamında, il sağlık müdürlükleri tarafından yapılan bakım-onarım ve engelli düzenlemeleri çalışmalarının takip edilmesi ve yıl sonu durumlarını değerlendirmek için Çekirdek Kaynak Yönetim Sistemine veri girişlerinin yapılması sağlanmaktadır.
		Bulaşıcı Hastalıklara Karşı Aşılamaya Faaliyetleri	Aşı ile önlenebilir hastalıkların ve aşılamaya hızlarının izlenmesi, değerlendirilmesi, raporlanması, program geliştirilmesi ve yürütülmesi, aşı sonrası istenmeyen etkilerin izlenmesi, değerlendirilmesi, gerekli müdahalelerde bulunulması, aşılamaya hizmetlerinin sunumu sürecinde aşı, antiserum, enjektör, güvenli atık (enjektör) kutusu ve soğuk zincir malzemelerinin sorumluluk alanı içerisindeki lojistik hizmetlerin yürütülmesi, bilim kurulları ve komisyonlarının sekreteryası işlemleri ile topluma ve sağlık personeline yönelik eğitim faaliyetleri yürütülmektedir.
		Bulaşıcı ve Salgın Hastalıklara Karşı Diğer Mücadele Faaliyetleri	COVID-19 pandemisi kapsamında merkezde kurulan Operasyon Merkezinde pandemiyin başlangıcından itibaren illerde yapılan çalışmalar düzenli olarak izlenmekte ve müdahalelere katkı sağlanmaktadır. Merkezde ve illerde kapasitenin geliştirilmesi amacıyla sürveyans, salgın incelemesi ve erken uyarı cevap sistemi konularında simülasyon egzersizlerinin de dâhil olduğu eğitimcilerin eğitimi, uygulamalı epidemiyoloji kursları ve erken uyarı cevap sistemi eğitimleri yapılmaktadır. Salgınlara hazırlıklı olma ve müdahale çalışmaları kapsamında insan gücü niteliğini ve sayısını artırmak amacıyla Türkiye Saha Epidemiyolojisi Sertifikalı Eğitim Programı yürütülmektedir. Ayrıca, sıtma vakalarının erken teşhisini sağlayarak hastalık bulaşının ülkemizde yeniden başlamasını önlemek amacıyla yabancı uyruklular dâhil olmak üzere aktif ve pasif sürveyans çalışmaları yapılmakta, sıtma tanısı alan hastaların tedavilerinin ve kontrollerinin yapılması sağlanmaktadır. Tespit edilen her bir sıtma vakasına yönelik detaylı epidemiyolojik inceleme ve vektör mücadelesi yapılmaktadır. Dünya Sağlık Teşkilatı tarafından hazırlanan ve Avrupa Bölgesinde sıtma bulaşının yeniden başlamasının önlenmesi hususunda kararlılığın devamlılığını hedefleyen Aşkabat Bildirgesi çerçevesinde sıtma ile ilgili faaliyetlerimiz kesintisiz olarak devam etmektedir.

PROGRAM	ALT PROGRAM	FAALİYET	FAALİYET AÇIKLAMASI
Koruyucu Sağlık	Halk Sağlığının Korunması	Kanserle Mücadele Faaliyetleri	Ulusal Kanser Kontrol Programı çerçevesinde kayıtçılık, önleme, farkındalık ve tarama programları yürütülmektedir. Kanser Kayıtçılığı 81 ilimizde Kanser Kayıt Merkezlerimizde yapılmaktadır. Önleme programları ise beslenme, fiziksel aktivite, tütün ve kanserojen maddelerle mücadele kapsamında yürütülmektedir. Ülke genelinde kanser konusunda farkındalık çalışmaları ve eğitimler yapılmaktadır. Dünya Sağlık Teşkilatı (DST) 'nin önerileri doğrultusunda Dünya'da ve Türkiye'de sık görülen kanserlerden; meme, serviks (rahim ağzı) ve kolorektal (kalın bağırsak) kanser taramaları Ulusal Kanser Tarama Programı kapsamında yürütülmektedir. Bu sayede erken teşhis ile yaşam süresinin ve kalitesinin artırılması hedeflenmektedir. Ulusal Kanser Tarama Standartlarına göre; Meme kanseri taraması; 40-69 yaş arasındaki kadınlara yılda bir klinik meme muayenesi, 2 yılda bir mamografi çekilmesi yöntemiyle ücretsiz olarak yapılmaktadır. Serviks kanseri taraması; 30-65 yaş arası kadınlara 5 yılda bir HPV-DNA ve PAP Smear testi ile ücretsiz olarak yapılmaktadır. Kalın bağırsak kanseri taraması; 50-70 yaş arasındaki kadın ve erkekler 2 yılda bir gaitada gizli kan testi (GGK) ile ücretsiz olarak yapılmaktadır. Ayrıca 10 yılda bir de 50-70 yaş kadın ve erkekler kolonoskopi önerilmektedir.
		Koruyucu Sağlık Hizmetlerinin Planlanması ve Koordinasyonu	Toplumdaki her bir bireyi hastalanmaktan, yaralanmaktan, sakat kalmaktan ve erken ölümden korumak amacıyla verilen koruyucu sağlık hizmetlerine kolay ve hızlı bir şekilde ulaşabilmesi amacıyla hizmet sunan birimlerin planlanması ve koordinasyonun sağlanması, hizmet veren personelin kalitesinin ve verimliliğinin artırılması amacıyla yürütülen faaliyetlerdir.
		Ruh Sağlığı Hizmetleri	Ulusal Ruh Sağlığı Eylem Planı ile merkezde ruh sağlığı hizmetlerinin, uygun yöntemle ve yeterli biçimde verilmesini sağlayan bir hizmet ağının kurulması amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda hazırlanan Plan ile ruhsal hastalığı olan kişilerin tedavi ve bakımlarında hasta merkezli yaklaşımın temel alınması, toplum temelli ruh sağlığı hizmet modelinin ülkemizde yerleşmesi hedeflenmiştir. Bu kapsamda; 0-6 Yaş Çocuğun Psikososyal Gelişimini Destekleme Programı (ÇPGD), Davranışsal Bağımlılıklar ile Mücadele Çalışmaları, Ruh Sağlığı Hizmetlerini Güçlendirme Programı (RSGÜÇ), Psikososyal Destek Uygulayıcı Programı, İntihar Önleme Çalışmaları, Kadına Yönelik Aile İçi Şiddetle Mücadele Programı, Çocuğa Yönelik İhmal/İstismarı Önleme Programı, Toplumsal Travmalar ve Afette Psikososyal Destek Projesi ve Ruhsal Engelli Bireyler için Sosyal İçerme Projesi kapsamında faaliyetler yürütülmektedir.
		Sağlığın Geliştirilmesi ve Sağlıklı Hayat Programları	Türkiye Kas ve İskelet Sistemi Hastalıkları Önleme ve Kontrol Programı (2021-2026), Türkiye Kalp ve Damar Hastalıkları Önleme ve Kontrol Programı (2021-2026) ve Türkiye Sağlıklı Yaşlanma Eylem Planı ve Uygulama Programı (2021-2026) 2021 yılında güncellenmiştir. Ayrıca Türkiye Kronik Hava Yolu Hastalıkları Önleme ve Kontrol Programı (2018-2023) ve Türkiye Böbrek Hastalıkları Önleme ve Kontrol Programı (2018-2023) 2023 yılında güncellenecek olup tüm kontrol programları yürütülmeye devam etmektedir.

PROGRAM	ALT PROGRAM	FAALİYET	FAALİYET AÇIKLAMASI
Koruyucu Sağlık	Halk Sağlığının Korunması	Sağlığın Geliştirilmesi ve Sağlıklı Hayat Programları	Türkiye Kas ve İskelet Sistemi Hastalıkları Önleme ve Kontrol Programı (2021-2026), Türkiye Kalp ve Damar Hastalıkları Önleme ve Kontrol Programı (2021-2026) ve Türkiye Sağlıklı Yaşlanma Eylem Planı ve Uygulama Programı (2021-2026) 2021 yılında güncellenmiştir. Ayrıca Türkiye Kronik Hava Yolu Hastalıkları Önleme ve Kontrol Programı (2018-2023) ve Türkiye Böbrek Hastalıkları Önleme ve Kontrol Programı (2018-2023) 2023 yılında güncellenecek olup tüm kontrol programları yürütülmeye devam etmektedir.
		Sağlıklı Beslenme ve Fiziksel Aktiviteye Yönelik Faaliyetler	Türkiye Sağlıklı Beslenme ve Hareketli Hayat Programı kapsamında: Ulusal Beslenme Konseyi olağan toplantılarının yapılması ve raporların hazırlanması, Türkiye Beslenme Rehberinin hazırlanması, DST iş birliğinde COSİ (Çocukluk Çağı Şişmanlık Araştırması) hazırlık çalışmaları yapılması, Sağlıklı Hayat Merkezleri ve ilçe sağlık müdürlüklerinde bulunan Sağlıklı Beslenme ve Obezite Danışma Birimlerinde aile hekimleri ile koordineli olarak diyetisyenlerce beslenme danışmanlığı verilmesi, Diyetisyenler İçin Ağırlık Yönetimi Eğitiminin gerçekleştirilmesi, Tarım ve Orman Bakanlığı iş birliğinde tebliğ çalışmaları yapılması, MEB ve Tarım ve Orman Bakanlığı iş birliğinde; 2011 yılında yayımlanan okul kantinlerinde satılacak gıdalar ve eğitim kurumlarındaki gıda işletmelerinin hijyen yönünden denetlenmesi kapsamında çalışmalar yapılması, okul öncesi öğretmenler için hazırlanan beslenme ve fiziksel aktivite rehberi oyun materyallerinin kullanılması, Fiziksel Uygunluk Karne Çalışmasının devam ettirilmesi, devlet ve özel okullarda uygulanmak üzere ders öncesi egzersiz videoları hazırlanması, hazırlanan Sağlığı Geliştiren Belediye rehberinin kullanıma açılması beslenme dostu ve fiziksel aktiviteyi destekleyen işyeri protokolünün imzalanması ve yürütülmesinin sağlanması, Beslenme Dostu Okul Programına devam edilmesi çalışmaları yürütülmektedir. Ayrıca Türkiye Diyabet Programı kapsamında; Okulda Diyabet Programı İl Sağlık Personeli Eğitimi, aile hekimleri için hazırlanan Diyabet Yönetim Modülü uzaktan eğitim modüllerinin uygulanması, Hastalık Yönetim Platformu (HYP) kronik hastalık takip sistemi kapsamında Obezite ve Diyabet taramalarının uygulanmasının takibi başlıca yürütülen faaliyetlerdir.
Tedavi Edici Sağlık Tedavi Edici Sağlık	Tedavi Hizmetleri Tedavi Hizmetleri	Acil Sağlık Hizmetleri	Acil sağlık hizmetlerinde müdahale sürelerini kısaltmak üzere 112 Komuta Kontrol Merkezi ile hastaneler arasındaki koordinasyon artırılarak verilen hizmetin etkin ve verimli olması için faaliyetler yürütülmektedir. Acil tıp teknisyeni ve acil tıp teknikerlerinin yetkinlikleri geliştirilmektedir. Vatandaşların ilk yardım bilgi ve becerilerini geliştirmek için eğitim ve sertifika programları düzenlenmektedir. Afet durumlarında afet bölgesine ulaşım ve müdahale etkinliğinin artırılmasına yönelik ilgili paydaşlarla ortak çalışmalar yürütülmektedir.
		Ağız ve Diş Sağlığı Hastanesi Hizmetleri	Bakanlığımıza bağlı ağız ve diş sağlığı hastaneleri, ağız ve diş sağlığı merkezleri ve devlet hastaneleri bünyesinde ağız ve diş sağlığı hizmetleri verilmektedir.
		Devlet Hastanesi Hizmetleri	İkinci basamak sağlık kurumları, ilgili mevzuatında tanımlanan, bünyesinde mevcut uzmanlık dallarıyla ilgili hastaların kabul edildiği ayaktan veya yataklı teşhis, tedavi ve rehabilitasyon hizmeti verilen sağlık kurumlarıdır. Ayrıca sağlık tesisleri bünyesindeki evde sağlık hizmetleri, toplum temelli ruh sağlığı hizmetleri, palyatif bakım hizmetleri, obezite, alkol ve madde bağımlılığı tedavi merkezleri gibi toplum temelli sağlık hizmetlerinin planlamalara uygun olarak yürütülmesi sağlanmaktadır. Sağlık tesisleri bünyesindeki yoğun bakım, perinatal bakım, prematüre retinopati tanı ve tedavisi, replantasyon, onkoloji, yanık, kardiyovasküler cerrahi, organ, doku ve hücre nakli gibi özellikli planlama gerektiren hizmet birimlerinin planlamaya uygun olarak kurulmasının sağlanması ile tescil iş ve işlemlerinin takibi sağlanmaktadır.

PROGRAM	ALT PROGRAM	FAALİYET	FAALİYET AÇIKLAMASI
Tedavi Edici Sağlık	Tedavi Hizmetleri	Eğitim ve Araştırma Hastanesi Hizmetleri	Üçüncü basamak sağlık kurumları, ilgili mevzuatında tanımlanan, ileri tetkik ve özel tedavi gerektiren hastalıklar için yüksek teknoloji içeren, eğitim ve araştırma hizmetlerinin verildiği, uzman ve yan dal uzmanların yetiştirildiği genel ve özel dal sağlık kurumlarıdır. Ayrıca sağlık tesisleri bünyesindeki evde sağlık hizmetleri, toplum temelli ruh sağlığı hizmetleri, palyatif bakım hizmetleri, obezite, alkol ve madde bağımlılığı tedavi merkezleri gibi toplum temelli sağlık hizmetlerinin planlamalara uygun olarak yürütülmesi sağlanmaktadır. Sağlık tesisleri bünyesindeki yoğun bakım, perinatal bakım, prematüre retinopati tanı ve tedavisi, replantasyon, onkoloji, yanık, kardiyovasküler cerrahi, organ, doku ve hücre nakli gibi özellikli planlama gerektiren hizmet birimlerinin planlamaya uygun olarak kurulması, tescil iş ve işlemleri takip edilmektedir.
		Hastane Yapım, Tefrişat ve Onarım	Ülkemiz genelinde, nitelikli yatak sayısını artırmak, daha kaliteli ve yüksek konforda sağlık hizmet sunumunu sağlamak için yeni sağlık yatırımlarını hayata geçirmek ve mevcut hastanelerin kapasite, fiziki, teknoloji, altyapı alanlarında yeni bir yüze kavuşturulması ve daha da güçlendirilmesine yönelik çalışmalar yapılmaktadır. Sağlık Bakanlığı yatırım programında yapımı devam eden E1 ve üzeri rol grubu sağlık tesislerinin takibi yapılmakla birlikte tefrişat, tıbbi cihaz planlamaları için düzenli olarak sağlık tesislerinin durumları takip edilmektedir. Bu kapsamda il veya ilçe merkezlerinde yeni hizmete açılması planlanan ilk bina, yeni bina ve ek binası olan sağlık tesislerinin belirlenen tarihlerde hizmete açılabilmesi, inşaat sürecinin takibi ve geçici kabulün yapılması akabinde hizmete girebilmesi için donanım ihtiyaçlarının bu aşamada tamamlanmış olması gerekmektedir. Bu nedenle sağlık tesisinin mefruşat/tefrişat ihtiyaçlarının tespiti ve giderilmesi, kaynakların etkin kullanılarak sağlık hizmetlerinin kaliteli, verimli, erişilebilir ve hakkaniyetli sunulmasına önem verilmektedir. E1 ve üzeri rol grubu sağlık tesislerinde 2014/09 sayılı Tadilat Onarım Genelgesi kapsamında gelen tadilat-onarım talepleri değerlendirilerek ödenek planlanmaktadır. 2014/09 sayılı Genelge kapsamında, 5.000.000 TL maliyeti aşmayan talepler değerlendirilmektedir.
		Kamu Özel İş Birliği Modeli ile Yapılan Sağlık Tesislerine Yönelik Faaliyetler	Şehir Hastanesi Modeli ile ülkemizin sosyo-ekonomik gerekçelerine uygun, geliştirilebilir ve sürdürülebilir, nitelikli yatak planlamasına uygun projeler hizmete sunulmaktadır. Şehir hastaneleri bulunduğu kentte en yüksek kalitede sağlık hizmetini sunan yatırımlar olarak hizmet vermeye devam etmektedir. Bu model ile ilgili olarak işletme öncesi hazırlık, işletme dönemi, sözleşme, hukuk ve finansal analiz faaliyetleri yürütülmektedir. Bu şekilde 2017 yılından itibaren bugüne kadar toplam 13 ilde 14 şehir hastanesi hizmet sunumuna başlamıştır.

PROGRAM	ALT PROGRAM	FAALİYET	FAALİYET AÇIKLAMASI
Tedavi Edici Sağlık	Tedavi Hizmetleri	Sağlık Bilgi Sistemi Altyapısı ve Teknolojisinin Geliştirilmesi	<p>Sağlık hizmet sunumu ve karar alma süreçlerinde bilgi teknolojilerinin kullanımını artırarak sağlık sistemini güçlendirmek amacıyla çalışmalar yürütülmektedir. Bu kapsamda 2023 yılında yürütülmesi planlanan bazı çalışmalara aşağıda yer verilmiştir. Sağlık kuruluşlarından toplanan sağlık verilerine vatandaşların ve sağlık profesyonellerinin internet ve mobil cihazlar üzerinden erişebildikleri bir uygulama olan e-Nabız Kişisel Sağlık Sistemi'nde 2023 yılında sağlık hizmet sunumunu ileriye taşıyacak ek geliştirmelere devam edilecektir. COVID-19 Salgını ile mücadelede ihtiyaçlar doğrultusunda devreye alınan Dr. e-Nabız Çevrimiçi Sağlık Danışma Sistemi (görüntülü muayene)'nin güçlendirilmesi için hizmet karması (halen muayene hizmeti olarak devam eden hizmet sunumuna reçete ve rapor tanzim edilebilecek modelin eklenmesi) çeşitlendirilecektir. Sağlık hizmeti sunumuna ilişkin uçtan uca hizmetlerin raporlanmasında kullanılmak üzere tamamen yerli olarak geliştirilmiş bir iş zekâsı platformu olan SİNA Platformu'nda mevcut raporlara 2023 yılında ihtiyaçlar doğrultusunda yeni alanlar eklenecektir. Sağlık Bakanlığına bağlı sağlık kuruluşları tarafından verilen sağlık raporlarının elektronik ortamda e-izmalı olarak verilmesini sağlayan e-Rapor Sistemi'nde Durum Bildirir Tek Hekim Bileşenindeki sevk süreçlerinin tasarlanması ve Durum Bildirir Sağlık Kurulu Bileşeni ile bağlantı sağlanması için geliştirme çalışmaları yapılacaktır. Sosyal Güvenlik Kurumu istemi ile MSB raporlarının e-Rapor sistemi üzerinden düzenlenebilmesi sağlanacaktır. Evlilik raporlarının e-Rapor sistemi üzerinden elektronik izmalı olarak düzenlenebilmesi için geliştirme çalışmaları yapılacaktır. Sağlık Durumu Değişikliği Bildirimi Modülü'nün geliştirilmesi ve devreye alınması, sürücü raporları ile sağlık müdürlüğü ekranlarını iyileştirme çalışmaları ve Kübnetes çalışmasının tüm modüllere yansıtılması sağlanacaktır. Teleradyoloji Sistemi, sağlık tesislerindeki tıbbi görüntü verilerinin, radyolojik raporların ve klinik dokümanların uluslararası standartlarda Sağlık Bakanlığına ait sunucularda saklanması ve farklı sağlık tesislerinden bu görüntülere ulaşılması amacıyla kurulmuştur. 2023 yılında uygulama üzerinde geliştirmelere ve iyileştirmelere devam edilecektir. Kamu ve özel sağlık hizmet sunucularından belirli standartlar çerçevesinde toplanan sağlık verilerinin, coğrafi konumlarına göre analiz edilerek karar vericilerin etkin karar almasının sağlanması ve mekânsal analizler ile birlikte rapor çıktıları üreterek hizmet sunumuna ivme kazandırılması amacıyla geliştirilen Mekânsal İş Zekâsı (MİZ) Uygulaması'nın kullanıcı yönetim ekranı yeniden yazılacaktır. Bakanlık ve il yöneticilerinin gereksinimleri ve talepleri doğrultusunda harita ekranları ve pano ekranları geliştirilmeye devam edilecektir. Acil sağlık hizmetlerinde ambulansların etkin kullanımını sağlamak ve hastaneler ile 112 komuta kontrol merkezleri arasındaki koordinasyonu güçlendirmek, acil sağlık hizmeti ekipleri tarafından hastane öncesi acil sağlık verilerinin gerçek zamanlı toplanması, işlenmesi, ambulans sürecinin kamera ile kayıt altına alınması ve gerektiğinde gerçek zamanlı olarak uzaktan izlenmesi, acil sağlık hizmeti alacaklara daha kısa sürede, etkin ve etkili sağlık hizmeti sunulması amacıyla Elektronik Vaka Sistemi geliştirilmiştir. Bu kapsamda Elektronik Vaka Sisteminin saha kurulumları sağlanacak, gerekli testler ve eğitimler gerçekleştirilerek sistem devreye alınacaktır. Sağlık hizmetine erişimi ve hizmet sunumunda verimi arttırmak amacıyla kurulan MHRS Web ve Mobil Uygulaması'na İngilizce, Arapça, Rusça dil desteğinin yanı sıra Almanca dil desteği eklenmiştir. UYAP üzerinden mahkumlara randevu verilebilmesi, alınan randevuların sorgulanabilmesi ve iptal edilebilmesi için Adalet Bakanlığı Ulusal Yargı Ağı Platformu (UYAP) ile ve Aile Dış Hekimliği randevularının MHRS kanalları üzerinden alınabilmesi, alınan randevuların sorgulanabilmesi ve iptal</p>

PROGRAM	ALT PROGRAM	FAALİYET	FAALİYET AÇIKLAMASI
	Tedavi Hizmetleri	Sağlık Bilgi Sistemi Altyapısı ve Teknolojisinin Geliştirilmesi	edilebilmesi işlemleri için Aile Dış Hekimliği web servisleri ile entegrasyon sağlanmıştır. MHRS Projesi kapsamında; performans iyileştirmeleri, veri tabanı ve web servis iyileştirmeleri yapılacaktır. Vatandaşların şikayetlerini girerek tanı önerisi almasını ve ilgili poliklinikten randevu almasını sağlayan yapay zekâ destekli Neyim Var Uygulaması kullanıma açılmış ve MHRS entegrasyonu sağlanmıştır. Uygulama ile yanlış polikliniğe yapılan başvuruların önüne geçilmesi ve hastaların etkili tedaviyi en kısa sürede alması hedeflenmektedir. 2023 yılında Neyim Var Uygulaması'nın kapsamının genişletilmesi ve kullanımının yaygınlaştırılması için çalışmalar yapılacaktır.
Tedavi Edici Sağlık	Tedavi Hizmetleri	Sağlık Hizmeti Sunumunda İhtiyaç Duyulan Tıbbî Cihaz, Malzeme ve İlaç Alımı	Sağlık Bakanlığına bağlı sağlık tesislerinde benzer ihtiyaçlar için uygulanan tedarik yöntem ve fiyat farklılıklarını ortadan kaldırmak, standardizasyonu sağlamak, daha hızlı tedarik, daha uygun fiyat, daha kaliteli ürün ile etkin tedarik planlama ve stok yönetimi sağlamak, ilaç ve tıbbi sarf malzemelere erişim kolaylığı sağlamak hedefleri doğrultusunda Sağlık Market Projesi yürütülmektedir. Sağlık Market Projesi ile merkezi toplu alımlar yapmak yerine sürekli, sık alımlar yaparak alternatif bir satın alma modeli ile sağlık tesislerindeki stoklama süresini kısaltmak, hızlı bir satın alma modeli ile kesintisiz sağlık hizmeti sunumu sağlamak, düşük stok gün düzeyi ile çalışmak hedefleri doğrultusunda ilaç ve tıbbi sarf malzemelerin tedarik planlama çalışmaları yürütülmektedir. Tıbbi cihaza olan ihtiyaç gerekliliğinin tek bir elden, sistemli ve hakkaniyetli bir şekilde değerlendirilebilmesi, uygulama birliğinin sağlanması, yerli üretim kapsamında alınması planlanan cihazlara teşvikin artırılması, açılması planlanan şehir hastanelerinin hizmet verdiği illerde gereksiz cihaz temininin engellenmesi, gereksiz alımların önüne geçilmesi ve bütçe imkânlarının etkin ve verimli kullanılmasına yönelik merkezi alım planlaması yapılmaktadır.
		Tedavi Edici Sağlık Hizmetlerinin Planlanması ve Koordinasyonu	Sağlık hizmetlerinin multidisipliner bir yaklaşım ile bütüncül olarak verilmesi, halkın sağlık hizmetlerine ulaşımının kolaylaştırılarak farklı sağlık yerleşkeleri arasında hasta sirkülasyonunun azaltılması ve Sağlık Bakanlığınca sağlık tesisi, insan gücü, modern teknolojinin sağladığı tıbbi donanım ve bunlar için gerekli olan finansman gibi sağığa ayrılan kaynakların dengeli dağılımını sağlamak, etkin ve verimli bir şekilde kullanımı ile atıl kapasite ve kaynak israfına neden olmamak ve sağlık hizmetlerinin, kaliteli, ulaşılabilir, hakkaniyetli ve sürdürülebilir olması amacıyla ülkemizin nüfusu, nüfusun dağılımı, coğrafi özellikleri, uzaklık ve ulaşım olanakları, mevcut sağlık envanteri vb. ölçütler ile sağlık hizmeti ihtiyacı dikkate alınarak kamu, üniversite ve özel sektör bir bütün olarak değerlendirilerek sağlık hizmetleri planlanmaktadır.
		Tutuklu ve Hükümlülere Yönelik Sağlık Hizmetleri	Tutuklu ve hükümlüler için MHRS üzerinden randevu oluşturma işlemi gerçekleştirilmektedir. Adalet, Sağlık ve İçişleri Bakanlıkları arasındaki Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetim, Dış Koruma, Hükümlü ve Tutukluların Sevk ve Nakilleri ile Sağlık Hizmetlerinin Yürütülmesi Hakkındaki Protokolün ilgili hükümleri gereği sevk zinciri kapsamında tutuklu ve hükümlülerin teşhis, tedavi, muayene ve ameliyatları şehir hastanesinde gerçekleştirilmekte olup ameliyat, muayene, teşhis ve tedavileri yapılmaktadır.
		Türkiye Kızılay Derneği Desteği	Sağlık Bakanlığı bütçesinden Türkiye Kızılay Derneğine, Türkiye Kök Hücre Koordinasyon Merkezi (TÜRKÖK) bünyesinde Gönüllü Verici Merkezleri kurulması ve Kemik İliği Bankasına gönüllü olarak kemik iliği veya periferik kök hücre bağışlamak isteyen bağışçı adayları bulunması için yapılan çalışmalardır.

PROGRAM	ALT PROGRAM	FAALİYET	FAALİYET AÇIKLAMASI
Tedavi Edici Sağlık	Uluslararası Sağlık İş Birlikleri	Bişkek Kırgız-Türk Dostluk Devlet Hastanesine Yönelik Faaliyetler	Kırgızistan Bişkek'te bir hastane kurulması hususunda TİKA tarafından hastanenin yatırım planlaması, inşaat, tıbbi malzeme temini ve personel eğitimi süreçleriyle ilgili olarak Sağlık Bakanlığı uzmanları 2013 yılı Kasım ayında Kırgızistan'da Kırgız makamları ile görüşmeler yaparak bir rapor hazırlamışlardır. Bu kapsamda ağırlıklı olarak kardiyoloji ve gastroenteroloji hastalıklarının ileri teşhis ve tedavisine yönelik bir hastanenin kurulması için çalışmalara başlanmıştır. Hastane binası inşaatına ait sözleşme 30 Mayıs 2016 tarihinde imzalanmıştır. Yaklaşık 12.000 metrekare kapalı alanda hizmet verecek olan hastanede kardiyoloji, kardiyovasküler cerrahi, genel cerrahi, göğüs hastalıkları, anestezi ve reanimasyon, girişimsel radyoloji, gastroenteroloji branşlarında ileri teşhis ve tedavi hizmetlerinin verilmesi planlanmış olup 72 yatak kapasiteli hastanede laboratuvarlar, 2 ameliyathane, 3 yoğun bakım, anjiyo ve görüntüleme bölümleri yer almaktadır.
		Filistin-Türkiye Dostluk Hastanesine Yönelik Faaliyetler	Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü'nün 01/06/2021 tarih ve E-25677322- 903.07.03-777 sayılı yazısına istinaden tebliğ edilen 01.06.2021 tarih ve Z.25677322- 903.07.03-775 sayılı Bakanlık Makam Oluru ile Filistin Türkiye Dostluk Hastanesi İdari ve Mali İşler Kurulu (İMİK) üyeleri ile ilk toplantı yapılarak iş ve işlemlere başlanmıştır.
		İkili Anlaşmalar Gereğince Yapılan Sağlık Hizmetleri	Ülkelerin taleplerine binaen, yabancı sağlık personeline mesleki eğitim düzeyinin artırılması amacıyla, ülkemizde Bakanlığımıza bağlı eğitim ve araştırma hastanelerinde, gözlemci statüsünde, kısa süreli mesleki eğitim imkânı sağlanmaktadır. Çeşitli ülkelerde Sağlık Haftaları düzenlenmektedir. Sağlık alanında iş birliği anlaşması imzalanmakta aşı, antiserum ve tıbbi malzeme desteği verilmektedir.
		Mogadişu Somali Türkiye Hastanesine Yönelik Faaliyetler	Mogadişu Somali Türkiye Eğitim ve Araştırma Hastanesi faaliyetlerine 29 Eylül 2014 tarihinde sahra hastanesi olarak başlamıştır. Türkiye Cumhuriyeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti arasında hastanenin ortak işletilmesi ve devri ile ilgili hususları içeren Protokol 27 Haziran 2013 tarihinde imzalanmıştır. 25 Ocak 2015 tarihinde resmi açılışı gerçekleştirilmiştir. Hastane, 250 yatak kapasiteli olup 65 Türk (26 uzman hekim, 1 dış hekimi, 1 pratisyen hekim, 23 yardımcı sağlık, 7 idari mali işler, 5 sözleşmeli, 2 firma personeli) ve 956 Somalili (17 uzman hekim, 135 asistan hekim, 2 pratisyen hekim, 1 dış hekimi, 801 diğer sağlık personeli, tercüman, vezne, temizlik, güvenlik, asker vb.) personel ile hizmet vermektedir. ÇKYS, Malzeme Kaynak Yönetim Sistemi (MKYS) ve TDMS programları ile muhasebe ve stok takibi yapılmaktadır. Mogadişu Somali Türkiye Recep Tayyip Erdoğan Eğitim ve Araştırma Hastanesinde yeni doğan cerrahisi prosedürleri yapılmaya devam edilmektedir. Somali'deki tek çocuk cerrahisi merkezi olan hastanemizde toplam 263 adet 0-1 yaş arası hastanın ameliyatı başarı ile gerçekleştirilmiştir. Vakalar arasında oldukça nadir görülen ve zor cerrahi operasyonlar mevcuttur. Hastanemizde uzmanlık eğitimi alan İç Hastalıkları (3), Çocuk Hastalıkları (3), Kadın Doğum (2), Genel Cerrahi (1) branşlarında toplam 9 hekim uzmanlık eğitimlerini tamamlamış olup 3 uzman hekim BENADIR Hastanesinde çalışmaya başlamıştır. 2022 yılı sonuna kadar 15 hekim daha uzmanlık eğitimlerini tamamlayacaktır.

PROGRAM	ALT PROGRAM	FAALİYET	FAALİYET AÇIKLAMASI
Tedavi Edici Sağlık	Uluslararası Sağlık İş Birlikleri	Nijer Türkiye Hastanesine Yönelik Faaliyetler	Nijer-Türkiye Dostluk Hastanesi faaliyetlerine hastanenin ortak işletilmesi ve devri ile ilgili hususları içeren protokol kapsamında Ekim 2019 tarihinde faaliyetine başlamıştır. Hastane 44 yatak kapasitesine sahip olup 170 personel ile (1 profesör, 11 uzman hekim, 2 pratisyen hekim, 156 diğer yardımcı personel (tercüman, temizlik personeli, asker, güvenlik, bahçıvan vb.) hizmet vermektedir. Hastanemizde 2 ameliyathane salonu, 2 bölmeli doğum salonu, 8 poliklinik odası, 5 yataklı yetişkin yoğun bakım ünitesi yer almaktadır. Ayrıca cihaz envanter kayıtlarımızda 7 ventilatör (5 kuvöz, 2 yenidoğan ventilatör) yer almaktadır. Yenilenen laboratuvar cihazları ile birlikte Nijer’de diğer sağlık kuruluşlarında yapılması mümkün olmayan tetkikleri yaparak bölge halkına hizmetlerimiz devam etmektedir. Bölgede yaşayan toplumun sağlığını korumak ve doğal yöntem ile çocuk sahibi olamayan aileleri tedavi etmek üzere modern bir tüp bebek merkezi açılış çalışmalarına başlanılmıştır.
		Nyala Sudan Türkiye Hastanesine Yönelik Faaliyetler	Nyala Sudan Türkiye Hastanesi faaliyetlerine 28 Şubat 2014 tarihinde başlamıştır. Hastanenin yatak kapasitesi 150 olup hastane hizmetleri 12 farklı branşta 21 uzman doktor, 1 diş hekimi ve 22 diğer sağlık, idari ve teknik personel) ve 374 yerel personel (1 uzman, 2 pratisyen, 371 diğer sağlık, idari ve teknik personel) ile yürütülmektedir. Hastanelerimizin aylık ve üç aylık periyotlarda faaliyet raporları incelenerek gereken düzenlemeler yapılmıştır. Sudan Nyala’da Sağlık Meslek Yüksek Okulu açılmış ve öğrencilere staj planlaması yapılarak kabul edilmiştir. Asistan eğitimlerine devam edilmektedir.
		Sağlık Turizminin Geliştirilmesi	Sağlık hizmeti almak amacıyla yurt dışından ülkemize gelen, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmayan veya Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmakla birlikte yurt dışında yaşayan gerçek kişilerin aldıkları her türlü sağlık hizmeti ile bunlarla ilgili destek hizmetlerinin ülkemizin sağlık politikaları ile Sağlık Bakanlığının vizyon ve misyonu kapsamında uluslararası alanda yabancı hastalara sunulan sağlık hizmeti kalitesinin ve yaygınlığının artırılmasıdır. Ülkemizin küresel politikaların belirlenmesi ve uygulanmasındaki rolünün artırılması için, Uluslararası Sağlık Hizmetleri Anonim Şirketi (USHAŞ) tarafından uluslararası sözleşmeler ve protokoller imzalanmasında diplomatik koordinasyona destek sağlanmaktadır. Kamu hastanelerinde ayrı bir organizasyon yapısı ile sağlık hizmet kalitesinin geliştirilmesine yönelik yeni bir düzenleme, ilgili personele yabancı dil eğitimi ile sağlık turizmi hasta sayısının artırılmasına yönelik ulusal ve uluslararası kurum ve kuruluşlar ile kamu çıkarları doğrultusunda (turistin sağlığı veya kendi imkânları ile başvuru yapan hastalar hariç) iş birliği olanaklarının geliştirilmesi önem arz etmektedir. Bu nedenle, Sağlık Kodlama Referans Sunucu (SKRS)’sunda yer alan “Yabancı Hasta Türü” kod listesinde bulunan alan içerisinde yabancı hasta sınıflamasına yönelik revize çalışmaları yapılmış olup yabancı hasta kayıtlarında hasta türü seçimleri zorunlu hale getirilmiştir. Bununla birlikte sağlık turizmi ve turistin sağlığı kapsamında hasta bilgilerinin doğru kayıt altına alınmasıyla hasta türüne göre verilerin kontrol altında tutulmasına katkı sağlayacağı uygulamanın ön çalışmaları Sağlık Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü iş birliğiyle başlatılmıştır.

PROGRAM	ALT PROGRAM	FAALİYET	FAALİYET AÇIKLAMASI
Tedavi Edici Sağlık	Uluslararası Sağlık İş Birlikleri	Ülkemizde Tedavi Talebinde Bulunan Yabancı Hastalara Verilen Hizmetler	3359 sayılı Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu'nun Ek-14. maddesi kapsamında, ülkelerinde tedavi imkânı bulunmayan yılda 400 hastaya kadar yabancı hasta tedavisi yapılmaktadır. Ayrıca 12 ülke ile sağlık ve tıp alanında yapılan ikili iş birliği anlaşmaları kapsamında yabancı hastaların tedavisi Ülkemizde yapılmaktadır. Ülkemizde tedavi talebinde bulunup oturma iznine sahip olan yabancı hastalar Genel Sağlık Sigortası (GSS) kapsamında sağlık hizmeti almaktadırlar.
Yönetim ve Destek Programı	Teftiş, Denetim ve Danışmanlık Hizmetleri	Hukuki Danışmanlık ve Muhakemat Hizmetleri	İdarenin taraf olduğu adli ve idari davalarda, iç ve dış tahkim yargılamasında, icra takiplerinde ve yargıya intikal eden diğer her türlü hukuki uyuşmazlıklarda idare temsil edilmekte ve muhakemat hizmetleri yürütülmektedir. Ayrıca idare hizmetleriyle ilgili olarak diğer kamu kurum ve kuruluşları tarafından hazırlanan mevzuat tasarıları, idare birimleri tarafından hazırlanan mevzuat tasarıları ile düzenlenecek her türlü sözleşme ve şartname tasarıları, idare ile üçüncü kişiler arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin işler ve idare birimlerinde sorulan diğer işler incelenip hukuki mütalaa verilmektedir.
		İç Denetim	Bakanlığın çalışmalarına değer katmak ve geliştirmek için kaynakların ekonomiklik, etkililik ve verimlilik esaslarına göre yönetilip yönetilmediğini değerlendirmek ve rehberlik yapmak amacıyla yapılan bağımsız, nesnel güvence sağlama ve danışmanlık faaliyetleridir.
		Kamuoyu İlişkilerinin Yürütülmesi	a) Bakanlığın basın ve halkla ilişkilerle ilgili faaliyetleri planlanarak yürütülmesi sağlanmaktadır. b) Bakanlık ve bağlı kurumlar hakkında ulusal ve uluslararası medyada (yazılı, görsel, işitsel ve internet ortamında) çıkan haber, yorum ve eleştiriler yedi gün yirmi dört saat izlenmektedir. c) Bakanlık, bağlı Kuruluş ve taşra teşkilatı basın birimlerince, basın yayın organları tarafından yapılan çekim, röportaj, programa davet vb. konularda yapılan talepler değerlendirilerek, gerekli izin ve onay işlemleri yürütülmektedir. d) Cevap ve düzeltme hakkı gerektiren haberlerle ilgili Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü ve diğer ilgili birimlerle koordineli olarak çalışılmaktadır. e) Basın açıklamaları ve basın duyuruları hazırlanarak yayınlanması amacıyla ilgili medya kuruluşlarına gönderilmektedir. f) Bakanlık ve bağlı Kuruluşlar tarafından yapılan etkinlik, organizasyon, farkındalık vs. çalışmalarının fotoğraf ve kamera görüntüleri hazırlanarak yayınlanması amacıyla ilgili medya kuruluşlarına gönderilmektedir. g) Bakanlığın etkinlik ve organizasyonlarında fotoğraf, kamera çekimi, düzeltme, deşifre işlemleri yapılmakta ve arşivlenmektedir.
Kurumsal Uluslararası İşbirliği Faaliyetleri	Küresel sağlığa katkı sağlamak amacıyla ülkemizde yürütülen politikalar sonucu elde edilen tecrübelerin talep eden ülkelerle paylaşılması için yabancı ülkeler ve uluslararası kuruluşlarla iş birliği yapılmaktadır. Ülkemizin girişimci ve insani dış politika vizyonu çerçevesinde Sağlık Bakanlığı tarafından yurtdışına yönelik insani ve teknik yardım faaliyetleri, hasta tedavileri, sağlık haftaları düzenlenmesi, ülkemizin küresel politikaların belirlenmesi ve uygulanmasındaki rolünün artırılması ve ilgili birimler tarafından imzalanacak uluslararası sözleşmeler/protokoller için kurumsal olarak da destek sağlanmaya devam edilecektir.		

PROGRAM	ALT PROGRAM	FAALİYET	FAALİYET AÇIKLAMASI
Yönetim ve Destek Programı	Üst Yönetim, İdari ve Mali Hizmetler	Teftiş, İnceleme ve Soruşturma	Bakanlığın görev alanına giren konularda, denetim ve rehberliğe ilişkin yöntem ve teknikler geliştirilmekte, denetim rehberleri hazırlanarak denetim alanındaki standart ve ilkeler oluşturulmakta, denetimlerin etkinliğini ve verimliliğini artırıcı tedbirlerin alınması sağlanmaktadır. Ayrıca, Bakanlık teşkilatı ile gerektiğinde bağlı ve ilgili kuruluşların ve bunların denetimi altındaki kurum ve kuruluşların iş ve işlemleri hakkında denetim, inceleme ve soruşturma yapılmaktadır. Sağlık politikalarının amaçlarına ulaşmasını ve sağlık hizmetlerinin mevzuata, plan ve programa uygun olarak sürdürülmesini sağlamak amacıyla, denetlediği kurum ve kuruluşlar ile gerçek ve tüzel kişilere ilişkin gerekli öneriler hazırlanmaktadır.
		Diğer Destek Hizmetleri	Sağlık Hizmetlerinin etkin, etkili, verimli yürütülebilmesi, sürdürülebilir olması, sağlık personelinin bölge ve iller arasında dengeli dağılımının sağlanması planlanarak vatandaş ile sağlık çalışanının memnuniyetini artırmak ve sağlık sisteminin sürdürülebilirliğini sağlamak amacıyla insan kaynakları planlama kriterleri oluşturulmakta, personel hareketliliği izlenmekte, istatistikler oluşturulmakta, resen geçici tabip görevlendirme komisyonu kurulmakta, bölge hizmet grupları düzenlenmekte, standart kadro cetveli ile personel dağılım cetveli çalışmaları yapılarak Bakanlığımızca yapılan kuralar için planlama süreci yürütülmektedir.
		Genel Destek Hizmetleri	Kiralama ve satın alma işlerinin yürütülmesi, temizlik, güvenlik, aydınlatma, ısınma, onarım, taşıma ve benzeri hizmetlerin yapılması ve yaptırılması sağlanmaktadır. Ayrıca, genel evrak ve arşiv faaliyetlerinin düzenlenmesi sivil savunma ve seferberlik hizmetleri planlanmaktadır.
		Özel Kalem Hizmetleri	Bakanın çalışma programının düzenlenmekte, resmî ve özel yazışmaları ile protokol ve tören işlerini düzenlenmekte ve yürütülmektedir.
		Strateji Geliştirme ve Mali Hizmetler	İdarenin stratejik planı, performans programı, idare faaliyet raporu, birim faaliyet raporu, idarenin bütçesi ve yatırım programı hazırlanmaktadır. Ayrıca mali konularla ilgili mevzuatın uygulanması konusunda üst yöneticiye ve harcama yetkililerine gerekli bilgiler sağlanmakta ve danışmanlık hizmeti verilmektedir. İç kontrol sisteminin kurulması, standartların uygulanması ve geliştirilmesi konularında çalışmalar yapılmaktadır. Bakanlığımızın döner sermaye ve genel bütçe ödeneklerinin planlanması ve dağıtımı gerçekleştirilmektedir. Yine üst politika belgeleri ile ulusal strateji ve eylem planlarının izlenmesi ve değerlendirmesi çalışmaları yapılmaktadır.
		Program Dışı Giderler	Hazine Yardımları
Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığına Hazine Yardımı	Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığına aktarılmak üzere Sağlık Bakanlığı Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü bütçesi altında yer alan Hazine Yardımlarının aktarma işlemleri yürütülmektedir.		

1.1.BAĞIMLILIKLA MÜCADELE

1.1.1. Bağımlılığa Yönelik Tedavi ve Rehabilitasyon

1.1.1.1 Bağımlılıkla Mücadele Sürecinin İzlenmesi ve Değerlendirilmesi

Etkili, etkin ve kaliteli sağlık hizmet sunumunu sağlamak için 2022 yılında 2 adet yataklı çocuk/ergen arındırma merkezi ile 1 adet yataklı erişkin arındırma merkezi açılarak toplam 135 merkezde 1.388 yatak kapasitesine ulaşılmıştır. 4 adet ayakta erişkin rehabilitasyon merkezi açılarak toplam ayakta rehabilitasyon merkezi sayısı 9'a çıkarılmıştır. 32 yeni danışma merkezi açılmış, danışma merkezi sayısı 45'e yükseltilmiştir.

Bağımlılık Danışma, Arındırma ve Rehabilitasyon Merkezleri Hakkında Yönetmelik uyarınca bağımlılık tedavisi hizmeti veren merkezlerde hizmet kalitesini en yüksek seviyeye çıkartarak hizmetin her bir merkezde aynı düzeyde uygulanmasını sağlamak amacıyla Asgari İşleyiş Standartları Rehberi yayınlanmıştır.

Madde kullanım bozukluklarının tanı, tedavi ve izleminde standart oluşturmak amacıyla Alkol ve Madde Kullanım Bozuklukları Tedavi ve İzlem Klinik Protokolü yayınlanmıştır.

Uyuşturucu ile Mücadelede Merkezdeki Çalışmaların Yerele Yaygınlaştırılması ve İller Arası Bilgi Paylaşımı ve İl Değerlendirme toplantıları 2016 yılından itibaren yapılmaktadır. 2022 yılının 3. çeyreğinde 39 ilimizde valilerimiz ile bağımlılık ile mücadele il koordinasyon kurulu üyelerimizin katılımıyla video konferans aracılığıyla il değerlendirme toplantıları gerçekleştirilmiştir.

2015 yılında tütün bağımlılığı tedavi ve eğitim birimlerinde sunulan hizmetlere yönelik verilerin ve burada tedavisi gerçekleşen hastaların takibinin etkin bir şekilde yapılması, sigara bırakma ilaçlarının dağıtım sürecinin sağlıklı bir şekilde yürütülebilmesi için ALO 171 Sigara Bırakma Danışma Hattı ile entegre Tütün Bağımlılığı Tedavisi İzlem Sistemi (TUBATİS) yazılımı geliştirilmiştir. Söz konusu yazılımın güncellenme çalışmaları tamamlanmış olup 2023 yılında yeni yazılımın kullanılmaya başlanması hedeflenmektedir.

Kendisi sigara kullanmadığı halde başkalarının içtiği sigaranın dumanından etkilenen, yani sigara dumanına pasif olarak maruz kalan kişiler en az sigara kullanan kişiler kadar zarar görmektedir. Bu nedenle 2012 yılı Ekim ayında Dumansız Hava Sahası Denetim Sistemi tüm Türkiye'de hayata geçirilmiş ve bu kapsamda denetim ekiplerine 1.500 adet tablet bilgisayar dağıtılmıştır. Vatandaşlarımızın, 4207 Sayılı Kanun ihlalleri ile ilgili 7 gün 24 saat canlı operatörler aracılığı ile hizmet veren 184 Sağlık Bakanlığı İhbar Hattına kayıt bırakarak ihlalin yaşandığı adrese en kısa sürede denetim ekibinin müdahale etmesi sağlanmaktadır. Denetim esnasında tutulan tutanak ve tespit edilen delillerin (fotoğraf, kamera görüntüsü, ses) sisteme anlık olarak aktarılarak kontrol merkezine ulaştırılmaktadır.

Vatandaşlarımızın temiz hava soluma haklarını güvence altına almak amacıyla 81 ilimizde 7/24 esasına göre denetimler hali hazırda yapılmaktadır. Denetim personelinin kendi bölgelerindeki gerçekleştirdikleri denetimlerde, işletmelerce zaman içerisinde tanınması,

baskılara maruz kalmaları ve denetimlerin etkinliğini arttırmak amacıyla Çapraz Denetim Modeli Uygulaması yürütülmektedir.

Denetimlerde görev alan denetim personelinin, bilgi ve becerilerini artırarak denetimlerdeki farklı uygulamaları önlemek ve denetimlerin ülke genelinde aynı standartta yapılmasını sağlamak amacıyla Tütün Denetçileri Uzaktan Eğitim Programı (TÜDEP) geliştirilmiştir. 16 Kasım 2018 tarihinde hizmete sunulan uzaktan eğitim programını 2022 yılında 177 kişi, toplamda bugüne kadar 3.903 kişi tamamlamıştır.

Yeşil Dedektör mobil uygulaması ile kullanıcılara günlük olarak pasif etkilenim konusunda bilgilendirme içerikli mesajlar paylaşmakta, bugüne kadar kaç adet ihbarda bulunduğu ve bu şekilde birçok insanın sağlıklarını korumalarına yardımcı olduğu bilgisi verilmektedir. 31 Mayıs 2016 tarihinde “Dünya Tütünsüz Günü” etkinlikleri kapsamında kamuoyuna tanıtılan bu uygulama aynı gün İstanbul ilinde de pilot olarak uygulamaya konulmuştur. 31 Mayıs 2016 tarihinden 31 Aralık 2022’ye kadar bu uygulamayla 316.942 ihbarda bulunulmuştur.

1.1.1.2. Çocuk ve Ergenlere Yönelik Bağımlılık Tedavi ve Rehabilitasyon Hizmetleri

Bağımlı bireyi danışmanlık, tedavi ve rehabilitasyon süreçlerinin her aşamasından takip ederek bütüncül bir hizmet sunabilmek amacıyla bağımlılık alanında danışmanlık, tedavi ve rehabilitasyon hizmetlerinin sunulduğu tüm merkezlerin tam entegre şekilde çalışmasını sağlamak üzere alt yapı çalışmalarına başlanmıştır. 2022 yılında ÇEMATEM sayısı 20’ye yükseltilmiş, yatak sayısı ise 186 olarak gerçekleşmiştir. 2022 yılında 1 ayakta çocuk-ergen rehabilitasyon merkezi açılması için ön izin verilmiştir.

2022 yılında 6 ilde ÇİM açılmıştır. Hizmete açılan merkezlerimiz;

- Çanakkale Mehmet Akif Ersoy Devlet Hastanesi,
- Isparta Şehit Yunus Emre Devlet Hastanesi,
- Erzincan Mengücek Gazi Eğitim ve Araştırma Hastanesi,
- Kırıkkale Yüksek İhtisas Hastanesi,
- Kars Harakani Devlet Hastanesi,
- Muğla Eğitim ve Araştırma Hastanesidir.

Bağımlı bireyi danışmanlık, tedavi ve rehabilitasyon süreçlerinin her aşamasından takip ederek bütüncül bir hizmet sunabilmek amacıyla bağımlılık alanında danışmanlık, tedavi ve rehabilitasyon hizmetlerinin sunulduğu tüm merkezlerin, (AMATEM ve ÇEMATEM, SHM ve ALO 191 Uyuşturucu ile Mücadele Danışma ve Destek Hattı vb.) tam entegre şekilde çalışmasını sağlamak üzere alt yapı çalışmalarına başlanmıştır.

1.1.1.3. Erişkinlere Yönelik Bağımlılık Tedavi ve Rehabilitasyon Hizmetleri

Alkol ve madde kullanan yetişkin bireylerin tedavi ve rehabilitasyonu için hizmet veren Alkol ve Madde Bağımlılığı Tedavi Merkezi (AMATEM) sayısı 2022 yılından 115'e yükseltilmiş, yatak sayıları ise 1.202 olmuştur.

Bağımlılık tedavisi sonrası bireylerin tekrar uyuşturucu madde kullanmadan normal hayata uyumlarını sağlamak amacıyla BAHAR modeli hayata geçirilmiştir. Bu model tedaviyi takip eden süreçte uzun süreli rehabilitasyon ve sosyal uyumu da içerecek şekilde bütüncül bir hizmet modeli olarak oluşturulmuştur. 2022 yılında 4 adet ayakta hizmet sunan yetişkin rehabilitasyon merkezi hizmete açılmış, 1 adet ayakta yetişkin rehabilitasyon merkezi ve 1 adet yataklı yetişkin rehabilitasyon merkezi açılması için de ön izin verilmiştir.

79 ilde 186 Toplum Ruh Sağlığı Merkezimiz (TRSM) bulunmaktadır. 2022 yılında 5 ilde TRSM açılmıştır. Hizmete açılan merkezlerimiz;

- Gebze Fatih Devlet Hastanesi,
- Kocaeli Devlet Hastanesi,
- Bursa İnegöl Devlet Hastanesi,
- Şanlıurfa Eğitim ve Araştırma Hastanesi,
- Diyarbakır Gazi Yaşargil Eğitim ve Araştırma Hastanesidir.

1.1.1.4. Sigara Bırakma Hizmetleri

Tütün bağımlılığı ile ilgili halkın bilinçlendirildiği, tütün bağımlılarının tedavi edildiği ve eğitimlerinin yapıldığı tütün bağımlılığı tedavi ve eğitim birimlerinin sayıları artırılmıştır. 2009 yılında 62 sigara bırakma polikliniği ile hizmet sunulurken, 2022 yılı itibarıyla 581 adet sigara bırakma polikliniğinde hizmet sunulmaktadır. Sigara bırakma polikliniklerinde konuya özel eğitim alan 1.045 sertifikalı hekim, 476 yardımcı sağlık personeli görev yapmaktadır. Bakanlığımıza bağlı sigara bırakma polikliniklerinde sunulan hizmetlere ilişkin veriler aylık periyotlarda toplanmakta ve değerlendirilmektedir.

Tablo 14: Kurum Türlerine Göre Sigarayı Bırakma Poliklinikleri Verileri, 2022

Kurum Türü	Muayene Sayısı			Müracaat Eden Kişi Sayısı	Sigarayı Bırakan Kişi Sayısı	Sigarayı Bırakma Oranı (%)
	MHRS	Alo 171	Ayaktan			
Devlet Hastanesi	6.652	237	13.535	23.099	6.437	27,87
Eğitim ve Araştırma Hastanesi	26.770	176	16.865	32.167	6.725	20,91
Şehir Hastanesi	19.699	3.103	13.648	25.019	2.396	9,58
Diğer	7	693	6.419	8.976	1.972	21,97
Toplam	53.128	4.209	50.467	89.261	17.530	19,64

Tütün Bağımlılığı Tedavi ve Eğitim Birimleri Hakkında Yönetmelik kapsamında 2022 yılında 6 kez Tütün Bağımlılığı Tedavisi ve Eğitimi programı düzenlenmiş olup, 260 hekime sertifika verilmiştir.

Kişilerin sigarayı bırakma çabalarının desteklenmesi çerçevesinde sigarayı bırakmak isteyenlerin ayrıntılı tıbbi ve psikiyatrik değerlendirilmelerinin de yapıldığı Sigara Bırakma Poliklinikleri ile vatandaşlarımıza destek verilmektedir. Bakanlığımızca alımı yapılan ilaçlar sigara bırakma polikliniklerimizde hekimlerce uygun görülen hastalara ücretsiz olarak sağlanmaktadır.

1 Ocak-31 Aralık 2022 tarihleri arasında 50.133 kutu ilaç ve 453.579 kutu nikotin bandı hastalara ücretsiz olarak sağlanmıştır.

1.1.2. Bağımlılığın Önlenmesi

1.1.2.1. Bağımlılığı Önleyici Bilinçlendirme Faaliyetleri

2020 yılından itibaren bağımlılıkla mücadele çalışmaları için açılan “Başarabilirsin” adlı sosyal medya hesaplarından tütün, uyuşturucu, alkol ve davranışsal bağımlılıklarla ilgili bilgilendirici, farkındalık sağlayamaya yönelik paylaşımlar yapılmaktadır. Bu kapsamda kamu spotları yayınlanmış, Teknoloji Bağımlılığı Ebeveyn Rehberi ve web sitelerine entegre edilecek mesaj içerikli açılır pencere videoları hazırlanmıştır.

Yıl boyunca tütün, uyuşturucu, alkol ve teknoloji bağımlılığı konularında bilgilendirici paylaşımların yanında özel gün ve haftalarda da bağımlılıkla mücadele konusunda paylaşımlar yapılmıştır.

10 modülden oluşan bağımlılıkla mücadele iletişim uzaktan eğitim içeriği hazırlanmıştır.

Tütün ve tütün mamullerinin kullanılmasının azaltılması konusu ulusal TV kanallarının gündüz programlarında ve radyo programlarında işlenmiştir.

“Bağımlılıkla Mücadelede Yapılanlar ve Bağımlılıklar” temalı 2 adet spot film hazırlanmış, Bağımlılıkla Mücadele İl/İlçe Değerlendirme Şurası’nda gösterilmiştir.

9 Şubat Sigarayı Bırakma gününde 81 il sağlık müdürlüğü ile koordineli olarak “Sağlıklı bir gülüş ve mutlu bir hayat için sigarayı bırakmanın tam zamanı!” temalı farkındalık çalışması gerçekleştirilmiştir. Afiş, billboard ve 3 adet kısa video hazırlanmıştır. Ulusal TV kanallarında gündüz programlarına içerik entegrasyonu gerçekleştirilmiştir. Radyo programlarında işlenmiş ve 2 adet radyo programına uzman konuk çıkarılmıştır.

Sigarayı bırakma gününde ayrıca “Görev Bende” isimli “Tütünle Mücadelede Gönüllülük Programı” ile tütünle mücadele çalışmalarında görev almak isteyen gönüllüler belirlenmiştir. . Programda bugüne kadar 81 ilimizden 625 gönüllü vatandaşımız görev almıştır. **“Görev Bende”** kampanyası ile 81 ilde 2.079 eğitim programı düzenlenmiş olup; kafede, kahvede, restoranda, toplu taşımada, parkta, kamu kurumunda kısaca kamuya açık her yerde gönüllüler doğrudan bireylere, kurumlara ve işletmelere yönelik eğitimler verilmiştir.

31 Mayıs Dünya Tütünsüz gününde 2 adet afiş, 1 adet billboard, 1 adet CLP tasarımı hazırlanmıştır, 1 adet motion grafik video hazırlanmıştır.

4207 sayılı Kanun’un 4. maddesinin 7. fıkrası uyarınca; tütün ve tütün ürünlerinin kullanılmasının önlenmesi amacıyla **"Onlar Kazanırken Biz Kaybediyoruz-Sigara Gerçekleri"** TV ve radyo spotu yayınlanmıştır.

Bakanlığımız ve Bağımlılıkla Mücadele Yüksek Kurulu iş birliğinde Ülkemizdeki bağımlılık çalışmalarına dair sürecin değerlendirildiği Bağımlılıkla Mücadele Şûrası, 18-19 Ekim 2022 tarihlerinde Ankara’da gerçekleştirilmiştir.

Kendisi ya da yakını için aile hekimlikleri ve sağlıklı hayat merkezlerindeki psikososyal destek birimlerine uyuşturucu bağımlılığı konusunda danışmanlık ve destek almak için başvuran bireylerin değerlendirmesi yapılmakta, danışmanlık hizmeti sunulmakta, bağımlı bireylerin tedavi sistemi içine girmesini sağlamaya yönelik çalışmalar yürütülmektedir. 81 ilde bulunan Sağlıklı Hayat Merkezlerinde çalışan toplam 138 psikolog, sosyal çalışmacı ve çocuk gelişimciye bağımlılık ile mücadele eğitimi verilmiştir. Ayrıca tedavi etkinliğinin artırılması amacıyla AMATEM ile ÇEMATEM’e başvuran hastalardan onam alınarak ALO 191 Uyuşturucu ile Mücadele Danışma ve Destek Hattı üzerinden kişiler aranmakta ve tedavi süreçleri yakından takip edilmektedir.

Vatandaşlarımızı tütünün zararları konusunda bilgilendirmek, yürütülen çalışmalardan haberdar etmek amacıyla hazırlanan **“havanikoru.org”** web sitesine 1 Ocak - 31 Aralık 2022 tarihleri arasında 129.914 ziyaret gerçekleştirilmiştir. Ayrıca, vatandaşlarımıza ALO 171 Sigara Bırakma Danışma Hattı aracılığıyla sunulan hizmetlerin, web üzerinden de sunulabilmesi amacıyla **“alo171.saglik.gov.tr”** isimli yeni bir web sitesi de hazırlanarak hizmete açılmıştır. Her iki site birbiriyle entegre halde çalışmaktadır. Siteye 1 Ocak - 31 Aralık 2022 tarihleri arasında 485.838 ziyaret gerçekleştirilmiştir. Uyuşturucu bağımlılığı ve tedavisi konusunda çevrimiçi hizmet almayı tercih eden vatandaşlarımız ALO 191 Uyuşturucu ile Mücadele Danışma ve Destek Hattını aradıklarında ulaşabilecekleri bilgilere **alo191uyusturucuilemucadele.saglik.gov.tr** web sayfasına ziyaret ederek de

ulaşabilmektedirler. Siteye 1 Ocak - 31 Aralık 2022 tarihleri arasında 322.952 ziyaret gerçekleştirilmiştir

Sürücü Davranışlarını Geliştirme Eğitimi (SÜDGE), 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 48'inci maddesine göre ikinci defa alkollü araç kullanmaktan dolayı 2 yıl süreyle sürücü belgeleri geri alınan sürücülere yönelik Bakanlığımız il sağlık müdürlükleri bünyesinde yürütülmektedir. 68 ilimizde yürütülmekte olan SÜDGE ile sürücülerde; alkollü araç kullanmamaya ilişkin bilgi, tutum ve davranış değişikliği sağlayarak **“alkollü araç kullanmama”** yaklaşımlarının sağlanması amaçlanmaktadır.

2022 yılında SÜDGE kapsamında sürücülere verilen eğitimlerde görev alacak eğitimcilerin yetiştirilmesi amacıyla 2 adet Sürücü Davranışlarını Geliştirme Eğitici Eğitimi Programı düzenlenmiştir. Bu kapsamda; İzmir ve Samsun bölge eğitim merkezleri tarafından düzenlenen eğitim programlarına 227 sağlık personeli (psikiyatri uzmanı, diğer hekimler ve psikolog) katılmıştır. 2022 yılında 22.764 sürücüye Sürücü Davranışlarını Geliştirme Eğitimi verilmiştir.

1.1.2.2. Bağımlılık Danışmanlık Hizmetleri

ALO 171 Sigara Bırakma Danışma Hattı, sabit hatlardan ücretsiz olarak aranabilen GSM hatlarından arandığında ilgili firmanın tarifesi doğrultusunda fiyatlandırılan ve 7 gün 24 saat canlı operatörlerle kesintisiz ve kaliteli hizmet vermektedir.

Danışma hattı santraline 2010 yılından 31 Aralık 2022 tarihine kadar 31.005.544 çağrı girişi olmuştur. 2012 yılından 31 Aralık 2022 tarihine kadar arayan ve bu hat aracılığıyla sigarayı bırakmak isteyen kişilere yönelik 968.884 sigara bırakma planı yapılmıştır.

ALO 191 Uyuşturucu ile Mücadele Danışma ve Destek Hattı, 8 Temmuz 2015 tarihinde hizmete açılmıştır. Danışma hattı, 7 gün 24 saat esasına göre hizmet vermektedir.

Kişinin sisteme dâhil olmasını müteakiben tedavi sürecinde isteyen kişi 1. hafta, 15 gün, 1. ay, 3. ay, 6. ay ve 12. ayın sonu olmak üzere yılda en az 6 defa danışma hattı tarafından aranarak tedavi sürecinde destek olunmaktadır. Danışma hattına 1 Temmuz 2015-31 Aralık 2022 tarihleri arasında 1.088.741 çağrı girişi olmuştur. 436.779 kişiye hizmet sunulmuştur. Eylül 2015 - 31 Aralık 2022 tarihleri arasında ise 161.454 kişiye geri dönüş araması yapılmıştır.

1.1.2.3. Türkiye Yeşilay Desteği

6487 sayılı Kanun ile Türkiye Yeşilay Vakfına ve 4733 sayılı Kanun ile Yeşilay Cemiyetine amaçlarını gerçekleştirmek üzere, "10.12.2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 29'uncu maddesi hükmüne tabi olmaksızın Sağlık Bakanlığı bütçesinde ödenek ayrılır" hükmüne istinaden ödenek ayrılmakta ve bu doğrultuda aktarması yapılmaktadır.

1.2. KORUYUCU SAĞLIK

1.2.1. Aile Hekimliği

1.2.1.1. Aile Hekimliği Hizmetleri

Ülkemizde birinci basamak sağlık hizmetleri 2010 yılından beri Aile Hekimliği Uygulaması kapsamında sunulmaktadır. 2022 yılı sonu itibari ile 8.172 Aile Sağlığı Merkezinde (ASM) bulunan 27.762 Aile Hekimliği Biriminde (AHB) aile hekimi ve aile sağlığı çalışanları tarafından birinci basamak sağlık hizmeti sunulmaktadır. Aile sağlığı merkezlerine 1.061 adet ruhsat ve faaliyet izin belgesi düzenlenmiştir.

Bünyesinde koruyucu sağlık hizmetleri, acil sağlık hizmetleri, muayene, tedavi ve rehabilitasyon hizmetleri, doğum, ana çocuk sağlığı hizmetleri, ayakta ve/veya yatarak tıbbî ve cerrahî müdahale ile çevre sağlığı, adli tabiplik ve ağız diş sağlığı hizmetleri gibi hizmetlerin de verildiği birinci basamak sağlık hizmetlerini yoğunlukla yürütmek üzere entegre sağlık hizmeti tanımlanmıştır. 2022 yılı sonu itibarıyla; 204 EII ve EIII rolündeki entegre ilçe hastanesinde ve 75 entegre sağlık hizmeti sunulan merkezde toplam 1.031 aile hekimliği birimi tarafından entegre sağlık hizmeti sunulmaktadır.

Aile hekimlerinin çalışma bölgeleri, nüfus yoğunluğu, idari ve coğrafi şartlar ile kişilerin sağlık hizmeti alma alışkanlıkları göz önünde bulundurularak bölgede ortalama 3.000 kişiye bir aile hekimi düşecek şekilde tespit edilmiştir. İdari, coğrafi ve nüfus özellikleri ile yerel şartları farklılık gösteren yerleşim yerlerinde aile hekimine kayıtlı nüfus sayısı değişiklik gösterebilmektedir. Dolayısıyla bölgedeki nüfus hareketleri ve hizmet ihtiyacındaki değişiklikler göz önüne alınarak yeni aile hekimliği birimleri açılmakta veya var olan birimler

kapatılmaktadır. Bu çerçevede nüfus ve personel durumu dikkate alınarak 2022 yılı sonu itibarıyla 893 yeni AHB açılmış, 60 AHB kapatılmıştır.

Sağlık hizmetine ulaşımın zor olduğu belde, köy, mezra, uzak mahalleler ve benzeri yerleşim yerlerine gezici sağlık hizmeti planlanarak aile hekimi ve aile sağlığı çalışanlarınca sağlık hizmeti sunulması sağlanmaktadır. 2022 yılı sonu itibarıyla 7.683 AHB tarafından 6.527.354 kişiye gezici sağlık hizmeti sunulmaktadır. 2022 yılında 54 gezici sağlık hizmeti kapsamına alma işlemi, 339 gezici sağlık hizmeti kapsamından çıkarma işlemi 392 birimler arası gezici sağlık hizmeti değişikliği işlemi yapılmıştır.

Cezaevi, çocuk ıslahevi, huzurevi, korunmaya muhtaç çocukların barındığı çocuk yuvaları ve yetiştirme yurtları gibi kişilerin kayıtlı oldukları aile hekimlerine doğrudan başvuru imkânlarının olmadığı ya da aile hekimlerini serbestçe seçme imkânının bulunmadığı toplu olarak yaşanan ancak tabibi olmayan kurumların talepleri üzerine yerinde sağlık hizmeti bölgeleri Bakanlığımızca onaylanmaktadır. 2022 yılında 12 yerinde sağlık hizmeti kapsamına alma işlemi, 19 yerinde sağlık hizmeti kapsamından çıkarma işlemi, 16 birimler arası yerinde sağlık hizmeti değişikliği işlemi yapılmıştır.

Aile hekimliği saha eğitimleri için öngörülen nüfus kriterleri esas alınmak suretiyle eğitim kurumları tarafından Eğitim Aile Sağlığı Merkezi (EASM) veya eğitim aile hekimliği birimi (EAHB) açılabilmektedir. 20 farklı ilde 35 eğitim kurumuna bağlı toplam 53 EASM ve 155 EAHB bulunmaktadır.

Sözleşmeli Aile Hekimliği Uzmanlık Eğitimi (SAHU), 47 ilde 89 eğitim kurumunda (Üniversite/EAH) devam etmekte olup hâlihazırda 1.585 kayıtlı SAHU asistanı bulunmaktadır. 2020 yılı içerisinde ilk mezunlar verilmeye başlanmış olup 2022 yıl sonu itibarıyla SAHU kapsamında uzmanlık eğitimini tamamlayarak diploma tescil işlemi yapılan 294 tabip bulunmaktadır.

24/08/2022 tarihli ve 5988 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Aile Hekimliği Sözleşme ve Ödeme Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik ile Aile Hekimliği Sözleşme ve Ödeme Yönetmeliği'nde değişiklik yapılarak özlük şartlarında artış sağlanmış ve teşvik ödemeleri yapılmaya başlanmıştır.

1.2.2. Halk Sağlığının Korunması

1.2.2.1. Ağız ve Diş Sağlığının Korunması

2-12 yaş grubu çocuklarda ağız ve diş hastalıklarının öncülük ettiği birçok sistemik rahatsızlığın erken yaşlarda önüne geçilmesi amacıyla Eskişehir, Karabük ve Kırşehir illerinde **Aile Diş Hekimliği Pilot Uygulamasına** başlanmıştır.

Uygulama ile tüm takip ve koruyucu tedavilerin kontrolünü sağlamak ve sağlıklı nesillerin yetişmesi amaçlanmaktadır. Aile diş hekimliği pilot uygulamasının yaygınlaştırılması amacıyla çalışmalara devam edilmektedir.

Ülke genelinde faaliyet gösteren ağız ve diş sağlığı hizmeti sunan özel sağlık tesislerine yönelik 15.448 olağan/olağan dışı denetim gerçekleştirilmiştir. Hâlihazırda denetim formları olmayan, ağız ve diş sağlığı hastaneleri, ağız ve diş sağlığı merkezleri, ağız ve diş sağlığı poliklinikleri ile ağız ve diş sağlığı muayenehanelerine yönelik gerçekleştirilecek denetimlerde kullanılmak üzere ayrı ayrı Denetim Sorgu ve İdari Yaptırım Formları hazırlanmıştır.

1.2.2.2. Ana Çocuk Sağlığı Faaliyetleri

15-49 yaş doğurganlık dönemi gebelik ve doğumla ilgili istenmeyen sonuçların en fazla yaşandığı dönemdir. Bu nedenle 15-49 yaş kadınların yılda 2 defa 6 ay ara ile izlenerek kadın sağlığı göstergelerinin iyileştirilmesi hedeflenmektedir. Böylelikle; doğurganlık çağındaki kadınlarda riskli durumların tespiti, gebelik öncesi danışmanlık, erken dönemde gebelik tespiti yapılabilmektedir.

Tablo 15: 15-49 Yaş Kadın İzlemi, 2022

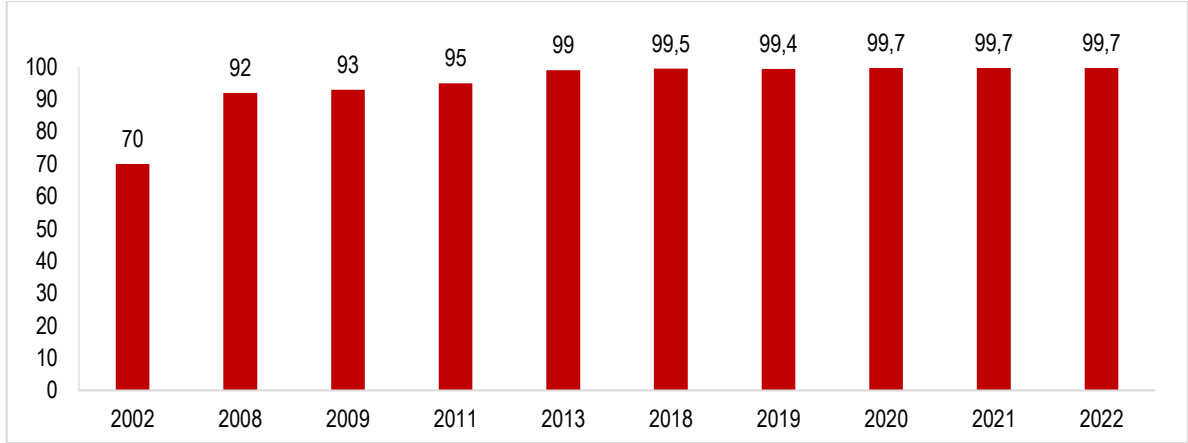
Dönemler	15-49 Kadın Sayısı (Birime Kayıtlı)	Toplam İzlenen Kadın Sayısı	Modern Yöntemin Yöntem Kullananlara Oranı (%)	İzlenenlerin Nüfusa Oranı (%)
2022-1	21.937.584	8.327,888	65,76	37,96
2022-2	21.939.562	9.975.746	65,38	45,47

Evlilik Öncesi Danışmanlık Programının ülke çapında etkin ve standart kriterlerle sunulması amacıyla sağlık personeli için **Evlilik Öncesi Danışmanlık Rehberi**, evlenecek çiftlere yönelik **Evliliğe Sağlıklı Başlangıç dokümanı** ile bunlarla ilgili broşür ve görsel materyal hazırlanmıştır. Evlilik öncesi danışmanlık hizmeti sunan sağlık personeline yönelik düzenli olarak 2 günlük eğitim verilmektedir. 2022 yılı içerisinde evlilik öncesi danışmanlık verilen kişi sayısı 595.240, evlilik öncesi danışmanlık eğitimi verilen sağlık personeli sayısı 1.324'dir.

Bakanlığımızca; gebelik ve doğumla ilgili standart, güvenli ve nitelikli hizmet sunulması ve uygulamada birlikteliğin sağlanması amacıyla 2008 yılında hazırlanan **Doğum Öncesi Bakım Yönetim Rehberi'nin** üçüncü revizyonu tamamlanmış ve 81 ile dağıtımı başlamıştır. Bu rehber doğrultusunda birinci izlem gebeliğin 14. haftasına kadar, ikinci izlem 18-24 haftalar arasında, üçüncü izlem 28-32. haftalar arasında, dördüncü izlem ise 36-38. haftalar arasında gerçekleştirilmektedir. Ayrıca 2022 yılı içerisinde **Gebelik ve Doğum Süreci kitapçığı** hazırlanarak 81 ile dağıtılmıştır. Gebe başına 2022 yılında ortalama 3,5 izlem gerçekleştirilmiştir.

Grafik 5: Yıllara Göre Doğum Öncesi Bakım Alan Kadınların Oranı, (En Az Bir Ziyaret), (%)

Not: 2003 ve 2008 DÖB verisi TNSA, 2009-2022 DÖB verisi Sağlık Bakanlığı

Birinci ve ikinci basamak sağlık kuruluşlarında oluşturulan gebe okulları ve gebe bilgilendirme sınıflarında gebelere, doğum öncesi, doğum ve doğum sonrası gerekli bilgileri içeren eğitimler verilmektedir. Gebe bilgilendirme sınıflarında 2022 yılında Toplum Sağlığı Merkezleri'nde (TSM) 408.470 ve 2. ve 3. basamak sağlık kuruluşlarında 273.783 olmak üzere toplam 682.253 gebeye eğitim verilmiştir. 2022 yılında gebe bilgilendirme sınıf sayıları TSM'lerde 1.080, 2. ve 3. basamak sağlık kuruluşunda 442 olmak üzere toplam 1.522'dir. Gebe bilgilendirme sınıfı hizmet içi eğitim alan personel sayısı ise 1.701 kişidir.

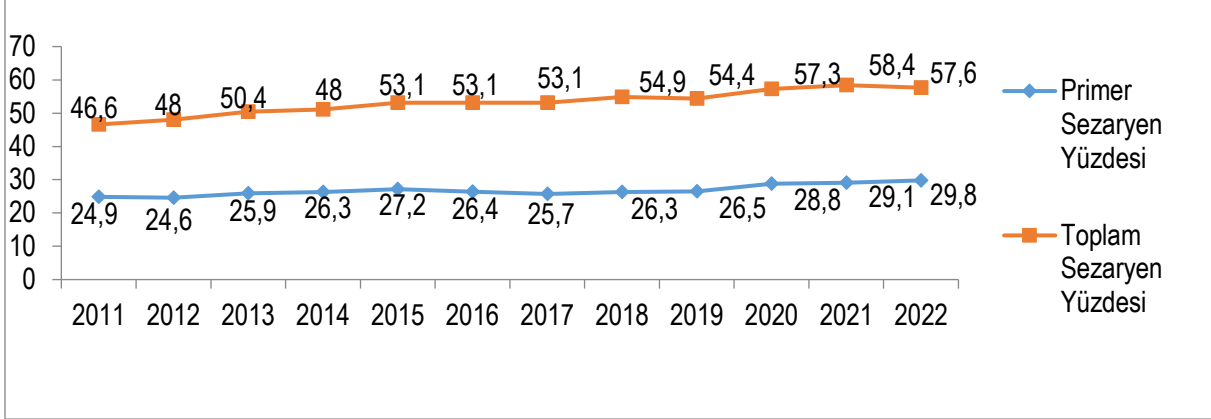
Gebelikte anne ve bebek sağlığı açısından ciddi bir tehdit olan anemiye bağlı oluşabilecek komplikasyonları önleyebilmek amacıyla uygulamaya konulan **Gebelere ve Lohusalara Demir Destek Programı** kapsamında. 2022 yılında demir desteği verilen gebe yüzdesi 94,3 olmuştur.

D vitamini eksikliğinin yüksek oranda görülmesi ve gebelikte dışarıdan D vitamini desteği verilmesi gerektiğinden, 12. haftadan itibaren gebelik süresince 6 ay ve doğum sonrası 6 ay olmak üzere toplam 12 ay süreyle annelere D vitamini desteği uygulanmalıdır. 2022 yılında D vitamini verilen gebe yüzdesi 93,1'dir.

Anne ve fetüsün hayatını tehdit eden, acil müdahale gerektiren komplikasyonların gelişmesi durumunda Acil Obstetrik Bakım (AOB) hizmeti verilmektedir. AOB Programı ile sağlık kuruluşlarını temel ve kapsamlı olarak sınıflandırarak etkin bir sevk sisteminin oluşturulması, güvenli kan naklinin gerçekleştirilmesi, personelin bilgi ve becerisinin güncellenmesi ve güvenli veri ve kayıt sisteminin oluşturulması amaçlanmaktadır. Komplikasyonların tamamının tedavi ve yönetiminin temel ve kapsamlı AOB kuruluşları olarak sınıflandırılan sağlık kuruluşlarında yapılmasını hedeflemektedir. Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu (UNFPA) ile iş birliği içinde revizyonu yapılan **Obstetrik Bakım Yönetim Rehberi** 2022 yılında tamamlanmıştır.

2007 yılından itibaren Bakanlığımız tarafından ülke genelinde kamu, üniversite ve özel sağlık kuruluşlarında doğum yöntemlerinin dağılımı, sezaryen ameliyatı oranları ve sezaryen ameliyatlarının tıbbi gerekçelerinin (endikasyonlarının) dağılımı izlenmektedir.

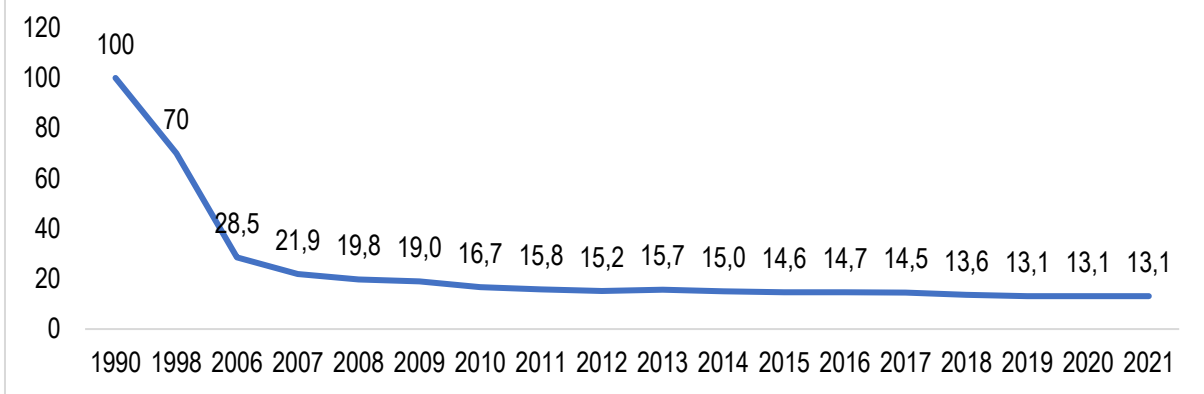
Grafik 6: Türkiye'de Primer Sezaryen Ameliyatının Canlı Doğumlar İçindeki Oranı (%) ve Toplam Sezaryen Ameliyatının Canlı Doğum İçindeki Oranı (%), 2022

Not: 2022 yılı için TÜİK canlı doğum sayıları açıklandığında veriler farklılık gösterebilir.

Anne ölüm oranları ülkelerin en önemli sağlık ve gelişmişlik göstergelerinden biridir. Bakanlığımız tarafından Ölüm Bildirim Sistemi (ÖBS) aracılığı ile anne ölümleri günlük olarak izlenmektedir. Anne ölüm oranları 2007 yılından sonra hızlı bir ivme ile düşüşe geçmiştir; 2017 yılında yüz bin canlı doğumda 14.5, 2018 yılında yüz bin canlı doğumda 13.6 ve 2021 yılında yüz bin canlı doğumda 13,1 olarak gerçekleşmiştir.

Grafik 7: Yıllara Göre Anne Ölüm Oranları, 2021

Üreme sağlığı hizmetlerinin amacı; çiftlerin istedikleri zaman ve istedikleri sayıda çocuk sahibi olmaları ve çocuk sahibi olamayan infertil çiftlerin de bunun nedenlerinin anlaşılması ve tedavisinin de yapılabilmesidir. Bakanlığımızca üreme sağlığı danışmanlığı ve yöntem sunumu hizmetleri, başvuran vatandaşlarımıza ücretsiz olarak sağlanmakta, riskli ve istenmeyen gebelikler önlenmektedir.

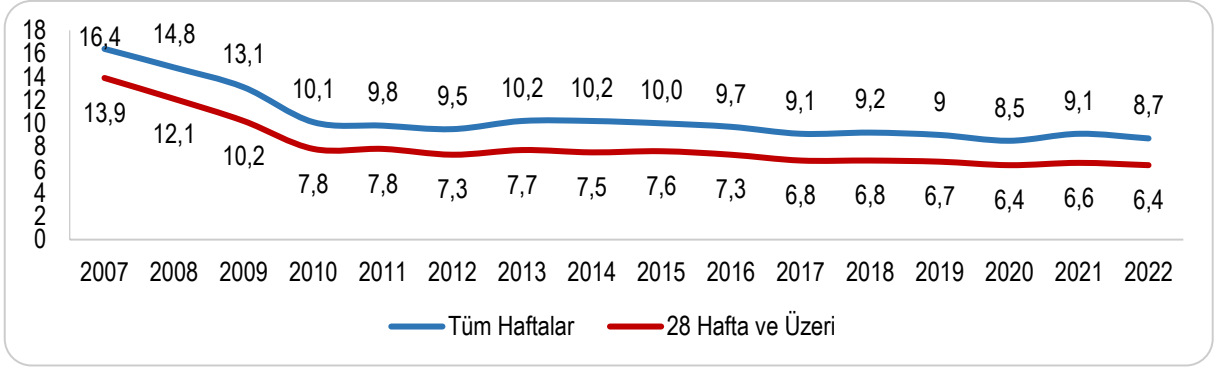
Üreme sağlığı hizmetlerinde farkındalığı arttırmak için kadınlara verilen eğitimlerin yanı sıra erkek katılımını da arttırmak üzere askerlik görevini yapan er ve erbaşlara, Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı birimlerde ve halk eğitim merkezlerinde vatandaşlarımıza, Göçmen Sağlığı Merkezlerinde (GSM) de göçmenlere güvenli annelik, üreme sağlığı yöntem danışmanlığı, ergen üreme sağlığı ve cinsel yolla bulaşan enfeksiyonlar konularında eğitim verilmektedir. Bu

kapsamda, 2022 yılında 307.098 halk eğitimi seansı yapılmış olup 786.303 kişiye eğitim verilmiştir.

Bebek ölümünü tespit etmek, nedenlerini ortaya çıkarmak ve aynı nedenlerle oluşabilecek bebek ölümlerini önlemek amacıyla Bebek Ölümleri İzleme Sistemi yürütülmektedir.

Grafik 8: Yıllara Göre Bebek Ölüm Hızları, 2022

Not: 1-2022 rakamları kesin olmayan rakamlardır. 2022 yılı verileri Mayıs 2023 tarihinde kesinleşecektir.

2-2011-2014 yılları geriye dönük güncellenen TÜİK canlı doğum sayılarına göre revize edilmiş rakamlardır.

Çocuk sağlığına yönelik programların temel hedefi yalnızca ölümleri önlemek değil, sağlık sorunlarının yarattığı diğer olumsuzlukları da önlemek ve gidermektir. Bu amaçla bebek, çocuk, ergen izlem protokolleri hazırlanmıştır. Bu protokoller kapsamında 2022 yılı verilerine göre tam izlenen bebek oranı %90,8, tam izlenen çocuk oranı % 94'tür.

Anne sütü ile emzirmenin korunması, desteklenmesi ve yaygınlaştırılması amacıyla Anne Sütünün Teşviki ve Bebek Dostu Sağlık Kuruluşları Programı uygulanmaktadır. Bakanlık olarak politikamız doğumdan hemen sonra emzirmeye başlanması, ilk 6 ay sadece anne sütü verilmesi, emzirmenin, 6. aydan sonra uygun tamamlayıcı besinlerle birlikte en az 2 yaşına ve sonrasında dek sürmesinin sağlanmasıdır. Anne sütünün özendirilmesine ve annelere emzirme konusunda bilgi ve doğru alışkanlıkları kazandırılmasına yönelik çalışmalar kapsamında 2022 yılında 81 ilimizin tamamı Bebek Dostu il, 71 ilimiz ise Altın Bebek Dostu il unvanını almıştır.

Ülkemizde bebeklerde demir eksikliğinin azaltmak amacıyla 2004 yılından bu yana Demir Gibi Türkiye Programı yürütülmektedir. Program ile tüm bebeklere 4. aydan 1 yaşa dek ücretsiz demir desteği sağlanması ve anemik bebeklerin tedavilerinin yapılması amaçlanmaktadır. Demir eksikliği anemisi sıklığı bu yaş gurubunda %30'lardan, %6,3'e gerilemiştir. Bebeklerde D Vitamini eksikliğinin giderilmesi için 2005 yılından bu yana ücretsiz D vitamini verilmektedir. Toplamda 15 milyonun üzerinde bebeğe ulaşılmıştır.

Yürütülmekte olan fenilketonüri taramasına 2006 yılı sonunda konjenital hipotiroidi, 2008 yılı Aralık ayında biotidinaz eksikliği, 2015 yılının Ocak ayında ise kistik fibrozis hastalığı tarama profiline dâhil edilmiştir. 2017 yılında 4 ilde başlatılan Konjenital Adrenal Hiperplazinin (KAH) pilot çalışması 2022 yılında 81 ile yaygınlaştırılmıştır.

Erken tanı ve rehabilitasyon sayesinde işitme kaybı ile doğan çocuklar, psikolojik ve sosyal gelişimlerini sağlıklı bir şekilde tamamlayarak kendine yeten, hayata uyumlu ve üretken bireyler haline gelebilmektedirler. Ülke genelinde 1.131 işitme taraması merkezi, 42 ilde ise 83 yenidoğan işitme taraması referans merkezi bulunmaktadır.

Gelişimsel kalça displazisi, kalçayı oluşturan yapıların intrauterin oluşumları sırasında normal olmalarına karşın, çeşitli nedenlerle sonradan yapısal bozulma gösterdiği dinamik bir hastalıktır. 2013 yılında başlatılan Gelişimsel Kalça Displazisi (GKD) tarama programı ile gelişimsel kalça displazisi tarama oranı 2022 yılında %97,8 olarak gerçekleşmiştir.

Görme taramaları 0-3 aylık bebeklerde görmenin normal gelişimini engelleyecek risk etmenlerini saptamak ve yetersiz görmesi olan olguları erken dönemde tanımak amacıyla yapılmaktadır. Bebekler şaşılık, ambliyopi, konjenital katarakt, glokom, retinoblastom ve prematür retinopatisi açısından değerlendirilmektedir. 36-48 ay okul öncesi çocuklar katarakt, şaşılık, ambliyopi ve kırma kusurları açısından değerlendirilmekte, görmenin normal gelişimini engelleyecek risk etmenlerini saptanmakta ve yetersiz görmesi olan olguları erken dönemde tanımak ve sağaltımlarını sağlamak amaçlanmaktadır. Ekim 2018'den itibaren ilkokullarda 1. sınıf öğrencilerine görmenin normal gelişimini engelleyecek risk etmenlerini saptamak ve yetersiz görmesi olan olguları erken dönemde tanımak amacıyla görme taraması başlatılmıştır.

Evlenecek çiftlere tarama testleri yapılarak ortaya çıkabilecek hastalıklar öncesinde önlemler alınması amacıyla Hemoglobinopati Tarama Programı 81 ilde uygulanmaktadır. Evlilik öncesi rapor almak için aile hekimlerine başvuran eş adaylarına danışmanlık hizmeti sunulup ardından erkek eş adayından tarama için kan örneği alınarak tarama testleri yapılmaktadır.

Spinal Musküler Atrofi (SMA), kraniyal sinir motor çekirdekleri ve omurilikte yer alan ön boynuz motor nöron hücrelerinin geri dönüşümsüz kaybı ve bunun sonucunda ortaya çıkan kas atrofisi ve güçsüzlüğü ile karakterize olan bir grup genetik hastalıktır. Taşıyıcılık oranlarının ülkemizde yüksek olması nedeni ile SMA taşıyıcılığı, ailesinde hasta bebek olan veya olmayan tüm çiftlere gebelik öncesi önerilmektedir. SMA Taşıyıcı Tarama Programı ile evlilik öncesi dönemde SMA açısından her ikisi de taşıyıcı olan çiftleri belirleyerek, ailelere genetik danışma vermek, SMA hastalığının uzun dönem morbidite ve mortalitesini azaltmak amaçlanmaktadır. Program 2021 yılı Aralık ayı sonu itibarıyla 81 ilde uygulanmaya başlanmıştır. Aile hekimliği birimlerinde alınan kan örnekleriyle 560.706 kişiye tarama yapılmıştır.

1.2.2.3. Aşılama Hizmetleri

Bakanlığımız tarafından yıllık olarak aşı ihtiyacı tespiti yapılmakta, ihtiyaca göre tedarik edilen aşı ve antiserumlar ön muayeneye tabi tutulmaktadır. Ön muayene sonrası gelen aşı ve antiserumların her serisi ayrı ayrı analize verilerek uygun çıkan ürünlerin kati kabulü yapılmaktadır. Kabulü yapılan ürünler illerin ihtiyaçlarına göre Bakanlığımız bünyesinde bulunan 8 adet frigorifik kamyon ve 3 adet frigorifik tır ile üçer aylık periyotlarla 81 ile dağıtılmaktadır. Ayrıca Bakanlığımız tarafından tüm seviyelerde karekod destekli olarak soğuk zincir ve stok düzeyi takibi yapılmaktadır.

Sağlık çalışanlarımız için influenza dönemlerinde grip aşısı temin edilmekte, risk gruplarında yapılmak üzere menenjit aşısı ve kuduz aşısı alımı yapılmaktadır. Ayrıca akrep, at kaynaklı kuduz, at kaynaklı tetanoz, difteri, insan kaynaklı kuduz, insan kaynaklı tetanoz, yılan serumları olmak üzere 7 çeşit serum temin edilmektedir.

1.2.2.4. Birinci Basamak Sağlık Tesisi Yapım, Tefrişat ve Onarımı

2022 yılı sonu itibarıyla toplam 16.544 birim ile birinci basamak sağlık hizmeti sunulmaktadır. 2022 yılında 20 adet Sağlıklı Hayat Merkezi (SHM) hizmete açılmış, mevcut durumda hizmet veren 5 adet SHM ise yeni inşaat edilen veya bakım-onarımı yapılan yeni hizmet binalarına taşınmıştır. 2022 yılı sonu itibarıyla toplam SHM sayısı 236 olmuştur.

2022 yılında ülke genelinde 8 ilçe sağlık müdürlüğü, 5 ilçe devlet hastanesi, 4 TSM, 20 SHM, 9 sağlık evi, 5 Kanser Erken Teşhis, Tarama ve Eğitim Merkezi (KETEM) birimi, 32 askeri sağlık birimi, 73 ortak sağlık ve güvenlik birimi, 1 işyeri sağlık ve güvenlik birimi, 5 güçlendirilmiş göçmen sağlığı merkezi ve 15 göçmen sağlığı merkezi hizmete açılmıştır.

Tablo 16: Birinci Basamak Sağlık Birim/Kurumları, 2022

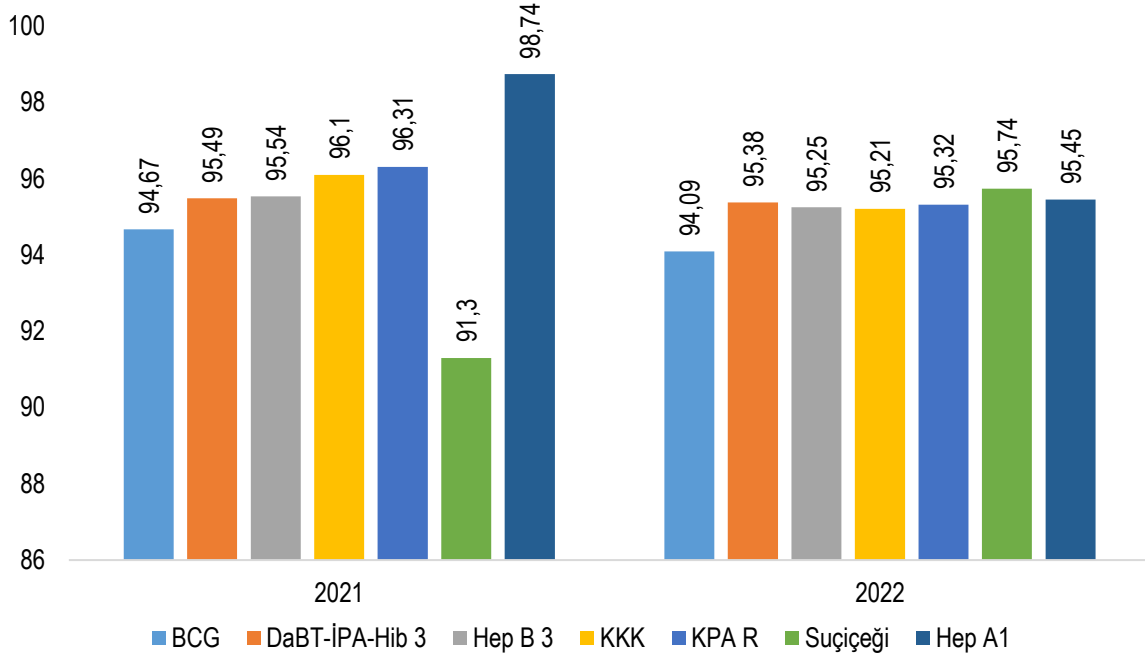
Birim Türü		Sayı	
Toplum Sağlığı Merkezi		343	
İlçe Sağlık Müdürlüğü		431	
Halk Sağlığı Laboratuvarı (L1 = 19 + L2 =65)		84	
Entegre İlçe Devlet Hastanesi (E II=121 + E III=83)		204	
İlçe Sağlık Müdürlüğü, Toplum Sağlığı Merkezi ve İlçe Devlet Hastanesi Bünyesindeki Birimler	Bağlı Birimler	Sağlık Evi	4.958
		Verem Savaş Birimi	173
		ÇEKÜS Birimi	94
		KETEM Birimi	98
		Hemoglobinopati Tanı Birimi	22
		Deri ve Zührevi Hastalıklar Birimi	7
		Sıtma Savaş Birimi	31
		İş Sağlığı Güvenliği Birimi	114
		Sağlıklı Hayat Merkezi	236
		Göçmen Sağlığı Merkezi	139
		Güçlendirilmiş Göçmen Sağlığı Merkezi	42
		Göçmen Sağlığı Eğitim Merkezi	7
		Göçmen Sağlığı Birimi	845
		Diğer	3
Askeri Sağlık Birimi		464	
Ortak Sağlık ve Güvenlik Birimi		73	
İşyeri Sağlık ve Güvenlik Birimi		1	

2022 yılında 83 adet ASM, TSM, SHM, sağlık kompleksi vb. birinci basamak sağlık tesisinin geçici kabulü yapılmıştır. 97 adet tesisin ise yapı denetim hizmetleri gerçekleştirilmiştir. Birinci basamak sağlık tesislerine 1.063 adet ruhsat ve faaliyet izin belgesi düzenlenmiş, 1.191 adet birinci basamak sağlık tesisinin bakım ve onarımı yapılmıştır.

1.2.2.5. Bulaşıcı Hastalıklara Karşı Aşılama Faaliyetleri

Ülkemizde yürütülmekte olan Genişletilmiş Bağışıklama Programı (GBP)'nin amacı; boğmaca, difteri, tetanos, kızamık, kızamıkçık, kabakulak, tüberküloz, poliomyelit, hepatit B, hemofilus influenza tip b, invaziv pnömokokal hastalık, hepatit A ve suçiçeğine bağlı hastalıkların morbidite ve mortalitesini azaltarak bu hastalıkların kontrol altına alınması, hatta tamamen ortadan kaldırılmasıdır.

Grafik 9: 2021-2022 Yılı Aşılama Hızları

Not: 2022 yılı verileri Mayıs 2023 de TÜİK 0-11 ay (0 yaş grubu) verilerini açıkladıktan sonra kesinleşecektir.

COVID-19 pandemisi döneminde bağışıklama hizmetlerinin aksatılmadan sürdürülmesi için COVID-19 ve Bilimsel Değerlendirme Kurulu ortak üyelerinden oluşan bir çalışma grubu tarafından COVID-19 vakası ve temaslı olan çocuk ve yetişkinlerin yaşlarına uygun aşılama takvimine göre aşılanması için belirlenen kurallar tüm illere gönderilmiştir. İnaktif COVID-19 aşısı uygulama kuralları ile pandemik COVID-19 aşıları için Aşı Sonrası İstenmeyen Etki (ASİE) çerçevesi hazırlanmıştır. Pandemik COVID-19 aşıları konusunda bilgilendirme için www.covid19asi.saglik.gov.tr adlı web sitesi oluşturulmuştur.

Ülkemizde uygulanan Kızamıkçığın Eliminasyonu ve Konjenital Kızamıkçık Sendromunun Önlenmesi Programının hedefi yerli virüs geçişini durdurmak, sonrasında da ülke dışından gelecek yeni kızamık virüslerinin yerleşmesini önlemek ve kızamığa bağlı ölümleri engellemektir. Ülkemizin bulunduğu konum ve günümüzde artan insan hareketliliği sebebiyle

importasyon riski olup bu vakalardan aşısız/ eksik aşıli kişiler etkilenecek hasta olabilmektedir. 2022 yılında bildirilen laboratuvar ile doğrulanmış kızamık vaka sayısı 103, laboratuvar ile doğrulanmış kızamıkçık vaka sayısı ise 33'tür.

Kızamık-Kızamıkçık-Kabakulak (KKK) aşısının ülkemizde 2006 yılında uygulanmaya başlanmasıyla birlikte Kabakulak Kontrol Programı başlatılmıştır. Program kapsamında birleştirilerek veri elde edilmesine dayalı pasif sürveyans yürütülmektedir. Bu sürveyans sistemi ile 2022 yılında 480 kabakulak vakası bildirilmiştir.

Hepatit B (HBV) aşısı ülkemizde bebeklere ilk dozu doğumda, 2. ve 3. dozları ise 1 ve 6 aylıkken, erişkin risk gruplarına ve özellikle risk gruplarına ise 0, 1 ve 6 ay takvimi ile 3 doz olarak ve ücretsiz uygulanmaktadır. Ülkemizde 1999 yılında %64 olan HBV aşılama hızı, 2018 yılında da % 98'e ulaşmıştır. Halen bu düzeyde sürdürülmektedir. 2022 yılında görülen akut HBV vakası 802'dir.

Ülkemizde hijyen kurallarına ve temizlik koşullarına uyum, temiz su kaynaklarına ulaşımın artışı, sosyoekonomik koşullarla ilgili diğer göstergelerin iyileşmesi ve 2012 yılı sonu itibarıyla başlayan Hepatit A aşısı uygulamaları sonucunda 2012 yılında yüz binde 4,8 olan Hepatit A hastalığı görülme sıklığı 2018 yılında yüz binde 0,33'e düşmüştür. Halen ülkemizde çocuklara 18. ve 24. aylarda, risk grubundaki kişilere de en az 6 ay ara ile 2 doz halinde sağlık kuruluşlarımızda ücretsiz Hepatit A aşısı uygulanmaktadır. 2022 yılında bildirilen Akut Hepatit A vakası 113 'tür.

Suçiçeği Kontrol Programına 2013 yılında suçiçeği aşısının aşılama takvimine eklenmesiyle başlatılmıştır. Program kapsamında, birleştirilerek veri elde edilmesine dayalı pasif sürveyans yürütülmektedir. 2022 yılında 3.659'u kesin vaka olmak üzere toplam 14.005 vaka takip edilmiştir.

1.2.2.6. Bulaşıcı ve Salgın Hastalıklara Karşı Diğer Mücadele Faaliyetleri

Solunum Yolu İle Bulaşan Hastalıklar

COVID-19 ile ilgili güncel gelişmeler takip edilerek kullanılması uygun olan ilaçlar ve COVID-19 aşısı temin edilmiş ve sağlık kuruluşları aracılığıyla endikasyonu olan tüm hastalara uygulanması sağlanmıştır. DST ile ortak çalışan ECDC Avrupa sürveyans sistemine haftalık olarak COVID-19 ile ilgili veriler bildirilmiştir.

Ülkemizde 2005 yılından bu yana Sentinel İnfluenza (Grip) benzeri hastalık (ILI/IBH/GBH) sürveyansı yürütülmektedir. İnfluenza benzeri hastalık sürveyansında ülkemizin farklı bölgelerinden seçilmiş 21 ilimizde çalışan gönüllü 220 aile hekimi görev almaktadır.

Ağır Akut Solunum Yolu Enfeksiyonları (SARI) sürveyansı kapsamında belirlenmiş 6 ilde 9 hastanede hekimler tarafından SARI vaka tanımına uyan ve yatışı yapılan hastalardan solunum yolu numunesi alınmakta, alınan numuneler belirlenmiş laboratuvarlara gönderilmekte ve influenza ile birlikte diğer solunum yolu virüsleri çalışılmaktadır. Sentinel İnfluenza benzeri hastalık ve SARI sürveyansı kapsamında HSYŞ İnfluenza sürveyansı

modülünde yer alan bilgiler numune sonuçları ile birlikte değerlendirilmekte olup analiz sonuçları ile hazırlanan haftalık İnfluenza Sürveyans Raporu www.grip.gov.tr internet sitesinde düzenli ve detaylı olarak yayınlanmaktadır.

Ülkemizde 2021/40.-2022/20. haftalar arasında (2021/22 influenza sezonu) sentinel influenza benzeri hastalık sürveyansı kapsamında aile hekimlerine grip benzeri hastalık semptomları ile başvuran ayaktan hastalardan alınan 1.539 sentinel numunede 235 influenza virüsü, 353 diğer solunum yolu virüsü tespit edilmiştir. Tespit edilen 353 diğer solunum yolu virüsünün % 31,4' ünü rhinovirus, % 28' ini H. coronavirus, % 19' unu birden fazla etken, % 6,2' sini RSV oluşturmuştur.

Lejyoner hastalığı ülkemizde bildirim zorunlu bir bulaşıcı hastalık olup hastalığın kontrolü amacıyla Lejyoner Hastalığı Kontrol Programı yürütülmektedir. Ülkemizden bildirim yapılan lejyoner hastalığı vaka sayıları 2018 yılında 28, 2019 yılında 31, 2020 yılında 15, 2021 yılında 11 ve 2022 yılında 25 olmuştur.

Zoonotik ve Vektörel Hastalıklar

Kırım Kongo Kanamalı Ateşi (KKKA)'nin önlenmesi ve kontrolünün sağlanmasında en önemli strateji kişisel korunma tedbirlerinin alınmasıdır. Bu kapsamda KKKA hastalığıyla ilgili web tabanlı program ile sürveyans çalışmaları yürütülmüştür.

Tarım ve Orman Bakanlığı'nın çiftlik hayvanlarında kene mücadelesi çalışmaları desteklenmiş, kontrol çalışmaları ilgili kurum ve kuruluşlarla iş birliği içerisinde sürdürülmüştür

İnsan kuduz vakalarının önlenmesi amacıyla kuduz riskli temas öncesi ve temas sonrası profilaksi uygulamaları ve bildirimine yönelik uygulamalar yeni bilimsel gelişmeler doğrultusunda yeniden düzenlen Kuduz Profilaksi Rehberi doğrultusunda yapılmaktadır. Hayvan kuduz mihrakları Tarım ve Orman Bakanlığının Hayvan Bilgi Sistemi (HAYBİS)'nden takip edilmiş, gerekli durumlarda illerde filyasyon çalışması yapılması sağlanmıştır. Kuduz riskli temas ve kuduz vaka bildirimlerinin daha sağlıklı yapılabilmesi, bilgilerin güvenilirliğinin sağlanması amacıyla oluşturulan Kuduz Riskli Temas Programı kullanılmaya başlanmış olup kuduz riskli temas ve sonrasında uygulanan aşılama takviminin takibi program üzerinden yapılmaktadır.

Ülkemizde yerli sıtma bulaşı sona ermiş olup halen yurtdışı kaynaklı sıtma vakaları tespit edilmektedir. Ancak düzensiz göçmenler, ülkemizin sıtmanın yayılabileceği subtropikal bölgede yer alması ve iklim değişikliği nedeniyle ortalama hava sıcaklıklarında gözlenen artışlar nedeniyle sıtma riski halen devam ettiğinden Sıtma Eliminasyon Programı çerçevesinde faaliyetlerimiz devam etmektedir. Sıtma vakalarının erken teşhisini sağlayarak hastalık bulaşının ülkemizde yeniden başlamasını önlemek amacıyla aktif ve pasif sürveyans çalışmaları yürütülmüştür.

Tularemi kontrolüne yönelik sürveyans çalışmaları kapsamında bildirim yapılan tularemi vakalarının klinik ve epidemiyolojik özellikleri web tabanlı tularemi bilgi sisteminden değerlendirilerek vakaların kümelenme eğilimi gösterip göstermediği takip edilmiştir.

Bruselloz, şarbon, leptospirozis gibi gıda ve su kaynaklı zoonotik hastalıkların sürveyans çalışmaları yürütülmüş İZCİ sistemi kontrol ve değerlendirme işlemleri yapılmıştır.

Batı nil virüsü enfeksiyonu, zika virüs hastalığı, dengue virüs enfeksiyonu, chikungunya ateşi, sarıhumma, tatarcık ateşi, ebola virüs hastalığı vb. yeni ve yeniden önem kazanan viral zoonotik ve vektörel hastalıklarla ilgili ülkemizde olası veya kesin vakaların takibi yapılmaktadır. Bildirimi yapılan vakalarla ilgili filyasyon çalışmaları yapılarak gerekli durumlarda entegre vektör mücadelesinin planlanması ve yürütülmesi sağlanmıştır. Vektörle bulaşan hastalıkların kontrolünde en önemli stratejilerden birini vektör mücadelesi oluşturmaktadır. Ülkemizde vektör mücadelesi DST'nin önerdiği Entegre Vektör Mücadelesi çerçevesinde planlanmakta ve yürütülmektedir.

Su ve Besinlerle Bulaşan Hastalıklar

Su ve besinlerle bulaşan hastalıkların izlenmesinde akut barsak enfeksiyonu sürveyansı yürütülmektedir. 2010 yılından bu yana da tüm Türkiye'de, tüm yıl boyunca, günlük akut barsak enfeksiyonları sürveyansı uygulanmaktadır. İZCİ (Bulaşıcı Hastalık Sürveyans ve Erken Uyarı Sistemi) zerinden verilerin günlük takibi yapılmaktadır.

Tifo, *Salmonella typhi*'nin neden olduğu, gıda ve sularla fekal-oral bulaşan zaman zaman salgınlara yol açabilen bir hastalıktır. Hastalıkla mücadelede, gelişmiş kanalizasyon sistemleri ve güvenli içme suyunun sağlanması önemlidir. Korunma nlemleri arasında önemli yer tutan sağlık eğitimi, sağlıklı su kaynaklarının temini ve kontrolleri ile ilgili yapılan çalışmalar ile vaka sayılarındaki azalmanın devamlılığı sağlanmaya çalışılmaktadır. 2022 yılında olası vaka sayısı 9, kesin vaka sayısı 2 olarak tespit edilmiştir.

Cinsel Yolla Bulaşan Enfeksiyonlar

Bulaşıcı hastalıkların ihbarı ve bildirim sistemi doğrultusunda, HIV/AIDS vakalarının bildirimleri zorunlu olmakla birlikte, hasta kişilerin damgalanmalarını engellemek amacıyla, DST nerileri doğrultusunda 1994 yılından itibaren özel sürveyans ile yürütülmekte, tanı konulan hastaların bildirimleri isim belirtilmeden kodlu bir şekilde yapılmaktadır. Ülkemiz halen dünyada HIV/AIDS hastalığının az sıklıkta görüldüğü ülkeler arasında yer almaktadır. Ancak diğer taraftan her yıl vaka sayısının arttığı izlenmektedir. Bu artışta nüfus artışı, hastalığa ilişkin farkındalığın artması, tanı ve tedavi hizmetlerindeki gelişmeler de etkili olmaktadır. Bakanlığımızca HIV/AIDS prevalansındaki artışın bu düzeyde kalması, hastalığın insidansının azaltılması yönünde çalışmalar yürütülmektedir. 1 Ocak-31 Aralık 2022 tarihlerinde 3.824 HIV (+) kişi ve 84 AIDS vakası olmak üzere toplam 3.908 vaka doğrulama testi pozitif tespit edilerek bildirilmiştir.

Tüberküloz ile Mücadele Faaliyetleri

Ülkemizde 2005 yılından önce tüberküloz hastaları ile ilgili veriler yığma-agregat veri olarak toplanmakta iken 2005 yılından itibaren bireysel veriler toplanmaya başlanmıştır. Tüberküloz hastalarının tanı ve tedavileri uzun süreli programlar dâhilinde yürütüldüğü ve yıllık kohortlar olarak değerlendirildiğinden hasta verileri bir yıl geriden, tedavi sonuçları verileri ise iki yıl geriden gelmektedir.

DST tarafından yayımlanan Küresel Tüberküloz 2022 Raporunda Türkiye'nin 2021 yılı tahmini insidans hızı yüz binde 18 ve tahmini mortalite hızı yüz binde 1,2'dir. Türkiye 53 ülkeden oluşan DST Avrupa Bölgesinde yer almaktadır. Türkiye'nin TB insidansı ve mortalite hızı Avrupa Bölgesi (yüz binde 25 ve yüz binde 3)'nden düşüktür.

2022 yılında pandeminin etkisinin azalmasıyla %0,1'lik artış gözlenmiş, TOH (Tüberküloz Olgu Hızı) yüz binde 10,8 olarak saptanmıştır. 2021 yılında kayıt edilen toplam TB olgu sayısı 9.156 olmuştur. 2021 yılında toplam 108 Çok İlaça Dirençli (ÇİD) TB olgusu görülmüştür. Türkiye genelinde 2020 yılı toplam TB olgularında tedavi başarısı %80,4'dür.

Ülke genelinde halk sağlığı müdürlüklerine bağlı olarak 20 Mobil Tarama Ekibi (MTE) faaliyet göstermektedir. MTE tarafından 2022 yılında yurt genelinde 396 cezaevi, 14 huzurevi, 5 çocuk yuvası, 5 askeri birlik, 5 sağlık kurumu, 20 okul, 4 yurt, 18 diğer (esnaf, otel, belde, köy vb.) olmak üzere toplam 467 kurumda tarama faaliyeti gerçekleştirilmiştir. Yurt genelinde 2022 yılında MTE tarafından 177.257 kişiye röntgen taraması yapılmış, yapılan taramalar sonucunda 3.670 TB şüphelisi saptanmış ve ileri tetkikler sonucunda 66 kişinin TB hastası olduğu tespit edilmiştir.

Tüberküloz hastaları ve ailelerine psiko-sosyal ve maddi destek verilmediği takdirde tedavilerini devam ettirmekte güçlükler çekmekte ve bu hastalığın bulaşıcı niteliği nedeniyle toplum sağlığı açısından riskler oluşturmaktadır. Bu kapsamda; Psiko-Sosyal ve Mali Kayıp Yaşayan Tüberküloz ve SSPE Hastalarına Yönelik Düzenli Nakdi Yardım Programı başlatılmıştır. Program kapsamında ekonomik ve sosyal güçlükler yaşayan tüberküloz hastalarımıza 2018 yılı Ocak ayından itibaren nakdi yardım vermeye başlanmıştır. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Sosyal Yardımlar Genel Müdürlüğü verilerine göre 2021 yılında 3.838 TB hastası en az bir kere (bir ay) nakdi sosyal yardımdan yararlanmıştır.

Erken Uyarı ve Cevap Sistemi

Biyolojik, kimyasal, çevresel ve radyonükleer kaynaklı veya kaynağı tespit edilemeyen potansiyel halk sağlığı tehditlerinin erken tespiti, doğrulama, filtreleme, önceliklendirme, değerlendirme, izlem, müdahale ve raporlaması için Olay Yönetim Sistemi (OYS) kullanılmaktadır.

Yıl boyunca Türkiye genelinde OYS'ye giriş yapılarak takip edilen olay sayısı 2.080'dir. Bunların nedenlerine göre dağılımına bakıldığında en çok gıda ve su güvenliği kaynaklı olayların takip edilmiş olduğu görülmektedir.

Halk Sağlığı ve Mikrobiyoloji Referans Laboratuvarları

Su ve Gıda Mikrobiyolojisi Laboratuvarında, 1 Ocak - 31 Aralık 2022 tarihleri arasında toplam 2.574 adet su, gıda ve Legionella analizi amacıyla alınan su numunesinin mikrobiyolojik analizleri yapılmıştır. 1.439 numune ile en çok içme kullanma suyu numunesi incelenmiştir.

Moleküler Mikrobiyoloji Laboratuvarında 1 Ocak-31 Aralık 2022 tarihleri arasında salgın şüphesi ve/veya araştırma amacıyla toplam 36 adet içme-kullanma suyu numunesinin analiz talebine göre bakteriyolojik ve virolojik etkenler açısından analizleri yapılmıştır.

Kimyasal Su Analizleri Laboratuvarında, 1 Ocak- 31 Aralık 2022 tarihleri arasında toplam 2.464 adet numunenin analizi tamamlanmıştır.

Biyosidal Ürün Laboratuvarında, 2022 yılı Ocak-Aralık döneminde 18 adet biyosidal ürün numunelerinin analizi yapılmış ve raporlandırılmıştır

31.12.2022 tarihi itibarıyla 81 ilimizde 528 yetkilendirilmiş COVID-19 PCR tanı laboratuvarı hizmet vermektedir. Ülkemizde kullanıma girecek COVID-19 kitlerinin validasyon çalışmaları laboratuvarlarımızca yapılmaya devam etmekte olup şu ana kadar yaklaşık 700 kitin analizi laboratuvarımızda gerçekleşmiştir.

Ulusal Döküntülü Hastalıklar ve Santral Sinir Sistemi Viral Enfeksiyonlar Laboratuvarında ülke genelinde başta kızamık ve kızamıkçık olmak üzere tüm döküntülü hastalıklar için tanı ve doğrulama hizmeti verilmektedir. 2022 yılı içerisinde Erzurum ve Samsun laboratuvarları ile birlikte toplam 2.558 hastaya ait kan örneklerinden KKKA PCR ve IgM testleri çalışılmıştır. Ayrıca endemik virüslerimizden Hanta virus, batı nil virüsü, tatarcık virüsü tanısı için test edilmek üzere örnek kabul edilmiştir. Ülkemizde dolaşımda olmayan ancak yurt dışına seyahat eden vatandaşlarımızda veya yurt dışından ülkemize ziyarete gelen kişilerde şüphelenilen ebola virus, dengue virus, chikungunya virus, zika virus gibi. nadir görülen etkenler için de testler çalışılmıştır.

Ulusal Parazitoloji Referans Laboratuvarında kırım kongo kanamalı ateşi hastalığının takibi amacıyla 2022 yılında toplam 75 kene tanımlaması yapılmıştır.

Ulusal Moleküler Mikrobiyoloji Referans Laboratuvarında Ulusal SAR-Cov-2 genomik sürvensi kapsamında 2022 yılında toplam 36.732 sekans çalışılmıştır.

Ulusal Mikoloji Referans Laboratuvarı'nda ise referans düzeyde tanı, doğrulama ve referans düzeyde antifungal duyarlılık testleri yapılmaktadır.

Ulusal Antimikrobiyal Direnç Sürveyansı Laboratuvarında klinik örneklerden izole edilmiş olan çeşitli etkenlerin bakteri tanımlanması, antibiyotik duyarlılık testleri ve direnç genleri saptanmasına yönelik moleküler testler çalışılmaktadır. Özellikle hastanelerde saptanmış olan dirençli izolatların doğrulanması, sürveyans kapsamında katılımcı laboratuvarlara doğrulama hizmeti ve danışmanlık hizmeti verilmektedir.

Cinsel Yolla Bulaşan Hastalıklar Referans Laboratuvarında hem tarama hem de doğrulama testlerini çalışarak hastanelere referans hizmeti vermektedir. Ayrıca uyumsuz bulunan laboratuvar sonuçları test edilerek laboratuvar tanısı doğrulanmaktadır.

Aşı İle Önlenebilir Bakteriyel Hastalıklar Seroloji Laboratuvarında halk sağlığı açısından önem arz eden, bildirim zorunlu aşı ile önlenebilir bakteriyel hastalıklara yönelik testler çalışılmaktadır.

1.2.2.7. Kanserle Mücadele Faaliyetleri

Kanser Erken Teşhis, Tarama ve Eğitim Merkezleri (KETEM) toplumda kanser konusunda farkındalık oluşturmak için eğitimler vermek ve hedef gruba ücretsiz meme, serviks ve kolorektal kanser taraması yapmak amacıyla kurulmuştur. 2004 yılında 11 merkezle çalışmaya başlayan KETEM'ler, 2022 yıl sonu itibarıyla 364 merkez olarak (90'ı bağımsız, 230'u SHM içinde ve 44'ü mobil) hizmet vermeye devam etmektedir. 2014 yılına kadar kanser taramaları KETEM sayıları olarak verilmekteydi. 2014 yılından itibaren aile hekimleri, TSM'ler ve SHM'lerin kanser taramalarında aktif rol almasından dolayı veriler 1. basamak taramaları olarak alınmaktadır.

Kanserle mücadelede en etkili yöntemlerin başında kanser taramaları gelmektedir. 2022 yılında 2.727.777 meme kanseri taraması, 2.707.222 serviks kanseri taraması, 1.886.789 kolorektal kanser taraması yapılmıştır.

Meme kanserinin erken teşhisi ve kadınların tarama faaliyetlerine katılımının artırılması amacıyla mamografi sonuçlarının merkezi olarak raporlanmaktadır. Ankara'da kurulan ulusal mamografi raporlama merkezine görüntüler geldikten sonra en geç 10 gün içinde raporlar hazırlanmaktadır. Merkezi okumadan önce %70'lerde olan recall oranı %10'un altına düşmüştür. Ayrıca sistemi takip etmek amacıyla Mamografi Bilgi Sistemi kurulmuştur. Bu sistemle çekilen görüntülerin takibi ve sonuçları izlenmekte, kanser.saglik.gov.tr üzerinden de isteyen vatandaşlarımız sonuçlarını görebilmektedir.

Ülkemizde yaklaşık 20 yıldır smear ile yapılan servikal kanser tarama programı son yıllardaki bilimsel veriler ve ulusal/uluslararası kuruluşların görüşleri ile birlikte değerlendirildiğinde PAP-smear yanı sıra HPV-DNA testleri ile taramaya başlanmıştır. HPV DNA taramaları her ilimizde ASM, TSM, SHM ve KETEM'lerde 30-65 yaş arası tüm kadınlarımıza 5 yılda bir ücretsiz olarak yapılmaktadır. Tüm örnekler Ankara ve İstanbul'daki kurulan Ulusal HPV Laboratuvarına kargo ile gönderilmektedir. Pozitif olan bireyler için HPV genotipleme (yüksek riskli 13 tip bakılmakta) ve sitoloji de çalışılmaktadır. Sonuçlar numunenin laboratuvara ulaşmasından itibaren 10 gün içinde web tabanlı bir yazılımla hastalar tarafından ülkemizin her yerinden görülebilmektedir. HPV DNA ile yürütülen servikal kanser tarama programımız ile Türkiye HPV haritasının oluşması sağlanmıştır. Her il merkezinde belirlenmiş olan teşhis merkezlerinde, HPV testi pozitif bulunan kadınlara gecikmeden ileri tedavi ve takip hizmeti sunulmaktadır.

Kolorektal kanser erken teşhisi ve önleme için Gaitada Gizli Kan Testi (GGK) ve 10 yılda bir kolonoskopi yapılması önerilerek tarama programı yürütülmektedir. Ülkemiz koşulları dikkate alındığında gerçekleştirilebilir hedef olarak tüm erkek ve kadınlarda 50 yaşında başlayacak ve 70 yaşında bitecek olan toplum tabanlı taramanın yapılması öngörülmüştür. GGK pozitif çıkan

hastalarımız illerindeki hastanelere sevk edilerek gerekli olan kolonoskopik işlemlerin yapılması da planlandığı gibi seyretmektedir. Birinci basamakta taraması yapılarak pozitif çıkan vatandaşlarımızın gidebilecekleri 173 teşhis ve tedavi merkezi belirlenmiştir.

Ülkemizde kanser kayıtları, kanser kayıt merkezleri aracılığıyla toplanan aktif kanser kayıtçılığı sistemiyle toplanmaktadır. Kanser verisi, eğitilmiş personel aracılığıyla belirlenmiş standartlar ve kurallara uygun olarak toplanmaktadır. 2013 yılından itibaren 81 ilde aktif kanser kayıtçılığı yapılmakla birlikte, istatistiklerimiz ülke temsiliyetinin sağlandığı, verilerin kalitesi istenilen seviyede olan 14 ilin verileri ile yapılmaktadır

1.2.2.8. Koruyucu Sağlık Hizmetlerinin Planlanması ve Koordinasyonu

Birinci basamak sağlık hizmetleri kapsamı içerisinde aile hekimliklerince sunulan hizmetler hariç olmak üzere koruyucu, tedavi ve rehabilite edici sağlık hizmetleri de yer almaktadır.

TSM ve ilçe sağlık müdürlüklerince 2022 yılında;

- 343.888 evlilik danışmanlığı,
- 344.241 aile planlaması danışmanlığı,
- 139.432 psikolojik danışmanlık,
- 113.837 sigara bıraktırma ve tedavi danışmanlığı,
- 1.212.137 diş sağlığı ve bakımı danışmanlığı,
- 751.333 obezite ve kronik hastalıklara yönelik beslenme ve sağlıklı yaşam danışmanlığı,
- 1.508.026 kanser danışmanlığı olmak üzere toplam 3.995.537 kişiye danışmanlık hizmeti verilmiştir.

91.895 adli, 2.267.019 genel, 206.640 ÇEKÜS, 739.882 VSD, 950.913 KETEM, 32.446 deri ve zührevi hastalıklar birimi, 60.335 iş sağlığı ve güvenliği birimi, ayrıca 140 kurum tabipliğinde 398 hekim, 59 diş hekimi, 1.463 hekim dışı personel ile 560.274 muayene, 15.471 sevk 54.524 acil müdahale uygulaması gerçekleştirilmiştir.

Ülkemizde sağlık hizmetine ulaşımın zor olduğu belde, köy, mezra, uzak mahalleler ve benzeri yerleşim yerlerinde, koruyucu sağlık hizmetlerinin ulaşılabilirliğini, sürdürülebilirliğini ve etkinliğini sağlamak amacıyla Mobil Sağlık Hizmetleri uygulamasına geçilmiştir. 12 Haziran 2017 tarihinde Ülke genelinde hizmet sunmaya başlayan mobil sağlık hizmetleri: 81 il, 680 ekip ile faaliyet göstermektedir.

Bugüne kadar 1.000.572 kere köy ziyareti gerçekleştirilmiştir. 6.120.401 kişi ziyaret edilmiş, bu kişilerden 1.198.002 'si kanser taramaları için yönlendirilmiş 4.737.854 kişiye de sağlık eğitimleri verilmiştir.

Valilikler koordinasyonunda TSM'ler tarafından mevsimlik tarım işçileri ve ailelerine yerinde sağlık hizmeti verilmektedir. 5 ilde (Adana, Bursa, İzmir, Mersin, Şanlıurfa) kırsalda yaşayanların ve göçmenlerin temel sağlık ve koruma hizmetlerine erişimlerinin artırılması, bu

hizmetlerin herkes için daha ulaşılabilir olması ve bu hizmetlere yönelik talebin artırılmasına yönelik çalışmalar yürütülmektedir.

SHM'ler sağlığa yönelik risklerden birey ve toplumu korumak, sağlıklı hayat tarzını teşvik etmek, birinci basamak sağlık hizmetlerini güçlendirmek ve bu hizmetlere ulaşımı kolaylaştırmak amacıyla kurulan çok amaçlı yapılardır. 2022 yıl sonu itibarıyla 78 ilde 236 SHM açılmıştır. 2022 yılı içerisinde SHM'lere başvuran 9.297.187 kişiye hizmet sunulmuştur. SHM'ler içerisinde yer alan KETEM birimine başvuru sayısı 1.359.098 kişi, enfeksiyon kontrol birimine başvuru sayısı 552.944 kişi, üreme sağlığı birimine başvuru sayısı 574.244 kişi olmuştur. 766.449 kişiye beslenme, fizyoterapi ve egzersiz, sigara bırakma, psikolojik danışmanlık, sosyal destek ve çocuk gelişimi danışmanlığı verilmiştir.

2022 yılında SHM'lerde 2.136.363 kişiye halk eğitimi ve 101.485 kişiye hizmet içi eğitim verilmiştir. 118.149 dijital röntgen çekimi yapılmış ve 291.193 kişiye laboratuvar hizmeti verilmiş, enjeksiyon ve pansuman birimlerinde 143.337 kişi hizmet almıştır. Ağız ve diş sağlığı birimi tarafından 1.369.155 kişiye danışmanlık, eğitim ve diş uygulamaları yapılmıştır. Okul sağlığı birimi tarafından 1.884.770 öğrenciye aşı uygulaması, eğitim ve sağlık tarama hizmeti verilmiştir.

31 Aralık 2022 itibarıyla EII grubu 121, EIII grubu 83 olmak üzere 204 ilçe devlet hastanesi bulunmaktadır. Bu merkezlerde yapılan muayene sayısı toplam 3.796,417'dir. EII grubu ve EIII grubu ilçe devlet hastanesinde gerçekleştirilen doğum sayısı ise 81'dir.

Entegre sağlık hizmet birimi sayısı 31 Aralık 2022 itibarıyla 75 olup; bu merkezlerde acil poliklinik, acil müdahale, müşahede (en az iki yataklı), basit laboratuvar ve görüntüleme hizmetleri verilmektedir. Bu merkezlerde mesai içinde yapılan muayene sayısı 1.955.815 kişi, mesai sonrası acil muayene sayısı 464.053 kişidir.

81 ilde gezici İş Sağlığı ve Güvenliği (İSG) hizmetlerinin başvuru, takip, kontrol ve koordinasyonunda uygulama birliğinin sağlanması amacıyla Gezici İSG Hizmetleri Modülü geliştirilmiş ve 30.06.2020 tarihinde uygulamaya konulmuştur. Hâlihazırda 61 ilde 447 gezici İSG aracına Faaliyet İzin Belgesi ve 2.299 çalışana Çalışma İzin Belgesi verilmiştir. 40 ilde 46 adet bulunan TSM-İSG birimlerimizde kurulan ÇASMER (Çalışan Sağlığı Merkezi) ile kamu eliyle farklı tehlike sınıflarında çalışanlara iş sağlığı ve güvenliği hizmeti sunulmaktadır. ÇASMER tarafından farklı illerde yer alan 625 işyerindeki 8.774 çalışana iş sağlığı ve güvenliği hizmeti verilmektedir. Bakanlığımıza bağlı sağlık hizmet sunucuları tarafından yaşanan iş kazalarının verileri Ağustos 2018 tarihinden itibaren 81 ilden aylık olarak toplanıp raporlanmaktadır. Çalışanların sağlığını korumak ve geliştirmek amacıyla 2022 yılında toplam 11.677 iş yeri ziyareti gerçekleştirilmiştir.

2022 yılında; içme kullanma sularında 127.942 adet kontrol izlemesi numunesi, 36.638 adet denetleme izlemesi numunesi alınarak analizleri yaptırılmıştır. Ülke geneli içme kullanma suları şebekelerinde 1.607.503 adet bakiye klor ölçümü yapılmıştır. İçme-kullanma sularıyla ilgili sonuçlar Çevre Sağlığı Bilgi Yönetim Sistemleri (ÇSBYS) üzerinden çevrimiçi olarak takip edilmekte ve uygunsuz çıkan sonuçlara yönelik ilgili yerel yönetimler uyarılmaktadır.

Birey ve toplum sağlığının korunması amacıyla her yıl yüzme sezonu içerisinde denize ve göle kıyısı olan 35 ilimizde mikrobiyolojik izleme çalışmaları yapılmaktadır. Yüzme sularının izlemesi için 2022 yılında 1.471 izleme noktasından 17.125 adet numune alınarak mikrobiyolojik yönden analizi yapılmıştır. 2022 yılı sezonu boyunca yapılan izleme sonuçları Yüzme Suyu Kalitesinin Yönetimine Dair Yönetmelik hükümleri doğrultusunda değerlendirilerek yüzme alanları Mükemmel, İyi, Yeterli ve Zayıf olarak sınıflandırılmıştır. Yapılan değerlendirmede 1.445 izleme noktası numune sonuçlarına göre 1.140 izleme noktası mükemmel sınıf (%79), 165 izleme noktası iyi sınıf (%11), 86 izleme noktası yeterli sınıf (%6), 54 izleme noktası zayıf sınıf (%4) olarak değerlendirilmiştir. Halk sağlığının korunması amacıyla yüzme havuzları belirli periyotlarla denetlenmektedir.

Ambalajlı suların kontrol ve denetim izlemleri sonucunda 2022 yılında 202 tesiste dolumu yapılan 315 marka ambalajlı su mahallinde denetlenmiş, imlahane ve piyasadan toplam 13.602 numune alınmıştır. Ayrıca 19 adet doğal mineralli su ve 22 adet kaplıca suyu için endikasyon belgesi düzenlenmiştir.

İklim değişikliğinin mevcut ve gelecekteki sağlık risklerini ve iklim değişikliğini azaltmanın potansiyel sağlık yararlarını ortaya koymak amacıyla DST Türkiye Ofisi rehberliğinde Türkiye Sağlık ve İklim Değişikliği Ülke Profili hazırlanarak yayımlanmıştır.

Karbonmonoksit Zehirlenmelerinin Önlenmesi Programı ve Eylem Planı kapsamında 2022 yılında 81 il sağlık müdürlüklerimizce karbonmonoksit zehirlenmeleri ve alınması gereken tedbirler konusunda halkın farkındalığını artırmak amacıyla 2.445 adet toplantı, eğitim, seminer, afiş ve broşür dağıtım faaliyetleri gerçekleştirilmiştir. 2022 yılında karbonmonoksit zehirlenme vaka sayısı 32.501'dir, ölüm sayısı ise 231'dir.

Biyosidal Ürünler Yönetmeliği'ne göre 2022 yılında 169 adet biyosidal ürüne yeni ruhsat verilmiş, 45.286 adet ürün denetimi yapılmıştır. 2022 yılında 28 firmanın 164 adet ürününün bildirimini kabul edilerek kayıt altına alınmıştır.

1.2.2.9. Ruh Sağlığı Hizmetleri

Toplum temelli hizmetleri sunmak üzere ülkemizde Toplum Ruh Sağlığı Merkezleri (TRSM) kurulma çalışmaları başlamış olup yaygınlaştırma çalışmaları devam etmektedir. 79 ilde 186 TRSM hizmet vermektedir.

Ruhsal Engelli Bireyler için Sosyal İçerme Projesi kapsamında Kalite Haklar Uzaktan Eğitim Platformu hazırlanmıştır. Bu eğitimlerde kayıtlı kullanıcı sayısı 1.695, eğitimi bitiren kişi sayısı 1.527'dir.

Birinci basamakta koruyucu ruh sağlığı çalışmalarını yürütmekle görevli personelin mesleki bilgi ve becerisini artırmak, psikososyal destek hizmetleri konusunda donanımlarını güçlendirmek üzere Psikososyal Destek Uygulayıcı Programı (PDUP) yürütülmektedir. Program iki aşamalı teorik ve uygulamalı eğitim modülünü içermektedir. Eğitimin içeriği psikososyal destek hizmeti verilecek ruh sağlığı konuları oluşturmaktadır. PDUP eğitimine

birinci basamakta görev yapan psikolog, sosyal çalışmacı ve çocuk gelişimciler katılabilmektedir.

0-6 Yaş Çocuğun Psikososyal Gelişimini Destekleme Programı (ÇPGD); birinci basamak sağlık hizmetleri içine çocuğun ruhsal ve sosyal gelişimini izleme ve destekleme boyutlarını entegre ederek, gebe ve çocuğun birinci basamakta biyopsikososyal bakış açısı ile izlenmesini amaçlamaktadır. Programın eğitimleri birinci basamakta çalışan ebelere, hemşirelere ve hekimlere verilmektedir. 2005-2022 yılları arasında 33 eğitici eğitimi düzenlenerek 1.010 personele eğitim verilmiştir. Eğitici eğitimi alan personel tarafından da bugüne kadar 33.373 hekim ve 35.228 ebe/hemşireye eğitim verilmiştir.

Sağlık personelinin kadına yönelik aile içi şiddet konusunda farkındalığını ve müdahale kapasitesini artırarak, şiddetin kadın sağlığı üzerindeki etkilerini azaltmak, gelecekte kadına yönelik şiddet olgularını önlemek ve şiddet mağduru kadınların sistem içerisinde ikincil örselenmelerinin önlenmesi amacıyla hizmet içi ve halk eğitimleri yürütülmeye başlanmıştır. Bu kapsamda Kadına Yönelik Aile İçi Şiddetle Mücadelede Sağlık Çalışanlarının Rolü Eğitici Eğitimi konulu eğitici eğitimlerinde, 2016-2022 yılları arasında toplam 537 sağlık çalışanına eğitici eğitimi verilmiştir.

Sağlık personelinin toplumsal travma ve afet kavramlarını öğrenmeleri, afetlerin olumsuz ruhsal etkilerini tanımaları ve temel tedavi yaklaşımlarını öğrenmelerini sağlamak amacıyla Toplumsal Travmalar ve Afette Psikososyal Destek Projesi yürütülmüştür. Proje kapsamında 81 ilde toplam 240 meslek elemanı (psikolog, sosyal çalışmacı ve çocuk gelişimci) ile 79 çocuk ve ergen psikiyatri uzmanına eğitimler verilmiştir.

COVID-19 ile mücadele sürecinde 81 ilde psikososyal destek birimleri kurulmuştur. Halkın günlük yaşam rutinlerinin değişmesi, kendisi ve sevdikleri için yoğun kaygı duyması, öfke, korku, çaresizlik ve stresini en aza indirebilmesi, kronik ruhsal bozukluğu olan ve takibi gereken bireylere ve ailelerine verilen desteğin sürdürülebilmesi için meslek elemanlarından oluşan ekipler ile her ilde psikososyal destek danışmanlık hatları kurulması sağlanmıştır. Hatlarda toplam 2.283 meslek elemanı görev almıştır.

Güncel psikiyatrik yaklaşımlar konusunda 1. basamak sağlık hizmetlerini güçlendirip aile hekimlerinin ruh sağlığına yönelik psikososyal destek ve medikal tedavi yöntemleri hakkında farkındalıklarının artırılması amacıyla Ruh Sağlığı Hizmetlerini Güçlendirme Programı (RSGÜÇ) oluşturulmuştur. 2017-2022 Aralık tarihleri arasında toplam 2.196 aile hekimi ve 561 Suriyeli hekime eğitim verilmiştir.

Davranışsal Bağımlılıkla Mücadele Programı; bilişim teknolojileri ve internetin bilinçli, güvenli ve etkin kullanımı yönünde toplumun farkındalığının ve bilinç düzeyinin artırılmasını, aşırı ve zararlı düzeyde kullananlara ve yakınlarına danışmanlık hizmeti verilmesini ve gerekli hallerde tıbbi yardıma erişmelerinin sağlanmasını amaçlamaktadır. Program kapsamında 77 ilde 226 SHM'de hizmet sunulmaktadır.

Toplumu bilişim teknolojilerinin faydalı kullanımına teşvik etmek, aşırı ve zararlı kullanımı önlemek amacıyla 8-14 Mart Bilim ve Teknoloji Haftası ve Mayıs ayının ilk haftası olan Bilişim

Haftasında Teknolojinin Bilinçli, Güvenli, Etkin Kullanımı farkındalık faaliyetleri düzenlenmektedir. 2022 yılı Ocak ayından itibaren farkındalık çalışmalarında; 21.974 sağlık çalışanına farkındalık eğitimi, 80.764 halk eğitimi, 22.226 öğretmene, 141.048 kişiye bilinçlendirme etkinliği gerçekleştirilmiştir. Farkındalık çalışmaları sonucunda 1.826.277 kişiye ulaşılmıştır. Sosyal medya hesaplarından, internet sitelerinden yapılan paylaşımlar, uzmanlarla söyleşi, bilgilendirici paylaşım sayısı 5.822'dir. Bu kapsamda yürütülen etkinliklerle toplamda 1.117.317 kişiye ulaşılmıştır.

Çok Disiplinli Çocuk ve Genç Ruh Sağlığı Hizmet Birimleri Hakkında Yönetmelik ile Otizm Spektrum Bozukluğu Aile ve Uzman Rehberleri yayımlanmıştır.

1.2.2.10. Sağlıkın Geliştirilmesi ve Sağlıklı Hayat Programları

10 Mayıs Dünya Sağlık İçin Hareket Et Gününde Ankara Üniversitesi Beşevler 10. Yıl Yerleşkesi Güneş Meydanı'nda "Sağlıklı Yaşam Şenliği" etkinliği gerçekleştirilmiştir. Etkinlikte; farklı egzersiz parkurları ve uygulama istasyonlarına yer verilmiş, eğitim materyali ve promosyonlar dağıtılmıştır. IP TV'lerde etkinlik duyurusuyla ilgili animasyon video yayınlanmıştır. Sosyal medya hesaplarından yapılan paylaşımlarla 930.140 erişim-etkileşim, 1.059.606 gösterim sağlanmıştır.

2 Ekim Dünya Yürüyüş Gününde sağlıklı uygulamalara dikkat çekmek, fiziksel aktivitenin yararlarını savunmak ve toplumun tamamının yaşamın her alanında fiziksel aktiviteye katılımını artırmak için İstanbul Başakşehir Millet Bahçesi'nde halka yönelik farkındalık etkinliği yapılmıştır. Hareketli yaşamın önemi konusunda Ulusal TV kanalları ile radyo programlarına mesaj entegrasyonu sağlanmıştır. 10 Mayıs Dünya Sağlık İçin Hareket Et gününde 1 adet kısa video hazırlanmıştır.

15 Ekim Dünya El Yıkama Gününde Ankara Şehit Ahmet Yetiş İlkokulunda öğrencilere doğru el yıkama tekniği uzmanlar tarafından anlatılmıştır. Uygulamalı olarak yapılan anlatımda bulaşıcı hastalıklardan korunmada doğru yöntemle el yıkamanın önemi vurgulanmıştır.

14 Haziran Dünya Kan Bağışçıları Gününde Kızılay iş birliğinde düzenli ve gönüllü kan bağışının önemini pekiştirilmesi ve yaygınlaştırılması için bilgilendirme yapılmıştır.

Kan bağıışı “İyi ki varsın kan dostum” sloganıyla TV kanallarında işlenmiştir. Ulusal TV kanalları ve radyo kanallarında ürün yerleştirme, mesaj ve senaryo entegrasyonu gerçekleştirilmiştir.

Vatandaşlarımızı bilgilendirmek amacıyla Ramazan ayında #SağlıklıRamazan etiketi ile sosyal medya görselleri hazırlanmış, Sağlık Bayramı konulu videolar hazırlanarak paylaşım yapılmıştır.

4 Şubat Dünya Kanser Gününde Bakanlığımızca hazırlanan alışveriş çantası ve maskenin Bakanlığımız ve Millî Eğitim Bakanlığı bünyesindeki çalışanlara dağıtımı yapılmıştır. Afiş, broşürler ve billboardlar hazırlanarak il sağlık müdürlükleri tarafından illerdeki etkinliklerde vatandaşlara verilmesi sağlanmıştır. 1 adet kısa video, 1 adet pop-up video hazırlanmıştır.

Kanserde erken teşhisin önemini vurgulayan anlık içerikler, grafik tasarımlar ve videolar, sosyal medya hesaplarından **#ErkenTeşhisHayatKurtarır** etiketiyle paylaşılmıştır. 3 dizi film senaryosuna entegrasyon yapılmıştır. Ulusal TV kanallarının gündüz kuşağı programlarında konunun işlenmesi sağlanmıştır.

1-7 Nisan Kanser Haftasında 81 il sağlık müdürlüğü ile koordineli farkındalık çalışması gerçekleştirilmiştir. TV kanallarının gündüz kuşağı programlarında konu ile ilgili içerik yayını yapılması sağlanmıştır. Dizi film senaryolarına entegrasyon yapılmış, Ulusal radyo kanallarında radyo spotu yayınlanmıştır.

Serviks Kanseri Farkındalık ayında “**rahim ağzı (serviks) kanserinde erken teşhis için tarama testleri düzenli yaptırılmalıdır.**” temalı farkındalık çalışması yapılmıştır. **#ServiksKanseriFarkındalıkAyı** etiketi ile “**Erken Teşhis Hayat Kurtarır**” başlıklı kısa video sosyal medya hesaplarından yayınlanmıştır.

Sağlık çalışanlarının moral ve motivasyonunu artırmak amacıyla her yıl düzenlenen 14 Mart Tıp Bayramı, bu yıl Cumhurbaşkanlığı Külliyesi Beştepe Millet Kongre ve Kültür Merkezinde “**Sen Merhametsin**” temasıyla kutlanmıştır. 2.000 kişinin katılımı ile yapılan törende Cumhurbaşkanımız tarafından 14 Mart Tıp Bayramı ödülleri verilmiştir.

COVID-19 aşıları konusunda 3 adet afiş, 6 adet broşür, 9 adet billboard, 29 adet kısa video hazırlanmıştır. COVID-19 aşısı olmanın önemi hakkında “**Kolları Sıvıyoruz, Tedbirler ve Aşıyla COVID-19’u Aşıyoruz**” adlı ünlü isimlerin rol aldığı 9 adet kamu spotu hazırlanmıştır.

Hastalık salgını, doğal afet veya terör saldırısı gibi kriz zamanlarında ortaya çıkan, dijital ve fiziksel ortamlarda yanlış veya yanıltıcı bilgileri içeren bilgi salgınıyla ilgili topluma farkındalık kazandırmak amacıyla **İnfodemi Rehberi** hazırlanmıştır.

Toplumun sağlık okuryazarlığı düzeyinin artırılması çalışmalarına, sağlık çalışanlarının aktif olarak katkı verebilmesi ve Bakanlığımızın belirlediği öncelikli konulardan zamanında haberdar olunabilmesi amacıyla **2022 Sağlık Takvimi** hazırlanmıştır.

SAĞLIK TAKVİMİ 2022

©©© Sağlık Bakanlığı

Sağlıklı Yıllar

www.saglik.gov.tr

Ulusal medyada ve sosyal platformlarda sağlık konularında yapılan haber ve paylaşımlar değerlendirilerek halkın doğru ve güvenilir haber alma hakkının korunmasına yönelik tedbirlerin alınmasını sağlamak amacıyla **Sağlık Haberciliği Medya Kılavuzu** hazırlanmıştır.

Sağlık okuryazarlığı oranını artırmak için sosyal medya hesaplarından paylaşmak üzere **Sağlık Sözlüğü** projesi kapsamında 104 adet video serisinden 50 adet videonun yapımı tamamlanmıştır.

Toplumda sağlık okuryazarlığı düzeyini artırmak amacıyla yapılacak eylem ve faaliyetleri içeren **Sağlık Okuryazarlığı Ulusal Eylem Planı** hazırlanmıştır. Eylem Planı; 8 hedef, 47 eylem ve 127 faaliyetten oluşmaktadır.

Türkiye Kas ve İskelet Sistemi Hastalıkları Önleme ve Kontrol Programı (2021-2026) kitabı güncellenmiş, basımı tamamlanarak dağıtımı yapılmıştır. KOAH ve astım hastalığı olan hastaların düzenli ve standart izlemlerinin yapılabilmesine yönelik olarak Astım Hastalığını Değerlendirme ve İzlem Kılavuzu, Kronik Obstrüktif Akciğer Hastalığını Değerlendirme ve İzlem Kılavuzu hazırlanmıştır. Romatoid artrit ve ankilozan spondilit alanında aile hekimlerinin farkındalığının artırılması ve erken artrit bilgilendirme uygulamalarının yaygınlaştırılması amacıyla Erken Artrit ve Spondilit İzlem Kılavuzu hazırlanmıştır. Akciğer sağlığını riske atmadan, çevre dostu temizlik için toplumsal farkındalığı artırmak amacıyla Sağlıklı Temizlik Rehberi bilgilendirme kitapçığı hazırlanmış ve yayınlanmıştır.

Türkiye Sağlıklı Yaşlanma Eylem Planı ve Uygulama Programı (2021-2026) güncellenmiş ve basımı yapılmıştır. Hastalık Yönetim Platformuna diyabet, hipertansiyon ve kardiyovasküler risk değerlendirmesi modülleri ile obezite ile çok yönlü yaşlı değerlendirme izlem modülleri eklenmiştir.

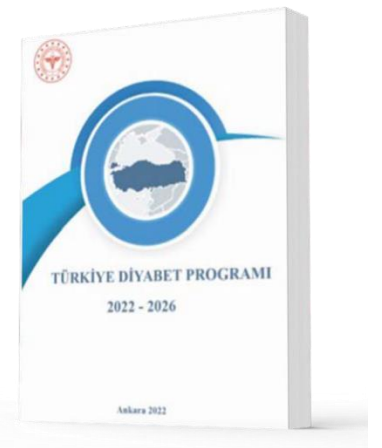
1.2.2.11. Sağlıklı Beslenme ve Fiziksel Aktiviteye Yönelik Faaliyetler

Topluma yeterli ve dengeli beslenme konusunda bilgi vermek ve beslenme ile ilgili tüm koşulları açıklamak, beslenme ile ilgili hedeflerine ulaşması için pratik yol göstermek, sağlıklı yaşam biçimi geliştirmesini sağlamak amacıyla Bakanlığımızca beslenme rehberleri hazırlanmaktadır. Bu kapsamda 2010 yılından itibaren yürütülmekte olan Türkiye Sağlıklı Beslenme ve Hareketli Hayat Programı çerçevesinde Türkiye Beslenme Rehberi 2022 basılmıştır.

Toplumda diyabet farkındalığını arttırarak, gelecek nesilleri diyabetten korumayı ve tanı alan hastalara sunulan diyabet bakım kalitesini yükseltmeyi, komplikasyonları ve diyabete bağlı ölümleri azaltılmak için 2011 yılında itibaren uygulanan Türkiye Diyabet Programında 2023-2027 yılları için güncellenme yapılmıştır. Obezite ve diyabet taramaları ve izlemlerine göre 30 Kasım 2022 tarihi obezite tarama oranı %12,9, diyabet tarama oranı %38,4, sağlıklı beslenme ve obezite danışmanlığı verilen kişi sayısı ise 421.000 olmuştur.

Milli Eğitim Bakanlığı ve Çocuk Endokrinoloji Derneği ile birlikte öğretmenlerin diyabet ve çocuklarda sağlıklı beslenme konularında eğitimini çevrimiçi olarak sağlayacak olan Diyabet eğitim platformu (<https://okuldadiyabet.meb.gov.tr/>) açılmıştır. Zihinsel özel gereksinimli çocuklar için beslenme rehberleri oluşturulmuştur.

Ulusal Beslenme Konseyi Bilim Komisyonları tarafından

- Gıda ve beslenme kaynaklı endokrin bozucular ve sağlık etkileri,
- Yağ, bal ve arı ürünleri,
- Kurubaklagil enfeksiyon hastalıklarında beslenme,
- Gıda takviyeleri,
- Beslenme ve endokrin bozucular bilim komisyonu raporları hazırlanmıştır.

Yerel yönetimlerle iş birliği içinde toplumun hareketli hayat konularında teşvik edilmesi, fiziksel aktivitenin artırılması, sağlıklı çevrelerin oluşturulması ve bu konuda yapılan iyi uygulamaların desteklenmesi amacıyla Sağlığı Geliştiren Belediye (SAGEB) rehberi hazırlanarak uygulama başlatılmıştır.

Günümüzde bulaşıcı olmayan hastalıklar dünyada en büyük salgınlardan birisi haline gelmiştir. Yetişkinlerin günlük yaşamlarının önemli bir kısmını geçirdikleri işyerlerinde, sağlıklı beslenme ve düzenli fiziksel aktiviteyi teşvik gibi yetişkinleri davranış değişikliğine yönelten müdahaleler ön plana çıkmaktadır. Bu kapsamda Bakanlığımızca Sağlıklı Beslenme ve Hareketli Hayat Programı Yetişkin ve Çocukluk Çağı Obezitesinin Önlenmesi ve Fiziksel Aktivite Eylem Planı uygulanmaktadır. Beslenme Dostu ve Fiziksel Aktiviteyi Destekleyen İş Yeri Programı Uygulama Rehberi hazırlanmış ve 51 işyerine belge verilmiştir.

Ofis çalışanlarının sağlığını korumaya yönelik doğru hareketler ile iyi olma halini destekleyen ve iş verimliliğini artıran masa başı egzersizleriyle ilgili 10 adet video, 5 adet pop-up hazırlanmıştır.

1.3. TEDAVİ EDİCİ SAĞLIK

1.3.1. Tedavi Hizmetleri

1.3.1.1. Acil Sağlık Hizmetleri

Acil sağlık sisteminin güçlendirilmesi amacıyla hastane öncesi acil sağlık hizmetleri ülke genelinde tüm kırsal bölgeleri kapsayacak şekilde yaygınlaştırılmış ve 3.290 istasyona ulaşılmıştır. İstasyon yeri bulmada sorun yaşanan özellikle büyükşehir merkezlerinde, trafiğe bağlı yaşanan gecikmelerin önüne geçilmesi amacıyla Mobil İstasyon Modeli çalışmaları devam etmektedir. 2022 yıl sonu itibarıyla 5.735 adet acil yardım ambulansı ile hizmet verilmektedir. Acil sağlık hizmetleri kapsamında kara ambulanslarımız ile 2022 yılında 6.817.060 hastaya hizmet sunulmuştur.

Her türlü coğrafi ve iklim şartlarında hastalara ulaşım müdahale edebilmek amacıyla kar üstünde gidebilen ambulanslar temin edilmiştir. 2022 yıl sonu itibarıyla 21 adet önünde kar bıçağı bulunan kombi paletli ambulans ile 235 adet kar paleti takılabilen ambulans mevcuttur. Kar paletli ambulanslarımız ile 2022 yılında 806 hasta taşınmıştır.

Büyük kazalar ve kitlesel olaylarda, tıbbi donanımı ve iç mekânının genişliği sayesinde obez ve yoğun bakım hastalarının daha kolay taşınması için 62 adet 4 sedyeli ambulans, 92 adet yoğun bakım-obez ambulansımız hizmet vermektedir.

Sokak darlığı ve trafik yoğunluğu sebebiyle standart ambulansların ulaşamadığı durumlarda hizmet vermek amacıyla 59 adet motosiklet ambulansımız mevcuttur. Motosiklet ambulanslarımız ile 14.295 hastaya müdahale edilmiştir. Ayrıca yenidoğan hastaların naklini sağlamak için 49 adet yenidoğan ambulansımız hizmet vermektedir.

Sağlık hizmetlerini dünyada örnek gösterilen bir düzeye ulaştıran hava ambulans hizmetleri 2008 yılında faaliyete geçmiştir. 1 adedi 1 sedyeli, 1 adedi 2 sedyeli ve 1 adedi 4 sedyeli olmak üzere 3 adet ambulans uçak ile hizmet sunulmaktadır. Ambulans uçaklarımız ile 2022 yılında 1.199

hasta yurt içinde, 179 hasta yurtdışından ülkemize, 4 hasta ülkemizden yurtdışına, 25 organ nakli olmak üzere toplam 1.407 vaka taşınmıştır.

Ambulans helikopter ile 1 Ocak-31 Aralık 2022 tarihleri arasında toplam 2.398 vaka taşınarak mesafeler kısalmış can kayıpları ve sakatlıkların önlenmesinde büyük aşama kaydedilmiştir.

Adalardan ve sahil bölgelerimizden hasta naklini sağlamak amacıyla deniz ambulansları temin edilerek İstanbul (Büyükada, Kınalıada), Balıkesir Marmara Adası, Çanakkale Kumkale'de vatandaşlarımızın hizmetine sunulmuştur. Deniz ambulans hizmetleri 2'si yedek toplam 6 ambulans bot ile yürütülmektedir. 2022 yılında 4.050 vaka deniz ambulanslarla nakledilmiştir.

Sağlık Afet Koordinasyon Merkezi (SAKOM)

SAKOM, afet ve acil durumlarda normal hayat ve faaliyetleri durduran veya kesintiye uğratan, acil müdahaleyi gerektiren insan sağlığı ile ilgili olaylar ve bu olayların oluşturduğu kriz hallerinde, ulusal veya uluslararası koordinasyon gerektiren durumların kriz yönetim esasına göre kesintisiz olarak takip edildiği, bilgilerin toplandığı ve toplanan bilgilerin sürecin yönetiminde kullanılırken anlık olarak da ilgili makamlar ve kurumlar ile paylaşıldığı merkezdir.

SAKOM tarafından;

- 828 trafik kazası (ambulans kazası, trafik kazası, uçak kazası, deniz kazası, tren kazası, polis aracı kazası, askeri araç kazası),
- 444 etkilenme (karbonmonoksit, gıda, kimyasal),
- 172 afet olayı (heyelan, deprem, sel, yıldırım, çığ, yangın, göçük, fırtına hortum),
- 68 terör olayı,
- 190 (intihar, iş kazası, kavga, polis ve asker yaralanması, boğulma, hipotermi, özellikli hastalar) diğer olay takip edilmiştir.

Acil Servis Hizmetleri

Bakanlığımıza bağlı AI ve All rol grubu hastanelerin acil servisleri, haftanın 2 günü yerinde değerlendirilmektedir. Acil servislerde takibi 8 saati geçen hasta sayısı ve mükerrer konsültasyon sayısı ve acil servis muayene oranı yüksek olan sağlık tesislerinin takibi ve SİNA sistemi üzerinden analizi yapılmaktadır.

Sağlık hizmetlerinin erişilebilir, etkili, etkin ve kaliteli sunumunu sağlamak vatandaş ile sağlık çalışanının memnuniyetini artırmak ve sağlık sisteminin sürdürülebilirliğini sağlamak amacıyla Türkiye genelinde Sağlık Bakanlığı, üniversite ve özel hastanelerin acil sağlık hizmetlerine toplam 3.259 **Olağan/Olağan Dışı Denetim** gerçekleştirilmiştir.

Kimyasal, Biyolojik, Radyolojik ve Nükleer (KBRN)

Bakanlığımız, Sağlık Bilimleri Üniversitesi ve Milli Savunma Bakanlığı temsilcilerinin katılımı ile 16.02.2022 tarihinde KBRN koordinasyon toplantısı yapılmıştır. 2022 yılı içerisinde Milli Savunma Bakanlığında 1.300.000 adet potasyum iyodür tablet alımı yapılarak Nükleer Düzenleme Kurumu tarafından belirlenen riskler doğrultusunda dağıtımı yapılmıştır.

Tıbbi KBRN eğitim standartları ve eğitim rehberinin/kitabının oluşturulması için 12 Mayıs 2022 tarihinde üniversiteler ve Bakanlığımız personelinden oluşan komisyon oluşturulmuş, 13 Mayıs ve 17 Haziran 2022 tarihlerinde çevrimiçi toplantılar düzenlenmiştir. Yapılan toplantılarda eğitim rehberinin/kitabının hazırlanması ile eğitim modüllerinin oluşturulması kararlaştırılmıştır.

15-16 Aralık 2022 tarihleri arasında Bakanlığımız koordinasyonunda Sağlık Bilimleri Üniversitesi Gülhane Eğitim ve Araştırma Hastanesinde Radyasyon Güvenliği ve Radyasyon Acillerine İlk Müdahale ve Tedavi Kursu düzenlenmiş olup eğitime Bakanlığımızdan 5 personel ve Nükleer Akkuyu Anonim Şirketi'nden 5 personel katılım sağlamıştır. Mersin İlinde yapımı devam eden Akkuyu Nükleer Santrali'nde 28 Aralık 2022 tarihinde tam ölçekli radyasyon acil durum tatbikatı gerçekleştirilmiştir.

Ulusal Medikal Kurtarma Ekibi (UMKE)

2021 yılı sonunda 11.993 olan UMKE personel sayısı, 2022 yılında 1.946 sağlık personeline UMKE temel eğitimi verilmesiyle 13.939'a ulaşmıştır. UMKE personeli tarafından medikal kurtarma ve acil sağlık hizmetleri sunumuna devam edilmektedir.

UMKE
ULUSAL MEDİKAL KURTARMA EKİBİ
TÜRKİYE NATIONAL MEDICAL RESCUE TEAM

Türk Silahlı Kuvvetleri tarafından yürütülmekte olan Pençe-Kilit Harekâtı'nda Hakkâri ili Çukurca ilçesi Işıklı üs bölgesinde; 20 hasta yatağı, 4 yoğun bakım yatağı, 1 mobil tomografi konteyneri, laboratuvar, kan bankası, röntgen ve 10 yataklı acil servis ünitesi bulunan sahra hastanesi kurularak bölgede görev yapan askerlerimize yönelik sağlık hizmetleri sunulmaktadır.

Kilis Elbeyli Şehit Alper Kocaman üs bölgesinde Türk Silahlı Kuvvetleri tarafından yürütülen askeri harekâtlarda kullanılmak üzere 20 hasta yatağı, 4 yoğun bakım yatağı, 1 mobil tomografi konteyneri, laboratuvar, kan bankası, röntgen ve 10 yataklı acil servis ünitesi bulunan sahra hastanesi kurularak bölgede görev yapan askerlerimize yönelik sağlık hizmetleri sunulmaktadır.

2022 yılı içerisinde Bolu, Bartın, Karabük, Kastamonu, Sinop, Zonguldak, Burdur, Bilecik, Ankara ve Ağrı illerinde meydana gelen sel felaketlerinde 313 acil yardım ambulansı, 32 UMKE Aracı, 507 UMKE personeli, 1.987 acil sağlık personeli olmak üzere toplam 345 araç tahsis edilmiş ve 2.494 sağlık personeli görevlendirilmiştir.

2022 yılı içerisinde Muğla, Mersin, Antalya ve Kırklareli illerinde meydana gelen orman yangınlarında; 147 UMKE personeli, 216 acil sağlık personeli, 2 mobil komuta aracı, 72 acil yardım ambulansı, 42 UMKE aracı ve 1 motorize ambulans olmak üzere toplam 117 araç tahsis edilmiş ve 363 sağlık personeli görevlendirilmiştir.

14 Ekim 2022 tarihinde Bartın ili Amasra ilçesinde meydana gelen maden kazası sonrasında olay yerine 17 UMKE aracı, 2 UMKE acil müdahale aracı, 4 lojistik aracı, 1 mobil komuta aracı, 95 UMKE personeli, 51 acil yardım ambulansı, 152 acil sağlık personeli ve 2 uçak ambulans olmak üzere toplam 75 araç tahsis edilmiş, 247 sağlık personeli görevlendirilmiştir. Olay yerinde 3 adet acil müdahale ünitesi kurularak sağlık hizmeti verilmiştir.

Rusya/Ukrayna Savaşı nedeniyle Ukrayna'dan ayrılan Türk vatandaşları ile ihtiyacı olan diğer ülke vatandaşlarına 20 UMKE personeli ve 3 acil müdahale aracı ile Siret Sınır Kapısı'nda 6 yataklı acil müdahale ünitesi, 10 yataklı müşahede ünitesi, tam donanımlı acil müdahale ünitesi kurularak 03-31 Mart 2022 tarihleri arasında acil sağlık hizmetleri sunulmuştur.

İnme 112 Mobil Uygulaması

Hastane öncesi acil sağlık hizmetlerinde akut inme vakalarının doğru tanılanması ve uygun merkeze sevk edilmesi amacıyla yürütülmeye başlanan İnme 112 Mobil Uygulaması'nın yaygınlaştırılması ve revizyonu amacıyla 2022 yılında;

- Antalya, Muğla, Diyarbakır ve İstanbul illerinde değerlendirme toplantıları yapılmış ve yüz yüze eğitimler düzenlenmiştir. Düzenlenen eğitimlerde il ambulans ekibinin akut inmeye karşı nasıl yaklaşılması gerektiğiyle ilgili sunumlar ve gerekli yönlendirmeler yapılmıştır.
- Antalya'da 366, Muğla'da 317, Diyarbakır'da 337, İstanbul Anadolu Yakasında 974, Avrupa Yakasında 983 kişi olmak üzere toplamda 2.977 personele yüz yüze eğitim verilmiştir.

Eğitim Hizmetleri

Hizmetçi Eğitim: Acil sağlık hizmet birimlerinde görev yapan personelin bilgi becerilerinin artırılmasını sağlamak amacıyla hizmet içi eğitimler verilmektedir. Ambulanslarda görev yapan personelin hasta/yaralılarına daha hızlı, etkin, donanımlı ve profesyonel ekip anlayışı ile müdahale etmeleri hedeflenmektedir. 2022 yılı içerisinde hizmet içi eğitim yıllık planları dâhilinde acil sağlık hizmetleri çalışanlarına;

- 3.438 kişiye Temel Eğitim,
- 4.579 kişiye Erişkin İleri Yaşam Desteği Eğitimi,
- 3.112 kişiye Çocuk İleri Yaşam Desteği Eğitimi
- 2.167 kişiye Travma İleri Yaşam Desteği Eğitimi verilmiştir.

Ambulans Sürüş Teknikleri ve Sürüş Güvenliği Eğitimi: Ambulans kazalarının önlenmesi, ambulans çalışanlarının güvenliğinin sağlanması ile kaliteli ve etkin bir hizmet sunumu için Ambulans Sürüş Teknikleri ve Sürüş Güvenliği Eğitimi verilmektedir. 2022 yılında toplam 2.420 kişi bu eğitimlere katılarak başarılı olmuştur.

Eğitimler kapsamında 2022 yılı içerisinde Erzurum'da, Konya'da, Muğla'da, İzmir'de ve Antalya'da düzenlenen eğitimlerde başarı belgesi almaya hak kazanan personel sayısı ise 173'tür.

Acil Sağlık Hizmetleri Eğitim Programı (ASHEP): İllerde yürütülen modül eğitimlerinde eğitmen olarak görev alacak personelimizin eğitmenlik becerilerinin geliştirilmesi amacı ile yapılmaktadır. ASHEP kapsamında 2022 yılı içerisinde; Bolu, Kırklareli, Van, İzmir illerinde toplam 98 personelimize eğitim verilmiştir. 2012 yılında başlatılan ve interaktif yöntemlerle yürütülen eğitim becerileri eğitimleriyle toplamda 1.734 personelimize ulaşılmıştır.

Geliştirme Eğitimleri: Acil sağlık hizmet birimlerinde görev yapan personele yönelik ihtiyaç duyulan konularda geliştirme eğitimleri düzenlenmektedir.

1. Madde Kullanım Bozukluğunda Acil Yaklaşım Eğitimi:

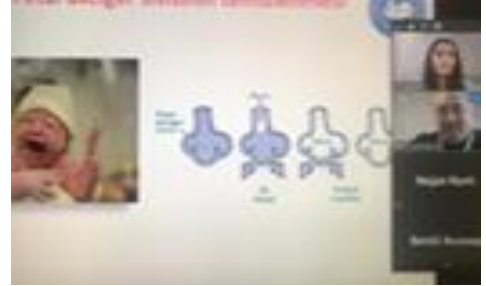
"2018-2023 Uyuşturucu ile Mücadele Ulusal Strateji Belgesi ve Eylem Planı" çerçevesinde tüm personele bağımlılıkla mücadele konusunda eğitim verilmesi planlanmaktadır. 2022 yılında 7.509 personel eğitime katılmıştır.

2. Adli Vakalarda Maddi Delillere Yaklaşım Eğitimi: İçişleri Bakanlığı ile Bakanlığımız arasında imzalanan protokol kapsamında eğitimler düzenlenmektedir. Ocak 2015 yılı itibarıyla 81 ilde eğitimlere başlanmıştır. 2022 yılında 5.364 personel eğitime katılmıştır.

3. Hastane Öncesi Obstetrik Aciller Eğitimi: Hastane öncesi acil sağlık hizmetlerinin sunumunda görevli sağlık personelinin; evde veya ambulansla sağlıklı doğum eylemini gerçekleştirmesi, yenidoğanın ilk bakımı ve gebelerin transportunda bilgi ve becerilerinin geliştirilmesi amacıyla 2022 yılında düzenlenmeye başlanmış hizmetiçi eğitimdir. Antalya, Ankara, Diyarbakır, Erzincan, İzmir illerinde eğitici eğitimleri düzenlenmiştir. 2022 yılında illerde düzenlenen eğitimlere toplam 7.804 personel katılmıştır.

4. Oksijen Tüpü ve Sistemlerinin Güvenli Kullanımı Eğitici Eğitimi: Ambulansta kullanılan oksijen tüpü ve sistemlerinin güvenli bir şekilde kullanılması, oksijen tüpü kaynaklı yangınların önlenmesi, hasta ve çalışan güvenliğinin sağlanması amacıyla düzenlenmektedir. 2022 yılında 4.778 personel eğitime katılmıştır.

5. Uzaktan Eğitimler: 2019 yılında başlatılan uzaktan eğitim projesi hastane öncesi acil sağlık hizmetlerinde çalışan sağlık profesyonellerinin, çalışma alanları ile ilgili ihtiyaç duyduğu konularda personele e-öğrenme olanağı sunmak üzere tasarlanmış bir projedir. 2022 yılında;

- Yeni Koronavirüs Hastalığı ve Hasta Nakli Eğitimini 35.778,
- COVID-19 Şüpheli/Tanlı Olguda Resüsitasyon Yönetimi Eğitimini 26.715,
- Oksijen Tüpü ve Sistemlerinin Güvenli Kullanımı Eğitimini 30.166,
- Viral Hepatit Önleme ve Kontrol Programını 10.722,
- Akut İnme Vakasına Yaklaşım hedef kitlesi, inme uygulamasına geçilen illerimizde 2.479 personel eğitimi tamamlamıştır.

6. İlk Yardım Eğitimleri: Ani olarak ortaya çıkan hastalık veya yaralanma durumunda; kişinin hayatını korumak, sağlık durumunun kötüleşmesini önlemek ve iyileşmesine destek olmak amacıyla olay yerindeki mevcut imkânlarla yetki belgeli ilkyardımcılar tarafından yapılan doğru, bilinçli hızlı ve etkili müdahalelerle kazalara bağlı ölüm ve sakatlık riskinin azaltılması hedeflenmektedir.

Tablo 17: İlk Yardım Verileri, 2022

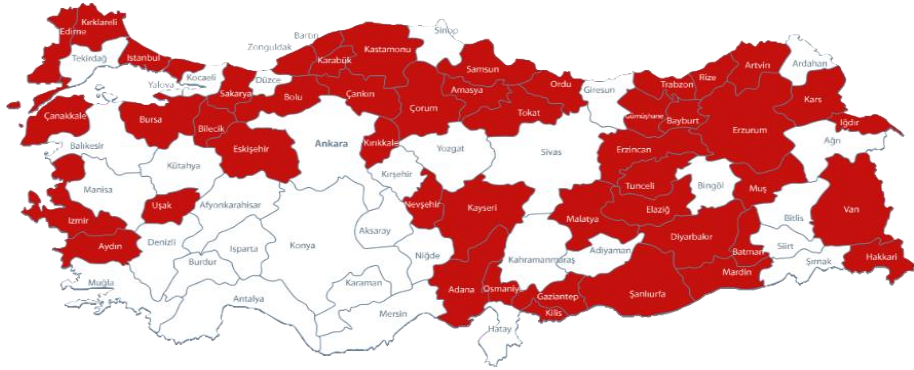
İlkyardım Verileri	
2022 Yılında İlk Yardım Eğitimi Alan Kişi Sayısı (İl Sağlık Müdürlüğü + Özel İlk Yardım Eğitim Merkezleri)	316.427
Toplam İlk Yardım Eğitimi Alan Kişi Sayısı (İl Sağlık Müdürlüğü + Özel İlk Yardım Eğitim Merkezleri)	2.505.141

Yürütülen Projeler

- 1- **Karayolları Trafik Güvenliği Projesi (R.S. 10):** Dünya Sağlık Teşkilatı (DST) önerisiyle, BM tarafından uygulamaya geçirilen trafik kazalarına bağlı yaralanma ve can kaybını en aza indirmeyi hedefleyen bir projedir. Kazaların önlenmesi, hız limitlerine uyulması, emniyet kemeri kullanımının artırılması ve kaza olması durumunda da kazazedelere en hızlı ve etkin müdahalenin sağlanması konusunda çalışmalar yürütülmektedir.
- 2- **Elektronik Nakil Sistemi:** Hasta nakil sürecinin elektronik ortamda yürütülmesi ve kayıt altına alınmasının sağlanması için 81 ilde uygulanmaktadır.

3- Elektronik Vaka Sistemi:

Acil ve afet durumlarında, hastane öncesi acil sağlık verilerinin gerçek zamanlı olarak toplanması, işlenmesi, ambulans sefer sürecinin kamerayla kayıt

altına alınması ve gerektiğinde gerçek zamanlı olarak uzaktan izlenmesi, acil sağlık hizmeti alacaklara daha kısa sürede hizmet sunmak için oluşturulmuştur.

15.11.2022 tarihinde uygulanmaya başlayan Projeye;

- Komuta kontrol merkezleri tarafından ambulans ekiplerine vaka verişi süresi kısalmış,
- Ambulans ekiplerinin bildirilen olay yerlerine ulaşım süresi kısalmış,
- Vaka hakkında daha doğru ve hızlı bilgi sahibi olunmuş,
- Vaka adresine ulaşan ekiplerin anlık konum takipleri, vakaya ulaşım zamanları ve performans değerlendirmelerinin yapılması sağlanmış,
- Araç kamera takip sistemi ile araç güvenliği sağlanmıştır.

4- Hasta Kimliklendirme: Çoklu yaralanmalar, afet ve acil durumlarda kimliği belirsiz olan hastaların barkod veya karekodlu bileklik ile takibinin sağlanması ve hastaya uygulanan bütün iş ve işlemlerin raporlanmasının sağlanmasıdır.

5- Rescue EMT Projesi: RescEU Avrupa Birliği Sivil Koruma Mekanizması (UCPM) tarafından RescEU EMT konsorsiyumu oluşturulmuştur. Konsorsiyum tarafından Bakanlığımız ile yürütülmekte olan RescEU EMT proje çalışmaları kapsamında;

- EMT TİP 2 Sahra Hastanesi,
- Küresel Tercüme ve Haberleşme Hücresi,
- Oksijen Destek Hücresi,
- Laboratuvar Özel Hücresi,
- Yanık ve Yoğun bakım Özel Hücresi (8 yatak kapasiteli tır)
- Kompleks Ortopedik Tedavi Özel Hücresi,
- İrtibat Destek İhtisas Hücresi ile ilgili çalışmalara devam edilmektedir.

1.3.1.2. Ağız ve Diş Sağlığı Hastanesi Hizmetleri

2022 yılında 2 Ağız ve Diş Sağlığı Hastanesi (ADSH) ve 2 adet Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi (ADSM) açılmıştır. 2022 yılında yeni açılan ağız ve diş sağlığı birimlerine ilişkin veriler aşağıdaki tabloda belirtilmiştir.

Tablo 18: Ağız ve Diş Sağlığı Hizmeti Veren Tesis Bilgileri, 2022

Sağlık Tesisi	ADSH	Devlet Hastaneleri	ADSM	Toplam
Yeni Açılan Sağlık Tesisi	2	-	2	4
Acil Diş Sağlığı Polikliniği (hastane içi dâhil)		-	10	10
Diş Üniteleri Artışı	179	18	24	221

Ağız ve Diş Sağlığı Hizmeti Sunulan Özel Sağlık Kuruluşları Hakkında Yönetmelik oluşturularak 06.10.2022 tarihli ve 31975 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır. Mesleki sorunların aşılmasında iş birliğine ilişkin ilgili meslek odaları ve birlikler ile görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Ağız ve diş sağlığı hizmetlerinin verildiği sağlık tesislerine ait ruhsat ve faaliyet izin belgeleri hazırlanmıştır.

1.3.1.3. Devlet Hastanesi Hizmetleri

Vatandaşlarımızın sağlık alanındaki ihtiyaç ve beklentilerini en akılcı şekilde karşılamak amacıyla farklı sağlık basamaklarının iş birliğini gerektiren alanlarda bütünleşik sağlık hizmet modellerini hayata geçirmek için bölge merkezli anlayış çerçevesinde sağlık hizmeti sunulmaktadır. Bakanlığımız tarafından 30 sağlık hizmet bölgesinde ve 10 üst sağlık bölgesinde sağlık hizmetlerini sunma ve geliştirme çalışmaları sürdürülmüş ve 2022 yılında devlet hastaneleri yatak sayılarında 240 yatak artışı, 200 çocuk yoğun bakım yatağı ve 310 yenidoğan yoğun bakım yatağı artışı sağlanmıştır.

Vatandaşlarımızın yaşam kalitesindeki beklenti ve ihtiyaçlarını daha iyi karşılamak amacıyla hastanelerimiz bünyesinde kurulan ve hizmet gereklerine uygun olarak projelendirilmiş fiziki alan ile özel teknolojik donanıma sahip özellikli ünite veya merkezlerin ulaşılabilir ve sürdürülebilir olmasıyla ilgili çalışmalar yürütülmektedir. Bu amaçla Gaziantep Cengiz Gökçek Kadın Doğum ve Çocuk Hastalıkları Hastanesi bünyesinde **pediatrik kalp merkezi**, Artvin Devlet Hastanesi ile Çankırı Devlet Hastanesinde ise **anjyografi ünitesi** açılmıştır.

2022 yılında erişkin kalp merkezi açılan hastanelerimiz;

- Hakkâri Devlet Hastanesi,
- Adana Çukurova Devlet Hastanesi,
- Aydın Nazilli Devlet Hastanesi,
- Kahramanmaraş Elbistan Devlet Hastanesidir.

Yanık Ünitesi açılan hastanelerimiz;

- Eskişehir Yunus Emre Devlet Hastanesi,
- Hakkâri Devlet Hastanesi,
- Konya Numune Hastanesidir.

İnme Ünitesi açılan hastanelerimiz;

- Kepez Devlet Hastanesi,
- Çanakkale Mehmet Akif Ersoy Devlet Hastanesi,
- Samsun Gazi Devlet Hastanesi,
- İskenderun Devlet Hastanesi,
- Sinop Atatürk Devlet Hastanesi,
- Manavgat Devlet Hastanesi,
- Finike Devlet Hastanesi,
- Konya Numune Hastanesi,
- Manisa Akhisar Mustafa Kirazoğlu Devlet Hastanesi,
- Yalova Devlet Hastanesidir.

Anne sağlığını korumak, bebek ve çocuk sağlığı alanındaki risk faktörlerini önlemek ve koruyucu sağlık sistemini güçlendirerek bebek ve çocuk ölümlerini en aza indirmek için hastanelerimize **Anne Dostu Hastane** ve **Bebek Dostu Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesi** unvanı verilmektedir. 2022 yılında devlet hastanelerimizden 14 tanesi Anne Dostu Hastane unvanı almıştır.

Tablo 19: 2022 Yılında Anne Dostu Hastane Unvanı Alan Sağlık Tesisleri

Anne Dostu Hastane Unvanı Alan Hastaneler		
Sayı	İl	Hastane Adı
1	Amasya	Amasya Suluova Devlet Hastanesi
2	İstanbul	Beykoz Devlet Hastanesi
3	İstanbul	Tuzla Devlet Hastanesi
4	Isparta	Yalvaç Devlet Hastanesi
5	Bartın	Bartın Devlet Hastanesi
6	Muş	Bulanık Devlet Hastanesi
7	Iğdır	Iğdır Dr. Nevruz Erez Devlet Hastanesi
8	Çanakkale	Çanakkale Mehmet Akif Ersoy Devlet Hastanesi
9	Kayseri	Yahyalı Devlet Hastanesi
10	Kayseri	Kayseri Devlet Hastanesi
11	Kayseri	Develi Dr. Ekrem Karakaya Devlet Hastanesi
12	Kütahya	Tavşanlı Doç. Dr. Mustafa Kalemler Devlet Hastanesi
13	Kütahya	Gediz Devlet Hastanesi
14	Muğla	Ortaca Devlet Hastanesi

2022 yılında 13 sağlık tesisi Bebek Dostu Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesi unvanı almıştır. Böylece Bebek Dostu Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesi olan hastane sayımız 50'ye ulaşmıştır.

Tablo 20: 2022 Yılında Bebek Dostu Yenidoğan Yoğun Bakım Unvanı Alan Sağlık Tesisleri

Sayı	İl	Hastane Adı
1	Adana	Adana Yüreğir Devlet Hastanesi
2	Şırnak	Cizre Dr. Selahattin Cizrelioğlu Devlet Hastanesi
3	Şırnak	Şırnak Devlet Hastanesi
4	Mardin	Kızıltepe Devlet Hastanesi
5	Mardin	Nusaybin Devlet Hastanesi
6	Mardin	Midyat Devlet Hastanesi
7	Eskişehir	Eskişehir Yunus Emre Devlet Hastanesi
8	Bingöl	Bingöl Kadın Doğum ve Çocuk Hastalıkları Hastanesi
9	Artvin	Artvin Devlet Hastanesi
10	Osmaniye	Osmaniye Devlet Hastanesi
11	Samsun	Vezirköprü Devlet Hastanesi
12	Samsun	Çarşamba Devlet Hastanesi
13	Adana	Adana Yüreğir Devlet Hastanesi

Devlet hastanelerimiz bünyesinde 3 ÇİM, 3 TRSM, 2 Ayakta Rehabilitasyon Merkezi (BAHAR) açılmıştır.

Tablo 21: 2022 Yılında Açılan Merkezler

No	İl	Hastane Adı	Merkez
1	Çanakkale	Çanakkale Mehmet Akif Ersoy Devlet Hastanesi	ÇİM
2	Isparta	Isparta Şehit Yunus Emre Devlet Hastanesi	ÇİM
3	Kars	Harakani Devlet Hastanesi	ÇİM
4	Kocaeli	Gebze Fatih Devlet Hastanesi	TRSM
5		Kocaeli Devlet Hastanesi	TRSM
6	Bursa	Bursa İnegöl Devlet Hastanesi	TRSM
7	Kahramanmaraş	Kahramanmaraş Necip Fazıl Şehir Hastanesi	Ayakta Rehabilitasyon Merkezi (BAHAR)
8	Tekirdağ	Çorlu Devlet Hastanesi	Ayakta Rehabilitasyon Merkezi (BAHAR)

Bedensel ve zihinsel şartları sebebiyle özel ihtiyacı olan bireylerin uygun sağlık hizmetlerine daha kolay erişiminin sağlanması amacıyla evde sağlık hizmetleri yürütülmektedir. 2022 yılında evde sağlık hizmetinin sunumuna yönelik model çalışmaları, evde sağlık hedef popülasyonunun bir başkasının yardımına bağımlılık düzeyini belirleyebilmek amacıyla skor çalışmaları ve evde sağlık hizmetleri hasta deneyimi anketi yapılmıştır. Anket sonuçlarına göre;

en yüksek katılım (katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum) oranı %94,57 ile “**evde sağlık hizmetini bu hizmete ihtiyacı olan herkese tavsiye ederim**” maddesi olmuştur.

2021 yılına kadar 1.917.025 bireye hizmet sunulmuştur. 2022 yılında hizmet sunulan toplam hasta sayısı ise 2.178.571'e ulaşmıştır. Evde sağlık hizmetine kayıtlı olup hizmet sunumuna devam edilen hasta sayısı 2022 yılında 623.794'e ulaşmıştır. Ziyaret sıklığı ise 2021 yılında 2,49 iken 2022 yılında 2,6 olarak gerçekleşmiştir.

1.3.1.4. Eğitim ve Araştırma Hastanesi Hizmetleri

Sağlık hizmetlerinin yanı sıra eğitim, öğretim ve araştırma yapılan, uzman ve yan dal uzmanlarının yetiştirildiği, genel ve özel dal sağlık kurumlarımız olan eğitim araştırma hastanelerimizde 177 adet yatak artışı olmuştur. 110 çocuk yoğun bakım yatağı, 177 yenidoğan yoğun bakım yatağının tescili yapılmıştır. Palyatif bakım hizmetlerinde 2021 yılında 5.925 olan yatak sayısı 2022 yılında 417 yatak artırılarak 6.342'ye çıkarılmıştır.

2022 yılında Antalya Eğitim ve Araştırma Hastanesinde **göz bankası** kurulmuştur. Malatya Eğitim ve Araştırma Hastanesi ile Diyarbakır Gazi Yaşargil Eğitim ve Araştırma Hastanesi bünyesinde **el cerrahisi ve replantasyon merkezi** açılmıştır. Başakşehir Çam ve Sakura Şehir Hastanesinde **Hiperbarik Oksijen Tedavi Merkezi (HBOT)** kurulmuştur.

Erişkin kalp merkezi açılan sağlık tesislerimiz;

- İstanbul Ümraniye Eğitim ve Araştırma Hastanesi,
- İstanbul Prof. Dr. Cemil Taşçıoğlu Şehir Hastanesi,
- Ordu Eğitim ve Araştırma Hastanesidir.

Pediyatrik kalp merkezi açılan sağlık tesislerimiz;

- İstanbul Prof. Dr. Cemil Taşçıoğlu Şehir Hastanesi,
- Konya Şehir Hastanesi,
- İzmir Tepecik Eğitim ve Araştırma Hastanesidir.

Üremeye Yardımcı Tedavi Merkezi (ÜYTE) açılan sağlık tesislerimiz;

- Antalya Eğitim ve Araştırma Hastanesi,
- İstanbul Kartal Dr. Lütfi Kırdar Şehir Hastanesi,
- Trabzon Kanuni Eğitim ve Araştırma Hastanesidir.

Genetik hastalıklar değerlendirme merkezi açılan sağlık tesislerimiz;

- Trabzon Kanuni Eğitim ve Araştırma Hastanesi,
- Isparta Şehir Hastanesi,
- Bursa Yüksek İhtisas Eğitim ve Araştırma Hastanesidir.

Yanık Merkezi açılan sağlık tesislerimiz;

- İstanbul Başakşehir Çam ve Sakura Şehir Hastanesi,
- Balıkesir Atatürk Şehir Hastanesi,
- Van Eğitim Araştırma Hastanesi,
- Kayseri Şehir Hastanesidir.

Yanık Ünitesi açılan sağlık tesislerimiz;

- Isparta Şehir Hastanesi,
- Bilecik Eğitim ve Araştırma Hastanesi,
- Çorum Erol Olçok Eğitim ve Araştırma Hastanesidir.

İnme Ünitesi açılan sağlık tesislerimiz; Hatay Eğitim ve Araştırma Hastanesi ve Kayseri Şehir Hastanesidir.

İnme Merkezi açılan sağlık tesislerimiz; Rize Recep Tayyip Erdoğan Eğitim ve Araştırma Hastanesi ve Ankara Etlik Şehir Hastanesidir. İstanbul Eğitim ve Araştırma Hastanesi ve Kütahya Evliya Çelebi Eğitim ve Araştırma Hastanesindeki inme üniteleri ise İnme Merkezine dönüştürülmüştür. Ankara Dışkapı Yıldırım Beyazıt Eğitim ve Araştırma Hastanesindeki inme merkezi Ankara Etlik Şehir Hastanesi'ne taşınmıştır.

Nöromusküler Hastalıklar Birimi açılan sağlık tesislerimiz;

- İstanbul Başakşehir Çam ve Sakura Şehir Hastanesi,
- İstanbul Ümraniye Eğitim ve Araştırma Hastanesi,
- İstanbul Gaziosmanpaşa Eğitim ve Araştırma Hastanesi,
- İstanbul Fatih Sultan Mehmet Eğitim ve Araştırma Hastanesi,
- Ankara Eğitim ve Araştırma Hastanesi,
- Bursa Şehir Hastanesi,
- Konya Şehir Hastanesidir.

2022 yılında eğitim araştırma hastanelerinden 6 tanesi Anne Dostu Hastane unvanı almıştır.

Tablo 22: 2022 Yılında EAH Anne Dostu Hastane Unvanı Alan Sağlık Tesisleri

Sayı	İl	Hastane Adı
1	Kayseri	Kayseri Şehir Hastanesi
2	Konya	Konya Şehir Hastanesi
3	Elazığ	Elazığ Fethi Sekin Şehir Hastanesi
4	İstanbul	Kartal Dr. Lütfi Kırdar Şehir Hastanesi
5	İstanbul	İstanbul Eğitim ve Araştırma Hastanesi
6	Erzurum	Erzurum Bölge Eğitim ve Araştırma Hastanesi

2022 yılında 8 sağlık tesisi “Bebek Dostu Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesi” Unvanı almıştır. Bebek Dostu Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesi olan hastane sayımız 55’e ulaşmıştır.

Tablo 23: 2022 Yılında EAH Bebek Dostu Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesi Unvanı Alan Sağlık Tesisleri

Sayı	İl	Hastane Adı
1	İstanbul	Başakşehir Çam ve Sakura Şehir Hastanesi
2	Konya	Konya Şehir Hastanesi
3	Batman	Batman Eğitim ve Araştırma Hastanesi
4	Mardin	Mardin Eğitim ve Araştırma Hastanesi
5	Erzurum	Erzurum Bölge Eğitim ve Araştırma Hastanesi
6	Aksaray	Aksaray Eğitim ve Araştırma Hastanesi
7	Tekirdağ	Tekirdağ Dr. İsmail Fehmi Cumalıoğlu Şehir Hastanesi
8	Kütahya	Kütahya Evliya Çelebi Eğitim ve Araştırma Hastanesi

2022 yılında eğitim araştırma hastanelerinde 3 ÇİM, 2 TRSM, 1 Ayakta Rehabilitasyon Merkezi, 1 ÇEMATEM açılmıştır.

Tablo 24: 2022 Yılında Açılan Merkezler

1	Erzincan	Erzincan Mengücek Gazi Eğitim Araştırma Hastanesi	ÇİM
2	Kırıkkale	Kırıkkale Yüksek İhtisas Hastanesi	ÇİM
3	Muğla	Muğla Eğitim ve Araştırma Hastanesi	ÇİM
4	Şanlıurfa	Şanlıurfa Eğitim ve Araştırma Hastanesi	TRSM
5	Diyarbakır	Diyarbakır Gazi Yaşargil Eğitim ve Araştırma Hastanesi	TRSM
6	Adana	Adana Dr. Ekrem Tok Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hastanesi	ÇEMATEM
7	İstanbul	Erenköy Ruh ve Sinir Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi	Ayakta Rehabilitasyon Merkezi (BAHAR)

Tetkik, teşhis ve tedavi amaçlı uygulanan radyoloji hizmetlerinin planlanması, sınıflandırılması ile bu hizmetlerin sunulduğu sağlık kurum ve kuruluşların faaliyetlerine, standartlarına ve denetlenmesine ilişkin usûl ve esasları düzenlemek amacıyla 26.04.2022 tarihinde 31821 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Radyoloji Hizmetleri Yönetmeliği yürürlüğe girmiştir.

İyonlaştırıcı radyasyon ve radyonüklit kullanılarak tetkik, teşhis ve tedavi amaçlı uygulanan radyoloji hizmetleri, nükleer tıp hizmetleri ile ağız, diş ve çene radyolojisi hizmetlerinin sunulduğu binaların vasıflarını, iyonlaştırıcı radyasyon kaynağı maruziyetine karşı hastalar ve çalışan güvenliğine ilişkin usûl ve esasları ve iyonlaştırıcı radyasyon ve radyoaktif maddeyle çalışan personele verilecek sağlık iznini belirlemek amacıyla 26.04.2022 tarihli ve 31821 sayılı

Resmî Gazete’de yayımlanan İyonlaştırıcı Radyasyon ve Radyonüklit Kullanılarak Sunulan Sağlık Hizmetleri Hakkında Yönetmelik yayınlanmıştır.

Tetkik, teşhis ve tedavi amaçlı uygulanan nükleer tıp ve radyasyon onkolojisi hizmetlerinin planlanması, sınıflandırılması ile bu hizmetlerin sunulduğu sağlık kurum ve kuruluşların faaliyetlerine, standartlarına ve denetlenmesine ilişkin usûl ve esasları düzenlemek amacıyla Nükleer Tıp Hizmetleri Yönetmelik Taslağı ile Radyasyon Onkolojisi Hizmetleri Yönetmelik Taslağı hazırlanmıştır.

Ülkemizde, genetik tanı ya da bilimsel araştırma amacıyla yaygın olarak kullanılmaya başlanan klasik ve ileri nesil dizileme yöntemleri kullanılarak gerçekleştirilen yüksek hacimli nükleik asit (DNA/RNA) dizileme işlemlerine ilişkin çalışmalar sonucunda elde edilen bilginin depolanması ve paylaşılması ile ilgili düzenleme yapılmasına ihtiyaç duyulmuştur. Bu kapsamda özellikle kişinin biyolojik kimliğinin belirlenmesi için genetik bilgi içeren tüm genetik verilerin yönetimi ve paylaşımına açılması için Genetik Veri Paylaşımı Genelgesi yayımlanmıştır. 28.10.2022 tarihli ve 2022/6 sayılı Soybağının Tespiti Testi Hakkında Genelge yürürlüğe girmiştir.

Genetik hastalıklar değerlendirme merkezlerine ait 7 ruhsatlandırma işlemi, 32 merkez sorumlusu değişikliğinden ruhsat yenileme işlemi yapılmış olup, 3 ruhsat iptali ve 4 ruhsat askıya alma işlemi gerçekleştirilmiştir. Genetik hastalıklar değerlendirme merkezlerinin ruhsatlandırılmasına ilişkin ilgili Yönetmelik kapsamında 7 ilde ruhsata esas, 8 ilde faaliyete esas denetim gerçekleştirilmiştir.

Özel radyoloji merkezlerine 85 faaliyet izin belgesi/çalışma ruhsatı düzenlenmiştir. Kamuya ait ise 8 radyoloji merkezine faaliyet izin belgesi düzenlenmiştir. Özel sağlık kuruluşları bünyesinde 4 nükleer tıp ünite ruhsatı düzenlenmiştir. Özel müstakil laboratuvarlar, özel hastaneler ve özel tıp merkezleri olmak üzere toplam 65 adet özel tıbbi laboratuvara çalışma ruhsatı düzenlenmiştir.

Kamu sağlık kurum/kuruluşlarında faaliyet gösteren tıbbi laboratuvarların ruhsatlandırılmasına ilişkin 45 ruhsatlandırma işlemi gerçekleştirilmiş olup 7 ruhsat iptali işlemi yapılmıştır.

Doğrulama laboratuvarlarına ilişkin 1 adet yetkilendirme belgesi, 13 yeni kuruluşa uyku laboratuvarı faaliyet izin belgesi düzenlenmiştir.

1.3.1.5. Hastane Yapım, Tefrişat ve Onarım

12 adet ADSM, 43 adet devlet hastanesi, 9 adet ek bina, 8 adet entegre ilçe hastanesi olmak üzere toplam 12.450 yatak, 585 ünit ve 3.102.143 m² kapalı alanlı 72 adet yatırımın proje çalışmaları tamamlanmıştır. 13 adet ADSM, 36 adet devlet hastanesi, 7 adet entegre ilçe hastanesi, 9 adet ek bina olmak üzere toplam 13.915 yatak, 519 ünit ve 3.426.823 m² kapalı alanlı 65 adet yatırımın proje çalışmaları ise devam etmektedir.

2022 yılında geçici kabulleri yapılan ve yapı denetim hizmetleri yürütülen projelere ilişkin bilgiler aşağıdaki tablolarda belirtilmiştir.

Tablo 25: Geçici Kabulü Yapılan 2. ve 3. Basamak İşler, 2022

	Adet	Yatak Sayısı	Ünit Sayısı
Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi	5	-	137
Hastane	18	3.470	63
Ek Bina	6	95	-
Entegre İlçe Hastanesi	11	140	-
Toplam	40	3.705	200

2022 yılı içerisinde inşaatı tamamlanarak hizmete giren 30 hastane ve 4 ADSM/ADSH olmak üzere toplam 34 adet sağlık tesisimiz bulunmaktadır.

Tablo 26: 2022 Yılı İçerisinde Yapımı Tamamlanarak Hizmete Açılan Sağlık Tesisleri

Sıra No	İl	Kurum Adı	Ünit/ Yatak Sayısı
1	Adana	Adana ÇEMATEM	15
2	Afyonkarahisar	Afyonkarahisar Devlet Hastanesi Ek Bina (Yoğun Bakım +Palyatif+Diyaliz)	64
3	Ankara	Ankara Kahramankazan Hamdi Eriş Devlet Hastanesi	150
4	Artvin	Artvin Yusufeli İlçe Devlet Hastanesi	25
5	Balıkesir	Balıkesir Bandırma ADSM	25
6	Bilecik	Bilecik Bozüyük Ağız Diş Sağlığı Merkezi (16 Palyatif +TRSM+ADSM)	32
7	Bilecik	Bilecik Bozüyük Devlet Hastanesi Ek Bina (16 Palyatif +TRSM+ADSM)	16
8	Bolu	Bolu Mudurnu İlçe Devlet Hastanesi	15
9	Çanakkale	Çanakkale Gökçeada Devlet Hastanesi	20
10	Gaziantep	Gaziantep Yavuzeli Entegre Devlet Hastanesi	20
11	Gümüşhane	Gümüşhane Devlet Hastanesi	200
12	Hatay	Hatay Dörtyol Devlet Hastanesi	250
13	Hatay	Hatay Samandağ Devlet Hastanesi	150
14	İstanbul	İstanbul FTR EAH (Bahçelievler 70. Yıl)	400
15	İzmir	İzmir Buca Seyfi Demirsoy EAH (İzmir Buca Acil Durum Hastanesi-304 Yatak Kapasiteli)	250
16	Kahramanmaraş	Kahramanmaraş Pazarcık Devlet Hastanesi	125
17	Kastamonu	Kastamonu Cide İlçe Devlet Hastanesi	35
18	Kayseri	Kayseri T.C. Sağlık Bakanlığı Develi Dr. Ekrem Karakaya Devlet Hastanesi	150

Sıra No	İl	Kurum Adı	Ünit/ Yatak Sayısı
19	Kilis	Kilis Devlet Hastanesi (Kilis Prof. Dr. Alaeddin Yavaşca Devlet Hastanesi Şehit Alper Kocaman Ek Bina)	500
20	Kilis	Kilis ADSM	40
21	Konya	Konya Ereğli Ceza İnfaz Kurumu Devlet Hastanesi	15
22	Malatya	Malatya Battalgazi Devlet Hastanesi	300
23	Malatya	Malatya Arapgir Devlet Hastanesi (Teknik Merkez+ Diyaliz Merkezi)	-
24	Manisa	Manisa Kula Devlet Hastanesi	75
25	Mardin	Mardin ADSM	30
26	Mersin	Mersin Tarsus Devlet Hastanesi	600
27	Muğla	Muğla Bodrum Devlet Hastanesi	150
28	Sakarya	Sakarya 100 Yataklı Pandemi Hastanesi	100
29	Sakarya	Sakarya AMATEM	30
30	Sakarya	Sakarya Toyotasa Acil Yardım Hastanesi Ek Bina	16
31	Şırnak	Şırnak Uludere Devlet Hastanesi	40
32	Trabzon	Trabzon Of Devlet Hastanesi	100
33	Yalova	Yalova Devlet Hastanesi	400
34	Zonguldak	Zonguldak Atatürk Devlet Hastanesi	400

Tadilat-onarım, enerji dönüşümü, güçlendirme, hasar tespit (deprem, sel, fırtına, yangın vb.), hastane yeni birimleri için fizibilite çalışmaları vb. için 33 ildeki 102 sağlık tesisinde yerinde değerlendirmeler yapılmıştır.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından kamu binalarında enerji verimliliği potansiyelini ortaya çıkarmak ve enerji tüketimini azaltmak amacıyla, KABEV (Kamu Binalarında Enerji Verimliliği) projesi yürütülmektedir. 81 il sağlık müdürlüğüne KABEV projesi hakkında bilgilendirme yapılarak ilgili binaların sisteme kayıtlarının yapılması sağlanmıştır. Bu çerçevede 302 adet bina sisteme kaydedilmiştir.

Enerji verimliliği çalışmaları kapsamında, Ankara, Şanlıurfa, Hakkâri, Uşak, Adıyaman, Malatya, Samsun, Sinop ve İstanbul ilinde yerinde inceleme ve değerlendirme çalışmaları yapılmıştır.

1.3.1.6. Kamu Özel İş Birliği Modeli ile Yapılan Sağlık Tesislerine Yönelik Faaliyetler

Kamu özel iş birliği modeli ile 18 adet sağlık tesisi ve 27.610 yatak sayısı hedeflenmiştir. Adana, Elazığ, Eskişehir, Isparta, Kayseri, Manisa, Mersin, Yozgat, Bursa, Ankara, İstanbul Başakşehir, Konya, Tekirdağ ve Ankara Etlik şehir hastanesi olmak üzere 14 adet şehir hastanesi işletmeye açılmıştır. 4 adet sağlık tesisinin ise inşaatı devam etmektedir.

Tablo 27: İşletmeye Açılan Şehir Hastaneleri

Sıra No	İl	Yatak Sayısı	Açılış Tarihi
1	Yozgat Şehir Hastanesi	475	12.01.2017
2	Mersin Şehir Hastanesi	1.330	16.01.2017
3	Isparta Şehir Hastanesi	845	01.03.2017
4	Adana Şehir Hastanesi	1.595	15.09.2017
5	Kayseri Şehir Hastanesi	1.607	29.05.2018
6	Eskişehir Şehir Hastanesi	1.235	27.10.2018
7	Elazığ Şehir Hastanesi	1.038	31.07.2018
8	Manisa Şehir Hastanesi	558	30.10.2018
9	Bursa Şehir Hastanesi	1.355	16.07.2019
10	Ankara Bilkent Şehir Hastanesi	4.050	04.03.2020
11	İstanbul Başakşehir Çam ve Sakura Şehir Hastanesi	2.682	16.05.2020
12	Konya Şehir Hastanesi (1.Faz)	1.250	30.04.2021
13	Tekirdağ Dr. İsmail Fehmi Cumalioğlu Şehir Hastanesi	605	30.11.2020
14	Ankara Etlik Şehir Hastanesi	4.050	23.09.2022
Toplam		22.675	

Eskişehir Şehir Hastanesi

Isparta Şehir Hastanesi

Kayseri Şehir Hastanesi

Manisa Şehir Hastanesi

Mersin Şehir Hastanesi

Yozgat Şehir Hastanesi

Ankara Bilkent Şehir Hastanesi

Bursa Şehir Hastanesi

**Tekirdağ Dr. İsmail Fehmi
Cumalıoğlu Şehir
Hastanesi**

Konya Şehir Hastanesi

**İstanbul Başakşehir Çam
ve Sakura Şehir Hastanesi**

Ankara Etilik Şehir Hastanesi: 28.09.2022 tarihinde 4.050 yataklı olarak hizmete açılmıştır. Hastane 10 bloktan (Ana Hastane, 6 kule+1 merkez blok, FTR, psikiyatri, klinik gözlem)

oluşmaktadır. 938 poliklinik odası, 666 yoğun bakım yatağı, 125 ameliyathanesi bulunmaktadır.

Yapımı Devam Eden Şehir Hastaneleri

Tablo 28: Yapımı Devam Şehir Hastaneleri, 2022

Adı	Yatak Sayısı
Gaziantep Şehir Hastanesi	1.875
İzmir Bayraklı Şehir Hastanesi	2.060
Kocaeli Şehir Hastanesi	1.210
Kütahya Şehir Hastanesi	610
Toplam	5.755

Gaziantep Şehir Hastanesi: 1.875 yatak kapasitesi ile açılması planlanmaktadır.

Gaziantep Şehir Hastanesinin mimari revize kesin projeleri onaylanmış olup uygulama projesi, projelendirme süreci, statik uygulama proje çalışmaları, bloklara ait mekanik uygulama projelendirme çalışmaları devam etmektedir. Elektrik kesin proje ve elektrik şartnameleri onaylanmış olup elektrik uygulama projeleri incelenme aşamasındadır. Peyzaj yapım işleri genel teknik şartnamesi çalışmaları devam etmektedir. Görüntüleme hizmetlerindeki cihaz sayılarının planlama çalışmaları yapılmıştır. Tele-tıp sistemleri ve radyo frekanslı tanımlama sistemleri teknik şartnamesi ve medikal sistem elektrik uygulama proje çalışmalarına devam edilmektedir.

İzmir Bayraklı Şehir Hastanesi:
2.060 yatak kapasitesi ile açılması planlanmaktadır.

İzmir Bayraklı Şehir Hastanesinin teknik şartnamesi, kesin projesi ve uygulama projesinin birinci aşaması imzalanmıştır. Mimari projelere ait detay projelerle ilgili çalışmalar devam etmektedir. Mekanik uygulama projeleri kısmi olarak onaylanmış, elektrik kesin proje ve elektrik şartnameleri ise onaylanmıştır. Görüntüleme hizmetlerindeki cihaz sayılarının planlama çalışmaları yapılmıştır. Elektrik uygulama projelerinin ve peyzaj uygulama projelerinin incelenmesine, medikal sistem elektrik uygulama proje çalışmalarına ise devam edilmektedir.

Kocaeli Şehir Hastanesi: 1.210 yatak kapasitesi ile hizmet vermesi planlanmaktadır.

Kocaeli Şehir Hastanesinin teknik şartnamesi, kesin projeleri ve uygulama projeleri onaylanmıştır. Mekanik uygulama projeleri kısmi olarak onaylanmış olup çalışmalar devam etmektedir. Elektrik kesin proje, elektrik şartnameleri ve uygulama projeleri, peyzaj uygulama projeleri ve peyzaj özel teknik şartnameleri de onaylanmıştır. Medikal sistem elektrik uygulama projeleri de (tele-tıp sistemleri, hemşire çağrı-mavi kod sistemleri, RFID tanımlama ve izleme sistemleri ile ameliyathane kontrol paneli vb.) onaylanmıştır. Hastane Bilgi Yönetim Sistemi (HBYS) hizmetinin kâğıtsız hastane modeline uygun olarak planlanması sağlanmış, bu doğrultuda dijital hastane geçiş planının hastanenin açılışı ile birlikte kademeli olarak yapılması planlanmıştır. HBYS hizmeti kapsamında yapılan hizmet kriterleri incelenmiş olup yöntem beyanında sunulması gereken konular belirlenmiştir.

Kütahya Şehir Hastanesi: 610 yatak kapasitesi ile açılması planlanmaktadır.

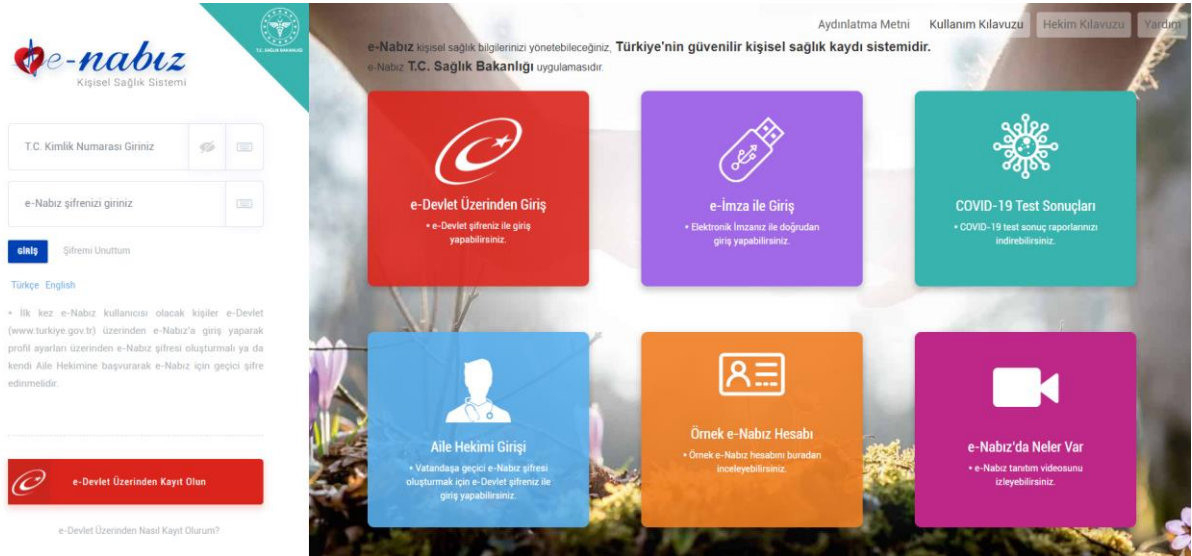

Kütahya Şehir Hastanesinin teknik şartnamesi, kesin projesi, uygulama projeleri, altyapı uygulama projeleri onaylanmıştır. Mekanik kesin projeleri ve mekanik teknik şartnamesi daha önce onaylanmış olup mekanik uygulama projeleri ise bu yıl içerisinde onaylanmıştır. Elektrik kesin proje, elektrik şartnameleri ve uygulama projeleri de onaylanmıştır. Görüntüleme hizmetlerindeki cihaz sayılarının planlama çalışmaları yapılmıştır.

1.3.1.7. Sağlık Bilgi Sistemi Altyapısı ve Teknolojisinin Geliştirilmesi

1. e-Nabız Kişisel Sağlık Kaydı Sistemi

2015 yılında hizmete alınan e-Nabız; vatandaşlarımızın tüm sağlık kayıtlarını tek bir platformda toplayan, zaman ve mekândan bağımsız olarak kolay, hızlı ve güvenilir şekilde erişimine ve kontrolüne sunan, İngilizce dil seçeneği olan kişisel sağlık kaydı sistemidir.

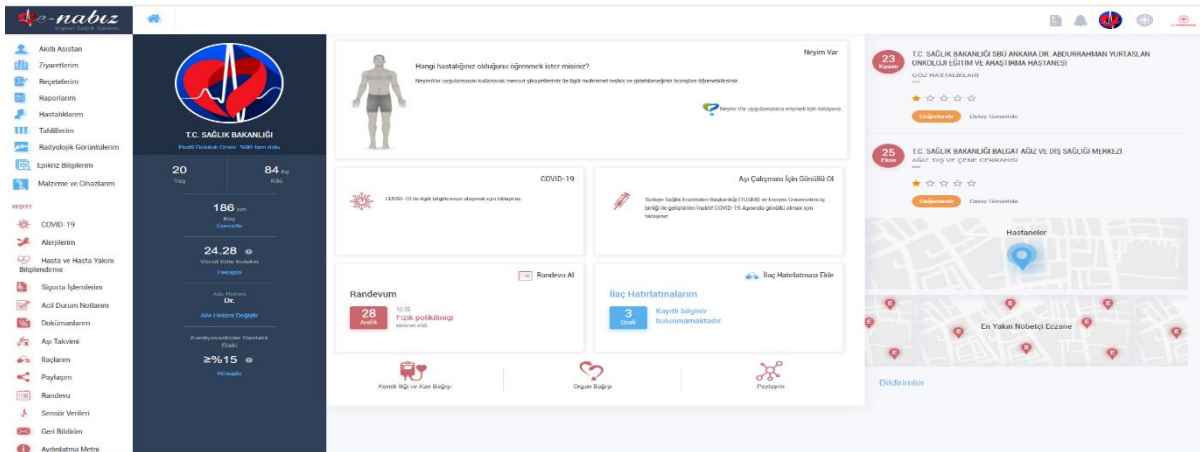
e-Nabız ile tüm vatandaşlarımız laboratuvar tahlilleri, radyolojik görüntüleri, kullandığı reçete ve ilaç bilgileri, optik reçeteleri, acil durum bilgileri, konulmuş teşhis, verilmiş her türlü rapor gibi muayene ve tedavilerine ait her tür detaylı bilgiyi içeren sağlık geçmişlerine cep telefonlarından, tabletlerinden ya da bilgisayarlarından 7/24 erişebilmekte, dilerse belirlediği

kurallar çerçevesinde tümünü ya da bir kısmını istediği süre kadar hekimleri ya da yakınlarıyla paylaşabilmektedir. Ayrıca vatandaşlarımız, e-Nabız üzerinden randevu alabilmekte, kemik iliği-kan bağıışı ve organ bağıışı beyanı yapabilmektedir. Giyilebilir teknolojilerin entegre edilebildiği e-Nabız profiline vatandaşlarımız, akıllı bileklikleri ya da kablosuz özellikli şeker, tansiyon gibi cihazlardan elde ettikleri sağlık bilgilerini kaydedebilmektedir. Sistemin mobil uygulamasında yer alan 112 acil butonu ile acil durumlarda konum ve acil sağlık bilgilerini acil ekipleriyle paylaşabilmektedir.

e-Nabız'da bireylerin tüm tanı, tetkik ve reçete bilgilerini kayıt altında tutabilmesi ve hekimleriyle paylaşabilmesi ile mükerrer işlemler önemli ölçüde azalmaktadır. Mükerrer işlem ve ziyaretlerin asgariye indirilebilmesiyle sağlık hizmet sunumu politikalarının en önemli bileşenlerinden biri olan maliyet etkinlik prensibinin gerçekleştirilmesi sağlanmaktadır. Teşhis ve tedavi sürelerinin de bu sayede hız kazanmasıyla hasta memnuniyetinde artış gözlemlenmiştir. e-Nabız üzerinden yapılan vatandaş değerlendirmelerine bakıldığında memnuniyet oranının %86,34 olduğu görülmektedir.

Vatandaşlarımızın sağlık hizmetine erişimini kolaylaştırmak amacıyla Nöbetçi Eczane özelliği e-Nabız'a eklenmiştir. Ayrıca kalp krizi riski hesaplama, en yakın sağlık kuruluşu gibi e-Nabız üyeliği gerektirmeyen bazı özelliklerin üye olmadan da kullanılabilmesi sağlanmıştır. Bunların yanı sıra vatandaşlarımız en yakın hastaneye ilişkin iletişim ve konum bilgilerini, hastanedeki branşlara göre görev yapan hekim bilgilerini de e-Nabız profili üzerinden görüntüleyebilmektedir. e-Nabız üzerinden çocuklarının aşı takvimini barkodlu belge olarak indirip, talep edilen yerlerde çıktısını alıp kullanabilmektedir.

Vatandaşlarımızın geçirdiği önemli operasyonlar, kronik hastalıkları, fiziksel aktivite düzeyi, sigara kullanımı, gözlük bilgisi, ağız ve diş sağlığı ile ilgili sağlık verileri gibi temel bilgilerin görselleştirilerek desteklenerek kişisel sağlık geçmişi özeti olarak e-Nabız üzerinden sunulmasına yönelik çalışmalar tamamlanmıştır. Sağlık kuruluşuna yatışı yapılan hastanın son durumu ile ilgili bilgiler hasta yakınları tarafından e-Nabız üzerinde günlük olarak görüntülenebilmektedir. Vatandaşlarımızın şikâyetlerini girerek tanı önerisi almasını ve ilgili poliklinikten randevu almasını sağlayan yapay zekâ destekli Neyim Var Uygulamasına erişim e-Nabız profili üzerinden yapılabilmektedir. e-Nabız profil sayısı 2022 Aralık sonu itibarıyla 68.975.932'dir.

Vatandaşlarımız e-Nabıza web üzerinden erişebildikleri gibi mobil cihazlardan da erişim sağlayabilmektedirler. Sistemin mobil uygulamasında, kişinin hesabındaki tüm sağlık verilerinin incelenebilmesinin yanında adım, nabız, kalori, uyku gibi verileri ölçen akıllı bileklikler, bluetooth özellikli tansiyon, şeker ölçüm cihazları ve tüm GSM operatörlerinin sağlıkla ilgili uygulama ve cihazları da sisteme entegre edilebilmektedir. Bu sayede kişiler, tüm bu verileri kaydedebilmekte ve 7/24 sağlık profilini güncelleyebilmektedir.

Ebeveynlere çocuklarına ait sağlık verileri gösterilmektedir. Takvim bilgisi ile geçmiş randevu bilgileri görüntülenmekte ve MHRS üzerinden almadığı randevuları da kendisi takvime ekleyerek takibini yapabilmektedir. Vatandaşlarımızın ilaç bilgileri ve ilaç hatırlatmaları mobil e-Nabızda görüntülenebilmektedir.

COVID-19 pandemisinde riskli kişilerin sağlık hizmetlerine ulaşması ve bulaşın azaltılması amacıyla uzaktan muayene sistemi bir ihtiyaç halinde gelmiştir. Bu ihtiyacı karşılaması amacıyla gerçekleştirilen çalışmalar neticesinde Dr. e-Nabız (Tele Sağlık) Sistemi geliştirilmiştir. Dr. e-Nabız Sistemi ile COVID-19 pandemisinde riskli kişilerin MHRS aracılığı ile görüntülü muayene randevusu alabilmesi sağlanmıştır. Alınan randevu ile hasta ve hekim uzaktan çevrimiçi olarak görüntülü görüşme gerçekleştirebilmektedir. Uygulama web ortamında çalışmakta olup <https://dr.enabiz.gov.tr/> üzerinden erişim sağlanmaktadır. 2022 yılında yaklaşık 20.000 kişi sistem sayesinde hekimi ile çevrimiçi muayene gerçekleştirmiştir.

2. Merkezi Hekim Randevu Sistemi (MHRS)

MHRS; sağlık hizmetlerine erişimi kolaylaştırmak ve sağlık hizmetleri sunumunda verimi artırmak amacıyla 7/24 esasına göre Alo 182 hattından, mobil cihazlardan, hastanelerden, aile hekimlerinden ve web üzerinden vatandaşlarımızın istedikleri hastane ve hekime muayene randevusu almalarını sağlayan uygulamadır. 2010 yılında devreye alınmıştır.

MHRS uygulaması 10 ilde 11 lokasyonda toplamda 4.650 çalışanıyla Bakanlığımıza bağlı hastanelere, ağız ve diş sağlığı merkezleri ile hastanelerine ve aile sağlığı birimlerine randevu hizmeti verilmektedir. Hizmet başlangıcından 2022 yılı sonuna kadar 85.361.750 vatandaşımıza toplamda 1.460.550.299 randevu verilmiştir. Bu randevuların 740.787.713'ü ALO 182 çağrı merkezi, 198.170.083'ü internet, 329.135.110'u mobil, 192.457.393'ü ise diğer randevu kanallarından oluşturulmuştur. 2022 yılı sonu itibarıyla MHRS (web ve mobil) üyeliği olan kişi sayısı 64.025.699'dur.

MHRS'den alınan randevuya riayet oranını artırmak amacıyla **MHRS sadakati çalışmaları** yapılmıştır. Bu amaçla bir poliklinikten randevu alan fakat randevusuna gidemeyeceği halde randevusunu iptal etmeyen veya randevu gün/saatinden önce randevusunun olduğu poliklinikten/branştan randevusuz muayene olan vatandaşın aynı poliklinikten yeni randevu almasını ancak 15 gün sonra mümkün kılan geliştirme devreye alınmıştır. Vatandaş randevusunu iptal ettiğinde SMS metni ile bilgilendirme mesajı iletilmektedir.

3. Dijital Hastane Faaliyetleri

Dijital hastane; idari, mali ve tıbbi süreçlerde asgari düzeyde bilişim teknolojilerinin kullanıldığı, hastanede bulunan her türlü iletişim aracı ve tıbbi cihazın birbiriyle ve diğer bilgi sistemleriyle entegre olduğu, sağlık çalışanları

ve hastaların tele tıp ve mobil tıp uygulamalarıyla hastane içinden veya dışından veri alışverişinde bulunabildiği hastanedir.

Bakanlığımız; bilgi teknolojilerinin, sağlık hizmetlerinin sunumunda ve geliştirilmesinde optimal ölçüde kullanımını sağlamayı hedeflemektedir. HIMSS (Healthcare Information and Management Systems Society) dünya üzerindeki hastanelerde süreçleri iyileştirmek ve hastaların daha iyi hizmet almasını sağlamak için geliştirilen yöntem ve akış modellerini, HIMSS Analitik adı altında uluslararası bir standardizasyon mekanizması haline getirerek EMRAM'ı (Electronic Medical Record Adoption Model) geliştirmiştir.

2022 yılı içerisinde, 10 hastanemiz EMRAM seviye 6, 2 hastanemiz EMRAM seviye 7, 13 sağlık kuruluşumuz O-EMRAM seviye 6, 1 sağlık kuruluşumuz O-EMRAM seviye 7, 6 hastanemiz EMRAM seviye 6 olarak revalide edilmiştir. Ülkemizdeki EMRAM seviye 6 hastane sayısı 55, O-EMRAM seviye 6 hastane sayısı 17'dir. Toplam EMRAM seviye 7 hastane sayısı 7, O-EMRAM seviye 7 hastane sayısı 3 olmuştur.

4. Mekânsal İş Zekâsı (MİZ) Platformu

Bakanlığımıza ait veriler ile diğer kurumların Bakanlık çalışmalarıyla ilişkili verilerinin nüfus ve coğrafi verilerle birlikte sunulduğu; hastalıkların, hasta hareketlerinin, sağlık kurumlarının ve sağlık personelinin ülke genelindeki dağılımı ve nüfusla ilişkisinin analiz edilerek harita üzerinde görselleştirildiği uygulamadır.

Uygulama Bakanlık politikalarına ilişkin kritik kararların alınması için üst düzey yöneticilere hizmet vermektir. MİZ Modülünde;

- Hasta hareketleri il, ilçe ve sağlık bölgeleri arasında harita üzerinde gösterilmektedir.
- Türkiye geneli tedavi oranlarının seçilen il, ilçe ve sağlık bölgesi kırılımında yüzde sıralaması harita üzerinde gösterilmektedir.
- Hastaların tanı ve branş bazında kendi ilinde ve başka illerde tedavi olma oranları grafiklerle gösterilmektedir.
- Hasta hareketlerinin kurum türlerine göre dağılımları grafiklerle gösterilmektedir.
- Vücut Kitle İndeksi (VKİ)'ne göre obezite haritaları oluşturulmaktadır.Yaş, cinsiyet parametrelerine göre filtrelenerek grafiklerle sunulmaktadır.
- Solunum hastalıkları dağılımları ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'ndan alınan hava kirliliği ilişkileri grafiklerle görselleştirilerek harita üzerinde sunulmaktadır.
- Kuş göç yolları ve kuş gribi riskli bölgeleri temsili olarak harita üzerinde gösterilmektedir.

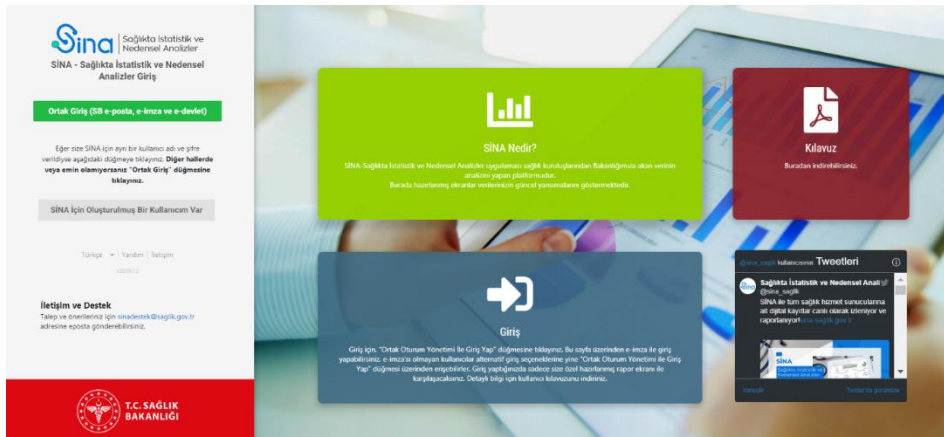
- Aile sağlığı merkezlerine, toplum sağlığı merkezlerine ve tüm Sağlık Bakanlığına bağlı hastanelere il-ilçe poligonlarına ya da çizim poligonlarına bağlı 5, 10, 15 ve üzeri dakikalarda nüfusun ne kadarının erişim sağladığı analizi tamamlanmıştır.
- 112 İstasyonlarının bölge içi ve bölge dışı hareketleri harita üzerinde gösterilmektedir.
- Personel dağılım haritaları ile il nüfusuna düşen sağlık personeline göre ve branş bazlı olarak illerdeki sağlık personeli eksiklikleri açıkça görülebilmekte ve bu illere gerekli personel desteği sağlanabilmektedir.
- TÜİK ve Türkiye istatistikleri seçilen değerlere göre harita üzerinde gösterilmektedir.
- Aile hekimliği gezici birim işlemleri harita üzerinde gerçekleştirilebilmekte ve takip edilebilmektedir.

5. Sağlıkta İstatistik ve Nedensel Analizler (SİNA) Platformu

Kurum kaynaklarının daha etkin yönetilmesi, merkez ve taşra teşkilatı kullanıcılarının etkin ve hızlı karar alma yetisinin artırılması amacıyla geliştirilen Bakanlığımıza ait yerli karar destek sistemi platformudur.

SİNA platformunda, öncelikle yönetimin ihtiyaç duyduğu temel raporların hazırlanması hedeflenmiş ve bu yöndeki çalışmalar yürütülmüştür. Acil servislerdeki vaka sayıları, bekleme süreleri, ameliyat sayıları, görüntüleme ve tetkik sayıları; 112 acil sağlık hizmetlerine ilişkin veriler; MHRS'de açılan kapasiteler, alınan randevular, bu randevuların gerçekleşme durumları; hasta memnuniyeti, teleradyoloji verileri ile ilgili çalışmalar yapılmaktadır.

Aile hekimliği performans raporları, muayene teşvik ödemeleri SİNA raporu kullanıma açılmış ve hesaplama yöntemleri belirlenmiştir.

Bildirimi zorunlu bulaşıcı hastalıklar, hemoglobinopati, demografi, madde bağımlılığı, bağışıklama, çalışan sağlığı için mesleki maruziyet durumu raporu, göç sağlığı dairesi için Suriyelilere ait istatistik bilgileri içeren SİNA raporları hazırlanmıştır.

Verimlilik raporları gösterge parametreleri, kan hizmetleri bilgi hizmetleri SİNA raporu hazırlanmış ve MHRS raporları güncellenmiştir. Ayrıca Uyuşturucu İle Mücadele Eylem Planı, ÇEVİSİS, Strateji Mali Analiz, ÇKYS, EKOBS, TİTCK, Den-İz, Beyaz Kod raporları SİNA raporları hazırlanmıştır.

6. e-Rapor Sistemi

Bakanlığımıza bağlı sağlık kuruluşlarında verilen tüm raporların elektronik ortamda, e-imzalı olarak verilmesini sağlamak amacıyla geliştirilen sistemdir. Sağlık kuruluşlarımızda oluşturulan raporlar ilgili kurum ve kuruluşlarla çevrimiçi ortamda ilgili mevzuat çerçevesinde paylaşılmaktadır. Vatandaşlarımız, kendisine ait raporlara e-Devlet Kapısı ve e-Nabız sistemi üzerinden erişebilmektedir.

e-Doğum Raporu: Ülkemizdeki sağlık kuruluşlarında gerçekleşen tüm doğumlar e-Doğum Raporu Sistemi üzerinden kayıt altına alınmaktadır. Anne veya (evlilik birliği içindeki) babanın talebi halinde e-Rapor Sistemi üzerinden alınan bebek bilgileri, T.C. kimlik kartının otomatik oluşturulması amacıyla, Nüfus Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü (NVİGM) ile yapılan entegrasyon üzerinden elektronik ortamda iletilmektedir. Yeni doğan bebeğin T.C. Kimlik Kartı, NVİGM tarafından aile tarafından talep edilen adrese gönderilebilmektedir. 2022 yılı sonu itibarıyla 6.010.097 e-imzalı doğum raporu oluşturulmuştur.

e-Sporcu Raporu: Ülkemiz genelinde sağlık kuruluşlarında aile hekimleri ve uzman hekimler tarafından verilen "sporcu olabilir" kararının belirtildiği elektronik imzalı olarak oluşturulan raporlardır. Gençlik ve Spor Bakanlığı ile yapılan protokol kapsamında ilgili raporlar entegrasyon aracılığıyla doğrulanmaktadır. Sistemin hizmete sunulduğu 31 Ağustos 2018 tarihinden 2022 yılı sonuna kadar 1.048.490 e-imzalı rapor oluşturulmuştur.

e-Sürücü Raporu: Vatandaşlarımızın sağlık tesisinde geçirecekleri süreyi azaltmak amacıyla e-Devlet üzerinden muayene başvurularını yapabilmeleri sağlanmış ve 20 Haziran 2019 tarihi ile hizmete sunulmuştur. Hizmete sunulduğu tarihten 2022 yılı sonuna kadar toplam 13.205.911 adet rapor oluşturulmuştur.

e-Yoklama ASAL: Sağlık muayenesi yapılacak yükümlülerin askerlik şubelerine gitmeden kayıtlı oldukları aile hekimlerine müracaat ederek sağlık muayenelerinin gerçekleştirilmesini sağlayan uygulamadır. Muayene sonuçları, Bakanlığımız veri tabanına kaydedilerek elektronik ortamda Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı ve Millî Savunma Bakanlığı ile paylaşılmaktadır. Millî Savunma Bakanlığına kayıt işlemi gerçekleştirilen toplam rapor sayısı 2022 yılı sonu itibarıyla 2.754.383'dür.

e-Psikoteknik Raporu: Ticari araç sürücülerinin SRC belgesi almadan önce geçmesi gereken psikoteknik değerlendirmenin tüm süreçlerini kapsayan uygulamadır. Psikoteknik merkezlerinde görevli psikologlar tarafından cihazlar ile yapılan test sonucu değerlendirilen sürücülere sistem üzerinden olumlu veya olumsuz görüşlerini ilettikleri e-imzalı rapor oluşturulmaktadır. Psikoteknik raporlar 1 Ocak 2019 tarihinden itibaren sistem üzerinden oluşturulmaya başlanmıştır. 2022 yılı sonuna kadar toplam 1.904.783 rapor oluşturulmuştur.

e-Erişkinler İçin Engellilik Sağlık Kurulu Raporu: e-Erişkinler İçin Engellilik Sağlık Kurulu Raporunun alınması, geçerliliği, değerlendirilmesi amacıyla geliştirilmiş uygulamadır. 2022 yılı sonuna kadar toplam 1.782.552 rapor oluşturulmuştur.

e-ÇÖZGER Raporu: Çocuklar İçin Özel Gereksinim Raporunun alınışı, geçerliliği, değerlendirilmesi için geliştirilmiş uygulamadır. 2022 yılı sonuna kadar toplam 786.980 rapor oluşturulmuştur.

e-Durum Bildirir Tek Hekim Raporları: Ülkemiz genelinde verilen tüm Durum Bildirir Tek Hekim raporlarını kapsamaktadır. Genel Tıbbi Değerlendirme Kararı, Yivsiz Silah Ruhsatı Kararı, İş Sağlığı ve Güvenliği Kararı ve Akli Meleke Kararı kapsamında durum bildirir raporlar oluşturulmaktadır. 2022 yılı sonuna kadar toplam 3.651.202 rapor oluşturulmuştur.

e-Durum Bildirir Sağlık Kurulu Raporları: Yetkili sağlık kurum ve kuruluşlarında, sağlık kurulları tarafından verilen Durum Bildirir Sağlık Kurulu Raporlarının elektronik ortamda, e-İmzalı olarak e-Rapor Sistemi üzerinden düzenlendiği uygulamadır. 2022 yılı sonuna kadar toplam 1.161.119 rapor oluşturulmuştur.

e-İstirahat Raporu (COVID-19): COVID-19 pozitif veya temaslı olan hastalara düzenlenecek istirahat raporları, filyasyon ekiplerinde görevli hekimler tarafından pandemi sürecinde geliştirilen mobil uygulama FİTAS ve ilçe sağlık müdürlüğü, TSM'lerde görev yapan hekimlerin erişim sağladıkları e-Rapor web uygulaması vasıtasıyla düzenlenmektedir.

e-Rapor SGK entegrasyonu ile hekimler tarafından oluşturulan raporlar sisteme aktarılmakta ve otomatik olarak e-Nabız ve e-Devlet Sistemi'nde görüntülenmekte ayrıca vatandaşlara SMS'le durum bildirimini sağlanmaktadır.

Yatağa Bağımlı Kişiler İçin Durum Bildirir Tek Hekim Raporu: Ülke genelinde verilen tüm Yatağa Bağımlı Kişiler İçin Durum Bildirir Tek Hekim raporlarını kapsamaktadır. Oluşturulan raporlar Yüksek Seçim Kurulu ile elektronik ortamda paylaşılarak ilgili kurumun seyyar sandık uygulamasında kullanılmaktadır. 2022 yılı sonuna kadar toplam 40.913 rapor oluşturulmuştur.

Optik Reçeteleri Uygulaması: Göz hastalıkları uzmanlarının, optik reçeteleri (gözlük, lens, keratokonus lens, teleskopik gözlük) için vatandaşlarımızın muayene süreçlerinin e-Rapor sistemi üzerinden girilmesini, elektronik imzalı bir şekilde reçete düzenlenmesini ve SGK'ya servisler aracılığıyla iletilerek e-Reçete numarasının oluşturulmasını sağlayan uygulamadır. 2022 yılı sonuna kadar toplam 50.624 reçete oluşturulmuştur.

SMA Taşıyıcı Tarama Sonuç Raporu: SMA tarama testi sonuçlarına göre e-Rapor sistemi üzerinden elektronik imzalı rapor alınabilmesi için geliştirilmiş olup 19 Nisan 2022 tarihi itibarıyla hizmete sunulmuştur. 2022 yılı sonuna kadar toplam 506.783 rapor oluşturulmuştur.

2022 yılı sonu itibarıyla e-Devlet aracılığıyla sunulan hizmet oranımız %100'e çıkmıştır.

Tablo 29: Hizmet Türlerine Göre e-Devlet Aracılığıyla Sunulan Hizmetlerin Dağılımı, 2022

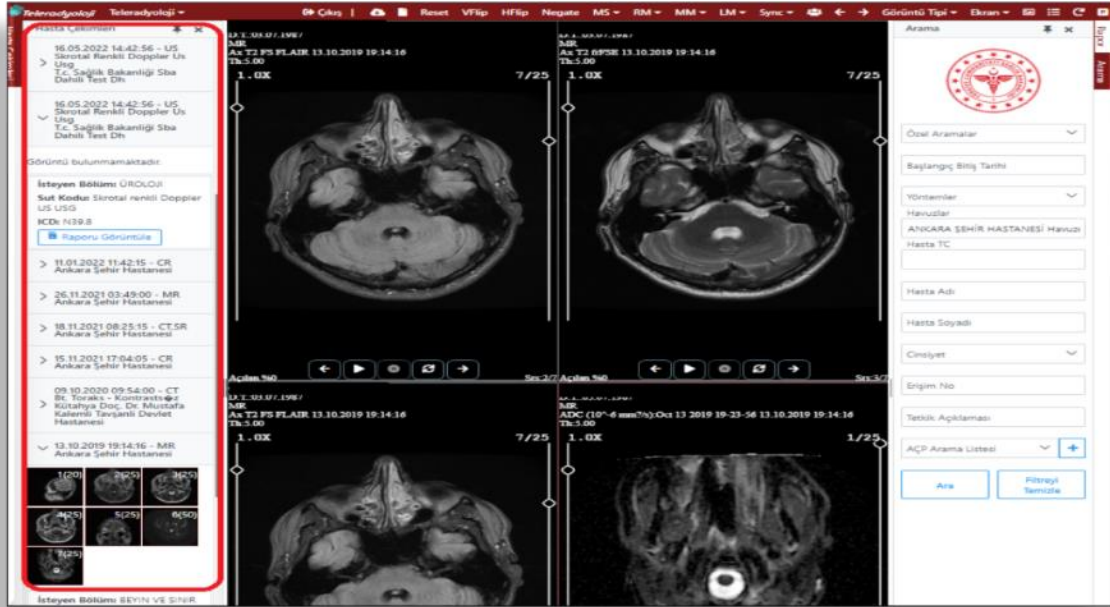
Hizmet Türü	Sunulan Hizmet Sayısı
Kamudan vatandaşa (G2C) sunulan hizmetler	65
Kamudan özel sektöre (G2B) sunulan hizmetler	358
Kamudan kamuya (G2G) sunulan hizmetler	113

Pandemi döneminde virüs yayılım hızının azaltılmasında ve ihtiyaç duyulan hizmetlere erişimde e-Devlet hizmetleri önemli bir rol oynamıştır.

Tablo 30: Erişime Açılan e-Devlet Hizmetleri, 2022

No	e-Devlet Üzerinden Sunulan Hizmetler	Açıklama
1	İlaç Takip Sistemi (İTS) Paydaş Portalı	Mevzuat kapsamındaki ürünlerin tedarik zincirindeki tüm hareketlerini gerçek zamanlı izleyen merkezi kayıt sistemidir.
2	Nöbetçi Eczane Bilgisinin Alınması	Seçilen il ve ilçedeki nöbetçi eczane bilgilerine ulaşılabilen sistemdir.
3	Bilimsel Toplantılara Katılım ve Destek Hakkına İlişkin Bilgiler Paylaşılması	Sağlık meslek mensuplarının ruhsat/izin sahibi desteği ile katılım kaydı bulunan beşeri tıbbi ürün bilimsel toplantı bilgilerinin görüntülenebildiği sistemdir.
4	Medikal Fizikçi Çalışma Belgesi Başvurusunun Alınması	Medikal Fizikçi Çalışma Belgesi başvurusunun yapılabildiği sistemdir.

7. Teleradyoloji Uygulaması

Sağlık tesislerindeki tetkiklerin, tıbbi görüntüleme verilerinin, radyolojik raporların ve klinik dokümanların uluslararası standartlarda Bakanlığımıza ait sunucularda saklanması ve lokasyon bağımsız olarak farklı sağlık tesislerinden bunlara ulaşılması amacıyla teleradyoloji sistemi kurularak hizmete sunulmuştur. Teleradyoloji kullanımıyla hekimler sağlık tesisi içinden ve/veya dışından üretilen tüm raporlara, radyolojik görüntülere ve dokümanlara erişebildiği

gibi, radyoloji uzmanları da sağlık tesislerine görüntü değerlendirme raporu yazabilmekte ve çevrimiçi konsültasyon yapabilmektedir.

E-Nabız sistemi'ne entegre olan Teleradyoloji uygulaması ile hekimler kendilerine başvuran hastaların tıbbi görüntülerini, bu görüntülere yazılmış raporları görebilmekte, meslektaşlarıyla anlık olarak çevrimiçi fikir alışverişinde bulunabilmekte, görüntülü ve sesli olarak aynı radyolojik görüntü üzerinde birlikte raporlama yapabilmektedir.

Teleradyoloji uygulamasında Ekim 2019 tarihinde mükerrer tetkik sorgulama servisi devreye alınmıştır. Bu servis sayesinde hem gereksiz çekimlerin önüne geçilmiş hem de hastaların fazla radyasyon almaları engellenmiştir.

Proje kapsamında mamografi görüntülerinde lezyon ve kalsifiye alanların işaretlenmesini sağlayan bir yapay zekâ uygulaması geliştirilmiştir. Anjiyografi ve ekokardiyografi görüntü ve raporları ile dış çekimlerinde ortaya çıkan radyolojik görüntülerin teleradyoloji sistemine gönderilmeden SGK Medula sistemi tarafından faturalanamaması için entegrasyon gerçekleştirilmiştir.

2022 yılında sisteme 79 kamu hastanesinin entegrasyonu sağlanmış olup toplam 220 kamu hastanesinin veri aktarım süreci devam etmektedir.

8. Engelsiz Sağlık İletişim Merkezi (ESİM) Uygulaması

İşitme engelli bireylerin sağlık hizmetine ulaşımını kolaylaştırmak için 2016 yılında hizmete girmiştir. Mobil uygulama üzerinden, işaret diliyle ve 7/24 esasıyla çalışmaktadır. ESİM ile işitme engelli vatandaşlar, acil bir sağlık sorununda ambulans talebinde bulunabilmekte, MHRS üzerinden muayene randevusu ve muayene sırasında canlı tercüman desteği alabilmektedir. ESİM ile işitme engelli vatandaşlarımızın sağlık hizmetine erişimi kolaylaştırılarak, konuşmadığı için karşılaştığı iletişim sorunu ortadan kaldırılmıştır.

ESİM, TBMM “Kamudan Vatandaşa En İyi Uygulama” ödülüne ve Avrupa’da “Sıra Dışı İnnovasyon” ödülüne sahiptir. İspanya Barcelona’da 2018 yılı Mayıs ayında düzenlenen HIMSS Europe Konferansında ESİM “Sıradışı İnnovasyon Ödülü” kazanmıştır. Türkiye’de engellilere yönelik yürütülen başarılı bilişim hizmetleri arasında ESİM, “Engelsiz Bilişim Kamu Hizmet Ödülü” alanında ödül almaya layık görülmüştür. 3 Aralık 2019 Dünya Engelliler gününde Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından düzenlenen programda “Sağlık Hizmetlerine Erişilebilirlik” ödülü almıştır. 2021 yılında ise Teknoloji Kaptanları ödülleri “Yılın Sosyal Sorumluluk Projesi” kategorisinde birincilik ödülünün sahibi olmuştur.

Sistemden, hizmet başlangıcından 31 Aralık 2022 tarihine kadar 63.387 işitme engelli vatandaşımız yararlanmıştır.

9. Neyim Var Projesi

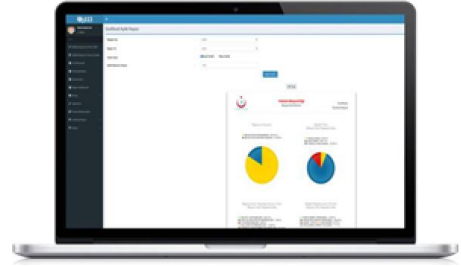
Proje kullanıcının şikâyetlerine ilişkin T.C. kimlik numarası ile yaş, cinsiyet, aile hekimi vb. bilgileri ile varsa geçmiş sağlık verilerine e-Nabız sistemi üzerinden ulaşan, bu verileri kullanarak zenginleştirilmiş sorgulama süreci başlatıp hastaya gitmesi gereken branşı ve olabilecek muhtemel teşhis önerilerinde bulunan, sorgulama verilerini ve muhtemel teşhislerini hastanın gideceği doktorla paylaşabilen yapay zekâ destekli bir uzman sistemdir.

Projenin web tabanlı geliştirmesi tamamlanmış olup iyileştirme süreci devam etmektedir. Vatandaşlar Neyim Var Sistemi'ni kullanarak MHRS üzerinden sistemin önerdiği branşa randevu oluşturabilmektedir. Neyim Var web uygulaması 8 Haziran 2022 tarihinde kullanıma alınmıştır.

10. Beyaz Kod Uygulaması

Bakanlığımıza bağlı kuruluşlar ile özel sağlık tesislerinde çalışan sağlık personelinin, hizmet sunumu sırasında kendisine yönelik işlenen suçların şikâyet bildirimini sağlayabildiği, bu vakaların izlendiği, değerlendirildiği ve raporlandığı bir uygulamadır.

Bildirilen vaka verileri Beyaz Kod uygulamasında kayıt altına alınarak, sağlık personeline yapılan şiddet olaylarının neden-sonuç ilişkilerinin kurulabilmesi, şiddet uygulayan kişilerin özelliklerinin takibi ve vatandaşa sunulan sağlık hizmeti sırasında meydana gelen aksaklıkların tespitinin sağlanması amaçlanmaktadır.

11. Ölüm Bildirim Sistemi (ÖBS)

Ülkemizde meydana gelen ölümlere dair verileri; hızlı, doğru ve kaliteli şekilde derleyerek elektronik ortama kaydetmek, paydaş kuruluşlara ve Bakanlığımızın tüm bilgi sistemlerine anlık veri aktarmak amacıyla geliştirilmiştir. Sisteme kullanılmaya başlandığı tarihten itibaren 4.668.000 ölüm vakası kaydı yapılmıştır.

Ayrıca pandemi sürecinde, 81 ilimizde COVID-19 değerlendirme komisyonları oluşturulmuş, bu hastalık nedeni ile gerçekleşen ölümlerin illerde değerlendirilmesinin yapılabilmesi sağlanmıştır.

Sistemde 218.133 kullanıcı bulunmakta olup 125.000 kamu ve özel sağlık hizmeti sunucusu kurum kayıtlıdır.

12. Hastalık Yönetim Platformu (HYP)

HYP Projesiyle yaşlanan nüfusa bağlı olarak kronik hastalıkların artması sebebiyle sağlık sistemleri ve ekonomisi üzerindeki yükün azaltılması ve sağlık hizmetlerinin kaliteli bir şekilde sürdürülebilirliğinin sağlanması amaçlanmıştır.

HYP ile kronik hastalıkların erken teşhisi, periyodik izlemlerle kanıta dayalı tıp kılavuzlarının önerileri doğrultusunda uygun tedavi sağlanarak hastalıkların semptom ve bulgularının kontrol altına alınması ve komplikasyon izlemi ile bireylerin fonksiyon kayıpları yaşamalarının ve engelli hale gelmelerinin önüne geçilmesi hedeflenmektedir.

Platformda kullanılmakta olan 5 adet hastalık modülüne (diyabet, hipertansiyon, kardiyovasküler sistem hastalıkları, obezite, yaşlı izlem) 2022 yılında 2 adet yeni hastalık (kronik obstrüktif akciğer hastalığı ve astım) modülü ilave edilmiştir.

13. Transplantasyon Diyaliz ve İzlem Sistemleri (TDİS)

TDİS; organ, doku, hücre nakilleri ile bu alandaki teşhis ve tedavi süreçlerinin kayıt, işlem, süreç yönetimi, kaynak planlama ve izlem süreçlerini takip etmek üzere geliştirilen bir web uygulamasıdır.

TDİS çatısı altında, Türkiye Organ ve Doku Sistemi, Türkiye Organ ve Doku Bağış Sistemi, Yoğun Bakım Beyin Ölümü İzlem Sistemi, Kornea Nakil Sistemi, Canlı Organ Nakli Eşleştirme Sistemi, Kemik İliği Bilgi Sistemi, Kök Hücre Bankacılığı İş Süreçleri Yönetimi ve Türkiye Diyaliz Veri Sistemi bulunmaktadır.

Sistem 2010 yılından bu yana kullanılmakta olup 2022 yılı sonu itibarıyla sisteme erişim yetkisi verilen kullanıcı sayısı 30, sistemden yararlanan kullanıcı sayısı 3.379'dur.

14. Entegre Kurumsal İşlem Platformu (EKİP)

Tüm sağlık kurumları ve tesislerinin, insan kaynakları ve ruhsatlandırma süreçlerinin tek çatı altında toplanarak yönetildiği bir sistemdir. Sistem devreye alındığında mevcutta hizmet veren ÇKYS uygulamasının dijital dönüşümü yapılmış olacaktır. İKYS, Sağlık Tesisleri Yönetimi ve EKİP Portal olmak üzere 3 ana bileşenden oluşmaktadır. 31 Aralık 2022 tarihine kadar EKİP portal kullanıcı sayısı 665.699'a ulaşmıştır.

EKİP uygulamasına e-Devlet üzerinden 31 Mayıs 2019 tarihi itibarıyla özel sağlık kuruluşları mesul müdür ve yardımcılar tarafından özel sağlık kuruluşlarında çalışan personele Personel Çalışma Belgesi verilmeye başlanmıştır. 31 Aralık 2022 tarihine kadar 22.316 başvuru yapılmış olup 19.848 adet belge üretilmiştir.

e-Devlet üzerinden muayenehane açmak isteyen ya da mevcut muayenehanede adres değişikliği, çalışma saati değişikliği, GETAT ünitesi ekleme gibi değişiklik yapmak isteyen tabip ve uzman tabiplere 31 Mayıs 2019 tarihinden itibaren muayenehane ruhsatı (uygunluk belgesi) üretilmektedir. 31 Aralık 2022 tarihine kadar 2.854 başvuru yapılmış olup 2.141 adet ruhsat (uygunluk belgesi) üretilmiştir.

15. Merkezi Entegre Laboratuvar İşletim Sistemi (MELİS)

MELİS, Bakanlığımıza ait birinci basamak sağlık kurum ve kuruluşları için laboratuvar tetkik istemlerinin yapılması ve laboratuvarlardan alınan sonuçların birinci basamak sağlık kurum ve kuruluşlarında çalışan hekimlere iletilmesi sürecinin daha hızlı, güvenilir ve ekonomik olarak yürütülebilmesi amacıyla geliştirilmiştir.

MELİS

2022 yılı sonu itibarıyla Faz-2 alt yapısına aralarında Ankara, İzmir ve İstanbul'un da bulunduğu 27 il eklenerek mevcut aktif il sayısı 80'e çıkarılmıştır. Kocaeli ilinde halk sağlığı laboratuvarı ve 8 devlet hastanesinin sisteme entegrasyon çalışmalarına devam edilmektedir.

2022 yılında tetkik istemi MELİS üzerinden yapılan ve sonuçlanan tetkiklerin e-Nabız sistemine sonuçlarının çıktığı günü takip eden gece aktarımı yapılmaya başlanmıştır.

16. Filyasyon ve İzolasyon Takip Sistemi (FİTAS)

FİTAS, Bakanlığımız tarafından COVID-19 virüsünün yayılmasını engellemek, etkilerini en aza indirmek için alınacak önlemlere destek olmak, bulaşıcı hastalığın ilk ortaya çıkış nedenini bulmak ve risk altındaki temaslı kişilere hızlıca ulaşmak amacıyla mobil uygulama olarak geliştirilmiş ve 13 Nisan 2020 tarihinde kullanıma açılmıştır. 81 ilde gerçekleştirilen çalışmalarla filyasyon ekipleri, sahada FİTAS mobil uygulaması ile filyasyon kayıtlarını oluşturarak salgının yayılım haritasını çıkarmıştır. Hastanede yatan hastaların günlük izlemlerine ait yoğun bakım, entübasyon, uygulanan tedavi gibi izlem bilgilerinin yürütülmesi sağlanmıştır.

FİTAS uygulaması HSYS, Merkezi Nüfus İdaresi Sistemi, e-Nabız Kişisel Sağlık Sistemi, e-Rapor, e-Reçete, Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK), Mekânsal İş Zekâsı (MİZ), İçişleri Bakanlığı Salgın Denetim Uygulaması gibi sistemler ile entegre çalışmaktadır. 2022 yılı sonu itibarıyla 32.025 kullanıcısı bulunmaktadır.

17. Hayat Eve Sığar (HES) Uygulaması

HES uygulaması ile vatandaşlarımız, yaşadıkları bölgede ya da gitmek istedikleri lokasyondaki risk durumunu ve hastalık yoğunluğunu harita üzerinden görebilmektedir. Hastane, eczane, market, duraklar gibi acil ihtiyaçlarda bilinmesi gereken yerler sistem üzerinden görüntülenebilmektedir.

Uygulama üzerindeki ihbar modülü ile pandemi kurallarına uygun olmayan olumsuzluklar İl Salgın Denetim Merkezine bildirilebilmektedir. HES uygulaması ile riskli kişilere ait izolasyon bilgisi, bulaş kaynağı ve temaslı bilgisi görülebilmekte olup ayrıca temaslı bildirim yapılabilmektedir. COVID-19 pandemisine karşı aşı uygulaması yapılan her kişi, uygulanan aşuya ait detayları COVID-19 aşı bilgilerim menüsü ile görebilmekte, aşı kartını oluşturabilmekte ve aşı kartını cihazına indirebilmektedir.

İçişleri Bakanlığının 4 Mart 2022 tarihli Genelgesi doğrultusunda HES kodu sorgulamasına ilişkin işlemler sonlandırılmış olup bu kapsamda HES mobil uygulamasından ilgili kısımlar kaldırılmıştır.

Uygulama 10 Nisan 2020 tarihinde vatandaşa sunulmuş olup, 2022 yılı sonu itibarıyla;
Toplam HES kodu Sayısı: 222.366.303
Toplam HES kodu sorgulama sayısı: 15.043.670.644
HES uygulaması indirme sayısı: 125.914.124'dür.

18. Aşıla Mobil Uygulaması

COVID-19 aşılması için geliştirilmiş ve tüm COVID-19 aşısı yapmaya yetkili kurumlardaki sağlık personeli tarafından kullanılmakta olan mobil uygulamadır. Uygulama üzerinde bulunan menüler;

Aşı Uygula: Aşı olacak olan kişinin aşı kaydı yapılır.

Aşı Takvimi Yaklaşanlar: 1.doz aşısı uygulanmış henüz 2.doz aşısı uygulanmamış kişilerin takibi sağlanır.

Randevularım: Aile hekimi ve hekim kullanıcıları kendi üzerine atanmış randevuları, sağlık personeli ise kendisine yetki tanımlayan hekimlerin randevularını listeyelebilir.

Popülasyon: Aile hekimi kullanıcılarının sorumluluklarında olan aşı uygulanacak kişilerin takibi sağlanır.

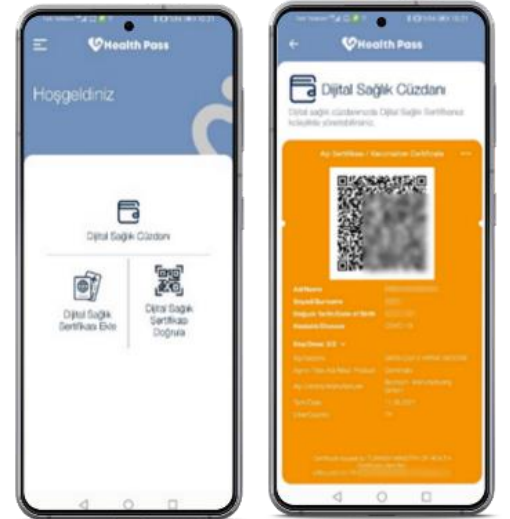
Aşı Ekibimi Oluştur: Aile hekimi ve hekim kullanıcıları sağlık personeline uygulamaya giriş yetkisi verebilir.

Aşının İptal/Zayi İşlemi: Aşı kaydetme işlemi sisteme işlenmiş olmasına rağmen fiziki olarak gerçekleştirilemediği durumlarda iptal/zayi işlemi bildirim saatinden itibaren 1 saate kadar yapılabilmektedir.

19. HealthPass Uygulaması

Uluslararası seyahatin hızlı, güvenilir şekilde ilerlemesi ve ülkeler arası pandemi ile mücadeledeki iş birliklerini kolaylaştırmak amacıyla aşı, test ve bağışıklık sertifikalarını uluslararası standartlarda saklayabilmek ve seyahat esnasında kolaylıkla kullanabilmesi için vatandaşlarımızın hizmetine sunulmuştur.

HealthPass uygulamasıyla; e-Nabız uygulaması üzerinden aşı, test ve bağışıklık sertifikaları Dijital Sağlık Sertifikası Ekle menüsü ile sağlık cüzdanına eklenebilmekte, Dijital Sağlık Cüzdanı menüsü ile ilgili sertifika görüntülenebilmekte ve Dijital Sağlık Sertifikası menüsü ile ilgili sertifika doğrulanabilmektedir. HealthPass mobil uygulaması 20 Ağustos 2021 tarihinde kullanıma açılış olup 2022 yılı sonu itibarıyla toplam indirilme sayısı 820.776'dır.

20. Uluslararası Proje Faaliyetleri

2019 yılında başlanan HSMonitor hipertansiyon projesinin, hipertansiyon hastalığının uzaktan takip ve yönetiminde kullanılacak olan pilot sistemlerinin geliştirilmesi ve testi için hasta izlemleri devam etmektedir.

Bakanlığımızın ana partnerleri arasında yer aldığı, İsveç Jämtland Härjedalen bölgesinin koordinatörlüğünde Horizon 2020 programının Geliştirilmiş Sağlık Hizmetleri, Ekonomik Büyüme ve Sürdürülebilir Sağlık Sistemleri çağrısında yürütülen, kronik kalp yetmezliği hastalığının uzaktan takip ve tedavisi için kullanılacak sistemler geliştirecek olan INCAREHEART projesi faaliyetleri devam etmektedir.

STAMINA projesi (Salgın Hastalıkların Tahmini ve Yönetimi İçin Akıllı Bir Karar Destek Sistemi Araç Geliştirme projesi) Türkiye pilot çalışma senaryosunun hazırlıkları tamamlanmış ve Türkiye pilotu kapsamında test edilmesi planlanan CHARM ve FACS araçlarında kullanılacak veri setleri proje ortağı ve araçların yöneticisi olan Brunel Üniversitesi'ne gönderilmiştir. Bu doğrultuda 2 farklı ön pilot testi gerçekleştirilmiş ve asıl pilot uygulama için denemeler tamamlanmıştır.

Procure 4 Health projesi, Horizon 2020 programında HORIZON-HLTH-2021-CARE-05 çağrısı kapsamında, Avrupa Komisyonu tarafından Avrupa Sağlık ve Dijital Yürütme Ajansı (HADEA) fonu tarafından desteklenen bir projedir. Projenin 15 ülkeden 33 ayrı partneri bulunmaktadır.

Türkiye Cumhuriyeti ile Uluslararası İmar ve Kalkınma Bankası (Dünya Bankası) arasında imzalanan Sağlık Sisteminin Güçlendirilmesi ve Desteklenmesi Projesi'nin (SSGDP) 5 alt projesinin faaliyetleri yürütülmüştür.

21. Halkla İlişkiler ve Proje Tanıtım Faaliyetleri

Samsun'da Ağustos 2022'de gerçekleştirilen TEKNOFEST Havacılık, Uzay ve Teknoloji Festivali'ne Bakanlığımız adına stant açılarak katılım sağlanmıştır. Stant alanında VR oyunlar içeren faaliyetler gerçekleştirilmiş ve Bakanlık projelerinin tanıtımı yapılmıştır. TEKNOFEST kapsamında Sağlık'ta Yapay Zekâ Yarışması düzenlenmiştir. Yarışmanın eğitimleri ve toplantıları yıl boyu organize edilmiş, görsel tanıtım çalışmaları ve haberleri yapılmıştır. Antalya'da Kasım 2022'de düzenlenen HIMSS+Eurasia 2022 Sağlık Bilişimi ve Teknolojileri Konferansı ve Fuarı'na katılım sağlanmıştır. Sağlık bilişim projelerinin tanıtıldığı videolar, görseller ve dokümanlar hazırlanarak açılan stantta tanıtım faaliyetleri gerçekleştirilmiştir.

İstanbul'da 2022 Ekim ayında düzenlenen Türk Devletleri Teşkilatı 8. Türk Tıp Dünyası Kurultayına katılım sağlanmış, stantta Bakanlık projeleri tanıtılmıştır.

Neyim Var? uygulaması için ödül başvurusunda bulunmuş ve Doctorclub Awards 2022 Türkiye'nin Sağlık Ödülleri'nde **Yılın Yenilikçi/Uygulaması** ödülüne layık görülmüştür.

22. Ulusal Sağlık İstatistikleri Faaliyetleri

Sağlık Bakanlığının ilgili birimleri ile iş birliği içerisinde her yıl (Türkçe-İngilizce) hazırlanarak yayımlanan sağlık istatistikleri yıllıklarına yönelik çalışmalar tamamlanarak T.C. Sağlık Bakanlığı Sağlık İstatistikleri Yıllığı 2020 ve The Ministry of Health of Türkiye Health Statistics

Yearbook 2020, 31 Mayıs 2022 tarihinde Bakanlığımız internet sayfasında yayımlanmıştır. Mortalite, morbidite, hastalıkların önlenmesi ve sağlığın korunması, sağlık hizmeti veren kurumlar ve altyapılar, sağlık hizmetlerinin kullanımı, ilaç istatistikleri ve sağlıkta insan kaynakları başlıklarında göstergelerin yer aldığı “Sağlık İstatistikleri Yıllığı Haber Bülteni 2021” 30 Eylül 2022 tarihinde Bakanlığımız ve TÜİK internet sayfasında yayımlanmıştır.

23. Uluslararası Sağlık İstatistikleri Faaliyetleri

2022 yılı içerisinde sağlık göstergelerine ilişkin, DST tarafından Health for All Veritabanı, OECD (Organisation for Economic Co-operation and Development) tarafından OECD Health Statistics Veritabanı ve EUROSTAT (Avrupa İstatistik Ofisi) tarafından Eurostat Veritabanı talep edilen veriler Bakanlık birimlerinden derlenerek veri temizliği ve kalite kontrol çalışmaları yapılmış ve ilgili uluslararası kuruluşlara iletilmiştir. İleri yaş kronik hastalıklar ile ilgili hastalık yükü analizi yapılmıştır.

1.3.1.7. Sağlık Hizmeti Sunumunda İhtiyaç Duyulan Tıbbî Cihaz, Malzeme ve İlaç Alımı

Kaynakların daha etkin ve verimli kullanılması, sağlık tesislerimizin tıbbi cihaz ihtiyaçlarının karşılanmasında uygulama birlikteliğın sağlanması, ileri teknolojilere sahip cihazların daha uygun fiyat avantajlarından yararlanılarak temininin yapılp sağlık tesislerimize kazandırılması için Bakanlığımızca merkezi alım planlamaları yapılmaktadır.

Merkezi alıma ve merkezi izne tabi tıbbi cihazlar; 2017 ve 2018 yıllarında 48 kalem, 2019 yılında 68 kalem, 2020 ve 2021 yıllarında 69 kalemdir. 2022 yılında merkezi alıma tabi tıbbi cihaz sayısı 76 kaleme çıkarılmıştır.

Tablo 31: 2022 Yılı Merkezi Alıma ve Merkezi İzne Tabi Tıbbi Cihaz Listesi

No	Tıbbi Cihaz	No	Tıbbi Cihaz
1	Ameliyat Mikroskopu (Beyin Cer.)	39	Görme Alanı Cihazı
2	Ameliyat Mikroskopu (Göz)	40	Hiperbarik Oksijen Tedavi Sistemi
3	Ameliyat Mikroskopu (KBB)	41	İntraaortik Balon Pompası
4	Ameliyat Mikroskopu (Ortopedi)	42	Kalp Akciğer Pompası
5	Anestezi Cihazı	43	Kemik Dansitometri Cihazı
6	Anjiyografi Cihazı (Biplan)	44	Kuvöz
7	Anjiyografi Cihazı (Fundus/Göz)	45	Kuvöz (Transport)
8	Anjiyografi Cihazı (Monoplan)	46	Lineer Akseleratör Cihazı
9	Anjiyografi Cihazı (Radyoloji/DSA)	47	Manyetik Rezonans Cihazı
10	Argon Lazer Cihazı	48	Monitör (Hastabaşı)
11	Bilgisayarlı Tomografi Cihazı	49	Monitör (Merkezi Sistem)
12	Brakiterapi Cihazı	50	Monitör (Yoğun Bakım)
13	Dijital Mamografi Cihazı	51	Optik Koherans Tomografi (OCT)
14	Dijital Röntgen (C Kollu Skopi)	52	PET-CT Cihazı
15	Dijital Röntgen (Panoramik-Diş)	53	Robotik Rehabilitasyon (Omuz-Kol)
16	Dijital Röntgen Cihazı (Seyyar)	54	Robotik Yürüme Cihazı

No	Tıbbi Cihaz	No	Tıbbi Cihaz
17	Dijital Röntgen Cihazı (Tavan Çift Dedektör)	55	SPECT-CT Cihazı
18	Dijital Röntgen Cihazı (Tavan Tek Dedektör)	56	Tomoterapi
19	Dijital Röntgen Cihazı (U Kollu)	57	Topografi Cihazı
20	Dijital Röntgen (Yerden Çift Dedektör)	58	Tur Cihazı (Beyin Cerrahi)
21	Dijital Röntgen Cihazı (Yerden Tek Dedektör)	59	Tur Cihazı (Üroloji)(Elektro Cerrahi Ünitesi+Rezektoskop)
22	Diş Üniti	60	Tur Cihazı (KBB)
23	Diyaliz Cihazı	61	USG Cihazı (4 D Özellikli)
24	EEG Cihazı	62	USG Cihazı (Portable)
25	Eforlu EKG Cihazı	63	USG Cihazı (Renkli Doppler)
26	Ekokardiyografi Cihazı	64	Ventilatör (Erişkin)
27	Elektro Fizyoloji Cihazı (EPS)	65	Ventilatör (Transport)
28	EMG Cihazı	66	Ventilatör (Yenidoğan)
29	Endobranşiyal Ultrasonografi (EBUS)	67	Vitrektomi Cihazı
30	Endoskopik Ultrasonografi (EUS)	68	Yag Lazer Cihazı (Holmium)
31	Endovizyon Sistemi (Artroskopi)	69	Yag Lazer Cihazı (Neodymium)
32	Endovizyon Sistemi (KBB)	70	Defibrilatör
33	Endovizyon Sistemi (Laparoskopi)	71	EKG (Elektro Kardiyo Grafi)
34	Endovizyon Sistemi (Göğüs Cerrahi)	72	İnfüzyon Pompaları
35	ESWL Cihazı	73	Perfüzyon Pompaları
36	ESWT (Şok Dalga) Cihazı	74	Resüsitasyon/Otomatik Kalp Masajı
37	FAKO Cihazı	75	Otomatik Eksternal Defibrilatör
38	Gamma Kamera Cihazı	76	Robotik Rehabilitasyon (EI-Parmak)

2022 yılında her ay sağlık tesislerinin stoklarında bulunan SGK plazma ürünlerinin miat kontrolleri yapılmış ve süresi içerisinde tüketilemeyecek miktarların ihtiyacı olan sağlık tesisleri arasında devri sağlanmıştır.

Bakanlığımıza bağlı sağlık tesislerinin stokları analiz edilmiş, görevli personel tarafından stokların düzenli olarak takip edilmesi sağlanmış, ihalelerde sipariş ve mal kabullerinin stok gün düzeyi göz önüne alınarak yapılması sağlanmıştır.

Tedarik Planlama Sistemine (TPS) yeni eklenen ürünler etken madde, dozaj, uygulama yolu, endikasyonu vb. özellikleri doğrultusunda kamu yararı oluşturacak şekilde gruplandırılmıştır. Bu sınıflandırma doğrultusunda DMO tarafından beşerî tıbbi ürün ihaleleri gerçekleştirilmektedir.

Tablo 32: Sağlık Market Beşerî Tıbbî Ürün Başvuru ve Alım Durumu

	Başvuru Sayısı	Tekil Başvuru Sayısı	Onaylanan Başvuru Sayısı	Onaylanma Oranı	Sistemde Yer Alan Tekil Ürün Sayısı
Jenerik Kod	2.675	2.675	2.530	95%	2.530
Barkod	10.289	5.499	5.151	94%	5.151
Tedarikçi	85				85

Tedarik İş birliği protokolü kapsamında tıbbi sarf malzeme alımları devam etmekte olup 81 il sağlık müdürlüğü ile koordinasyon sağlanarak talep girişleri, sipariş bildirimleri ve teslimat işlemleri takip edilerek DMO'ya bildirim sağlanmıştır.

Sağlık çalışanlarının pandemi süresince kişisel koruyucu ekipman ihtiyaçları Bakanlığımız tarafından karşılanmış ve ilaçlara yönelik hazırlıklar yapılmış ve dağıtılmıştır. Pandemi süresince kullanılması uygun olan ilaçlar belirlenmiş, temin edilmiş ve sağlık kuruluşları aracılığıyla endikasyonu olan tüm hastalara uygulanması sağlanmıştır. COVID-19'a yönelik olarak aşı temin edilmiştir.

Ulusal Zehir Danışma Merkezi (UZEM), Türkiye genelinde başta hekimler olmak üzere, sağlık çalışanlarına ve vatandaşlara yönelik zehir ve zehirlenmeler konusunda 7 gün 24 saat kesintisiz olarak 114 numaralı hat üzerinden danışmanlık yapmakta ve ihtiyaç halinde gerekli olan antidot/antitoksinleri 16 ilde ve 21 stok merkezi hastaneler aracılığıyla 112 hava/kara/deniz ambulansları dâhil kullanarak hastaya mümkün olan en kısa sürede ulaştırmaktadır. Ulusal Zehir Danışma Merkezi toplam 347.878 çağrı almış olup; 323.741 tanesi cevaplanmıştır. 01.01.2022-31.12.2022 tarihleri arasında 721 hastaya antidot/antitoksinler tedariki yapılmıştır.

Bakanlığımızca alımı yapılan ilaçlar sigara bırakma polikliniklerimizde hekimlerce uygun görülen hastalara ücretsiz olarak sunulmaktadır. 1 Ocak - 31 Aralık 2022 tarihleri arasında 50,133 kutu ilaç ve 453.579 kutu nikotin bandı hastalara ücretsiz olarak sağlanmıştır.

1.3.1.8. Tedavi Edici Sağlık Hizmetlerinin Planlanması ve Koordinasyonu

Sağlık hizmetlerinde bütünsel sağlık hizmet modelini hayata geçirme hedefi doğrultusunda; 2022 yılında 921 sağlık kuruluşu ile 165.624 yatak kapasitesine ulaşılmıştır.

2022 yılında 3 yeni özel hastane açılışı yapılmış ve 2 özel hastanenin de taşınarak yeni binasında hizmet vermesi işlemleri tamamlanmıştır. 8 özel hastanenin 3. basamak hizmet sunumu onaylanmıştır.

Tıp merkezlerinin kadro talepleri değerlendirilmiş ve 32 kuruluşa kadro verilerek işlemleri tamamlanmıştır. Ön izin verilen tıp merkezi (A-B tipi) sayısı 2, (A-B) tipi verilen ruhsat sayısı 3, tıp merkezi ön izin sayısı 6, ruhsat düzenlenen tıp merkezi sayısı 6'dır. 19 fizik tedavi rehabilitasyon merkezi ruhsatı, 2 radyoterapi merkezi ruhsatı düzenlenmiştir. 195 yeni psiko-

teknik değerlendirme merkezi ruhsatlandırılması, 18 yeni evde bakım hizmetleri sunumu merkez ve birim ruhsatlandırılması. 57 yeni sağlık kabini ruhsatlandırılması yapılarak faaliyete geçirilmiştir.

Bakanlığımız bünyesindeki sağlık hizmeti sunucuları ile devlet üniversiteleri bünyesinde yer alan sağlık hizmet sunucuları tarafından sunulan sağlık hizmetlerinin fiyat tarifeleri ile uygulamaya ilişkin usul ve esasları belirleyen Kamu Sağlık Hizmetleri Fiyat Tarifesinde güncellemeler yapılmıştır.

Organ Nakli

Organ Nakli Hizmetleri Yönetmeliği yayınlanmıştır. 41 organ nakli merkezi için faaliyet izin belgesi düzenlenmiştir. Bu merkezlerden 14'ünün mesul müdür değişikliği 18'inin sorumlu uzman ve 29'unun sorumlu uzman yardımcısı değişikliği gerçekleştirilmiştir. 4 hastaneye ruhsat belgesi düzenlenerek merkez açılışları gerçekleştirilmiştir. Organ nakli ruhsat belgesi bulunan 5 merkez, 6 yeni organ nakli faaliyet türüne başlamıştır.

Organ bağış kartı almak suretiyle ölümden sonra organlarının bağışlanmasına onay veren vatandaşlarımızın sayısı 659.677'ye ulaşmıştır. E-Nabız portalı üzerinden yapılan bağışlarla birlikte toplam bağışçı sayısı 1.132.163 olmuştur.

2022 yılında toplam 79.110 bağışçının doku tiplendirmesi yapılarak veri bankasına kaydı yapılmıştır. Böylece toplam kayıtlı bağışçı sayımız 882.695'e ulaşmıştır. 2022 yılında yurt içi nakil merkezlerinden ve doku bilgi bankalarından gelen 2.317 hastanın tarama başvurusu kabul edilmiştir.

TÜRKÖK bağışçılarından 1.057 hastaya nakil yapılarak toplam nakil sayısı 4.649'a ulaşmıştır. Nakil sayısının artması ile birlikte akraba dışı nakillerdeki TÜRKÖK katkısı %90'a yükselmiştir. Sağlık turizmi çerçevesinde ülkemize gelen 135 hastaya TÜRKÖK bağışçılarından kemik iliği nakli yapılmasıyla nakil sayısı 522'ye ulaşmıştır. Uluslararası Kemik İliği Bankası (WMDA) üyeliği çerçevesinde 2022 yılında yurtdışından 36 farklı ülkeden gelen 1.515 hastanın tarama başvurusu kabul edilmiştir. 36 farklı ülkedeki 145 hastaya TÜRKÖK bağışçılarından alınan kemik iliğinin nakledilmesiyle nakil sayısı 505'e ulaşmıştır. Ayrıca TÜRKÖK Kök Hücre Koordinasyon Merkezi Uygulama Rehberi ve T.C. Sağlık Bakanlığı Türkiye Kök Hücre Merkezi Hücresel Ürün Toplama Hizmetlerine İlişkin Usul ve Esaslar yayınlanmıştır.

Beyin ölümü gerçekleşmiş kişilerden bağışlanan 11 akciğer, 279 böbrek, 25 kalp, 147 karaciğerin eşleştirilmesi, tahsisi, dağıtımı ve nakli gerçekleştirilmiştir. 3.332 böbrek, 1.457 karaciğer nakli canlı vericilerden bağışlanan organların nakledilmesi suretiyle gerçekleştirilmiştir. 1.695 beyin ölümü tespiti yapılmış, bu vakalardan 289'u aile onamı alınarak donör olarak kullanılmıştır.

2022 yılında 2 yeni göz bankası açılmıştır. 4.023 kornea dokusu temin edilmiş olup 3.349 adet kornea nakli bekleyen hasta bulunmaktadır. 243 adet kornea nakil merkezi ve doku kaynağı merkezinin göz bankalarına entegrasyonu yapılmıştır. 2022 yılında 3.634 kornea nakli gerçekleştirilmiştir. Yapılan çalışmalar sonucunda 2021 yılında hastaların listeye kaydıktan sonra nakil olma süresi 90 gün iken, 2022 yılında ortalama nakil olma süresi 60 güne düşmüştür. 628 adet hastanede 870 hekim ile kornea nakli yapılmaktadır.

2022 yılında 3 adet doku ve hücre merkezi ruhsatı ve faaliyet izin belgesi düzenlenmiştir. 1 hastaya ince bağırsak nakli yapılmıştır. 9 adet kemik iliği nakil merkezi ruhsatlandırılmıştır. Klinik deneme kapsamında 758 COVID-19 pnömoni hastasına ve 140 akut GVHD (Graft-Versus-Host Disease) hastasına mezenkimal kök hücre onayı verilmiştir. 650 adet endikasyon dışı kemik iliği nakli başvurusu değerlendirilmiştir. 241 klinik deneme, 893 tedavi denemesi olmak üzere toplam 1.134 başvuru için onay verilmiştir. 9 adet mezenkimal kök hücre proje onayı verilmiştir.

6 Üremeye Yardımcı Tedavi (ÜYTE) merkezi ruhsatlandırması yapılarak 5 ÜYTE merkezine ön izin verilmiştir. 2 kordon kanı bankası ruhsatlandırması yapılmıştır.

Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp (GETAT)

559 akupunktur, 23 apiterapi, 133 fitoterapi, 271 hipnoz, 330 homeopati, 1.267 kupa, 7 larva, 2.140 mezoterapi, 23 müzikterapi, 18 osteopati, 1.715 ozon, 344 plöroterapi, 244 sülük alanında sertifika tescilleri yapılmıştır. 42 tanesi kamu sağlık tesislerinde, 429 tanesi özel sağlık tesislerinde olmak üzere toplam 471 sağlık tesisine GETAT ünite izni verilmiştir.

Türk Patent ve Marka Kurumuna yapılan marka başvurusu sonucunda Hayat Ağacı görseli ile GETAT, "**Anadolu Tıbbı ve Anatolian Medicine**" sözcüklerinin marka tescil hakkı Bakanlığımız adına tescil ettirilmiştir.

Konu anlatımlı ve bilgilendirme amaçlı Larva Debridman Tedavisi, Akupunktur Uygulaması, Apiterapi Uygulaması, Mezoterapi Uygulaması ve Fitoterapi Uygulaması Kitapları yayımlanmıştır.

Kan Hizmetleri

Kalıtsal kan hastalıkları kapsamında Talasemi Tanı ve İzlem Rehberi hazırlanmıştır. 2022 yılı sonu itibarıyla Türk Kızılay bölge kan merkezi sayısı 18, kan bağış merkezlerinin sayısı 68, hastaneler bünyesindeki transfüzyon merkezi sayısı 1.135'tir. Türkiye'de Kan Transfüzyon Yönetim Sisteminin Geliştirilmesi Teknik Yardım projesi kapsamında hazırlanan kritik kanama/masif transfüzyon, yoğun bakım, dâhili hastalıklar, cerrahi hastalıklar, gebelik ve doğum (obstetrik ve maternite), pediatri/neonataloji konularındaki hasta kan yönetimi rehberleri hazırlık çalışmaları yapılmıştır.

2022 yılı sonu itibarıyla ülkemizde ruhsatlandırılmış toplam terapötik aferez ünitesi sayısı 8, terapötik aferez merkezi sayısı ise 97' ye çıkarılmıştır. Bunların 7'si şehir hastanesi, 13' ü sağlık bilimleri üniversitesi, 4'ü Sağlık Bakanlığı üniversite hastanesi, 34' ü devlet üniversitesi, 9' u özel vakıf üniversitesi ve 31' i özel hastane bünyesinde faaliyet göstermektedir. İstanbul ilinde 26, Ankara ilinde 18, İzmir ilinde 10, Antalya ve Adana illerinde 4' er ve diğer 25 ilimizde ise 35 terapötik aferez merkezi bulunmaktadır. 2022 yılında terapötik aferez merkezlerinde fotoferez tedavisi alması gereken 313 hastaya fotoferez tedavi onayı verilmiştir.

Diyaliz Hizmetleri

Diyaliz hizmet veren 921 diyaliz merkezinde 65.476 hasta, diyaliz izleme sistemi ile takip edilmektedir. İllerin demografik yapısı, son dönem böbrek yetmezliği çeken hastaların bölgesel dağılımı ve diğer epidemiyolojik özellikler gibi kriterler dikkate alınarak 186 adet cihaz alımına izin verilmiştir. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Batman-Sason, Giresun-Espiye, Erzurum-Tekman, Gaziantep Üniveritesi, Ankara Şehit Ahmet Özsoy Devlet Hastanesi, İstanbul-Kanuni Sultan Haydarpaşa EAH, Ankara Etlik Entegre Sağlık Kampüsü, Elazığ-Arıcak hastanelerinde toplam 9 hemodiyaliz ünitesi açılarak ruhsatlandırılmıştır. Planlamadan muaf olarak açılmak üzere 13 adet (Aydın-Bozdoğan, Bolu-Mudurnu, Burdur-Tefenni, Çanakkale-Eceabat, Diyarbakır-Dicle, Hakkâri-Derecik, İzmir-Buca, Kars-Akyaka, Kocaeli-Şehir Hastanesi, Muğla-Seydikemer, Şırnak-Uludere, Uşak-Sivaslı, Van-Gürpınar) diyaliz ünitesi için ön izin verilmiştir. Vatandaşlarımızın daha iyi sağlık hizmeti almasını sağlamak amacıyla Mayıs 2020 de başlayan tatil diyalizi uygulamasına devam edilerek pandemi süresince de ilave cihazların kullanılmasına izin verilmiştir. Ev hemodiyalizi uygulaması yapma yetkisine sahip 28 ilde 81 diyaliz merkezine ev hemodiyalizi uygulama izni verilerek, 1.215 hastanın evde hemodiyaliz hizmeti alması sağlanmıştır.

Sağlık Teknolojisi Değerlendirme (STD) Faaliyetleri

İnterstitiyel Sıvıdan Sürekli Kan Şekeri Ölçüm Cihazlarının Maliyet Etkililik- Hızlı Literatür Taraması STD çalışması tamamlanmıştır. Devam eden STD çalışmalarımız;

- COVID-19 Dışı Sağlık Olgularında Sağlık Hizmeti Talebi ve Hizmet Sunumunda Yaşanan Sorunlar ve Çözüm Önerileri,
- Son Dönem Böbrek Yetmezliği (SDBY) Tedavi Seçeneklerinin Maliyet Etkililik Analizi,
- COVID 19 Pandemi Sürecine Sağlık Sisteminin Uyumu,
- Türkiye'deki Yoğun Bakımlar (Tedavi, Süreçler, İnsangücü ve Altyapı)

- Nadir Hastalıklarda Sağlık Teknolojisi Değerlendirme Yöntemi Kullanılarak Geri Ödeme Kararı Verilmesi,
- Çok Kriterli Karar Analizi ve Değer Bazlı Ödeme Örnekleridir.

Klinik Protokoller

Alkol ve Madde Kullanım Bozuklukları Tedavi ve İzlem, Böbrek Nakli Canlı Donör Seçimi ve Yaşam Boyu Takip, Diyaliz Tedavi Yöntemlerinin Seçimi ve Değiştirilmesi, Diz ve Kalça Artropilastisi (Revizyon), Geriatri, Siroz, Sezaryen, SMA Klinik Protokolleri yayımlanmıştır.

Karaciğer Nakli Canlı Donör Seçimi ve Yaşam Boyu Takip Klinik Protokolü tamamlanmış, yayım aşamasındadır. Tiroit Kanseri, Travmatik Dental Yaralanmalar, Epidermolizis Bülloza Klinik Protokolleri ve Evde Sağlık Hizmetleri Kılavuzu çalışmaları devam etmektedir.

ÜYTE klinik uygulamaları standardı mevzuat çalışması yapılmış ve ÜYTE klinik uygulamaları standardı revize edilmiştir. ÜYTE laboratuvar uygulamaları standardı çalışmaları devam etmektedir. 50 pratisyen ve 18 uzman hekimin hemodiyaliz eğitimi alınmıştır.

Sağlıkta Kalite Standartları (SKS) Faaliyetleri

2022 yılında Ülke genelinde kamu, özel ve üniversitelere bağlı; hastane, ağız ve diş sağlığı merkezi, diyaliz merkezi ve 112 acil sağlık hizmetlerini kapsayan toplamda 1.810 sağlık kuruluşunun SKS yerinde değerlendirmesi gerçekleştirilmiştir. Hasta Güvenliği Serisi içinde yer alan (Hastane İlişkili Venöz Tromboembolilerin Önlenmesi, Yenidoğanda Uygun Oksijen Tedavisi) rehberler yayınlanmış olup, Nazogastrik Tüp ve Hasta Güvenliği, İlaç Güvenliği ve Güvenli Cerrahi rehberlerine yönelik çalışmalar devam etmektedir. Hasta Güvenliği Kültürü Anketi ulusal düzeyde tüm hastanelere uygulanmıştır. Gösterge Yönetim Rehberi sürüm 2.3, Hastane Risk Yönetimi Rehberi, Ağrı Değerlendirilmesi Rehberi, SKS Ayaktan Sağlık Hizmetleri seti çalışmaları devam etmekte olup SKS ADSH Seti Sürüm 4 ve yoğun bakım skorum sistemleri revizyon çalışması tamamlanarak yayım aşamasına geçilmiştir.

20 sağlık olgusuna ait klinik kalite göstergeleri güncellenmiş SUT'ta değişen kodlar yansıtılmıştır. 3 yeni sağlık olgusu (Tiroid ca, Epilepsi, Sezaryen) belirlenmiş, gösterge belirleme çalışmaları devam etmektedir.

Diğer Faaliyetler

COVID-19 Bilimsel Araştırma Platformuna yapılan başvuru ve değerlendirmeleri çalışmaları COVID-19 Bilimsel Araştırma Komisyonu faaliyetleri sona erene kadar (29.04.2022) devam etmiştir.

HBOT merkezleri ile ilgili olarak talep edilen ruhsat düzenleme, yerinde denetim, mesul müdür değişikliği ve görüş verme işlemlerine devam edilmiştir. Özel sağlık kuruluşları dışında kamu ve üniversite bünyesindeki merkezleri de kapsayacak şekilde genişletilmiş Hiperbarik Oksijen Merkezleri Yönetmeliği taslağı hazırlanmış olup revizyon çalışmaları devam etmektedir. Yataklı Sağlık Tesislerinde Acil Servis Hizmetlerinin Uygulama Usul ve Esasları Hakkında

Tebliğ yayımlanmıştır. Obezite merkezleri ve obezite cerrahisi uygulamaları mevzuatı çalışmaları tamamlanmış olup yayımlanma aşamasındadır.

1.3.1.9. Tutuklu ve Hükümlülere Yönelik Sağlık Hizmetleri

Ceza infaz kurumlarında bulunan tutuklu/hükümlü bireylerin; temel insan haklarına, ulusal ve uluslararası normlara uygun, kaliteli sağlık hizmetine ulaşmalarını sağlamak amacıyla birinci basamak sağlık hizmetleri ceza infaz kurumlarında bulunan aile hekimleri veya yerinde sağlık hizmeti veren aile hekimlerince yerine getirilmektedir.

Ülkemizde ceza infaz kurumlarında 168 müstakil aile hekimliği birimi ve birim bulunmayan kurumlarda 256 yerinde sağlık hizmeti sunan aile hekimi ile hizmet verilmektedir. Ülkemizde bulunan ceza infaz kurumu kampüsleri içerisinde hizmet vermekte olan 4 kampüs devlet hastanesi (Ankara-Sincan, İstanbul-Maltepe, İstanbul-Silivri ve İzmir-İliç) bulunmaktadır.

Ceza infaz kurumlarında sunulan sağlık hizmetlerinin yıllara göre sayısal verileri aşağıdaki tablo ve grafiklerde tabloda gösterilmektedir.

Tablo 33: Ceza ve İnfaz Kurumlarında Muayene ve Sevk Sayıları, 2022

Yıl	Hükümlü / Tutuklu Sayısı	Muayene Sayısı	Sevk	Diş Muayenesi
2017	242.818	2.397.454	478.030	347.706
2018	255.794	2.409.297	512.487	370.432
2019	286.135	2.653.741	546.551	396.875
2020	247.563	2.086.646	194.890	199.133
2021	235.252	1.983.267	188.340	204.796
2022	292.334	2.430.954	405.242	342.917

Ceza İnfaz Kurumlarında tüberkülozla mücadele için mobil tarama ekipleri tarafından yıllık tarama programı dâhilinde yılda en az bir kez radyolojik TB taraması yapılmaktadır. 396 ceza infaz kurumunda 271.756 kişinin taraması planlanmış, 170.579 kişi taranarak 3.506 kişi TB şüpheli görülmüştür.

Ayrıca hükümlü ya da tutuklulara Bakanlığımıza bağlı 2. ve 3. basamak 380 adet sağlık tesisinde de hizmet verilmektedir. Adalet Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığı ile imzalanan Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetim, Dış Koruma, Hükümlü ve Tutukluların Sevk ve Nakilleri ile Sağlık Hizmetlerinin Yürütülmesi Hakkında Protokol kapsamında çalışmalar yapılmaktadır.

Tablo 34: Tutuklu ve Hükümlülere Yönelik Sağlık Hizmetleri, 2022

Hükümlü ve Tutuklular İçin Muhafazalı Poliklinik Oda Sayısı	233
Yatak Sayıları	1.164
Muayene Sayısı	1.008.934
Yatan	19.561
Taburcu Olan	18.599
Yatılan Gün Sayısı	131.416
A Grubu Ameliyat Sayısı	782
B Grubu Ameliyat Sayısı	2.815
C Grubu Ameliyat Sayısı	3.898
D Grubu Ameliyat Sayısı	2.410
E Grubu Ameliyat Sayısı	3.235
D Grubu Günübirlik Ameliyat Sayısı	990
E Grubu Günübirlik Ameliyat Sayısı	6.050
Diğer Günübirlik Ameliyat Sayısı	453
A+B+C+Diğer Günübirlik Ameliyat Olan Toplam Hasta Sayısı	7.948

1.3.1.10. Türkiye Kızılay Derneği Desteği

Bakanlığımız ve Türk Kızılay'ı arasında 16.06.2015 tarihinde imzalanan TÜRKÖK Projesi İşbirliği Protokolü kapsamında, 17.02.2022 tarih ve 458 sayılı Bakanlık Makam Oluru ile Kök Hücre bağışçı adayı kan numunesi tüp başı fiyatı 105 TL olarak kabul edilmiştir.

1.3.2. Uluslararası Sağlık İş Birlikleri

1.3.2.1. Bişkek Kırgız-Türk Dostluk Devlet Hastanesine Yönelik Faaliyetler

Bişkek Kırgız Türk Dostluk Devlet Hastanesi, 72 yatak kapasitesi, 147 personel ile hizmet sunulmaktadır. 2022 yılında 8.258 hastaya poliklinik hizmeti, 672 hastaya acil servis hizmeti, 246 hastaya ameliyat hizmeti verilmiştir.

Tablo 35: Bişkek Kırgız Türk Dostluk Devlet Hastanesi Ameliyat Sayıları, 2022

Ameliyat Türü	Sayı
Kalp Damar Cerrahi	150
Genel Cerrahi	96
Toplam	246

1.3.2.2. Filistin-Türkiye Dostluk Hastanesine Yönelik Faaliyetler

Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı (TİKA) tarafından Gazze’de inşa edilen Filistin Gazze-Türk Dostluk Hastanesi 180 yatak kapasiteli olup, 3 yıl süre ile Türkiye ve Filistin Sağlık Bakanlıkları tarafından müştereken işletilecektir. 3 yıllık sürenin sonunda ayrı bir protokol ile hastanenin işletmesi Filistin tarafına devredilecektir. Devirden sonra Bakanlığımız 3 yıl süreyle izleme ve koordinasyon sorumluluğunu devam ettirecektir. Hastanenin işletme izin çalışmaları devam etmektedir.

1.3.2.3. İkili Anlaşmalar Gereğince Yapılan Sağlık Hizmetleri

Bakanlığımızın 31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla 95 ülke ve 3 uluslararası kuruluş ile 275 anlaşması bulunmaktadır. 2022 yılı içinde Kazakistan ve KKTC ile anlaşma; Birleşik Arap Emirlikleri, Nijerya Federal Cumhuriyeti, Kolombiya Cumhuriyeti ve Malezya ile mutabakat zaptı; Özbekistan ile eylem planı, Azerbaycan ile yol haritası, Pakistan Pencap Sağlık Departmanı ile işbirliği yol haritası anlaşması imzalanmıştır.

Sağlık Alanında İmzalanan İşbirliği Anlaşmaları

- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşik Arap Emirlikleri Hükümeti Arasında Sağlık ve Tıp Bilimleri Alanlarında İşbirliğine Dair Mutabakat Zaptı 14 Şubat 2022 tarihinde Abu Dabi'de,
- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti İle Nijerya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sağlık ve Tıp Bilimleri Alanlarında İşbirliğine Dair Mutabakat Zaptı 28 Şubat 2022 Ankara'da,
- Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı ile Özbekistan Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı Arasında 2022-2023 Yıllarında İşbirliğine Dair Eylem Planı 29 Mart 2022 tarihinde Taşkent'te
- Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı ve Azerbaycan Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı Arasında İşbirliği ve Yol Haritası (2022-2023) 17 Mayıs 2022 tarihinde,
- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti İle Kolombiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sağlık ve Tıp Bilimleri Alanlarında Mutabakat Zaptı 20 Mayıs 2022 tarihinde,
- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Malezya Hükümeti Arasında Sağlık ve Tıp Bilimleri Alanlarında İşbirliğine Dair Mutabakat Zaptı 7 Temmuz 2022 tarihinde,
- Pakistan Pencap Sağlık Departmanları ile 2023-2025 yıllarını kapsayan İşbirliği Yol Haritası 8 Ekim 2022 tarihinde,
- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sağlık Alanında İşbirliğine Dair Anlaşma 12 Ekim 2022 tarihinde,
- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti İle Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sağlık ve Tıp Bilimleri Alanlarında İşbirliğine Dair Anlaşma 20 Aralık 2022 tarihinde imzalanmıştır.

2022 yılında 9 ülke (Somali, Lübnan, Benin, Ukrayna, Sierra Leone, KKTC-3, Sri Lanka-2, Pakistan-3, Yemen) ile imzalanan 14 hibe anlaşması aşağıda belirtilmiştir.

1. Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti İle Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sağlık Alanında Hibe Yapılmasına Dair Anlaşma 20 Şubat 2022 tarihinde,
2. Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Lübnan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sağlık Alanında Hibe Yapılmasına Dair Anlaşma 25 Şubat 2022 tarihinde,
3. Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti İle Benin Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sağlık Alanında Hibe Yapılmasına Dair Anlaşma 14 Mart 2022 tarihinde,

4. Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Hükümeti Arasında Sağlık Alanında Hibe Yapılmasına Dair Anlaşma 28 Mart 2022 tarihinde,
5. Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti İle Sierra Leone Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sağlık Alanında Hibe Yapılmasına Dair Anlaşma 15 Nisan 2022 tarihinde,
6. Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile KKTC Hükümeti Arasında Sağlık Alanında Hibe Yapılmasına Dair Anlaşma 20 Nisan 2022 tarihinde
7. Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti İle Sri Lanka Demokratik Sosyalist Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sağlık Alanında Hibe Yapılmasına Dair Anlaşma 31 Mayıs 2022 tarihinde,
8. Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti İle Sri Lanka Demokratik Sosyalist Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sağlık Alanında Hibe Yapılmasına Dair Anlaşma 20 Haziran 2022 tarihinde,
9. Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile KKTC Hükümeti Arasında Sağlık Alanında Hibe Yapılmasına Dair Anlaşma 8 Ağustos 2022 tarihinde,
10. Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile KKTC Hükümeti Arasında Sağlık Alanında Hibe Yapılmasına Dair Anlaşma 2 Eylül 2022 tarihinde,
11. Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti İle Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sağlık Alanında Hibe Mektubu 15 Eylül 2022 tarihinde,
12. Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti İle Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sağlık Alanında Hibe Mektubu 28 Eylül 2022 tarihinde,
13. Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti İle Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sağlık Alanında Hibe Mektubu 14 Aralık 2022 tarihinde,
14. Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti İle Yemen Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sağlık Alanında Hibe Yapılmasına Dair Anlaşma 15 Aralık 2022 tarihinde imzalanmıştır.

Söz konusu hibe anlaşmaları vasıtası ile ilgili ülkelere COVID-19 ile mücadele kapsamında hibe yapılan malzemeler ve ülke listesi aşağıdaki gibidir.

Tablo 36: Bakanlığımızca Yardım Yapılan Ülkeler ve Malzeme Listesi, 2022

Ülke Adı	Tarih	Malzemeler
Somali	20.02.2022	290.000 doz Sinovac Aşısı
Lübnan	25.02.2022	Türk Travma ve Rehabilitasyon Hastanesinin Açılması için 420 kalem ilaç ve tıbbi malzeme
Benin	14.03.2022	500.000 doz Sinovac Aşısı
Ukrayna	24.03.2022	410 kalem ilaç ve tıbbi malzeme
Sierra Leone Cumhuriyeti	14.04.2022	500.000 doz Sinovac Aşısı
KKTC	20.04.2022	KKTC Sağlık Bakanlığına Bağlı Sağlık Tesislerinde Kullanılmak Üzere Talep Edilen İlaç ve Malzeme
Sri Lanka	31.05.2022	57 kalem tıbbi malzeme
Sri Lanka	20.06.2022	30 adet ventilatör
KKTC	08.08.2022	50 adet Vincristine 1 mg Enjeksiyon
		100 adet Dakarbaz 200 mg Enjeksiyon
		5 adet Vectibix 200 mg Enjeksiyon
		+22 kalem ilaç ve tıbbi malzeme

Ülke Adı	Tarih	Malzemeler
KKTC	02.09.2022	1 adet pediatrik echo kardiyografi Cihazı
		1 adet Endoskopik Görüntüleme Cihazı
		2 adet echo kardiyografi Cihazı
		+7 adet tıbbi cihaz
Pakistan İslam Cumhuriyeti	15.09.2022	45 kalem ilaç ve tıbbi malzeme
Pakistan İslam Cumhuriyeti	28.09.2022	1.640.000 tablet Asetaminofen 500 mg.
		3.700 şişe Asetaminofen 150 ml
		960 flakon Asetaminofen 100 ml
Pakistan İslam Cumhuriyeti	14.12.2022	288.000 doz TD Adult aşısı
		303.300 kutu Hidroksiklorokin
Yemen	15.12.2022	9 kalem tıbbi malzeme
		14 kalem ilaç

2022 yılında sağlık alanında ikili iş birliği anlaşma ve protokollerine istinaden, 7 ülkeden toplam 267 yabancı ülke sağlık personeline Bakanlığımıza bağlı eğitim ve araştırma hastanelerinde, İzmir Urla Ulusal ve Uluslararası Acil-Afet Eğitim ve Simülasyon Merkezi'nde ve Bakanlığımız tarafından oluşturulan Uzaktan Eğitim Modülü (DİLES - Distance Learning System) aracılığıyla eğitim verilmiştir

Tablo 37: Ülkemizde Eğitim Verilen Yabancı Sağlık Personeli, 2022

Ülke Adı	Eğitime Katılan Kişi Sayısı
Azerbaycan	87
Kazakistan	3
Kırgızistan	2
KKTC	2
Nijer	28
Özbekistan	80
Tacikistan	65
Toplam	267

Ülkemizdeki Suriyelilere koruyucu sağlık hizmetleriyle temel sağlık hizmetlerini daha etkin ve verimli bir şekilde sunabilmek, dil ve kültür bariyerinden kaynaklanan sorunları aşabilmek, sağlık hizmetlerine erişimi artırabilmek için bu kişilerin yoğun olarak yaşadıkları yerlerde, Göçmen Sağlığı Merkezi (GSM) ve Güçlendirilmiş Göçmen Sağlığı merkezi oluşturulmaktadır.

31 ilimizde, 49'u güçlendirilmiş statüde olan 191 GSM bulunmakta ve 860 göçmen sağlığı birimi ile hizmet sunulmaktadır.

Tablo 38: Sığınmacılara Sunulan Sağlık Hizmeti, 2022

81 İl Sağlık Hizmeti Verileri		2022 Genel Toplam	2011-2022 Genel Toplam
Poliklinik Sayısı	Birinci Basamak	12.054.891	45.983.396
	İkinci ve Üçüncü Basamak	8.629.468	68.009.378
	Üniversite/Özel Hastaneler	550.470	2.687.191
Toplam		21.234.829	116.679.965
Yatan Hasta Sayısı	İkinci ve Üçüncü Basamak	348.626	3.318.270
	Üniversite/Özel Hastaneler	49.057	244.741
Toplam		397.683	3.563.011
Ameliyat Sayısı	İkinci ve Üçüncü Basamak	297.557	2.784.346
	Üniversite/Özel Hastaneler	28.036	123.516
Toplam		325.593	2.907.862
112 ASH Sayısı	Sınırdan Alınan	2.727	65.355
	Ülke İçinde Müdahale Edilen	208.472	1.135.615
Toplam		211.199	1.200.970

Suriyeli bebekler ve çocuklar, ülkemizdeki aşı takvimine uygun olarak aşılanmaktadır. Rutin aşılamalara ilave olarak zaman zaman tamamlama-destekleme çalışmaları da yapılmaktadır. 2022 yılında geçici koruma altındaki sığınmacılara 1.415.924 doz aşı yapılmıştır.

12 ilimizde 29 GSM ve 14 ASHİ yapım işi tamamlanmış, 8 GSM ve 4 ASHİ yapım işi devam etmektedir. 3 GSM yapım işi için yeniden ihale süreci başlatılmıştır. Projenin fiziki ilerlemesi %87.68 düzeyindedir.

1.3.2.4. Mogadişu Somali Türkiye Hastanesine Yönelik Faaliyetler

Somali'de işletilmekte olan Mogadişu Somali-Türkiye Recep Tayyip Erdoğan Eğitim ve Araştırma Hastanesi 250 yatak kapasitesi, 30 adet poliklinik odası ve 1.049 personel ile hizmet vermektedir. Ağız ve diş sağlığı hizmetleri kapsamında 6.385 hastaya, doğumhane hizmetleri kapsamında 4.409 hastaya, acil servis hizmetleri kapsamında 20.788 hastaya hizmet verilmiştir. 2022 yılında toplam yatan hasta sayısı 7.986, ameliyat sayısı 8.488'dir.

Tablo 39: Somali-Türkiye Hastanesi Ameliyat Sayıları, 2022

Ameliyat Türü	Sayı
Beyin ve Sinir Cerrahi	493
Çocuk Cerrahi	707
Genel Cerrahi	979
Kadın Hastalıkları ve Doğum	2.343
Ortopedi ve Travmatoloji	1.112
Göz Hastalıkları	419
Kalp Damar Cerrahi	477
Üroloji	751
Plastik, Rekonstrüktif ve Estetik cerrahi	8
Göğüs Cerrahi	289
KBB	910
Toplam	8.488

1.3.2.5. Nijer Türkiye Hastanesine Yönelik Faaliyetler

Nijer Türkiye Dostluk Hastanesinde 44 yatak kapasitesi ve 192 personel ile hizmet sunulmaktadır. 2022 yılında 44.443 hastaya poliklinik hizmeti, 2.354 hastaya doğum hizmeti, 3.058 hastaya ameliyat hizmeti verilmiştir.

Tablo 40: Nijer Türkiye Dostluk Hastanesi Ameliyat Sayıları, 2022

Ameliyat Türü	Sayı
Genel Cerrahi	135
Kadın Hastalıkları ve Doğum	2.729
Üroloji	194
Toplam	3.058

1.3.2.6. Nyala Sudan Türkiye Hastanesine Yönelik Faaliyetler

Nyala Sudan Türkiye Eğitim ve Araştırma Hastanesi; 150 yatak kapasitesi ve 429 personel ile hizmet sunmaktadır. 2022 yılında 115.320 hastaya poliklinik hizmeti, 1.313 hastaya doğum hizmeti, 4.590

hastaya ameliyat hizmeti verilmiştir.

Tablo 41: Nyala Sudan Türkiye Eğitim ve Araştırma Hastanesi Ameliyat Sayıları, 2022

Ameliyat Türü	Sayı
Beyin ve Sinir Cerrahisi	412
Çocuk Cerrahisi	337
Genel Cerrahi	867
Göğüs Cerrahisi	282
Göz Hastalıkları	131
Kadın Hastalıkları ve Doğum	1.338
Kulak Burun Boğaz Hastalıkları	255
Ortopedi ve Travmatoloji	864
Üroloji	104
Toplam	4.590

1.3.2.7. Türkiye Arnavutluk Fier Dostluk Hastanesine Yönelik Faaliyetler

Türkiye Arnavutluk Fier Dostluk Hastanesi 150 yatak kapasitesi; 14 poliklinik odası ve 283 personel ile hizmet sunmaktadır. 2022 yılında 37.550 hastaya poliklinik hizmeti, 6.924 hastaya acil servis hizmeti ve 612 hastaya ameliyat hizmeti verilmiştir.

Tablo 42: Türkiye Arnavutluk Fier Dostluk Hastanesi Ameliyat Sayıları, 2022

Ameliyat Türü	Sayı
Genel Cerrahi	319
Ortopedi ve Travmatoloji	35
Üroloji	80
Beyin Cerrahisi	62
KBB	116
Toplam	612

1.3.2.8. Sağlık Turizminin Geliştirilmesi

Bakanlığımızca 2.439 sağlık tesisi ve 581 aracı kuruluşa uluslararası sağlık turizmi yetki belgesi düzenlenmiştir. Pandemi sebebiyle SKS değerlendirmesi yapılamamış uluslararası sağlık turizmi yetki belgesi almış sağlık tesislerinin meri mevzuat kapsamında SKS değerlendirmeleri gerçekleştirilmiştir. Uluslararası hasta destek birimi tercümanlık ve çağrı merkezimiz USHAŞ iş birliği ile yeniden yapılandırılmış olup hizmet sunmaya devam etmektedir. 1 Ocak - 31 Aralık 2022 döneminde çağrı merkezine tercüme hizmeti amacıyla 39.201 adet çağrı gelmiştir. Kamu Sağlık Hizmetleri Fiyat Tarifesinde sağlık turizmi ve turistlerin sağlığı kapsamında sunulan sağlık hizmetlerinin taban fiyatları belirlenmiştir.

İzmir, Aydın, Muğla, İstanbul, Van, Balıkesir, Bursa, Çanakkale, Kocaeli, Yalova ve Bilecik illerinde yerinde incelemelerde bulunularak 1.400 sağlık personeline, sağlık turizmi ve yabancı uyruklu hastaların hizmet süreçlerine ilişkin eğitim verilmiştir.

İstanbul'da bulunan kamu hastanelerinde yerinde incelemelerde bulunularak sağlık turizmi, turistlerin sağlığı ve diğer yabancı uyruklu hastaların kayıtları, hizmet süreçleri, sınıflandırılması, alacak takip, faturalandırma, muhasebeleştirme vb. iş ve işlemlerine yönelik 25 - 27 Mayıs 2022 ve 3 - 10 Ekim 2022 tarihleri arasında toplam 828 kişiye eğitim verilmiştir.

184 Sağlık Bakanlığı İletişim Merkezi (SABİM) personeline yabancı uyruklu hastaların hizmet hakkı ve süreçlerine ilişkin eğitim verilmiştir.

1.3.2.9. Ülkemizde Tedavi Talebinde Bulunan Yabancı Hastalara Verilen Hizmetler

2022 yılında ülkemizde anlaşma/protokol çerçevesinde 11 ülkeden 261 yabancı hasta ücretsiz olarak tedavi edilmiştir. 3359 sayılı Sağlık Hizmetleri Temel Kanununun Ek 14. maddesi çerçevesinde 20 ülkeden 99 yabancı hasta ülkemize getirilerek çeşitli hastanelerde tedavi altına alınmışlardır. Bu kapsamda ülkemizde 31 farklı ülkeden toplam 360 yabancı hasta tedavi edilmiştir.

Tablo 43: Ülkemizde Ücretsiz Tedavi Edilen Yabancı Hastalar, 2022

Ülke Adı	İkili İşbirliği Anlaşması Kabul Edilen	3359 Sayılı Kanun Gereği Kabul Edilen	Ülke Bazında Kabul Edilen Toplam Hasta Sayısı
Afganistan	22		22
Arnavutluk	42		42
Avusturya		1	1
Azerbaycan	20	5	25
Bosna Hersek		3	3
Bulgaristan		10	10
Cibuti		1	1
Çin Halk Cumhuriyeti		1	1
Filistin		14	14
Gambiya	9		9
Hollanda		3	3
Irak		1	1
Kazakistan		3	3
Kırgızistan	52		52
Kosova	12	2	14
Moldova		10	10
Moritanya	5		5
Nijer	5		5
Özbekistan		6	6
Pakistan		1	1
Sırbistan		1	1
Somali	43		43
Sudan	42	2	44
Türkmenistan		1	1
Ukrayna		22	22
Ürdün		1	1
Yemen	9		9
Yunanistan		11	11
Toplam	261	99	360

1.4. YÖNETİM VE DESTEK PROGRAMI

1.4.1. Teftiş, Denetim ve Danışmanlık Hizmetleri

1.4.1.1. Hukuki Danışmanlık ve Muhakemat Hizmetleri

Hukuki danışmanlık ve muhakemat hizmetleri kapsamında 2022 yılında yürütülen çalışmalar aşağıdaki tabloda belirtilmiştir.

Tablo 44: Hukuki Danışmanlık ve Muhakemat Hizmetleri, 2022

İş Türü	Sayısı
Bakanlığın Taraf Olduğu İdari Dava Sayısı (Merkezde Bakılan)	4.521
Bakanlığın Taraf Olduğu İdari Dava Sayısı (Taşrada Bakılan)	130
Bakanlığın Taraf Olduğu Adli Dava Sayısı (Merkezde Bakılan)	378
Arbuluculuk İşlem Sayısı	188
Görüş Bildirilen Mevzuat	40
Verilen Mütalaa	163
Gelen Evrak Toplamı	86.236
Giden Evrak Toplamı	60.575

1.4.1.2. İç Denetim

29.07.2020 tarihli Bakanlık Makamı Oluru ile uygulamaya konulan 2020-2022 Dönemi İç Denetim Planı kapsamında 2022 yılı denetimleri;

1- Kronik Hastalıkların Yönetimi Performans Denetimi: Bakanlığımızın ilgili birimleri ile görüşülerek gerekli bilgi ve belgeler ile verilere ulaşılmış yapılan çalışma sonucunda 50 adet bulguya ulaşılmış ve bunlara ilişkin önerilerde bulunulmuş, 25.11.2022 tarihli Performans Denetim Raporu düzenlenmiştir.

2- MHRS Performans Denetimi: Bakanlığımızın ilgili birimleri, yerel sağlık yöneticileri, 2. ve 3. basamak sağlık yöneticileri ve uzman hekimleri, 1. basamak ASM'lerde aile hekimleri ile 50 den fazla görüşme gerçekleştirilmiştir. Denetim sonucunda 14 bulguya ulaşılmış ve bunlara ilişkin önerilerde bulunulmuş, 06.12.2022 tarihli Merkezi Hekim Randevu Sistemi Performans Denetim Raporu düzenlenmiştir.

3- Sağlıkta Şiddet Performans Denetimi: Bakanlığımızın ilgili birimleriyle görüşmeler yapılmış gerekli veriler değerlendirilmiş, toplam 17 bulguya ulaşılarak gerekli önerilere yer verilmiş, 09.12.2022 tarihli Sağlıkta Şiddet Performans Denetim Raporu düzenlenmiştir.

4- Aile Hekimliği Sistemi Performans Denetimi: Bakanlığımızın ilgili birimleri ile görüşmeler gerçekleştirilmiş, diğer verilerle birlikte değerlendirilerek 29 bulguya ulaşılmış ve bunlara ilişkin önerilerde bulunulmuş, 09.12.2022 tarihli Aile Hekimliği Sistemi Performans Denetim Raporu düzenlenmiştir.

5- Sistem Denetimi: Denetim çalışmaları sonucunda 20 adet sistem denetimi raporu düzenlenmiştir. Düzenlenen denetim raporları Bakanlık Makamınının 21/10/2022 tarih ve 663.02.241 sayılı, 29/12/2022 tarih ve 663.02.316 sayılı Olurları ile onaylanmış ve ilgili birimlere gönderilmiştir.

6- BT Denetimi: Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisinde yayımlanan Bilgi ve İletişim Güvenliği Rehberi kapsamında BT denetimlerinin Bakanlık İç Denetçileri tarafından yapılması öngörüldüğünden, Bilgi ve İletişim Güvenliği Rehberinin Uyum Çalışmalarının Denetimi için 9 İç Denetçi görevlendirilmiştir. Denetim çalışmaları sonucunda 3 adet BT denetim raporu düzenlenmiştir.

1.4.1.3. Kamuoyu İlişkilerinin Yürütülmesi

Bakanlığımızın basınla ilgili faaliyetleri planlanmış ve bu faaliyetlerin belirlenen usul ve esaslara göre yürütülmesi sağlanmıştır.

1.4.1.4. Kurumsal Uluslararası İş Birliği Faaliyetleri

Sağlık diplomasisinin giderek önem kazandığı günümüz şartlarında, iş birliği içerisinde olduğumuz diğer ülkeler ve uluslararası kuruluşlar nezdindeki saygın konumumuzun artarak devam ettirilmesi amacıyla çalışmalarımız aralıksız sürdürülmektedir.

Ülkemiz, insan ve vicdan odaklı dış politika izleyerek yakın coğrafyamızda yaşanan siyasi gelişmelere duyarsız kalmamış, bu kapsamda başta Suriye olmak üzere tarihi ve kültürel bağlarımız olan ülke vatandaşlarının, barınma ve sağlık gibi ihtiyaçlarının karşılanmasında dünyada en ön sırada yer almıştır.

a- Sayın Bakanımızın Kabulleri

Bakanımız Sayın Dr. Fahrettin Koca ve beraberindeki heyet, Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın Özbekistan'a yapacağı resmi ziyarete eşlik etmek ve Türkiye-Özbekistan Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi 2. Toplantısına katılmak üzere 26-31 Mart

2022 tarihlerinde Özbekistan'ın başkenti Taşkent'e gitmiştir.

Dünya Sağlık Teşkilatı (DST) tarafından İsviçre'nin Cenevre kentinde düzenlenen Dünya Sağlık Asamblesi (DSA) 22-28 Mayıs 2022 tarihlerinde gerçekleşmiş olup Asambleye Sağlık Bakanımız Dr. Fahrettin KOCA konuşmacı olarak katılım sağlamıştır. Sayın Bakanımız konuşmasında; sağlığın uluslararası ilişkilerin vazgeçilmez bir bileşeni olduğunu ve insan sağlığı söz konusu olduğunda; bölge, ırk, renk, cinsiyet ve din ayrımı yapmaksızın aynı azim ve kararlılıkla insan sağlığına ilişkin öncelikleri, çatışmaların önüne bir siper gibi çekmek konusunda tek vücut olunması gerektiğini belirtmiştir.

Türkiye ve Azerbaycan'da sağlık alanında faaliyet gösteren kamu ve özel sektör temsilcilerini bir araya getirerek, her iki ülkenin var olan potansiyelini arttırmayı hedefleyen ve 22-23 Eylül 2022 tarihlerinde Bakü'de gerçekleştirilen Türkiye-Azerbaycan Sağlık İş Forumu

marjında Sayın Bakanımız Dr. Fahrettin Koca, Azerbaycan Cumhurbaşkanı İlham Aliyev ve Sağlık Bakanı Dr. Teymur Musayev ile ikili bir görüşme gerçekleştirmiştir.

Sağlık Bakanımız Dr. Fahrettin Koca, 27 Şubat-1 Mart 2022 tarihlerinde ülkemizi ziyaret eden Nijerya Federal Sağlık Bakanı Dr. Emmanuel Osagie Ehanire ve beraberindeki heyet ile 28 Şubat 2022 tarihinde görüşme gerçekleştirmiştir. Söz konusu görüşmede iki ülke arasında sağlık alanında yapılabilecek faaliyetler ele alınmıştır. İkili görüşmenin ardından iki ülke arasında Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijerya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sağlık ve Tıp Bilimleri Alanlarında İşbirliğine Dair Mutabakat Zaptı imzalanmıştır.

Sağlık Bakanımız Sayın Dr. Fahrettin Koca, Özbekistan Sağlık Bakanı Sayın Behzod Musayev ve beraberindeki heyeti 2 Mart 2022 tarihinde kabul etmiştir.

Gürcistan Sağlık Bakanı Sayın Zurab Azarashvili beraberindeki heyetle birlikte; ilaç, eczacılık ve tıbbi malzeme alanlarında iş birliği imkânlarını değerlendirmek üzere Sayın Bakanımız Dr. Fahrettin Koca'yı 8 Mart 2022 tarihinde Ankara'da makamında ziyaret etmişlerdir.

17-18 Mart 2022 tarihlerinde İstanbul'da gerçekleştirilen Dünya Sağlık Teşkilatı (DST) Avrupa Bölgesi Göç ve Sağlık Yüksek Düzeyli Toplantısında Sayın Bakanımız Dr. Fahrettin Koca, DST Avrupa Bölge Direktörü Dr. Hans Kluge ile ikili görüşme gerçekleştirmiştir.

Sayın Bakanımız Dr. Fahrettin Koca, Ukrayna'nın Ankara Büyükelçisi Vasyl Bodnar'ı 22 Mart 2022 tarihinde makamında kabul etmiştir. Görüşmede Ukrayna'da yaşanan savaşın yarattığı insani kriz karşısında sağlık ve insani yardım kapsamında yapılabilecek iş birliği imkânları hususunda görüş alışverişinde bulunulmuştur.

Sayın Bakanımız Dr. Fahrettin Koca, Kosova Sağlık Bakanı Rifat Latifi ile beraberindeki heyeti 22 Mart 2022 tarihinde kabul etmiştir. İki ülke arasında sağlık alanındaki mevcut iş birliğinin geliştirilmesi konusunda atılacak yeni adımlar üzerinde fikir alışverişinde bulunulmuştur.

ilişkin görüş alışverişinde bulunulmuştur.

Sudan Cumhuriyeti Federal Sağlık Bakan Vekili Dr. Haitham Muhammed İbrahim Awadallah, beraberinde bir heyet ile birlikte, Türkiye Sağlık Sistemini ve ülkemizin sağlık alanındaki tecrübelerini yerinde görmek amacıyla 13-18 Nisan 2022 tarihlerinde ülkemizi ziyaret etmiştir. Konuk Bakan 13 Nisan 2022 tarihinde Bakanımız Sayın Dr. Fahrettin Koca ile iki ülke arasında önümüzdeki dönemde muhtemel iş birliğine

Sayın Bakanımız Dr. Fahrettin Koca, Dünya Sağlık Teşkilatı Avrupa Bölgesi Sağlık ve Göç toplantısı marjında; Libya Başbakan Yardımcısı Ramazan Ebu Cenah, Lübnan Halk Sağlığı Bakanı Firass Abiad, ABD Ticaret Odası Kıdemli Başkan Yardımcısı Myron Brilliant, Kırgız Cumhuriyeti Sağlık Eski Bakanı Alymkadyr Beishenaliyev, Romanya Sağlık Bakanı Alexandru Raila, Nijer İnsani Eylem ve Afet Yönetimi Bakanı Laouan Magagi ve Tunus Sağlık Bakanı Dr. Ali Mrabet ile ikili görüşme gerçekleştirmiştir.

Sayın Bakanımız Dr. Fahrettin Koca Kolombiya Sağlık ve Sosyal Güvenlik Bakanı Fernando Ruiz Gomez ile 20 Mayıs 2022 tarihinde İstanbul'da ikili bir görüşme gerçekleştirmiştir. İki ülke arasında sağlık alanında hukuki iş birliğine hukuki zemin teşkil edecek Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kolombiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sağlık ve Tıp Bilimleri Alanlarında Mutabakat Zaptı Sayın Bakanımız Dr. Fahrettin Koca ve Kolombiya Sağlık ve Sosyal Güvenlik Bakanı Fernando Ruiz Gomez tarafından imzalanmıştır.

Pakistan Başbakanı Sayın Şahbaz Şerif, Sayın Bakanımız Dr. Fahrettin Koca ile bir görüşme gerçekleştirmiştir.

Sayın Bakanımız Dr. Fahrettin Koca ile Moldova Ekonomi Bakanı Sayın Sergiu Gaibu eş başkanlıklarında Türkiye-Moldova 10. Dönem Hükümetler arası Karma Ekonomik Komisyon (KEK) Toplantısı 26 - 27 Temmuz 2022 tarihlerinde Ankara'da gerçekleştirilmiştir.

Sayın Bakanımız Dr. Fahrettin Koca, 14 Ekim 2022 tarihinde İstanbul'da gerçekleştirilen Katar-Türkiye Yüksek Stratejik Komite (YSK) 8. toplantısı marjında ülkemizi ziyaret eden Katar Halk Sağlığı Bakanı Dr. Hannan Al Kuwari ile 14 Ekim 2022 tarihinde görüşmüştür.

30 - 31 Ekim 2022 tarihlerinde Bakanlığımız ev sahipliğinde İstanbul'da düzenlenen Türk Devletleri Teşkilatı Türk Tıp Dünyası Kurultayı ve Tıp Tarihine/Ortak Geçmişe Vefa Ödül Töreninde Sayın Bakanımız Dr. Fahrettin Koca, Azerbaycan Sağlık Bakanı Dr. Teymur Musayev, Kırgız Cumhuriyeti Sağlık Bakanı Dr. Gulnara Baatirova, Özbekistan Sağlık Bakanı Behzad Musayev ve Kazakistan Sağlık Bakanı Dr. Azhar Giniyat ile ikili görüşmeler gerçekleştirmiştir.

Tacikistan Sağlık Bakanı Sayın Dr. Jamoliddin Abdullozoda 8 Kasım 2022 tarihinde ülkemize bir ziyaret gerçekleştirmiştir. Söz konusu ziyaret kapsamında Ankara Şehir Hastanesi ziyareti ve USHAŞ tanıtım sunumu gerçekleştirilmiştir.

Türkiye-Gambiya Karma Ekonomik Komisyonu (KEK) 2. dönem toplantısı Sağlık Bakanımız Sayın Fahrettin Koca ve Gambiya Sağlık Bakanı Sayın Dr. Ahmadou Lamin Samateh'in eşbaşkanlıklarında 1 Aralık 2022 tarihlerinde Ankara'da gerçekleştirilmiştir. Söz konusu toplantı nezdinde Sayın Bakanımız Dr. Fahrettin Koca mevkidaşı Gambiya Sağlık Bakanı Dr. Ahmadou Lamin Samateh ile makamında bir görüşme gerçekleştirmiştir.

DST'nin İnsani ve Sağlık Acil Durumlarına Hazırlıklılık Coğrafi Ayrık İstanbul Ofisinin gelecek dönemdeki faaliyetleri, Ukrayna'daki sağlık acil durumu ve COVID-19 pandemisi sonrası toparlanma süreci konularını değerlendirmek üzere Bakanımız Sayın Dr. Fahrettin KOCA 14 Aralık 2022 tarihinde Avrupa Bölge Ofisi Direktörü Dr. Hans Kluge ile ikili görüşme gerçekleştirmiştir.

KKTC Sağlık Bakanı Sayın İzlem Gürçağ Altuğra 19-20 Aralık 2022 tarihlerinde ülkemize bir ziyaret gerçekleştirmiştir. Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sağlık ve Tıp Bilimleri Alanlarında İşbirliğine Dair Anlaşma Sayın Bakanımız Dr. Fahrettin Koca ile KKTC Sağlık Bakanı Sayın İzlem Gürçağ Altuğra tarafından 20 Aralık 2022 tarihinde Ankara'da imzalanmıştır.

b- Üst Düzey Katılım Sağlanan Uluslararası Toplantılar:

Bakanlığımızca küresel ve bölgesel sağlık politikalarına katkı vermek amacıyla üst düzey katılım sağlanan uluslararası toplantılar aşağıdaki gibidir:

Tablo 45: Üst Düzey Katılım Sağlanan Uluslararası Toplantılar, 2022

Tarih	Toplantı Adı	Toplantı Yeri
24-29 Ocak 2022	DST İcra Kurulu (EB) 150. Oturumu	Çevrimiçi
17-18 Mart 2022	DST Avrupa Bölgesi Sağlık ve Göç Yüksek Düzeyli Toplantısı	İstanbul
22-28 Mayıs 2022	75. Dünya Sağlık Asamblesi	Cenevre/İsviçre
20-21 Haziran 2022	G20 1. Sağlık Bakanları ve Ortak Finans ve Sağlık Bakanları Toplantısı	Yogyakarta/Endonezya
5-7 Eylül 2022	İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT) Üye Devletleri Ulusal Düzenleyici İlaç Otoriteleri (NMRA) Başkanları İkinci Toplantısı	İstanbul
8 Eylül 2022	MIKTA Sağlık ve Dışişleri Bakan Yardımcıları Ortak Toplantısı	Çevrimiçi
12-14 Eylül 2022	DST 72. Avrupa Bölge Komitesi Toplantısı	Tel Aviv/İsrail
27-28 Ekim 2022	G20 2. Sağlık Bakanları Toplantısı	Bali/Endonezya
6-12 Kasım 2022	BM COP 27 Toplantısı	Şarm el Şeyh/Mısır
13-14 Aralık 2022	Pompidou Grubu 18. Bakanlar Konferansı	Lizbon/Portekiz

c- Sağlık Sistem Desteği Verilen ve Tecrübe Paylaşımında Bulunulan Ülkeler:

Tablo 46: Sağlık Sistem Desteği Verilen ve Tecrübe Paylaşımında Bulunulan Ülkeler, 2022

Sağlık Sistem Desteği Verilen Ülkeler	Tecrübe Paylaşımında Bulunulan Ülkeler		
Afganistan	ABD	Rusya	Arjantin
Arnavutluk			
Azerbaycan	Birleşik Krallık	Nijerya	Bahreyn
Bangladeş			
Kazakistan	Bulgaristan	Paraguay	Cibuti
Kırgızistan			
KKTC	Çin Halk Cumhuriyeti	Romanya	Gambiya
Libya			
Lübnan	Gana	Ruanda	Güney Afrika
Özbekistan			
Pakistan	Hollanda	Senegal	Gürcistan
Somali			
Nijer	Irak	Moritanya	İsrail
Sudan			
Türkmenistan	İsveç	Slovenya	İtalya
Ukrayna			
Yemen	Katar	Tanzanya	Kolombiya
Sierra Leone			
Benin	Kuveyt	Uganda C.	Küba
Sri Lanka			
Moritanya	Malezya	Tunus	Moldova
Gambiya		Zimbabve	

d- Avrupa Birliği ile İlişkiler

Devam Eden Projeler:

- Engelli Bireylerin Sosyal İçerilmesi Projesi
- Türkiye’de Sağlık Güvenliğinin Güçlendirilmesi Projesi
- Türkiye’de Kan Transfüzyon Yönetim Sisteminin Geliştirilmesi İçin Teknik Yardım Projesi
- SIHHAT-II Projesi
- Herkes için Sağlık Hizmetleri Altyapısının Güçlendirilmesi - Strengthening Healthcare Infrastructure for All (SHIFA) Projesi
- COVID-19 ile Mücadelede Ulusal Kapasitenin Güçlendirilmesi Projesi

İlerleme Raporları: İlerleme Raporları, Avrupa Komisyonu tarafından, aday ülkelerin AB müktesebatına uyum yönünde kaydettikleri gelişmeleri düzenli olarak izlemek amacıyla her yıl hazırlanan raporlardır. 2022 yılı İlerleme Raporu hazırlıkları kapsamında; Bakanlığımızı ilgilendiren;

- 1 No'lu Malların Serbest Dolaşımı Fası,
- 3 No'lu İş Kurma Hakkı ve Hizmet Sunumu Serbestisi Fası,
- 12 No'lu Gıda Güvenliği, Veterinerlik ve Bitki Sağlığı Fası,
- 23 No'lu Yargı ve Temel Haklar Fası,
- 24 No'lu Adalet, Özgürlük ve Güvenlik Fası,
- 27 No'lu Çevre ve İklim Değişikliği Fası ve
- 28 No'lu Tüketicinin ve Sağlığın Korunması Fasına ilişkin Dışişleri Bakanlığı Avrupa Birliği Başkanlığı'na iletilmiştir.

1.4.1.5. Teftiş, İnceleme ve Soruşturma

Gerçekleştirilen teftiş, inceleme ve soruşturma faaliyetlerine ilişkin 2022 yılında Başkanlığa intikal eden ihbar/şikâyet sayısı 2.310'dur. Müfettişlerimizin emrine çeşitli konularda 432 iş verilmiştir.

Bakanlığımız müfettişlerince yapılan çalışmalar neticesinde çeşitli alanlarda 507 adet rapor (Ön İnceleme, İnceleme, Soruşturma, Tazmin, Tevdi, Suç Duyurusu, Genel Teftiş Raporu) düzenlenmiştir.

Yapılan incelemelerde 186 Firma/Personele 26 adet rapor düzenlenerek toplam 44.723.000 TL tazmin edilmiştir.

Risk Esaslı Denetim Sistemi (REDES): Sağlık hizmet sunumunda olası risk alanlarının belirlenmesiyle gerek finansal gerekse insan sağlığı açısından zarar doğurabilecek uygulamaları istatistiki analiz yöntemleri ve yapay zekâ algoritmaları yardımıyla önlemeye çalışan, modern ve dinamik bir teftiş sistemidir.

Risk alanlarındaki suistimal yöntemlerinin, suistimallerin olası finansal yüklerinin ve risk göstergelerinin irdelendiği istihbarat raporları, istihbarat raporlarının analize değer bulunması durumunda, büyük veri üzerinden veri madenciliği yöntemleriyle riskli kurum, personel ya da işlemlerin tespit edilmeye çalışıldığı analiz raporları, ayrıca dış kurumlardan gelen bildirimlerin değerlendirildiği değerlendirme raporları hazırlanmaktadır.

REDES proje ekibince 2022 yılında ilaç, tıbbi malzeme, ek ödeme, üremeye yardımcı tedavi merkezleri alanlarında 16 istihbarat raporu, 26 analiz raporu, 13 değerlendirme raporu olmak üzere toplam 55 rapor hazırlanmıştır.

1.4.2. Üst Yönetim, İdari ve Mali Hizmetler

1.4.2.1. Diğer Destek Hizmetleri

Sağlık personeline duyulan ihtiyacın iller arasında aynı oranda olmasını sağlayarak dengeli dağılımı gerçekleştirmek, personelden optimum fayda sağlamak ve istihdam fazlası personel oluşturmamak amacıyla 2022 yılında 3 kez personel dağılım cetveli revizyon çalışması yapılmıştır.

Bakanlık politika ve hedeflerine uygun olarak, ikinci ve üçüncü basamak sağlık hizmetlerini vermek üzere olan hastanelerde, ağız ve diş sağlığı merkezlerinde ve benzeri sağlık kuruluşlarında görev yapacak personelin sınıf, unvan ve branşa göre kadro standartlarının tespiti ve kadroların düzenli ve hizmet gereklerine uygun olarak kullanımına dair usul ve esasların belirlenmesi amacıyla standart kadro cetveli revizyon çalışması yapılmıştır.

İlk defa ve yeniden atama kurlarında 1.423 diş tabibi, 539 uzman diş tabibi, 850 eczacı, 952 tabip ve 4.551 uzman tabip olmak üzere toplam 8.315 personelin yerleştirilmesi yapılmıştır.

Devlet hizmeti yükümlülüğü kurlarında 14.831 tabip ve 6.094 uzman tabip olmak üzere toplam 20.925 personelin yerleştirilmesi gerçekleştirilmiştir.

Unvan değişikliği suretiyle atanma kurlarında 87 uzman (TUTG), 4 diş tabibi, 8 uzman diş tabibi ve 7 eczacı olmak üzere toplam 106 personelin yerleştirme işlemi yapılmıştır.

İller arası yer değiştirme kurlarında 692 tabip, 1.298 uzman tabip, 558 diş tabibi, 8 uzman diş tabibi, 280 eczacı ve 9.351 diğer sağlık personeli olmak üzere toplam 12.187 personelin yerleştirme işlemi gerçekleştirilmiştir.

İller arası sözleşmeli aile hekimi yerleştirme kurasında 143 tabip ve 34 uzman tabip olmak üzere toplam 177 personelin yerleştirilmesi yapılmıştır.

İstifa sonrası yeniden atanma suretiyle 316 kadrolu yardımcı sağlık personel istihdamı yapılmıştır.

Sağlık çalışanlarına yönelik şiddet olaylarının önlenmesi için sağlık meslek mensuplarına özel yasal düzenlemeler yapılmıştır. Yasal düzenlemeler ile:

- Sağlık çalışanlarına yönelik kasten yaralama suçunun tıpkı kasten öldürme, silah kaçakçılığı ve işkence suçlarında olduğu gibi CMK'daki katalog suçlar kapsamına alınması sağlanmıştır. Sağlık personeline yönelik olarak yapılan kasten yaralama olayları, bundan sonra tutukluluk için karine teşkil edecek, failer hakkında başka herhangi bir gerekçeye ihtiyaç duymadan tutuklama kararı verilebilecektir.
- Sağlık personeline şiddet uygulayan kişinin cezasında indirim almak amacıyla duruşma esnasında kılık kıyafetine özen göstermesi, takım elbise giyip kravat takması gibi şekli olan tutum ve davranışlar artık iyi hal indirimi kapsamında sayılmayacak, şiddet uygulayan kişiler hakkında hiçbir erteleme hükmü uygulanmayacaktır.
- Sağlık kurum ve kuruluşlarında görev yapan personele karşı görevleri dolayısıyla işlenen cinayet suçunun cezası ağırlaştırılmış müebbet hapis olacaktır. Sağlık çalışanlarına karşı kasten yaralama, tehdit, hakaret ve görevi yaptırmamak için direnme suçlarına verilecek olan cezalar %50 oranında artırılabilecektir.
- Müşteki, mağdur veya tanık olan sağlık çalışanlarının ifadeleri özel ve kamu sağlık kuruluşu ayrımı yapılmaksızın iş yerlerinde alınacaktır. Şiddete uğrayan sağlık çalışanlarının 7/24 arayabileceği 113 Beyaz Kod sistemini kurulmuştur.
- Sağlık çalışanlarına açılan malpraktis davalarında, kasıt olmadığı sürece tazminatı devletin üstlenmesini sağlayan Sağlık Meslek Mensuplarının Tıbbi İşlem ve Uygulamaları Nedeniyle Soruşturulmasına ve İdarece Ödenen Tazminatın Rücu Edilmesine Dair Usul ve Esaslar Hakkındaki Yönetmelik 15 Haziran 2022 tarihinde Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.
- Sağlık çalışanlarının soruşturulmasına izin verilmesi ve tazminat gibi konularda yetkili olacak Mesleki Sorumluluk Kurulu kurulmuştur. Devlet üniversitesi kadrosundaki öğretim elemanları dışındaki sağlık çalışanlarının tıbbi iş ve işlemleri dolayısıyla yapılan şikâyetler, ilgili savcılıklar tarafından soruşturma izni için öncelikle Mesleki Sorumluluk Kurulu'na gönderilecektir. Özel meslek kuruluşlarında çalışan sağlık personeli ile serbest meslek icrasındaki hekimlerin soruşturulması da Kurulun izni ile gerçekleşecektir. Kurul, gelen şikâyetler üzerinde bir ön inceleme yaptırarak soruşturma izni verilip verilmemesine karar

verecektir. Kurulun soruşturma iznine ilişkin vermiş olduğu karara karşı Ankara Bölge İdare Mahkemesine itiraz edilebilecektir. Kamu idarelerince tazminat ödenmesine hükmedilen durumlarda, ilgili sağlık meslek mensubunun görevinin gereklerine aykırı hareket etmek suretiyle görevini kötüye kullanmasının sebebiyet verdiği dair kesinleşmiş ceza mahkemesi kararı olmadığı sürece rücu işlemi uygulanmayacaktır.

- Sağlık çalışanlarının mali haklarının iyileştirilmesi amacının ağırlık teşkil ettiği Sağlıkla İlgili Bazı Kanun ve Kanun Hükmündeki Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun 23 Haziran 2022 tarihinde Resmî Gazete 'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Kanun ile tabiilerin ve uzman tabiilerin emeklilik maaşları prim kesintisinden bağımsız olarak artırılmıştır.
- Tüm sağlık çalışanlarının döner sermaye ek ödeme tavanları yeniden düzenlenmiştir. Döner sermaye ek ödeme tavanları eğitim görevlisi ile profesör ve doçentlerde %800'den %950'ye, uzman tabip ve tıpta uzmanlık mevzuatına göre uzman olanlar ile uzman dış tabiilerinde %700'den %850'ye yükseltilmiştir. Pratisyen tabip ve dış tabiileri ile uzman eczacılarda %500'den %650'ye, hastane müdürü ve eczacılarda %250'den %305'e yükseltilmiştir. Döner sermaye ek ödeme tavanları diğer personelde %150'den %225'e, özellikle tıbbi işlemlerde, işlemler karşılığı yapılacak ek ödemelerde %800 ve %700 oranları sırayla %950 ve %850'ye yükseltilmiştir. Sağlık çalışanlarına bugüne kadar ödenmekte olan sabit ek ödemenin, merkezi yönetim bütçesinden maaşla birlikte ödenmesini sağlanmıştır. Sabit ek ödeme konusunda yapılan değişiklikten Bakanlık kadrolarında olup üniversitede uzmanlık eğitimi veya yan dal uzmanlığı eğitimi gören asistanlar da yararlanabilecektir.
- Aile Hekimliği Sözleşme ve Ödeme Yönetmeliğinde yapılan değişikliklerle aile hekimleri ve aile sağlığı merkezi çalışanlarının da taban ek ödemesi ve teşviklerinden yararlanmasının önün açan yasal düzenleme yapılmıştır. Aile hekimlerine memur maaşına endeksli bir destek ödemesiyle taban maaş artışı sağlanmıştır. Aynı zamanda aile hekimlerine iş yükü ile orantılı olarak teşvik ödemesi yapılmaktadır. Aile sağlığı merkezi çalışanlarının da aynı imkânlardan faydalanmasını sağlanmıştır.
- İntörn hekimler ve dış hekimliği fakültesi son sınıf öğrencilerine asgari ücret düzeyinde ödeme yapılmaktadır. Asistan hekimlerin aylık nöbet sayıları 8 nöbetle sınırlandırılmıştır.

1.4.2.2. Genel Destek Hizmetleri

Bakanlığımız personeline yemek hizmeti sunulmuş, çevrimiçi yemekhane işlemleri gerçekleştirilmiştir. Yemekhanemizde üretilen yemek ve ürünlerden alınan numuneler ile doğal mineralli su ve şebeke suyu numuneleri düzenli aralıklarla analizinin yapılması için Tüketici Güvenliği ve Halk Sağlığı Laboratuvarlarına gönderilmiştir.

Bakanlığımız hizmet binalarının temizlik talimatında belirtilen esaslara uygun olarak temizlik iş ve işlemleri ile 21 günlük periyodlarla haşerelere karşı ilaçlama işlemi yapılmıştır.

Bakanlığımız personelinin ihtiyaçları çerçevesinde;

- Şehir içi 13.143 adet araç görevlendirilmesi,
- Şehir dışı 346 adet araç görevlendirmesi ile 1.695 gün ulaşım hizmeti sağlanmıştır.

2022 yılında Bakanlık merkez birimlerinden, servis hizmetinden faydalanan personel sayısı toplam 5.017 kişidir.

Büro makinelerinin bakım ve onarım ihtiyaçları giderilmiştir. Elektrik, sıhhi tesisat, boya, marangoz atölyeleri tarafından talepler ve arızalar değerlendirilerek çözümlenmiştir.

Bakanlığımız hizmet binalarının güvenlik hizmetleri yürütülmüştür. Bakanlığımız merkez ve ek binalarımızda bulunan 43 noktada nöbet tutulması sağlanmıştır. 2022 yılında 1.272 adet personel kimlik kartı basımı yapılmıştır.

1.4.2.3. Özel Kalem Hizmetleri

Sayın Bakanın çalışma programı, resmi ve özel yazışmaları, protokol ve tören işleri düzenlenmiştir.

1.4.2.4. Strateji Geliştirme ve Mali Hizmetler

1. Stratejik Yönetim ve Planlama Çalışmaları

Bakanlığımız 2019-2023 yıllarını kapsayan ve 2022 yılında uygulamaya konulan güncellenmiş Stratejik Planında, 6 amaç, 41 hedef, 192 strateji, 216 performans göstergesi ile eylem takibi yapılmaktadır. Stratejik plan izleme ve değerlendirme sürecinin daha etkin yürütülmesi amacıyla Sağlıkta İzleme ve Değerlendirme Sistemi (SİZDES) kullanılmaktadır. Bu sistemin sürekliliğini sağlamak ve tüm birimlerin kullanımını temin etmek amacıyla oluşturulan SİZDES ekibi aracılığıyla izleme ve değerlendirme çalışmaları etkin bir şekilde yürütülmektedir. Bu kapsamda, stratejik plan izleme ve değerlendirme çalışmaları yapılmış, stratejik plan değerlendirme raporu hazırlanmış ve Strateji Geliştirme Kuruluna sunulmuştur. Kurul'un kararları doğrultusunda birimlere geri bildirimler yapılmış ve hedeflerin gerçekleşmesine engel oluşturabilecek risklerin bertarafına yönelik önlemler alınmış ve bu doğrultuda çalışmalar yürütülmüştür. Bakanlığımız 2019-2023 Stratejik Planı'nın güncellenmiş versiyonunda, 6 amaç, 41 hedef, 192 strateji ve 216 adet performans göstergesi yer almaktadır.

Bakanlığımız 2022 Yılı İdare Performans Programı, performans esaslı program bütçeye uygun şekilde hazırlanmış ve Ocak ayı içerisinde yayımlanmıştır. Yayımlanarak uygulamaya konulan performans programı, Performans Programı İzleme Rehberine uygun olarak Program Bütçe Enformasyon Sistemi üzerinden 3 aylık periyotlarda izlenmektedir. Aynı zamanda, Rehberde öngörülen izleme ve değerlendirme formatı da SİZDES'e uygun hale getirilmiştir. Böylece performans programı izleme ve değerlendirme çalışmaları Bakanlığımızın kurmuş olduğu sistem üzerinden de yürütülmektedir. Yine, Bakanlığımız 2019-2023 güncellenmiş Stratejik Planına ve Program Bütçe Rehberine uygun olarak 2023 Yılı Performans Programı hazırlık çalışmalarına başlanmış ve bu doğrultuda harcama birimlerimizden idare performans bilgileri istenilerek 2023 Yılı Performans Programı Taslağı hazırlanmıştır. Hazırlanan Taslak 2023 Yılı Bütçe görüşmeleri için TBMM Plan Bütçe Komisyonuna gönderilmiştir. TBMM Plan Bütçe

Komisyonu ile TBMM Genel Kurul bütçe görüşmeleri neticesinde performans programına nihai hali verilmiştir.

2022 yılında izlenecek iktisadi, sosyal ve kültürel politikaların belirlendiği 11. Kalkınma Planının yıllık uygulama dilimini oluşturan 2022 yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programında Bakanlığımız sorumluluğundaki tedbirlerle ilgili faaliyet uzmanları tarafından Cumhurbaşkanlığı Plan Program İzleme Değerlendirme Sistemine yapmış oldukları veri girişlerinin takibi, incelemesi ve değerlendirmesi yapılmıştır. 2023 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı hazırlık çalışmaları kapsamında Bakanlığımız birimlerinden gelen faaliyet önerilerinin incelenmesi ve değerlendirilmesi yapılmıştır. 2023 yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı 25.10.2022 tarihli ve 31994 sayılı (mükerrer) Resmî Gazete’de yayımlanmıştır. Programda Bakanlığımız sorumluluğunda 43 tedbir bulunmaktadır.

Cumhurbaşkanlığı VI. 180 Günlük İcraat Programı (1 Ocak 2022-30 Haziran 2022) ve VII. 180 Günlük İcraat Programında (1 Temmuz 2022-31 Aralık 2022) yer alan Bakanlığımızın sorumlu olduğu eylemlerin uygulama durumlarının takibi, incelemesi ve değerlendirmesi yapılarak Cumhurbaşkanlığı 180 Gün Eylem Planları İzleme Sistemine girişi yapılmıştır.

Bakanlığımız merkez harcama birimlerinin birim faaliyet raporları incelenip konsolide edilerek Bakanlığımız 2021 Yılı İdare Faaliyet Raporu hazırlanmıştır.

Bakanlığımız bütçesinin ilk altı aylık uygulama sonuçlarını, ikinci altı aya ilişkin beklentilerini ve hedefleri ile faaliyetlerini kapsayan 2022 Yılı Kurumsal Mali Durum ve Beklentiler Raporu hazırlanmıştır.

Sağlıkta İzleme ve Değerlendirme Sistemi (SİZDES) içerisine entegre edilen Çok Paydaşlı Sağlık Sorumluluğunu Geliştirme Programı modülünde veri girişleri, güncelleme ve iyileştirme çalışmaları yapılmıştır. Ayrıca modül üzerinde program eylemlerinin takibinin sağlanması için ilerleme durumlarının takibi ve güncellenmesine devam edilmektedir.

Sağlıkta İzleme ve Değerlendirme Sistemi (SİZDES) Ekranları, Birim İlerleme Raporu, Stratejik Plan 2019-2023 güncellenmesi, 180 Günlük İcraat Programları (2022), Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı, 2022 Performans Programı, Çok Paydaşlı Sağlık

Sorumluluğunu Geliştirme Programı (ÇPSSGP), İcraat Takip Bülteni, 2024-2028 Stratejik Plan Hazırlığı, Güncellenmiş Stratejik Plan Alanları sistemsal olarak oluşturulmuştur.

Sağlık Bakanlığı İç Kontrol Eylem Planı'nın ve ön mali kontrol süreçlerinin takip, raporlama ve yönetimi için geliştirdiğimiz programda 2022 yılı içerisinde yazılımsal geliştirmeler ve güncellemeler yapılmıştır.

Bakanlığımızda bünyesinde hizmet veren işletmelerin Yemek, HBYS ve Taşıt Hizmet Alımlarını takip etmek üzere hizmet harcamaları takip sistemi uygulaması oluşturulmuştur.

2. Bütçe Çalışmaları

Bakanlığımız 2023-2025 dönemi Merkezi Yönetim Bütçe Teklifi performans esaslı program bütçe sistemine göre hazırlanarak Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığına gönderilmiştir. 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile Bakanlığımıza tahsis edilen bütçenin Ayrıntılı Harcama Programı hazırlanmıştır. Bakanlığımız Merkez Harcama Birimlerinden gelen bütçe işlem taleplerine ilişkin iş ve işlemler gerçekleştirilmiştir.

Bakanlığımız 2023 Yılı Yatırım Teklifi, Harcama Birimlerinden gelen teklifler ile oluşturulmuş ve Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı KaYa sistemine girişleri yapılmıştır. Bakanlığımız 2021 Yılı Yatırım Programı İzleme Değerlendirme Raporu hazırlanarak Sayıştay Başkanlığına, Cumhurbaşkanlığına ve Hazine ve Maliye Bakanlığına gönderilmiştir.

Merkez ve taşra harcama birimlerinin yılı taşınır hesaplarının kontrolleri Malzeme Kaynakları Yönetim Sistemi (MKYS) ve Yönetim Bilgi Sistemi (YBS) üzerinden yapılmıştır.

Merkez ve taşra harcama birimlerinin kullanımında bulunan binaların (hazine, kiralık ve kendi mülkiyetindeki) ÇKYS/Taşınmaz Bilgi Sistemi Modülüne girişleri yapılmıştır. Bakanlığımız birimlerinin kullanımında bulunan taşıtların bilgilerinin ÇKYS/Taşıt Takip Sistemi Modülüne girişlerinin yapılması sağlanmıştır.

2021 Yılı Bakanlığımız Kesin Hesabı ile Taşınır Kesin Hesap Cetveli ve Taşınır Kesin Hesap İcmal Cetvelleri hazırlanarak Hazine ve Maliye Bakanlığı'na gönderilmiştir.

Kamu İdare Hesaplarının Sayıştay'a Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar gereği Bakanlığımız 2021 Yılı Hesap Dönemi Sonu ile 2022 Yılı Aylar (Ocak-Kasım) itibarıyla mali tablo ve belgeler Sayıştay Başkanlığına gönderilmiştir.

3. Döner Sermaye Çalışmaları

Bakanlığımıza bağlı birinci, ikinci ve üçüncü basamak döner sermaye işletme birimlerine hizmet veren 90 muhasebe biriminin yıl içerisindeki tüm muhasebe iş ve işlemler yürütülmüştür.

Bakanlığımıza bağlı döner sermaye işletme birimlerine ait bütçe aktarma talepleri Başkanlığımızca değerlendirilerek 2022 yılı içerisinde yaklaşık 50.500 civarında bütçe aktarma talebi değerlendirmeye alınmıştır.

2023-2024-2025 Yılları İl Sağlık Müdürlükleri Bütçe Çağrısı ve Uygulamaları yazısı doğrultusunda döner sermaye bütçe çalışmaları yapılmıştır.

Bakanlığımıza bağlı döner sermaye işletme birimlerinin 2022 yılı içerisinde ek bütçe talepleri değerlendirilmiş yıl içerisinde toplam 297 ek bütçe talebi onaylanmıştır. Bakanlığımıza bağlı döner sermaye işletme birimlerinin 2022 yılı içerisinde tesisler arası aktarma talepleri değerlendirilmiş yıl içerisinde 980 adet tesisler arası aktarma talebi yapılmıştır.

Bakanlığımıza bağlı birinci basamak döner sermaye işletme birimlerine hizmet veren 90 muhasebe biriminin 2022 yılı kapanış ve 2023 yılı için açılış işlemlerinin çalışmaları yapılmıştır.

İçişleri Bakanlığı, Göç İdaresi Başkanlığı ile Sağlık Bakanlığı arasında "Göç İdaresi Başkanlığı ve Sağlık Bakanlığı Arasında Götürü Bedel Üzerinden Sağlık Hizmeti Alım Protokolü" konusunda iç ve dış paydaşlarla gerekli görüşmeler yapılarak protokol imza altına alınmıştır.

Bakanlığımız ile İçişleri Bakanlığı Arasında "Ukrayna'da Yaşanan Olaylar Nedeniyle Ülkemize Getirilen Ahıska Türklerine Götürü Bedel Üzerinden Sağlık Hizmeti Alımına Dair Protokol" konusunda gerekli görüşmeler yapılmış ve Protokol imzalanmıştır.

T.C. Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü ile Sağlık Bakanlığı arasında götürü bedel üzerinden sağlık hizmeti alım Protokolüne ilişkin çalışmalar yapılmıştır. Hazırlanan protokol taraflarca imzalanmış ve yürürlüğe girmiştir. Protokolde 2022 yılı için belirlenen bedel tahsil edilmiştir.

Bakanlığımız merkez işletme biriminin aylar itibarıyla hazine payı ödemesi yapılmıştır. Vergi dairesine Muhtasar Beyanname verilmiş olup Sosyal Hizmetler Kurum Payı yıllık olarak ödenmiştir.

4. Ödenek Planlama ve Gider Takip Çalışmaları

İl Sağlık Müdürlüklerinin ödenek talepleri, geçmiş yıl harcamaları, yılı merkezi yönetim bütçe kanunu kapsamındaki ödenekleri ve 2018/15 sayılı Genelge göz önünde bulundurularak il sağlık müdürlüğü ve birinci basamak sağlık tesislerinin genel bütçe ödenek taahhüt ve

tahsis işlemleri yapılmıştır. Yıl içinde tahsis edilen ödeneklere ait ödenek gönderme ve tenkis işlemleri gerçekleştirilmiştir.

Merkez Döner Sermaye Muhasebe Birimi vadeli banka hesaplarında bulunan kaynakların takibi ve Kamu Haznedarlığı Yönetmeliği kapsamında ilgili iş ve işlemler yürütülmüştür.

Bakanlığımız Merkez Harcama Birimlerinin ihtiyaçları doğrultusunda Merkez Pay Bütçesinin hazırlanması, taahhüt, tahsis, revize ve nakit aktarımı ile ilgili iş ve işlemler yürütülmüştür. İl sağlık müdürlükleri ve bağlı sağlık tesislerinde kamu hizmetlerinin gerektirdiği taşıt ihtiyacı ile HBYS ve yemek hizmet alımı personel ihtiyacının karşılanmasına ilişkin taleplerin değerlendirilmesinde kullanılmak üzere, Başkanlığımız tarafından "Hizmet Harcamaları Takip Sistemi" (Yemek-HBYS-Taşıtlı) kurulmuş, sisteme veri girişleri ve güncellemeler ile ilgili iş ve işlemler yürütülmüştür.

5. İç Kontrol Çalışmaları

Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı kapsamında merkez ve taşra teşkilatımızda uygulama birliğinin sağlanması, çalışmalara değer katmayan faaliyetlerin tespit edilmesi ve tekrar eden faaliyetlerin önlenmesine yönelik rehber ve dokümanların tamamında standartlar hazırlanarak harcama birimlerinin kullanımına sunulmuştur. Bu kapsamda Başkanlığımızca "Eylem Planı Puanlama Sistemi Rehberi", "Süreç ve Risk Metodolojisi Rehberi", "Görev Tanımı Oluşturma Rehberi", "Hassas Görev Belirleme Rehberi", "İş Akış ve Teşkilat Şeması Çizim Standartları Rehberi", "İş Süreçleri Tanımlama Formu", "Risk Envanteri Formu" vb. formlar oluşturulmuştur.

İç kontrol çalışmalarının İç Kontrol Eylem Planı İzleme ve Değerlendirme Programı üzerinden, iç kontrol sorumluları koordinesinde üçer aylık periyotlarda programa veri girişleri yapılmış ve eylemlerin gerçekleşme durumları değerlendirilerek raporlanmıştır.

81 il ve 12 merkez harcama biriminden 17-21/01/2022 tarihlerinde 300 personele, 12-16/04/2022 tarihlerinde 292 personele, 29-30/06/2022 tarihlerinde 289 personele, 12-14/10/2022 tarihlerinde 310 personele çevrimiçi eğitim verilmiştir.

İç kontrol sistemi çalışmalarının taşra teşkilatımızda daha etkin yürütülmesi ve sahiplenilmesi adına sözleşmeli yönetici performans değerlendirme kriterlerine "kamu iç kontrol standartları eylem planı gerçekleşme oranı" gösterge kartı puanı güncellenmiştir.

2022 yılında mal, hizmet alımları ve yapım işlerine ilişkin 336 adet ihale işlem dosyası ön mali kontrole tabi tutulmuştur.

Tablo 47: Ön Mali Kontrole Tabi İşlem ve Tutarları (TL), 2022

Teşkilat	Alım Türü	Adet	Miktar
Merkez Teşkilat	Mal Alımı	15	261.107.698,88
	Hizmet Alımı	41	1.354.690.224,91
	Yapım İşi	27	11.224.756.491,77
Taşra Teşkilatı	Mal Alımı	106	860.241.122,06
	Hizmet Alımı	100	1.719.639.226,73
	Yapım İşi	47	1.130.105.003,56
Toplam		336	16.550.539.767,91

6. Mali Analiz Faaliyetleri

Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatı tarafından tereddüt duyulan hususlara ilişkin olarak 2022 yılı Aralık sonu itibarıyla yaklaşık 983 adet mali mevzuat görüşü oluşturularak ilgili birimlere gönderilmiştir. Bu kapsamda;

- 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu,
- 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu,
- 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu,
- 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu,
- 6245 sayılı Harcırah Kanunu,
- 4924 sayılı Eleman Temininde Güçlük Çekilen Yerlerde Sözleşmeli Sağlık Personeli Çalıştırılması İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun,
- 663 sayılı KHK,
- 926 sayılı Kanun,
- 696 sayılı KHK ve ilgili diğer mevzuata ilişkin mali görüşler oluşturulmuştur.

696 Sayılı KHK ile kadroya alınan sürekli işçilerin mali ve sosyal hakları ile ilgili olarak oluşan sorunların çözme kavuşturulabilmesi adına Hazine ve Maliye Bakanlığı, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile gerekli yazışmalar yapılmıştır. Çözüme kavuşturulamayan hususlarla ilgili olarak bahsi geçen Bakanlıklar ile yazışmalar devam etmektedir.

Yargı kararları ve Sayıştay ilamları ile kontrol, denetim veya inceleme sonucunda tespit edilerek idareye bildirilen Bakanlığımız merkez birimlerindeki kamu zararı alacaklarıyla ilgili 123 adet alacak takip dosyası açılmış ve 138 adet alacak takip dosyasının kapatılması işlemlerini gerçekleştirmiştir.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından yürütülen ‘Kamu Binalarındaki Enerji Verimliliği Uygulamaları Projesi’ kapsamında proje kriterlerine uygun hastanelerin bildirimlerinin takibi yapılmıştır.

1.5. PROGRAM DIŞI GİDERLER

1.5.1. Hazine Yardımları

1.5.1.1. Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumuna Hazine Yardımı

Tablo 48:14 TİTCK Hazine Yardımı Aktarımı, 2022

2022 Yılı Hazine Yardımı Ödeneği Kullanımı	Gönderilen	Harcanan
Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu	156.000.925	156.000.925

1.5.1.2. Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığına Hazine Yardımı

Tablo 49: TÜSEB Hazine Yardımı Aktarımı, 2022

2022 Yılı Hazine Yardımı Ödeneği Kullanımı	Gönderilen	Harcanan
Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı	270.647.625	262.676.025

2. Performans Sonuçlarının Değerlendirmesi

I. Alt Program Hedef ve Göstergeleriyle İlgili Gerçekleşme Sonuçları ve Değerlendirmeler

2022 YILI PERFORMANS SONUÇLARI FORMU							
Program	Alt Program	Performans Göstergeleri	2022			Değerlendirme	
			Hedeflenen Gösterge Değeri	Yıl Sonu Gerçekleşme Değeri	Gerçekleşme Oranı (Yüzde)		Gerçekleşme Durumu
Tedavi Edici Sağlık	Tedavi Hizmetleri	10.000 Kişiye Düşen Hastane Yatağı Sayısı	31,7	31,1*	98,11	Hedeflenen Değere Kısmen Ulaşıldı	Pandemi ya da doğal afet nedeniyle oluşan nüfus değişiklikleri ile nüfus artışı ve azalışları gösterge gerçekleşme değerini etkileyen unsurlardır. Performans göstergesinin hedeflenen değerine kısmen ulaşılmıştır.
		112 Acil Yardım Ambulansı Başına Düşen Nüfus	15.300	14.766	103,49	Hedeflenen Değer Aşıldı	Yıl içinde ambulans alımı yapılması, diğer kurumlara ambulans devri olması, acil yardım olarak kullanılmayacak ambulansların dönüşüm (hizmet aracı, evde bakım aracı vb.) işleminin yapılması ve ekonomik ömrü dolan ve kullanılmayacak duruma gelen (pert vb.) ambulansların terkin edilmesi performans göstergesinin hedeflenen gerçekleşme değerini etkileyen değişkenlerdir. Performans göstergesinin hedeflenen değerine ulaşılmıştır.

2022 YILI PERFORMANS SONUÇLARI FORMU

Program	Alt Program	Performans Göstergeleri	2022				Değerlendirme
			Hedeflenen Gösterge Değeri	Yıl Sonu Gerçekleşme Değeri	Gerçekleşme Oranı (Yüzde)	Gerçekleşme Durumu	
Tedavi Edici Sağlık	Tedavi Hizmetleri	Anne Dostu Hastane Sayısı (Kümülatif)	130	102	78,46	Hedeflenen Değere Ulaşılamadı	COVID-19 Pandemisi nedeniyle unvan almak için başvuruda bulunan hastanelerin değerlendirilmesi; bazı hastanelerin pandemi hastanesi olarak hizmet vermesi, anne dostu hastane değerlendirme ekibi üyelerinin pandemi sürecinde filyasyonda görev alması, anne dostu hastane unvan değerlendirmesine tabi tutulacak hastanelerin personel eğitimlerinin pandemi nedeniyle tamamlanamaması vb. gerekçelerle koordinatör iller tarafından ileri bir tarihe ertelenmişti. Anne Dostu Hastane Programı kapsamında yukarıda belirtilen durumlar dışında, personel, fiziki ortam ve uygulama olarak hazırlıklarını tamamlayan hastanelerin unvan değerlendirmeleri ve daha önce bu unvanı alıp unvanını devam ettirmek isteyen hastanelerin izleme ve değerlendirmeleri, 2018/27 Sayılı Anne Dostu Hastane Genelgesi doğrultusunda koordinatör iller tarafından yapılmaktadır. COVID-19 Pandemisi nedeniyle performans göstergesinin hedeflenen değerine ulaşamadığıdır.

2022 YILI PERFORMANS SONUÇLARI FORMU

Program	Alt Program	Performans Göstergeleri	2022				Değerlendirme
			Hedeflenen Gösterge Değeri	Yıl Sonu Gerçekleşme Değeri	Gerçekleşme Oranı (Yüzde)	Gerçekleşme Durumu	
Tedavi Edici Sağlık	Tedavi Hizmetleri	Dış Ünite Başına Düşen Nüfus (Sağlık Bakanlığı)	7.900	8.223*	95,91	Hedeflenen Değere Kısmen Ulaşıldı	Pandemi ya da doğal afet nedeniyle oluşan nüfus değişiklikleri ile nüfus artış ve azalışları gösterge gerçekleşme değerini etkileyen unsurlardır. Dış ünite başına düşen nüfusu azaltabilmek üzere planlamalar yapılmıştır. Pandemi dönemi yatırımlarda aksayan durumlara bağlı olarak önceliklerin değişmesi nedeniyle performans göstergesinin hedeflenen değerine kısmen ulaşılmıştır
		Kişi Başı Hekime Müracaat Sayısı	8,8	10,2*	84,09	Hedeflenen Değere Kısmen ulaşıldı	Performans göstergenin yıl sonu gerçekleşme değeri, bir yıllık toplam muayene sayılarının nüfusa oranlanması ile hesaplanmaktadır. Ülke genelinde sağlık sektörünü etkileyen pandemi, doğal afet gibi olağan dışı durumlar istatistik birimlerinde çalışan ve veri gönderidimden sorumlu olan personel sirkülasyonu performans göstergesinin değerini etkileyen unsurlardır. Performans göstergesinin hedeflenen değerine kısmen ulaşılmıştır.
		MHRS Üzerinden Yapılan Randevulu Hasta Muayenesi Oranı (%)	39	48,34	123,95	Hedeflenen Değer Aşıldı	Performans göstergesinin hedeflenen değerine ulaşılmıştır.

2022 YILI PERFORMANS SONUÇLARI FORMU

Program	Alt Program	Performans Göstergeleri	2022				Değerlendirme
			Hedeflenen Gösterge Değeri	Yıl Sonu Gerçekleşme Değeri	Gerçekleşme Oranı (Yüzde)	Gerçekleşme Durumu	
Tedavi Edici Sağlık	Uluslararası Sağlık İş Birlikleri	Sağlık Alanında İkili İş Birliği Kapsamında Ülkelerle ve Uluslararası Kuruluşlarla Yapılan Anlaşma Sayısı (Kümülatif)	245	275	112,24	Hedeflenen Değer Aşıldı	Sağlık Bakanlığı olarak, Ülkemizin girişimci ve insani dış politikası çerçevesinde, küresel sağlık faaliyetlerinde aktif olarak yer alınmış, iş birliği yardımları ile küresel sağlığa katkı sağlanmıştır. Performans göstergesinin hedeflenen değerine ulaşılmıştır.
		Sağlık Alanında İkili İş Birliği Yapılan Ülke ve Uluslararası Kuruluş Sayısı (Kümülatif)	92	98	106,52	Hedeflenen Değer Aşıldı.	2023 yılında da Sağlık Bakanlığı olarak; Ülkemizin girişimci ve insani dış politikası çerçevesinde, küresel sağlık faaliyetlerinde aktif olarak yer alınmış, iş birliği yardımları ile küresel sağlığa katkı sağlanmıştır. Performans göstergesinin hedeflenen değerine ulaşılmıştır.
Koruyucu Sağlık	Aile Hekimliği	Aile Hekimliği Birimi Başına Düşen Nüfus (Kayıtlı Vatandaşlar Üzerinden)	2.800	3.064	90,57	Hedeflenen Değere Kısmen Ulaşıldı	Performans göstergesinin gerçekleşme değeri, kayıtlı nüfus/birim sayısı formülüyle elde edilmekte olup, yaşanan pandemi süresince yıllık hedeflenen birim sayısının gerisinde kalmıştır. Performans göstergesinin hedeflenen değerine kısmen ulaşılmıştır.
		Aile Hekimliği Birimi Sayısı (Kümülatif)	30.680	27.762	90,49	Hedeflenen Değere Kısmen Ulaşıldı	Performans göstergesinin gerçekleşme değeri, pandemi süresince yıllık hedeflenen birim sayısının gerisinde kalmıştır. Performans göstergesinin hedeflenen değerine kısmen ulaşılmıştır.

2022 YILI PERFORMANS SONUÇLARI FORMU

Program	Alt Program	Performans Göstergeleri	2022		Değerlendirme		Değerlendirme
			Hedeflenen Gösterge Değeri	Yıl Sonu Gerçekleşme Değeri	Gerçekleşme Oranı (Yüzde)	Gerçekleşme Durumu	
Koruyucu Sağlık	Aile Hekimliği	Kişi Başı Aile Hekimi Başvuru Sayısı	3,7	3,91	105,68	Hedeflenen Değer Aşıldı	Pandemi etkisinin azalmasıyla sağlık kuruluşlarına başvuruların eski rutinine tekrar dönmüş olup performans göstergesinin hedeflenen değerine ulaşılmıştır.
	Halk Sağlığının Korunması	Kızamık insidansı (100.000 nüfusta)	<0,1	0,1	100	Hedeflenen Değere Ulaşıldı	Performans göstergesinin hedeflenen değerine ulaşılmıştır.
		Meme Kanseri Erken Teşhis Oranı (Evre 0-1) (%)	51,5	50**	97,09	Hedeflenen Değere Kısmen Ulaşıldı	Tarama yaptıran kişiler ileri teşhis merkezlerine yönlendirilmekte ama kişilerin gidip gitmemesi ya da geç gitmesi kişilerin kendi sorumluluğunda yer almaktadır. Bu kapsamda kişilerin sağlık okuryazarlığı yükseltmek önem kazanmaktadır. Performans göstergesinin hedeflenen değerine kısmen ulaşılmıştır.
		Obezite Prevalansı (15 Yaş ve Üzeri Bireylerde) (Ölçüme Dayalı) (%)	-	-	-	Göstergenin gerçekleşme durumu 2023 yılında değerlendirilecektir.	Bulaşıcı olmayan hastalıkların altında yaygın, önlenebilir risk faktörleri yatmaktadır. Bu faktörler tütün kullanımı, hareketsizlik, sağlıksız beslenme ve alkolün zararlı kullanımınıdır. Obezite (şişmanlık) küresel boyutta hem yetişkinlerde hem de çocukluk ve ergenlik döneminde önemli bir halk sağlığı sorunudur. Ülkemizde her dört çocuktan biri fazla kilolu ya da obez iken her üç yetişkinden biri obezdir. Dünya Sağlık Örgütü tarafından 2025'e kadar obezite ve diyabet artış hızının durdurulması hedeflenmiştir. 15 yaş ve üzeri bireylerde ölçüme dayalı elde edilmektedir. Gösterge verileri TBSA araştırmasından alındığından her yıl veri verilememekte sadece araştırmanın yapıldığı yıllarda verilebilmektedir. En son araştırma 2017 yılında yapılmış olup bir sonraki TBSA araştırmasının 2023 yılında yapılması planlanmaktadır.

2022 YILI PERFORMANS SONUÇLARI FORMU

Program	Alt Program	Performans Göstergeleri	2022				Değerlendirme
			Hedeflenen Gösterge Değeri	Yıl Sonu Gerçekleşme Değeri	Gerçekleşme Oranı (Yüzde)	Gerçekleşme Durumu	
Koruyucu Sağlık	Halk Sağlığının Korunması	Tam İzlenen Bebek Oranı (%)	92	90,8*	98,70	Hedeflenen Değere Kısmen Ulaşıldı	Performans göstergesine ilişkin veri akışı halen devam etmekte olup COVID-19 pandemisine bağlı özellikle yılın ilk yarısında izlemlerde aksama yaşandığından gösterge değerine kısmen ulaşılmıştır.
		Tam İzlenen Gebe Oranı (%)	97,5	97,61*	100,11	Hedeflenen Değere Aşıldı	Performans göstergesinin hedeflenen değerine ulaşılmıştır.
		Yerli Sıtma Vaka İnsidansı (100.000 Nüfusta)	0	0	100	Hedeflenen Değere Ulaşıldı	2022 yılında yerli sıtma vakası tespit edilmemiş olup performans göstergesinin hedeflenen değerine ulaşılmıştır.
Bağımlılıkla Mücadele	Bağımlılığa Yönelik Tedavi Ve Rehabilitasyon	Alkol ve Uyuşturucu Madde Bağımlılıkları Tedavi ve Araştırma Merkezi (AMATEM) ile Çocuk Ergen Madde Bağımlılığı Tedavi ve Eğitim Merkezi (ÇEMATEM) sayısı	139	135	97,12	Hedeflenen Değere Kısmen Ulaşıldı	Önümüzdeki dönemde yeni tedavi merkezlerinin açılması planlanmaktadır. Özellikle büyükşehirlerde arsa tahsisi konusunda yaşanan sorunlar planlamayı etkilemektedir. Performans göstergesinin hedeflenen değerine kısmen ulaşılmıştır.

2022 YILI PERFORMANS SONUÇLARI FORMU

Program	Alt Program	Performans Göstergeleri	2022				Değerlendirme
			Hedeflenen Gösterge Değeri	Yıl Sonu Gerçekleşme Değeri	Gerçekleşme Oranı (Yüzde)	Gerçekleşme Durumu	
Bağımlılıkla Mücadele	Bağımlılığa Yönelik Tedavi Ve Rehabilitasyon	Bağımlılığa Yönelik Rehabilitasyon Hizmeti Veren Merkez Sayısı (Kümülatif)	9	10	111,11	Hedeflenen Değer Aşıldı	Performans göstergesinin hedeflenen değerine ulaşılmıştır.
		Bağımlılığa Yönelik Tedavi Hizmeti Verilen İllerin Sayısı (Kümülatif)	78	81	103,85	Hedeflenen Değer Aşıldı	Özellikle küçük illerde sınırlı sayıda bulunan psikiyatri hekimlerinin yer değişikliği (tayin, istifa, askerlik vb.) nedeniyle bağımlılığa yönelik sunulan tedavi hizmetleri etkilenebilmektedir. Performans göstergesinin hedeflenen değerine ulaşılmıştır.
	Bağımlılığın Önlenmesi	Bağımlılığa Yönelik Yapılan İletişim Faaliyeti Sayısı	13	13	100	Hedeflenen Değere Ulaşıldı	Bağımlılıkla Mücadele kapsamında Bağımlılıkla Mücadele Yüksek Kurulu (BMYK) Koordinasyonunda farkındalık iletişim çalışmaları bütünlüklü bir yaklaşımla yürütülmüştür. Performans göstergesinin hedeflenen değerine ulaşılmıştır.
*Veri toplanan bilgi sistemlerinde girişlerin ve düzeltmelerin devam etmesi sebebiyle yıl sonu gerçekleşme değerinde değişiklik olabilmektedir.							
**Performans göstergesinin gerçekleşme değeri, tahmini olarak hesaplanmıştır.							

II. Performans Denetim Sonuçları

2022 yılında Bakanlığımız iç denetçileri tarafından **Kronik Hastalıkların Yönetimi Performans Denetimi**, **MHRS Performans Denetimi**, **Sağlıkta Şiddet Performans Denetimi** ve **Aile Hekimliği Sistemi Performans Denetimi** yapılmıştır.

- **Kronik Hastalıkların Yönetimi Performans Denetimi** sonucunda 50 adet bulguya ulaşılmış ve Performans Denetim Raporu düzenlenmiştir.
- **MHRS Performans Denetimi** sonucunda 14 bulguya ulaşılmış ve Merkezi Hekim Randevu Sistemi Performans Denetim Raporu düzenlenmiştir.
- **Sağlıkta Şiddet Performans Denetimi** için Bakanlığımızın ilgili birimleriyle görüşmeler yapılmış ve toplam 17 bulguya ulaşılarak Sağlıkta Şiddet Performans Denetim Raporu düzenlenmiştir.
- **Aile Hekimliği Sistemi Performans Denetimi** sonucunda 29 bulguya ulaşılmış ve Aile Hekimliği Sistemi Performans Denetim Raporu düzenlenmiştir.

Sistem Denetimi: Denetim çalışmaları sonucunda 20 adet sistem denetimi raporu düzenlenmiştir.

BT Denetimi: Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisinde yayımlanan Bilgi ve İletişim Güvenliği Rehberi doğrultusunda Bakanlığımızca görevlendirilen 9 iç denetçi tarafından denetim yapılarak 3 adet BT denetim raporu düzenlenmiştir.

3.Stratejik Plan Değerlendirilme Tabloları

Bakanlığımız misyon ve vizyonu, temel değerleri, amaç ve hedefleri, stratejileri ile performans göstergelerini ortaya koyan 2019-2023 dönemini kapsayan üçüncü Stratejik Planı 2022 ve 2023 yılları için güncellenmiş 31 Aralık 2021 tarihinde Bakanlığımız web sitesinde yayımlanarak 2022 yılı başında uygulamaya konulmuştur.

Stratejik Planın güncellenmesi ile birlikte eylem planı da güncellenmiş ve uygulama konulmuştur. Güncellenmiş Stratejik Planın uygulamaya konulmasıyla birlikte, Kamu İdareleri İçin Stratejik Planlama Kılavuzu'nda belirlenen esaslara uygun olarak izleme ve değerlendirme sürecine başlanmıştır. İzleme ve değerlendirme için plan dönemi içerisinde üretilen bilgilerin raporlar vasıtasıyla eksiksiz ve doğru verilerle kayıt altına alınmasını sağlamak amacıyla SİZDES kullanılmıştır. SİZDES üzerinden stratejik plan izleme ve değerlendirme çalışmaları gerçekleştirilmektedir. Ayrıca, Stratejik Plana dayalı olarak hazırlanan eylem planı da bu sistem üzerinden takip edilmektedir. Yine, stratejik planımızın uygulama dilimlerini oluşturan performans programları da bu sistem üzerinden izlenebilmektedir. Sistem üzerinden eylem/alt eylem ve performans göstergeleri aracılığıyla amaç ve hedeflerin gerçekleşme sonuçları belirlenen aralıklarla SİZDES üzerinden izlenerek yönetim kademesine raporlanabilmektedir.

İzleme ve değerlendirme sürecinde plan içerisinde yer alan amaç ve hedeflere hangi ölçüde ulaşıldığı belirlenerek amaç, hedef ve performans göstergelerinin etkililik, etkinlik ve ilgili olma ile sürdürülebilirliği analiz edilmektedir. Süreç içerisinde var olan hedefler ile gerçekleşme durumları kıyaslanarak, bunlar arasında fark oluşması durumunda sapmanın nedenleri değerlendirilmekte, hedeflere nasıl ulaşılabileceğine ilişkin alınacak tedbirler ile birlikte düzeltici eylem önerileri oluşturulmaktadır.

Yapılan değerlendirmeler sonucunda değerlendirme raporları hazırlanmakta ve üst yönetici başkanlığında harcama yetkililerinden oluşturulan Strateji Geliştirme Kurulu'na sunulmaktadır. Kurul, Raporda yer alan stratejik plan değerlendirme tablolarını değerlendirir ve gerekli kararları alarak hedeflerden sapmaya neden olan hususların ortadan kaldırılmasını sağlamak amacıyla önleyici ve düzeltici tedbirlerin alınmasını ve bunların uygulamaya konulmasını sağlar.

4.Performans Bilgi Sisteminin Değerlendirilmesi

Performans bilgi sistemi, idarelerin performansını ölçmek üzere bilginin düzenli olarak toplanması, analiz edilmesi, değerlendirilmesi ve raporlanmasına yönelik kurulan sistemdir.

Performans bilgi sistemi, idarenin yönetim sisteminin bir parçası olarak yöneticilerin karar almasına katkı sağlar. Ayrıca, idarenin performansının ölçülmesini sağlarken çalışanların ise idare performansına kendi katkılarını görmelerine imkân tanır. Bu sistem dinamik bir yapı gösterdiğinden, değişen koşullara ve ihtiyaçlara bağlı olarak sürekli gözden geçirilmeli ve değiştirilmelidir.

Performans bilgi sistemi, bir idari yapı olmayıp, idarenin tüm birimlerince üretilen bilgilerin sistematik bir şekilde bir araya getirilmesi ve ilgili taraflara sunulmasıdır.

Sağlık Bakanlığı performans bilgi sisteminin kurulması amacıyla SİZDES kurulmuştur. Bu sistemin Bakanlığımız harcama birimleri tarafından da kullanımını sağlamak için tüm birimlerin katılımı ile SİZDES ekibi oluşturulmuştur. Bu ekip belirlenen periyotlarda Bakanlığımızın performansına ilişkin bilgileri sisteme girmektedirler. Bakanlığımızın stratejik planı, performans programı ve eylem planları sistem üzerinden izlenmekte ve değerlendirilmektedir. Sistemden elde edilen raporlar üst kademe yöneticilerinin bilgisine sunulabilmektedir. Böylece yöneticilerin Bakanlığımızın performansı hakkında bilgi sahibi olması sağlanarak zamanında gerekli tedbirler alınmaktadır. Özetle, Bakanlığımızın ulusal politikalarda sorumlu olduğu tüm faaliyetleri bu sistem üzerinden izlenmekte ve değerlendirilmektedir.

IV. KURUMSAL KABİLİYET VE KAPASİTENİN DEĞERLENDİRİLMESİ

A. ÜSTÜNLÜKLER

- Yeniliğe, değişime ve teknolojik gelişmelere açık olması
- Sağlık personelinin yüksek bilgi birikimine ve deneyime sahip olması
- Sağlık personelinin niteliğinin ve eğitim düzeyinin yüksek olması, bunun sürdürülebilmesinin teşvik edilmesi
- Farklı disiplinlerden, dinamik, yenilikçi ve teknik bilgisi yeterli personelin bulunması
- Bakanlığımızın gelişmiş ve güvenli; sistem, ağ, veri tabanı ve teknolojik bilgi sistemi altyapısına sahip olması
- Başta uluslararası kuruluşlar (Dünya Sağlık Teşkilatı, İslam İşbirliği Teşkilatı, Türk Devletleri Teşkilatı vb.) olmak üzere çok taraflı ilişkilerde etkin olmanın yanı sıra, DST nezdinde aktif rolü olan üst düzey temsilcilerimizin bulunması

B. ZAYIFLIKLAR

- Çalışan personelinin motivasyonunu arttırmaya yönelik uygulamaların yetersizliği
- Kurumsal hafızanın devamlılığının sağlanmasında yaşanan zorluklar
- Sağlık araştırmalarının sınırlı olması
- Sağlık verisinin büyüklüğü ve özel nitelikli kişisel veri olması nedeniyle bilişim sistemlerin siber tehditlere açık olması
- Yabancı dil eğitimi almış personel sayısının azlığı
- Çalışan personele ait çalışma ve sosyal alanlarının yetersizliği (kreş, lojman, kantin, otopark, spor salonu vs.)

C. DEĞERLENDİRME

Vatandaşlarımızın sağlık seviyesini geliştirme ve yükseltme vizyonuna katkı için, koruyucu sağlık hizmetlerinde farkındalık çalışmaları hızla devam etmektedir. Ülkemizde görülen en yaygın sağlık problemleriyle; kalp hastalıkları, kanser, ruh sağlığı, obezite, tütün ve madde bağımlılığı ile mücadelemiz koruyucu hekimlik çalışmaları ile devam etmiş ve önemli başarılar sağlanmıştır. Bulaşıcı olmayan hastalıklarla mücadele ulusal programlar üzerinden yürütülmeye devam etmiştir.

Anne ve bebek sağlığı açısından önemli olan doğum öncesi bakım ve doğumun sağlık kuruluşlarında yapılması, halkın farkındalık seviyesinin artırılması için yapılan çalışmalar ile önemli iyileşmeler sağlanarak anne ve bebek ölüm oranlarında düşüşler sağlanmıştır.

Bağışıklık kazandırmaya yönelik yürütülen çeşitli programların da etkisiyle yüksek aşılama hızlarına ulaşılmış ve ulaşılan bu seviyede aşılama hızının sürdürülebilirliği sağlanmıştır.

Bulaşıcı hastalıkların kontrolü çalışmaları kararlılık ile sürdürülmüş ve önemli ilerlemeler sağlanmıştır.

Sağlık hizmet sunumu ve karar alma süreçlerinde bilgi teknolojilerinin kullanımını artırılarak sağlık sistemini güçlendirmek amacıyla vatandaş odaklı ve sağlık profesyonellerinin sağlık hizmeti sunumuna katkı sağlayacak çalışmalar yürütülmektedir.

Sağlık hizmeti sunumuna ilişkin uçtan uca hizmetlerin raporlanmasında tamamen yerli olarak geliştirilen iş zekâsı platformu kullanılmaktadır. Sağlık verileri coğrafi konumlarına göre analiz edilerek karar vericilerin etkin karar almasına destek sağlamaktadır.

Sağlık hizmetine erişimi ve hizmet sunumunda verimi arttırmak amacıyla sağlık tesisi randevu süreçleri merkezleştirilmiştir. Vatandaşların şikâyetlerini girerek tanı önerisi almasını ve ilgili poliklinikten randevu almasını sağlayan uygulama kullanıma açılmıştır.

V. ÖNERİ VE TEDBİRLER

Koruyucu sağlık hizmetleri kalitesini artırmaya devam ederek vatandaşımıza daha etkili, verimli, süratli, kaliteli ve kanıta dayalı sağlık hizmeti sunumuna devam edilmelidir.

Özel ihtiyacı olan kişilerin, özellikle engelli ve yaşlıların ihtiyaç duyduğu sağlık hizmetine daha kolay ulaşabilmesini sağlamaya yönelik paydaşlarla iş birliğinin geliştirilerek hizmet ihtiyacı olanların hizmete erişiminin devamlılığı sağlanmalıdır.

Halk sağlığının korunması ve geliştirilmesi kapsamında tütün ve alkol kullanımı, obezite ve kronik hastalıklarla kararlılıkla mücadelenin sürdürülmesine devam edilmelidir.

Bulaşıcı hastalıkların mücadelesinde erken uyarı ve cevap sistemi kapasitesi geliştirilmeli ve bağışıklama programları geliştirilerek sürdürülmelidir.

Birinci basamak çalışmalarında beklenen başarının sağlanması ve izleme-değerlendirme mekanizmasının geliştirilmesine yönelik nitelikli personel istihdamı sağlanmalıdır.

Hastane Afet ve Acil Durum Planlarının (HAP) düzenli olarak yapılması sağlanmalı ve uygulanabilirliği artırılmalıdır.

Asılsız çağrılarının önlenmesi için gerekli tedbirler alınmalıdır.

Etkin ve verimli bir şekilde kaynakların kullanılabilmesi için nitelikli personel sayısı artırılmalıdır.

Bakanlık personelinin yabancı dil eksikliğini giderilmesine yönelik çalışmalar yapılmalıdır.

Personelin memnuniyetini artırıcı uygulamalar geliştirilmelidir.

EKLER

EK.1

İÇ KONTROL GÜVENCE BEYANI

Üst yönetici olarak görev ve yetkilerim çerçevesinde Sağlık Bakanlığı bütçesinin; kalkınma planına, yıllık programa, stratejik plan ve performans programı ile hizmet gereklerine uygun olarak hazırlandığını ve uygulandığını, amaç ve hedeflerin gerçekleştirilmesi ve ilgili mevzuatla düzenlenen görev ve hizmetlerin yerine getirilmesi için bütçe ile tahsis edilmiş kaynakların, planlanmış amaçlar doğrultusunda ve iyi malî yönetim ilkelerine uygun olarak kullanıldığını beyan ederim.

Bu çerçevede iç kontrol sisteminin; idarenin gelir, gider, varlık ve yükümlülüklerinin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yönetilmesine, kanunlara ve diğer düzenlemelere uygun olarak faaliyet göstermesine, her türlü malî karar ve işlemlerde usulsüzlük ve yolsuzluğun önlenmesine, karar oluşturmak ve izlemek için düzenli, zamanında ve güvenilir rapor ve bilgi edinilmesine, varlıkların kötüye kullanılmasının ve israfının önlenmesine ve kayıplara karşı korunmasına ilişkin yeterli ve makul güvenceyi sağladığını bildiririm.

Bu güvence, üst yönetici olarak sahip olduğum bilgi ve değerlendirmelere, yönetim bilgi sistemlerine, iç kontrol sistemi değerlendirme raporlarına, izleme ve değerlendirme raporlarına, harcama yetkilileri ile malî hizmetler birim yöneticisi tarafından sunulan güvence beyanlarına ve denetim raporlarına dayanmaktadır.

Bu raporda yer alan bilgilerin güvenilir, tam ve doğru olduğunu beyan ederim.

Ankara
Şubat 2023

Dr. Fahrettin KOCA
Sağlık Bakanı

İÇ KONTROL GÜVENCE BEYANI

Üst yönetici olarak görev ve yetkilerim çerçevesinde Sağlık Bakanlığı bütçesinin; kalkınma planına, yıllık programa, stratejik plan ve performans programı ile hizmet gereklerine uygun olarak hazırlandığını ve uygulandığını, amaç ve hedeflerin gerçekleştirilmesi ve ilgili mevzuatla düzenlenen görev ve hizmetlerin yerine getirilmesi için bütçe ile tahsis edilmiş kaynakların, planlanmış amaçlar doğrultusunda ve iyi malî yönetim ilkelerine uygun olarak kullanıldığını beyan ederim.

Bu çerçevede iç kontrol sisteminin; idarenin gelir, gider, varlık ve yükümlülüklerinin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yönetilmesine, kanunlara ve diğer düzenlemelere uygun olarak faaliyet göstermesine, her türlü malî karar ve işlemlerde usulsüzlük ve yolsuzluğun önlenmesine, karar oluşturmak ve izlemek için düzenli, zamanında ve güvenilir rapor ve bilgi edinilmesine, varlıkların kötüye kullanılmasının ve israfının önlenmesine ve kayıplara karşı korunmasına ilişkin yeterli ve makul güvenceyi sağladığını bildiririm.

Bu güvence, üst yönetici olarak sahip olduğum bilgi ve değerlendirmelere, yönetim bilgi sistemlerine, iç kontrol sistemi değerlendirme raporlarına, izleme ve değerlendirme raporlarına, harcama yetkilileri ile malî hizmetler birim yöneticisi tarafından sunulan güvence beyanlarına ve denetim raporlarına dayanmaktadır.

Bu raporda yer alan bilgilerin güvenilir, tam ve doğru olduğunu beyan ederim.

Ankara

Şubat 2023

Prof. Dr. Sabahattin AYDIN
Bakan Yardımcısı

İÇ KONTROL GÜVENCE BEYANI

Üst yönetici olarak görev ve yetkilerim çerçevesinde Sağlık Bakanlığı bütçesinin; kalkınma planına, yıllık programa, stratejik plan ve performans programı ile hizmet gereklerine uygun olarak hazırlandığını ve uygulandığını, amaç ve hedeflerin gerçekleştirilmesi ve ilgili mevzuatla düzenlenen görev ve hizmetlerin yerine getirilmesi için bütçe ile tahsis edilmiş kaynakların, planlanmış amaçlar doğrultusunda ve iyi malî yönetim ilkelerine uygun olarak kullanıldığını beyan ederim.

Bu çerçevede iç kontrol sisteminin; idarenin gelir, gider, varlık ve yükümlülüklerinin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yönetilmesine, kanunlara ve diğer düzenlemelere uygun olarak faaliyet göstermesine, her türlü malî karar ve işlemlerde usulsüzlük ve yolsuzluğun önlenmesine, karar oluşturmak ve izlemek için düzenli, zamanında ve güvenilir rapor ve bilgi edinilmesine, varlıkların kötüye kullanılmasının ve israfının önlenmesine ve kayıplara karşı korunmasına ilişkin yeterli ve makul güvenceyi sağladığını bildiririm.

Bu güvence, üst yönetici olarak sahip olduğum bilgi ve değerlendirmelere, yönetim bilgi sistemlerine, iç kontrol sistemi değerlendirme raporlarına, izleme ve değerlendirme raporlarına, harcama yetkilileri ile malî hizmetler birim yöneticisi tarafından sunulan güvence beyanlarına ve denetim raporlarına dayanmaktadır.

Bu raporda yer alan bilgilerin güvenilir, tam ve doğru olduğunu beyan ederim.

Ankara

Şubat 2023

Doç. Dr. Tolga TOLUNAY
Bakan Yardımcısı

İÇ KONTROL GÜVENCE BEYANI

Üst yönetici olarak görev ve yetkilerim çerçevesinde Sağlık Bakanlığı bütçesinin; kalkınma planına, yıllık programa, stratejik plan ve performans programı ile hizmet gereklerine uygun olarak hazırlandığını ve uygulandığını, amaç ve hedeflerin gerçekleştirilmesi ve ilgili mevzuatla düzenlenen görev ve hizmetlerin yerine getirilmesi için bütçe ile tahsis edilmiş kaynakların, planlanmış amaçlar doğrultusunda ve iyi malî yönetim ilkelerine uygun olarak kullanıldığını beyan ederim.

Bu çerçevede iç kontrol sisteminin; idarenin gelir, gider, varlık ve yükümlülüklerinin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yönetilmesine, kanunlara ve diğer düzenlemelere uygun olarak faaliyet göstermesine, her türlü malî karar ve işlemlerde usulsüzlük ve yolsuzluğun önlenmesine, karar oluşturmak ve izlemek için düzenli, zamanında ve güvenilir rapor ve bilgi edinilmesine, varlıkların kötüye kullanılmasının ve israfının önlenmesine ve kayıplara karşı korunmasına ilişkin yeterli ve makul güvenceyi sağladığını bildiririm.

Bu güvence, üst yönetici olarak sahip olduğum bilgi ve değerlendirmelere, yönetim bilgi sistemlerine, iç kontrol sistemi değerlendirme raporlarına, izleme ve değerlendirme raporlarına, harcama yetkilileri ile malî hizmetler birim yöneticisi tarafından sunulan güvence beyanlarına ve denetim raporlarına dayanmaktadır.

Bu raporda yer alan bilgilerin güvenilir, tam ve doğru olduğunu beyan ederim.

Ankara

Şubat 2023

Dr. Şuayip BİRİNCİ
Bakan Yardımcısı

İÇ KONTROL GÜVENCE BEYANI

Üst yönetici olarak görev ve yetkilerim çerçevesinde Sağlık Bakanlığı bütçesinin; kalkınma planına, yıllık programa, stratejik plan ve performans programı ile hizmet gereklerine uygun olarak hazırlandığını ve uygulandığını, amaç ve hedeflerin gerçekleştirilmesi ve ilgili mevzuatla düzenlenen görev ve hizmetlerin yerine getirilmesi için bütçe ile tahsis edilmiş kaynakların, planlanmış amaçlar doğrultusunda ve iyi malî yönetim ilkelerine uygun olarak kullanıldığını beyan ederim.

Bu çerçevede iç kontrol sisteminin; idarenin gelir, gider, varlık ve yükümlülüklerinin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yönetilmesine, kanunlara ve diğer düzenlemelere uygun olarak faaliyet göstermesine, her türlü malî karar ve işlemlerde usulsüzlük ve yolsuzluğun önlenmesine, karar oluşturmak ve izlemek için düzenli, zamanında ve güvenilir rapor ve bilgi edinilmesine, varlıkların kötüye kullanılmasının ve israfının önlenmesine ve kayıplara karşı korunmasına ilişkin yeterli ve makul güvenceyi sağladığını bildiririm.

Bu güvence, üst yönetici olarak sahip olduğum bilgi ve değerlendirmelere, yönetim bilgi sistemlerine, iç kontrol sistemi değerlendirme raporlarına, izleme ve değerlendirme raporlarına, harcama yetkilileri ile malî hizmetler birim yöneticisi tarafından sunulan güvence beyanlarına ve denetim raporlarına dayanmaktadır.

Bu raporda yer alan bilgilerin güvenilir, tam ve doğru olduğunu beyan ederim.

Ankara

Şubat 2023

Halil ELDEMİR
Bakan Yardımcısı

EK.2**MALİ HİZMETLER BİRİM YÖNETİCİSİ BEYANI**

Strateji Geliştirme Başkanı olarak yetkim dâhilinde;

İç kontrol sisteminin Sağlık Bakanlığı'nda oluşturulması, uygulanması ve geliştirilmesi çalışmalarında gerekli koordinasyonun sağlandığını, eğitim ve rehberlik hizmeti verildiğini, faaliyetlerin malî yönetim ve kontrol mevzuatı ve diğer mevzuata uygun olarak yürütüldüğünü, kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde kullanılmasını temin etmek üzere iç kontrol süreçlerinin işletildiğini, uygulama sonuçlarının izlendiğini ve gerekli tedbirlerin alınması için düşünce ve önerilerimin zamanında üst yöneticiye raporlandığını beyan ederim.

Malî kanunlarla ilgili diğer mevzuatın uygulanması konusunda üst yöneticiye ve harcama yetkililerine gerekli bilgileri sağladığımı ve danışmanlık faaliyetinde bulunduğumu bildiririm.

Bu Raporunun "III/A- Malî Bilgiler" bölümünde yer alan bilgilerin güvenilir, tam ve doğru olduğunu teyit ederim.

Ankara

Şubat 2023

Engin KARABAŞ
Strateji Geliştirme Başkanı

EK MALİ TABLOLAR

Kamu İdaresi Kodu 14		Yılı:2022			
Kamu İdaresi Adı SAĞLIK BAKANLIĞI					
B İ L A N Ç O					
Aktif Hesaplar		2020 YILI	2021 YILI	2022 YILI	2022 YILI
1	DONER VARLIKLAR	5.811.340.198,34	16.421.607.982,97	20.869.229.236,55	9.814.857.296,03
10	HAZIR DEĞERLER	921.485.982,81	961.773.819,10	1.492.686.740,38	8.009.718.923,31
100	KASA HESABI	4.887,52	9.211,60	17.589,24	10.254.437.186,42
102	BANKA HESABI	4.702.860,49	4.021.032,07	4.884.085,16	-2.244.718.263,11
103	VERİLEN ÇEKLER VE GÖNDERME EMİRLERİ HESABI (-)	-3.476.857,14	-3.475.055,14	-354.563,01	1.170.095.978,43
104	PROJE ÖZEL HESABI	913.082.389,30	927.496.813,70	1.484.933.463,41	240.603.521,36
105	DÖVİZ HESABI	2.672,42	2.672,42	2.672,42	929.492.457,07
108	DİĞER HAZIR DEĞERLER HESABI	9.170.030,22	33.718.544,45	3.202.893,16	225.383.973,54
109	BANKA KREDİ KARTI ARINDAN ALACAKLAR HESABI	0,00	600,00	600,00	46.412.769,63
12	FAALİYET ALACAKLARI	2.320.778,86	2.539.558,58	1.891.450,58	178.971.203,91
120	GELİRLERDEN ALACAKLAR HESABI	1.857.749,32	2.065.643,20	1.431.150,44	333.031.110,02
121	GELİRLERDEN TAKİPLİ ALACAKLAR HESABI	35.688,01	46.610,03	19.868,01	320.399.973,10
126	VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	405.098,33	405.662,15	418.788,93	12.631.136,92
127	DİĞER FAALİYET ALACAKLARI HESABI	21.643,20	21.643,20	21.643,20	0,00
14	DİĞER ALACAKLAR	409.758.263,12	370.775.971,65	206.026.105,98	67.700.840,02
140	KİŞİLERDEN ALACAKLAR HESABI	409.758.263,12	370.775.971,65	206.026.105,98	67.700.840,02
15	STOKLAR	3.165.639.845,09	13.468.613.835,57	14.495.627.151,69	0,00
150	İLK MADDE VE MALZEME HESABI	3.164.851.195,18	13.467.749.218,35	14.494.762.534,47	0,00
157	DİĞER STOKLAR HESABI	788.649,91	864.617,22	864.617,22	0,00
16	ÖN ÖDEMELER	1.310.012.182,76	1.617.761.532,37	4.671.836.261,61	8.926.470,71
162	BÜTÇE DIŞI AVANS VE KREDİLER HESABI	1.249.986.885,39	1.475.123.896,02	4.652.722.567,17	8.926.470,71
164	AKREDİTİFLER HESABI	14.058.869,46	13.880.869,46	13.880.869,46	9.704.505.093,78
166	PROJE ÖZEL HESABINDAN VERİLEN AVANS VE AKREDİTİFLER HESABI	630.000,00	137.000,00	5.232.824,98	8.582.279.808,00
167	DOĞRUDAN DİŞİ PROJE KREDİ KULLANIMLARI AVANS VE AKREDİTİFLER HESABI	45.336.427,91	128.639.766,89	0,00	71.883.203.733,45
18	GELİR TAHAKKUKLARI	115.458,56	115.458,56	1.142.559,11	-63.300.923.925,45
180	GELİR TAHAKKUKLARI	115.458,56	115.458,56	1.142.559,11	43.675.257,81
19	DİĞER DÖNEN VARLIKLAR	8.287,14	8.287,14	18.967,20	43.675.257,81
197	SAYIM NOKSANLARI HESABI	8.287,14	8.287,14	18.967,20	1.078.550.027,97
2	DURAN VARLIKLAR	23.636.376.951,39	36.631.650.356,35	58.830.786.370,74	60.180.653.217,48
22	FAALİYET ALACAKLARI	2.395.626,38	3.811.857,47	4.489.304,39	56.515.752.296,34
226	VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	2.395.626,38	3.811.857,47	4.489.304,39	56.515.752.296,34

Pasif Hesaplar		2020 YILI	2021 YILI	2022 YILI	2022 YILI
3	KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	3.044.861.325,24	3.291.913.364,26	3.044.861.325,24	9.814.857.296,03
30	KISA VADELİ İÇ MALİ BORÇLAR	2.401.911.561,53	2.689.478.306,79	2.689.478.306,79	8.009.718.923,31
307	FINANSAL KIRALAMA İŞLEMLERİNDEN BORÇLAR HESABI	4.426.998.630,42	4.888.025.877,68	4.888.025.877,68	10.254.437.186,42
308	ERTELENMİŞ FINANSAL KIRALAMA BORÇLANMA MALİYETLERİ HESABI	-2.025.087.068,89	-2.198.547.370,89	-2.198.547.370,89	-2.244.718.263,11
32	FAALİYET BORÇLARI	337.844.944,23	251.468.259,43	251.468.259,43	1.170.095.978,43
320	BÜTÇE EMANETLERİ HESABI	58.758.332,86	71.410.704,27	71.410.704,27	240.603.521,36
325	HAKTİK TALEP VE TAHİSİLERİ HESABI	279.086.611,37	180.057.555,16	180.057.555,16	929.492.457,07
33	EMANET YABANCI KAYNAKLAR	139.378.787,17	143.503.753,63	143.503.753,63	225.383.973,54
330	ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	23.419.598,08	22.787.157,48	22.787.157,48	46.412.769,63
333	EMANETLER HESABI	115.959.189,09	120.716.596,15	120.716.596,15	178.971.203,91
36	ÖDENECEK DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER	106.037.902,79	136.908.184,32	136.908.184,32	333.031.110,02
361	ÖDENECEK SOSYAL GÜVENLİK KESİNTİLERİ HESABI	97.399.030,74	129.484.919,99	129.484.919,99	320.399.973,10
362	FONLAR VEYA DİĞER KAMU İDARELERİ ADINA YAPILAN TAHSİLAT HESABI	8.638.547,55	7.422.939,83	7.422.939,83	12.631.136,92
363	KAMU İDARELERİ PAYLARI HESABI	324,50	324,50	324,50	0,00
37	BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI	53.888.249,72	63.846.575,31	63.846.575,31	67.700.840,02
372	KIDEM TAZMİNATI KARŞILIGI HESABI	53.888.249,72	63.846.575,31	63.846.575,31	67.700.840,02
38	GELECEK AYLARA AİT GELİRLER VE GİDER TAHAKKUKLARI	190,00	0,00	0,00	0,00
380	GELECEK AYLARA AİT GELİRLER HESABI	190,00	0,00	0,00	0,00
39	DİĞER KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	5.799.689,80	6.708.084,78	6.708.084,78	8.926.470,71
397	SAYIM FAZLALARI HESABI	5.799.689,80	6.708.084,78	6.708.084,78	8.926.470,71
4	UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	18.035.921.675,93	15.075.042.929,64	15.075.042.929,64	9.704.505.093,78
40	UZUN VADELİ İÇ MALİ BORÇLAR	17.626.018.345,50	14.365.004.019,63	14.365.004.019,63	8.582.279.808,00
407	FINANSAL KIRALAMA İŞLEMLERİNDEN BORÇLAR HESABI	51.350.490.010,07	49.898.485.128,30	49.898.485.128,30	71.883.203.733,45
408	ERTELENMİŞ FINANSAL KIRALAMA BORÇLANMA MALİYETLERİ HESABI	-33.774.471.666,57	-35.533.481.108,67	-35.533.481.108,67	-63.300.923.925,45
43	DİĞER BORÇLAR	9.681.851,45	19.083.778,35	19.083.778,35	43.675.257,81
430	ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	9.681.851,45	19.083.778,35	19.083.778,35	43.675.257,81
47	BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI	400.221.480,98	690.955.131,66	690.955.131,66	1.078.550.027,97
472	KIDEM TAZMİNATI KARŞILIGI HESABI	400.221.480,98	690.955.131,66	690.955.131,66	1.078.550.027,97
5	ÖZ KAYNAKLAR	8.366.934.146,56	34.686.302.025,62	34.686.302.025,62	60.180.653.217,48
50	NET DEĞER	18.468.691.380,51	35.746.828.571,45	18.468.691.380,51	56.515.752.296,34

Kamu İdaresi Kodu Kamu İdaresi Adı		Yılı:2022			
		2020 YILI	2021 YILI	2022 YILI	2022 YILI
B İ L A N Ç O					
AKTİF HESAPLAR		2020 YILI	2021 YILI	2022 YILI	2022 YILI
24	MALI DURAN VARLIKLAR	0,00	5.808.798.822,39	18.468.691.380,51	56.515.752.296,34
242	DÖNER SERMAYELİ KURULUŞLARA YATIRILAN SERMAYELER HESABI	10.000.000.000,00	10.000.000.202,00	193.366.361.199,60	393.593.925.676,72
247	SERMAYE TAHHÜTLERİ HESABI (-)	-10.000.000.000,00	-4.191.214.379,61	193.366.361.199,60	393.593.925.676,72
25	MADDİ DURAN VARLIKLAR	23.642.897.877,38	30.815.432.033,99	30.830.919.886,35	31.262.383.192,49
250	ARAZİ VE ARSALAR HESABI	1.236.980.048,18	3.384.076.910,07	30.830.919.886,35	31.262.383.192,49
251	YERALTI VE YERÜSTÜ DÜZENLERİ HESABI	818.623,68	818.623,68	30.830.919.886,35	31.262.383.192,49
252	BİNALAR HESABI	31.890.672.323,50	39.676.154.256,02	-167.337.106.991,33	-261.271.826.228,63
253	TESİS, MAKİNE VE CİHAZLAR HESABI	7.375.738.678,68	8.234.153.830,97	-167.337.106.991,33	-261.271.826.228,63
254	TAŞITLAR HESABI	1.386.863.329,80	1.361.063.133,05	-66.961.931.326,57	-159.919.581.719,44
255	DEMİRBAŞLAR HESABI	3.887.312.379,97	4.516.426.296,56	-66.961.931.326,57	-159.919.581.719,44
257	BİRKİMİŞ AMORTİSMANLAR VE DEĞER DÜŞÜKLUĞÜ KARŞILIĞI HESABI (-)	-38.274.945.084,73	-45.739.196.785,36		
258	HAPİDİNGE OLAN YATIRIMLAR HESABI	16.139.457.578,30	19.381.935.769,00		
26	MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR	0,00	0,00		
260	HAKLAR HESABI	54.551.907,64	59.920.972,67		
264	ÖZEL MALİYETLER HESABI	260.112,53	277.812,53		
267	DİĞER MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR HESABI	4.782.843,88	5.748.180,88		
268	BİRKİMİŞ AMORTİSMANLAR VE DEĞER DÜŞÜKLUĞÜ KARŞILIĞI HESABI (-)	-59.594.864,05	-65.946.966,08		
28	GELECEK YILLARA AİT GİDERLER VE GELİR TAHHÜTLERİ HESABI	0,00	0,00		
280	GELECEK YILLARA AİT GİDERLER HESABI	0,00	0,00		
29	DİĞER DURAN VARLIKLAR	-8.916.552,37	3.620.642,70		
294	ELDEN ÇIKARILACAK STOKLAR VE MADDİ DURAN VARLIKLAR HESABI	613.732.197,29	654.644.040,91		
297	DİĞER ÇEŞİTLİ DURAN VARLIKLAR HESABI	0,00	0,00		
299	BİRKİMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-622.648.749,66	-651.023.398,21		
AKTİF TOPLAMI		29.447.717.149,73	53.053.258.319,52	79.700.015.607,29	79.700.015.607,29
PASİF HESAPLAR		2020 YILI	2021 YILI	2022 YILI	2022 YILI
500	NET DEĞER HESABI	18.468.691.380,51	35.746.828.571,45		
51	DEĞER HAREKETLERİ	193.366.361.199,60	259.645.780.621,95		
519	DEĞER HAREKETLERİ SONUÇ HESABI	193.366.361.199,60	259.645.780.621,95		
57	GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI	30.830.919.886,35	30.782.086.738,50		
570	GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI HESABI	30.830.919.886,35	30.782.086.738,50		
58	GEÇMİŞ YILLAR OLUMSIZ FAALİYET SONUÇLARI	-167.337.106.991,33	-213.190.721.651,70		
580	GEÇMİŞ YILLAR OLUMSIZ FAALİYET SONUÇLARI HESABI (-)	-167.337.106.991,33	-213.190.721.651,70		
59	DÖNER FAALİYET SONUÇLARI	-66.961.931.326,57	-78.297.672.254,58		
591	DÖNER OLUMSIZ FAALİYET SONUCU HESABI (-)	-66.961.931.326,57	-78.297.672.254,58		
PASİF TOPLAMI		29.447.717.149,73	53.053.258.319,52	79.700.015.607,29	79.700.015.607,29

B İ L A N Ç O

Yılı:2022

14

Kamu İdaresi Kodu

SAĞLIK BAKANLIĞI

Kamu İdaresi Adı

Bilanço Dipnotları :	2020 YILI	2021 YILI	2022 YILI
910 ALINAN TEMİNAT MEKTUPLARI HESABI	1.858.258.776,28	2.626.326.739,72	4.496.354.444,17
911 ALINAN TEMİNAT MEKTUPLARI EMANETLERİ HESABI	1.858.258.776,28	2.626.326.739,72	4.496.354.444,17
920 GİDER TAARHUTLARI HESABI	13.195.527.315,37	20.898.434.430,58	25.932.119.172,22
921 GİDER TAARHUTLARI KARŞILIĞI HESABI	13.195.527.315,37	20.898.434.430,58	25.932.119.172,22
922 KAMU-ÖZEL İŞ BİRLİĞİ MODELİ TAARHUTLARI HESABI	5.083.306.963,38	1.576.463.134,69	1.243.726.781,00
923 KAMU-ÖZEL İŞ BİRLİĞİ MODELİ TAARHUTLARI KARŞILIĞI HESABI	5.083.306.963,38	1.576.463.134,69	1.243.726.781,00
932 VERİLEN TAARHUT BELGELERİ HESABI	0,00	0,00	36.965.309,41
933 VERİLEN TAARHUT BELGELERİ KARŞILIĞI HESABI	0,00	0,00	36.965.309,41
948 BAŞKA BİRİMLER ADINA İZLENEN ALACAKLAR HESABI	1.672.312.358,90	1.891.195.146,27	2.504.421.311,57
949 BAŞKA BİRİMLER ADINA İZLENEN ALACAK EMANETLERİ HESABI	1.672.312.358,90	1.891.195.146,27	2.504.421.311,57
998 DİĞER NAZİMİ HESAPLAR HESABI	95.669.736,42	113.004.374,20	103.288.478,44
999 DİĞER NAZİMİ HESAPLAR KARŞILIĞI HESABI	95.669.736,42	113.004.374,20	103.288.478,44

FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Kamu İdaresi Kodu 14
Kamu İdaresi Adı SAĞLIK BAKANLIĞI

Mali Yılı:2022

Hesap Kodu	Yardımcı Hesap		GİDERİN TÜRÜ	2020 YILI	2021 YILI	2022 YILI	GELİRİN TÜRÜ	2020 YILI	2021 YILI	2022 YILI
	Kod1	Kod2								
630 00 00	GİDERLER HESABI	00	75.373.935.966,91	88.784.683.946,38	181.635.930.299,36	GELİRLER HESABI	9.937.841.715,24	12.447.717.752,22	21.884.506.048,62	
630 01 00	Personel Giderleri	00	27.503.305.512,43	33.769.481.301,14	76.715.209.389,26	Vergi Gelirleri	5.780.254.358,15	7.494.310.367,23	13.804.051.349,86	
630 01 01	Memurlar	01	18.441.359.906,49	22.148.175.268,35	53.048.122.908,14	Gelir ve Kazanç Üzerinden Alınan Vergiler	4.912.928.933,33	6.189.257.935,44	11.214.741.873,53	
630 01 02	Sözleşmeli Personel	02	6.867.187.190,11	8.218.461.963,14	16.993.112.661,26	Dahilde Alınan Mal ve Hizmet Vergileri	389.451.825,60	674.086.365,85	1.762.674.922,75	
630 01 03	İşçiler	03	1.909.296.356,29	3.028.255.781,88	5.514.740.126,75	Danışmanlık Gelirleri	474.299.417,52	627.120.835,13	821.136.437,37	
630 01 04	Geçici Süreli Çalışanlar	04	285.444.375,96	374.363.467,41	1.158.865.356,54	Harçlar	3.574.181,70	3.845.230,81	5.498.116,21	
630 01 05	Diğer Personel	05	17.683,58	224.820,36	368.336,57	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	21.916.363,48	22.736.484,20	31.068.383,69	
630 02 00	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	00	6.161.999.469,11	7.447.989.706,14	12.676.951.071,42	Mal ve Hizmet Satış Gelirleri	2.504.873,05	3.358.014,23	7.929.541,50	
630 02 01	Memurlar	01	4.673.352.520,64	5.527.387.608,10	9.299.801.707,39	Malın Kullanımına veya Faaliyette Bulunmasına İzin Ge	744.180,17	750.271,14	1.460.111,14	
630 02 02	Sözleşmeli Personel	02	1.092.366.192,42	1.285.672.931,91	2.213.689.559,22	Kira Gelirleri	5.266,69	134.404,00	592.337,81	
630 02 03	İşçiler	03	395.556.831,01	630.027.692,30	1.161.793.474,94	Diğer Gelirleri	18.657.768,79	18.491.188,26	21.066.964,89	
630 02 04	Geçici Süreli Çalışanlar	04	46.492,58	32.781,56	226.294,56	Diğer Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	4.274,78	2.606,57	19.428,35	
630 02 09	Sosyal Güvenlik Primi Ödemeleri Geçikme Cezası ve Zamları	09	677.432,46	868.692,27	1.440.035,31	Alınan Bağış ve Yardımlar İle Özel Gelirler	1.959.650.333,34	1.044.967.535,56	2.450.250.475,37	
630 03 00	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	00	17.249.222.515,38	22.575.565.846,69	48.730.081.167,83	Yurt Dışından Alınan Bağış ve Yardımlar	1.508.026.685,37	741.619.908,18	1.832.528.174,43	
630 03 01	Üretim Yönelik Mal ve Malzeme Alımları	01	6.269.734,20	3.821.536,31	33.340.350,67	Diğer İdarelerden Alınan Bağış ve Yardımlar	34.363.765,91	14.759.810,46	33.650.059,45	
630 03 02	Tüketim Yönelik Mal ve Malzeme Alımları	02	356.015.920,33	460.864.682,64	2.036.123.484,60	Kurumlardan ve Kişilerden Alınan Yardım ve Bağışlar	414.119.739,54	287.134.779,44	583.542.832,36	
630 03 03	Yolluklar	03	149.652.708,15	178.245.300,50	333.205.648,57	Proje Yardımları	3.140.142,52	1.453.037,48	529.409,13	
630 03 04	Görev Giderleri	04	128.606.167,85	203.410.885,66	266.822.433,50	Diğer Gelirler	1.609.403.457,29	2.751.039.446,17	3.461.159.991,08	
630 03 05	Hizmet Alımları	05	16.288.921.008,13	21.154.462.101,87	44.332.581.587,11	Faiz Gelirleri	29.416.123,19	3.356.273,27	23.519.325,40	
630 03 06	Temsil ve Tanıtım Giderleri	06	865.984,46	958.865,05	1.325.035,26	Kısmi ve Kurumlardan Alınan Paylar	1.871.202,20	53,32	2.614.771,07	
630 03 07	Merkezi Mal, Gayrimaddi Hak Alım, Bakım ve Onarım	07	69.632.926,65	250.557.075,58	1.189.996.856,95	Para Cezaları	34.299.794,31	53.395.334,69	119.400.981,80	
630 03 08	Gayrimenkul Mal Bakım ve Onarım Giderleri	08	4.168.468,92	2.795.755,13	6.853.996,08	Diğer Çeşitli Gelirler	1.943.816.337,59	2.694.287.784,89	3.315.624.912,81	
630 03 09	Tedavi ve Cezası Giderleri	09	245.087.596,69	320.449.643,95	529.831.775,09	Değer ve Miktar Değişimleri Gelirleri	123.953.512,32	246.364.337,90	1.529.578.697,06	
630 04 00	Faiz Giderleri	00	518.877.336,02	468.087.509,48	468.087.509,48	Deviz Nevruzunun Değerlemesinden Oluşan Olumlu Kur Farkları	123.649.916,33	246.132.969,21	1.529.292.247,61	
630 04 20	Finansal Kiralama Borçlanma Maliyeti Giderleri	20	518.877.336,02	468.087.509,48	468.087.509,48	Stokların Değerlemesinden Oluşan Olumlu Kur Farkları	299.255,47	0,00	175.458,79	
630 05 00	Carli Transferler	00	514.226.841,75	456.624.099,47	777.630.242,17	Devlet Dışından Alınan Olumlu Değerlemesinden Oluşan Olumlu Kur Farkları	0,00	104.035,06	0,00	
630 05 02	Hazine Yardımları	02	243.836.000,00	66.541.000,00	215.641.950,00	Diğer Değerlemesinden Oluşan Olumlu Kur Farkları	3.234,53	0,00	4.971,08	
630 05 03	Kar Amacı Gütmeyen Kuruluşlara Yapılan Transferler	03	191.308.193,87	215.228.454,20	342.433.051,04	Miktar Değişimlerinden Kaynaklanan Gelirler	1.103,99	127.333,63	106.019,58	
630 05 04	Finansal Kiralama ve İşlemlere Yapılan Transferler	04	2.595.100,38	10.203.507,46	1.161.907,20	Diğer Değer ve Miktar Değişimleri Gelirleri	6.538,67	123.987,35	271.053,97	
630 05 06	Yurtdışına Yapılan Transferler	06	76.487.547,50	164.651.137,81	218.393.333,93	Konusu Kalınmayan Karşılık Gelirleri	0,00	0,00	0,00	

FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Mali Yılı:2022

Kamu İdaresi Kodu 14
Kamu İdaresi Adı SAĞLIK BAKANLIĞI

Hesap Kodu	Yardımcı Hesap Kod1	Yardımcı Hesap Kod2	GİDERİN TÜRÜ	2020 YILI	2021 YILI	2022 YILI	GELİRİN TÜRÜ	2020 YILI	2021 YILI	2022 YILI
630	07	00	Sermaye Transferleri	556.627.413,11	318.888.541,86	447.939.338,08	Kıdem Tazminat Karşılıklarından Kaynaklanılanlar	6.538,67	123.987,35	271.053,97
630	07	01	Kurum, İşleme ve Hanehalkına Yapılan Sermaye Transferleri	448.453.233,11	120.895.572,81	135.638.481,64	Kamu İdarelerinden Bedelsiz Olarak Alınan Mali Olmayan Varlıklardan Elde Edilen Gelirler	442.657.151,99	888.175.593,81	608.126.097,59
630	07	02	Yurtdışı Sermaye Transferleri	108.174.180,00	6.581.212,48	20.997.852,11	Genel Bütçe Kapsamındaki Kamu Mali Olmayan Varlıklardan Elde Edilen Gelirler	424.974.221,97	804.814.488,51	526.019.543,36
630	07	03	Hazine Yardımları	0,00	191.111.756,57	271.303.004,33	İdarelerinden Bedelsiz Olarak Alınan Mali Olmayan Varlıklardan Elde Edilen Gelirler	10.248.607,67	6.039.902,04	52.385.476,70
630	11	00	Değer ve Miktar Değişimleri Giderleri	13.217.104,55	46.557.702,78	719.432.164,09	Özel Bütçe Kapsamındaki Kamu Mali Olmayan Varlıklardan Elde Edilen Gelirler	6.839.790,06	19.573.013,75	24.691.907,96
630	11	01	Döviz Mevcudunun Değerlemesinden Oluşan Olumsuz Kur Farkları	10.219.984,69	38.854.318,62	697.957.736,35	Sosyal Güvenlik Kurumlarından Alınan Mali Olmayan Varlıklardan Elde Edilen Gelirler	0,00	327.777,97	165.188,22
630	11	04	Kur Değişikliği Dışındaki Değer ve Miktar Değişimleri Giderleri	5.305,37	117.003,06	0,00	Devlet Kurumlarından Alınan Mali Olmayan Varlıklardan Elde Edilen Gelirler	594.532,29	57.420.411,54	4.863.981,35
630	11	99	Diğer Değer ve Miktar Değişimleri Giderleri	2.991.814,49	7.586.381,10	21.474.427,74	Mahalli İdarelerden Bedelsiz Olarak Alınan Mali Olmayan Varlıklardan Elde Edilen Gelirler	9.937.841.715,24	12.447.717.762,22	21.884.506.048,62
630	13	01	Maddi Duran Varlıkların Amortisman Giderleri	16.312.316.133,57	8.030.398.524,13	20.404.546.149,62	GELİRLER TOPLAMI (B)			
630	13	02	Maddi Olmayan Duran Varlıkların Amortisman Giderleri	16.304.009.364,22	8.020.135.779,92	20.355.093.579,72				
630	13	03	Diğer Duran Varlıkların Amortisman Giderleri	2.466.147,88	6.496.002,80	44.704.064,63				
630	13	03	Diğer Duran Varlıkların Amortisman Giderleri	5.840.626,47	3.966.741,41	4.748.305,27				
630	14	00	İlk Madde ve Malzeme Giderleri	3.808.884.889,96	11.752.154.873,82	12.863.301.860,30				
630	14	01	Kırtasiye Malzemeleri	27.109.772,29	29.005.731,55	136.652.000,57				
630	14	02	Beslenme(Gıda Amacı) ve Mutfakta Kullanılan Tüketim Malzemeleri	3.805.133,44	5.253.506,84	7.918.726,00				
630	14	03	Tıbbi ve Laboratuvar Sarf Malzemeleri	3.082.524.398,65	11.012.227.191,74	10.911.484.822,10				
630	14	04	Yakıtlar, Yakıt Kalkıları ve Katkı Yağlar	14.447.302,54	15.520.298,49	108.202.478,72				
630	14	05	Temizleme Ekipmanları	52.934.866,55	44.435.268,70	86.981.094,92				
630	14	06	Giyecek, Merfusat ve Tuhafiyeye Malzemeleri	73.189.573,20	67.022.071,77	105.255.309,80				
630	14	07	Yıyecek	1.413.097,99	910.738,41	4.145.692,32				
630	14	08	İpecek	1.353.397,95	363.074,88	1.160.068,05				
630	14	09	Canlı Hayvanlar	14.165,08	350.200,24	413.012,91				
630	14	10	Zirai Maddeler	18.942.841,28	3.089.833,86	1.595.700,05				
630	14	11	Yem	304.497,60	568.943,24	1.914.962,00				
630	14	12	Bakım Onarım ve Üretim Malzemeleri	42.264.817,09	54.361.698,46	252.451.789,41				
630	14	13	Yedek Parçalar	56.290.671,91	134.047.984,21	862.358.629,15				
630	14	14	Nakli Vasıtaları Lastikleri	3.006.845,34	7.842.026,48	30.094.514,13				
630	14	15	Değişim, Bağış ve Satış Amacılı Yayınlar	169.218,40	154.939,22	1.825.676,10				
630	14	16	Spor Malzemeleri Grubu	692.943,37	1.009.370,62	3.275.668,08				
630	14	17	Basınçlı Ekipmanlar	245.087,42	503.621,15	2.704.560,89				

23/02/2023 11:40:11

** Rapor 23/02/2023 06:10:54 tarihli bilgileri içermektedir

Sayfa 2 / 3

FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Mali Yılı:2022

Kamu İdaresi Kodu 14

Kamu İdaresi Adı SAĞLIK BAKANLIĞI

Hesap Kodu	Yardımcı Hesap		GİDERİN TÜRÜ	2020 YILI	2021 YILI	2022 YILI	İNDİRİM, İADE VE İSKONTONUN TÜRÜ	2020 YILI	2021 YILI	2022 YILI
	Kod1	Kod2								
630	14	99	Diğer Tüketim Amacı Malzemeler	430.175.961,86	375.488.373,96	344.866.565,10		1.525.837.074,90	1.960.706.060,42	168.157.468,70
630	15	00	Karşılık Giderleri	52.658.601,53	227.625.938,50	234.210.192,62		1.481.851.173,74	1.920.070.831,22	141.201.965,00
630	15	04	Kıdem Tazminatı Karşılıkları	52.658.601,53	227.625.938,50	234.210.192,62		1.481.456.383,97	1.872.820.033,51	140.629.892,67
630	20	00	Silinen Alacaklardan Kaynaklanan Giderler	60.748.879,80	15.415.279,93	93.728.655,23		29.130,74	64.545,93	174.959,38
630	20	01	Kişilerden Alacaklardan Silinenler	19.845,43	53.552,36	26.095,78		352.083,64	47.127.442,43	357.926,90
630	20	02	Kişilerden Alacaklardan Silinenler	60.729.034,37	15.361.727,57	93.702.559,45		13.575,39	58.809,35	39.187,05
630	25	00	Kamu İdarelerine Bedelsiz Olarak Devredilen Varlıklardan Kaynaklanan Giderler	399.089.749,95	709.370.966,64	1.532.856.767,51		430.572,34	284.520,92	367.235,17
630	25	01	Genel Bütçe Kapsamındaki Kamu Devredilen Varlıklardan Kaynaklanan Giderler	279.933.808,32	509.016.562,80	992.611.832,69		33.022,00	5.834,59	24.220,03
630	25	02	Özel Bütçe Kapsamındaki Kamu İdarelerine Bedelsiz Olarak Devredilen Varlıklardan Kaynaklanan Giderler	105.853.244,97	189.725.343,91	511.841.109,28		394.183,34	272.501,83	323.824,92
630	25	03	Düzenleyici ve Denetleyici Kurumlara Bedelsiz Olarak Devredilen Varlıklardan Kaynaklanan Giderler	7.913.341,73	9.459.862,68	22.970.262,37		5.248,79	102.286,88	0,00
630	25	04	Malî İdarelere Bedelsiz Olarak Devredilen Varlıklardan Kaynaklanan Giderler	3.633.310,60	82.071,00	11.900,45		43.550.080,03	40.248.421,40	26.588.267,53
630	25	05	Malî İdarelere Bedelsiz Olarak Devredilen Varlıklardan Kaynaklanan Giderler	1.756.044,33	1.086.526,25	5.421.662,72		3.480,78	15.852,58	13.264,72
630	30	00	Proje Kapsamında Yapılan Cari Giderler	1.827.025.318,27	1.540.486.361,11	3.902.405.225,89		2.984.248,05	1.686.460,40	7.180.046,70
630	30	06	Proje Kapsamında Yapılan Cari Giderler	1.827.025.318,27	1.540.486.361,11	3.902.405.225,89		40.562.351,20	38.546.108,42	19.394.956,11
630	99	00	Diğer Giderler	395.736.501,48	1.426.137.594,69	2.069.550.565,86		5.248,79	102.286,88	0,00
630	99	99	Yukarıda Tanımlanmayan Diğer Giderler	395.736.501,48	1.426.137.594,69	2.069.550.565,86				
GİDERLER TOPLAMI (A)				75.373.935.966,91	88.784.683.946,38	181.635.930.299,36		1.525.837.074,90	1.960.706.060,42	168.157.468,70
GİDERLER TOPLAMI (B)				75.373.935.966,91	88.784.683.946,38	181.635.930.299,36		8.412.004.640,34	10.487.011.691,80	21.716.348.579,92
İNDİRİM İADE İSKONTO TOPLAMI (C)				9.937.841.715,24	12.447.717.752,22	21.884.506.046,62		0,00	0,00	0,00
FAALİYET SONUCU [(D+E) - A](+/-)				1.525.837.074,90	1.960.706.060,42	168.157.468,70		-66.961.931.326,57	-78.297.672.254,58	-159.919.581.719,44
NET GELİR (D= (B-C)										
ENFLASYON DÜZELTMESİ (E)										
FAALİYET SONUCU [(D+E) - A](+/-)										

** Rapor 23/02/2023 06:10:54 tarihli bilgileri içermektedir

Sayfa 3 / 3

23/02/2023 11:40:12